

Sisällysluettelo

VALTUUSTO, 31.8.2020 18:00, Pöytäkirja

§ -3 Pöytäkirjan kansilehti (läsnäolijat)	1
Liite: Nimenhuuto 31.8.2020 klo18	2
Liite: Nimenhuuto 31.8.2020 klo 20	4
§ -1 Pöytäkirjan kansilehti (vakiopykälät)	6
Liite: Liitteet A ja B	7
§ 56 Valtuustoaloite: Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen Lahdessa	11
Liite: Martti Taljan ym. valtuustoaloite: Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen Lahdessa	16
§ 57 Valtuustoaloite: Ympäristöpääkaupunki -titteliin liittyvien lentomatkojen hiilidioksidipäästöistä tiedottamisesta	20
Liite: Lahden Perussuomalaisten valtuustoryhmään valtuustoaloite: Ympäristöpääkaupunki -titteliin liittyvien lentomatkojen hiilidioksidipäästöistä tiedottaminen	24
§ 58 Sidonnaisuuksien ilmoittaminen	25
Liite: Sidonnaisuusilmoitukset valtuustoyhteenveto 2 2020	27
§ 59 Vastauksen antaminen kaupunginvaltuustolle tarkastuslautakunnan vuoden 2019 arviointikertomuksen johdosta	45
§ 60 Talouden seurantaraportti 1.1. - 30.6.2020	54
Liite: Talouden seurantaraportti 1.1.2020 - 30.6.2020	56
Liite: Strategian puolivuotisraportti - 2020	117
§ 61 Lahden Ironman 70.3 MM-kisahakemus: haettavien kisojen siirto vuodelta 2022 vuodelle 2023	130
§ 62 Lahden kaupungin hallintosäännön muuttaminen	132
Liite: Hallintosääntömuutoksia	135
Liite: 62 § Liite 2	139
§ 63 Lahden kaupungin hallintosäännön muuttaminen (pormestarimalli)	141
Liite: Liite 1. Muutokset hallintosäännön yleiseen osaan 1.6.2021 alkaen	146
Liite: 63 § Liite 2	177
Liite: Äänestysluettelo 63 §	193
§ 64 Ylimääräinen asia: Valtuutettu Jorma Ratian ilmoitus liittymisestä Perussuomalaisten valtuustoryhmän jäseneksi ja Lahti Ensini -valtuustoryhmän toiminnan lopettamisesta	195
§ 65 Ylimääräinen asia: Valtuutettu Hannu Kaasisen ilmoitus Kokoomuksen valtuustoryhmästä eroamisesta	197
§ 66 Ylimääräinen asia: Lahden perussuomalaiset ry:n valtuustoryhmän järjestäytyminen	199
§ 67 Valtuutettu Pekka Komun ym. valtuustoaloite	201
§ 68 Lahden Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite	202
§ 69 Lahden Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite	203
§ 9994 Valitusosoitus	205

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja**n:o 5/2020****Aika:** 31.08.2020 klo 18.00 – 20.15

Kokous keskeytettiin klo 18.36 – 19.30 väliseksi ajaksi ja ruokailutauon ajaksi klo 19.30 – 20.00

Paikka: Lahti Halli**Läsnä:** **59 valtuutettua (nimenhuutolista liitteenä 1)**
Kello 20.00 suoritettuna nimenhuudossa 59 valtuutettua (liite 2)Pekka Timonen, kaupunginjohtaja
Mika Mäkinen, konsernipalvelujohtaja (poistui esteellisenä §:n 59 käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 18.22-18.35)
Olli Alho, kaupunkikehitysjohtaja
Mikko Komulainen, hyvinvointijohtaja
Tiina Granqvist, sivistysjohtaja
Janne Mäki, kaupunginsihteeri
Pekka Virkkunen, kaupunginlakimies
Heini Moisio, viestintäjohtaja
Jere Villman, nuorisovaltuuston edustaja**Puheenjohtaja:** Hannu Rahkonen, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja**Sihteeri:** Janne Mäki, kaupunginsihteeri**KAUPUNGINVALTUUSTON puolesta:**

Hannu Rahkonen

Janne Mäki

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty Lahdessa syyskuun 8. päivänä 2020

Aija-Riitta Saastamoinen

Jorma Ratia

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa <http://www.lahti.fi> syyskuun 9. päivänä 2020; todistaa

viran puolesta:

Kaupunginsihteeri

Janne Mäki

Kaupunginvaltuusto 31.8.2020
Nimenhuuto klo 18.00

Liite

59 **PAIKALLA**
0 **POISSA**

Rahkonen Hannu	PAIKALLA	
Vahter Merja	PAIKALLA	
Salonen Jari	PAIKALLA	
Putula Toni	PAIKALLA	
Falk Sonja	PAIKALLA	
Koskelo Jenna	PAIKALLA	
Lehto Rami	PAIKALLA	
Aaltonen Kalle	PAIKALLA	
Puusaari Riina	PAIKALLA	
Savurinne Reijo	PAIKALLA	
Ripatti Tapani	PAIKALLA	
Nieminen Erkki	PAIKALLA	
Komu Pekka	PAIKALLA	
Lientola Elisa	PAIKALLA	
Oksanen Reijo	PAIKALLA	
Röstedt Juha Vierumäki Markus	PAIKALLA	varavaltuutettu
Nikkanen Arja	PAIKALLA	
Ratia Jorma	PAIKALLA	
Arvaja Pertti	PAIKALLA	
Talja Martti	PAIKALLA	
Koskinen Lasse	PAIKALLA	
Salminen Minni	PAIKALLA	
Mäntylä Aleksi	PAIKALLA	
Kari Mika Koskinen Seppo	PAIKALLA	varavaltuutettu
Vaara Ulla	PAIKALLA	
Ruuska Sinikka	PAIKALLA	
Nissinen Jarkko	PAIKALLA	
Korhonen Seppo	PAIKALLA	
Kautto Vuokko	PAIKALLA	
McCarron Francis	PAIKALLA	
Kaasinen Hannu	PAIKALLA	
Niinistö Sari	PAIKALLA	
Kaartinen Leena	PAIKALLA	
Hyytiä-Ilmonen Henni	PAIKALLA	
Tuomi Maarit	PAIKALLA	
Mäkelä Martti	PAIKALLA	
Kaikkonen Jouni	PAIKALLA	
Nevala Nelli	PAIKALLA	
Lempinen Kari	PAIKALLA	
Karjalainen Pasi	PAIKALLA	
Basboga Alettin	PAIKALLA	
Viinikka Anneli	PAIKALLA	

Hildén Sirkku	PAIKALLA	
Holopainen Antti	PAIKALLA	
Wallenius Jani	PAIKALLA	
Salakka Helena	PAIKALLA	
Bruneau Milla	PAIKALLA	
Airamo Pekka	PAIKALLA	
Karjula Markku Rissanen Jari	PAIKALLA	varavaltuutettu
Viitanen Juha	PAIKALLA	
Saastamoinen Aija-Riitta	PAIKALLA	
Jokinen Tiina Uhrman Jani	PAIKALLA	varavaltuutettu
Aaltonen Eveliina	PAIKALLA	
Lampinen Minna Hartman Jari	PAIKALLA	varavaltuutettu
Mäkynen Maria	PAIKALLA	
Markkanen Marju	PAIKALLA	
Mäkinen Sanna	PAIKALLA	
Laakso Jetta	PAIKALLA	
Skinnari Ville Halme Juha	PAIKALLA	varavaltuutettu

Kaupunginvaltuusto 31.8.2020
Nimenhuuto klo 20.00

Liite

59
0 **PAIKALLA**
POISSA

Rahkonen Hannu	PAIKALLA	
Vahter Merja	PAIKALLA	
Salonen Jari	PAIKALLA	
Putula Toni	PAIKALLA	
Falk Sonja	PAIKALLA	
Koskelo Jenna	PAIKALLA	
Lehto Rami	PAIKALLA	
Aaltonen Kalle	PAIKALLA	
Puusaari Riina	PAIKALLA	
Savurinne Reijo	PAIKALLA	
Ripatti Tapani	PAIKALLA	
Nieminen Erkki	PAIKALLA	
Komu Pekka	PAIKALLA	
Lientola Elisa	PAIKALLA	
Oksanen Reijo	PAIKALLA	
Röstedt Juhana Vierumäki Markus	PAIKALLA	varavaltuutettu
Nikkanen Arja	PAIKALLA	
Ratia Jorma	PAIKALLA	
Arvaja Pertti	PAIKALLA	
Talja Martti	PAIKALLA	
Koskinen Lasse	PAIKALLA	
Salminen Minni	PAIKALLA	
Mäntylä Aleksi	PAIKALLA	
Kari Mika Koskinen Seppo	PAIKALLA	varavaltuutettu
Vaara Ulla	PAIKALLA	
Ruuska Sinikka	PAIKALLA	
Nissinen Jarkko	PAIKALLA	
Korhonen Seppo	PAIKALLA	
Kautto Vuokko	PAIKALLA	
McCarron Francis	PAIKALLA	
Kaasinen Hannu	PAIKALLA	
Niinistö Sari	PAIKALLA	
Kaartinen Leena	PAIKALLA	
Hyytiä-Ilmonen Henni	PAIKALLA	
Tuomi Maarit	PAIKALLA	
Mäkelä Martti	PAIKALLA	
Kaikkonen Jouni	PAIKALLA	
Nevala Nelli	PAIKALLA	
Lempinen Kari	PAIKALLA	
Karjalainen Pasi	PAIKALLA	
Basboga Alettin	PAIKALLA	
Viinikka Anneli	PAIKALLA	

Hildén Sirkku	PAIKALLA	
Holopainen Antti	PAIKALLA	
Wallenius Jani	PAIKALLA	
Salakka Helena	PAIKALLA	
Bruneau Milla	PAIKALLA	
Airamo Pekka	PAIKALLA	
Karjula Markku Rissanen Jari	PAIKALLA	varavaltuutettu
Viitanen Juha	PAIKALLA	
Saastamoinen Aija-Riitta	PAIKALLA	
Jokinen Tiina Uhrman Jani	PAIKALLA	varavaltuutettu
Aaltonen Eveliina	PAIKALLA	
Lampinen Minna Hartman Jari	PAIKALLA	varavaltuutettu
Mäkynen Maria	PAIKALLA	
Markkanen Marju	PAIKALLA	
Mäkinen Sanna	PAIKALLA	
Laakso Jetta	PAIKALLA	
Skinnari Ville Halme Juha	PAIKALLA	varavaltuutettu

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Tämän kokouksen kokouskutsut, Liite A ja Liite B, oli julkaistu 20.8. ja 26.8.2020 kaupungin ilmoitustaululla. Kokouskutsut oli mainittuina päivinä toimitettu valtuutetuille ja kaupunginhallituksen jäsenille sekä kaupunginjohtajalle, kaupunginjohtajan varamiehelle, palvelualuejohtajille ja nuorisvaltuuston edustajalle.

Kun lisäksi nimenhuudossa todettiin saapuvilla olevan 59 valtuutettua, kokous todettiin laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin valtuutetut Aija-Riitta Saastamoinen ja Jorma Ratia.

Samalla puheenjohtaja ilmoitti, että pöytäkirja tarkastetaan konsernipalvelujen kansliassa 8.9.2020 kello 8.00-15.00.

Pöytäkirja asetetaan tarkastettavaksi myös luottamushenkilöiden Extranettiin. Kokouksen puheenjohtajalle ja pöytäkirjan tarkastajille ilmoitetaan sähköpostilla, milloin pöytäkirja on tarkastettavissa. Sähköinen tarkastaminen ilmoitetaan sähköpostilla osoitteeseen kirjaa-mo@lahti.fi.

Kappale tätä kuulutusta on julkipantu
20.8.2020 Lahden kaupungin ilmoitus-
taululle; todistaa HELENA NORPPA

1 (11)

Kaupunginvaltuusto
Kokouskutsu ja esityslista

n:o 5/2020

Aika: 31.08.2020 klo 18.00 –

Paikka: Lahti Halli

Läsnä: ____ valtuutettua (nimenhuutolista liitteenä 1)

Pekka Timonen, kaupunginjohtaja
Mika Mäkinen, konsernipalvelujohtaja
Olli Alho, kaupunkikehitysjohtaja
Mikko Komulainen, hyvinvointijohtaja
Tiina Granqvist, sivistysjohtaja
Janne Mäki, kaupunginsihteer
Pekka Virkkunen, kaupunginlakimies
Heini Moisio, viestintäjohtaja
nuorisovaltuuston edustaja

Puheenjohtaja: Hannu Rahkonen, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Sihteer: Janne Mäki, kaupunginsihteer

Kokouksessa käsitellään oheisessa sisällysluettelossa olevien asioiden lisäksi elokuun 26. päivänä 2020 julkaistavassa kokouskutsussa mainittavat muut asiat.

Pöytäkirja on nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa <http://www.lahti.fi> syyskuun 9. päivänä 2020

Lahdessa elokuun 20. päivänä 2020

Hannu Rahkonen
kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

LAHTI

2 (11)

Käsiteltävät asiat

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
Pöytäkirjan tarkastajien valinta	3
56 § Valtuustoaloite: Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen Lahdessa	4
57 § Valtuustoaloite: Ympäristöpääkaupunki -titteliin liittyvien lentomatkojen hiilidioksidipäästöistä tiedottamisesta	8

Kappale tätä kuulutusta on julkipantu
26.8.2020 Lahden kaupungin ilmoitus-
taululle; todistaa

Rajin Kulkonen

1 (20)

Kaupunginvaltuusto
II Kokouskutsu ja esityslista

n:o 5/2020

Aika: 31.08.2020 klo 18.00 –

Paikka: Lahti Halli

Läsnä: ____ valtuutettua (nimenhuutolista liitteenä 1)

Pekka Timonen, kaupunginjohtaja
Mika Mäkinen, konsernipalvelujohtaja
Olli Alho, kaupunkikehitysjohtaja
Mikko Komulainen, hyvinvointijohtaja
Tiina Granqvist, sivistysjohtaja
Janne Mäki, kaupunginsihteeri
Pekka Virkkunen, kaupunginlakimies
Heini Moisio, viestintäjohtaja
nuorisovaltuuston edustaja

Puheenjohtaja: Hannu Rahkonen, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Sihteeri: Janne Mäki, kaupunginsihteeri

Pöytäkirja on nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa
<http://www.lahti.fi> syyskuun 9. päivänä 2020

Lahdessa elokuun 26. päivänä 2020

Hannu Rahkonen
kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

2 (20)

Käsiteltävät asiat

58 §	Sidonnaisuuksien ilmoittaminen	3
59 §	Vastauksen antaminen kaupunginvaltuustolle tarkastuslautakunnan vuoden 2019 arviointikertomuksen johdosta	4
60 §	Talouden seurantaraportti 1.1. - 30.6.2020	12
61 §	Lahden Ironman 70.3 MM-kisahakemus: haettavien kisojen siirto vuodelta 2022 vuodelle 2023	13
62 §	Lahden kaupungin hallintosäännön muuttaminen	15
63 §	Lahden kaupungin hallintosäännön muuttaminen (pormestarimalli)	17

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 56

Valtuustoaloite: Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen Lahdessa

D/2125/00.02.00.00.03/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Vastuualuejohtaja, Lassi Kilponen, puh. 044 716 1328
Opetuksen palvelupäällikkö, Johanna Saastamoinen, puh. 044 416 3159

Päätös Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Päätösehdotus Kh: Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa **Kaupunginhallitus 3.8.2020 § 173:**

Sivistyslautakunta 16.6.2020/70 §:

”Lahden kaupungille on jätetty 7.10.2019 valtuustoaloite; Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen Lahdessa. Aloitteen tarkoituksena on painottaa yhteisöllisyyttä ja tukea kokonaisvaltaisemmin kouluja ja vanhempia yhteisessä kasvatustehtävässä. Aloite täydentää varhemmin jätettyä harrastetakuuta koskevaa aloitetta. Valtuustoaloitteessa tuodaan esille kaksi asiaa:

- 1) Islanninmallilla lapsille ja nuorille voimavaroja harrastusten kautta
- 2) Kännykkäparkilla rauhaa koulupäivään

Islanninmallilla lapsille ja nuorille voimavaroja harrastusten kautta

Sivistyspalvelut toteaa, että harrastusten mahdollistaminen kaikille lapsille ja nuorille on erittäin tärkeä hyvinvointia ja tasapainoista kasvu tukeva asia. Sivistyspalveluilla on parhaillaan valmisteilla aikaisempaan valtuustoaloitteeseen perustuva lasten ja nuorten harrastustakuuseen tähtäävä toimenpidesuunnitelma, joka valmistuu vuoden 2020 loppuun mennessä. Suunnitelman laatimiseen

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 56

osallistuu edustajia kaupungin eri palvelualueilta, varhaiskasvatuksesta, hyvinvointikuntayhtymän lapsiperhepalveluista (oppilashuolto, sosiaalityö ja lastensuojelu), harrastusseuroista ja järjestöistä, kouluista sekä vanhempain yhdistyksistä.

Suunnitelman tavoitteena on luoda puitteet, joissa jokaisella lapsella on mahdollisuus harrastaa koulun ulkopuolella tai koulupäivien yhteydessä. Toteutuessaan suunnitelma takaisi sen, että jokaiselle lapselle ja nuorelle tarjotaan ohjausta löytää itseään kiinnostava harrastus.

Islannissa on saatu aikaan erinomaisia tuloksia kiinnittämällä koko yhteiskunnan huomiota nuorten mielekkääseen vapaa-aikaan. Sivistyspalveluissa seurataan kiinteästi Islannin mallin toteuttamistapaa sekä siitä saatavia tutkimustuloksia ja hyödynnetään niitä mahdollisuuksien mukaan. Mallin suunnittelussa seurataan Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman (Tavoite 2, Lapset ja nuoret voivat hyvin) toteuttamiseksi kunnille mahdollisesti annettavia ohjeita ja linjauksia sekä pyritään hyödyntämään mahdolliset hallitusohjelmassa asiaan suunnattavat määrärahat.

Kännykkäparkilla rauhaa koulupäivään

Valtuustoaloitteessa tuodaan esille huoli älypuhelinien vaikutuksista koululaisten oppimiseen ja hyvinvointiin. Aloitteen laatijat tuovat myös esille lasten ja nuorten keskittymiskyvyn merkityksen oppimiselle.

Perusopetuksessa oppiminen perustuu käsitykseen lapsesta ja nuoresta aktiivisena toimijana. Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa toisten oppilaiden, opettajien ja muiden aikuisten sekä eri yhteisöjen ja oppimisympäristöjen kanssa. Oppiminen on monimuotoista ja sidoksissa opittavaan asiaan, aikaan ja paikkaan. Oppimisen taitojen kehittyminen on perusta tavoitteelliselle ja elinikäiselle oppimiselle.

Jokaisella perusopetusta antavalla koululla on opetus- ja kasvatustehtävä. Tämä tarkoittaa oppilaiden oppimisen, kehityksen ja hyvinvoinnin tukemista yhteistyössä kotien kanssa. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden osaamisen monipuoliseen kehittämiseen.

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 56

Perusopetusta ohjaa Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2014). Tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnetään suunnitelmallisesti perusopetuksen kaikilla vuosiluokilla, eri oppiaineissa ja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa sekä muussa koulutyössä. Tieto- ja viestintäteknologia on siten osa koulujen arkipäivää. Perusopetuksessa huolehditaan siitä, että kaikilla oppilailla on mahdollisuudet tieto- ja viestintäteknologisen osaamisen kehittämiseen. Tietoteknisten laitteiden ja ohjelmistojen hallinta ovat tärkeitä tulevaisuustaitoja. Laitteiden ja ohjelmistojen käyttö koulussa ei ole itseisarvo, vaan niillä voidaan toteuttaa opetussuunnitelman ja oppimisen tavoitteita. Koululla on tärkeä rooli myös mediataitojen ja tietosuojakysymysten opettamisessa.

Perusopetuksen opetussuunnitelman toteutuksessa tieto- ja viestintäteknologia on olennainen osa monipuolisia oppimisympäristöjä. Oppimisympäristöjen kehittämisessä otetaan huomioon kouluyhteisön ja jokaisen oppilaan kokonaisvaltainen hyvinvointi. Oppilaita ohjataan vastuulliseen ja turvalliseen toimintaan kaikissa oppimisympäristöissä. Kouluissa tiedostetaan, että hyvä työrauha, arvostava vuorovaikutus sekä ystävällinen ja kiireetön ilmapiiri tukevat oppimista.

Valtuustoaloitteessa tuodaan esille älypuhelinien käytön rajoittamisesta koulupäivän ja oppituntien aikana.

Vastauksena aloitteessa esille tuotuun asiaan:

Lahdessa koulu on paikka, jossa lapset ja nuoret voivat turvallisesti harjoitella tieto- ja viestintäteknologisten laitteiden käyttöä. Älylaitteiden käytössä koulupäivän aikana huomioidaan oppilaan ikä ja kehitystaso. Oppilaiden älylaitteiden käyttö on opetusta tukevaa; älylaitteita käytetään opettajan ohjeistuksen mukaisesti opetustilanteessa, muuten älylaitteet pidetään tunnin aikana joko kännykkäparkeissa tai omassa repussa/taskussa. Älylaitteiden yleisestä käytöstä koulupäivän aikana sovitaan yhteistyössä oppilaiden ja vanhempien kanssa muun muassa työrauhan, keskittymisen ja sosiaalisen kanssakäymisen osalta. Mikäli koulu yhteistyössä oppilaiden ja vanhempien kanssa rajoittaa älylaitteen käyttöä, huolehditaan kuitenkin siitä, että oppilaalla on tarvittaessa mahdollisuus ottaa yhteyttä huoltajaan tai hoitaa henkilökohtaisia asioita, joita ei voi siirtää myöhemmäksi.

Opetushallitus on tuottanut opetuksen järjestäjien ja koulujen työn tueksi oppaita opetussuunnitelman mukaisen toiminnan järjestämiseksi. Tieto- ja viestintäteknologian käytön osalta opas

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 56

Tietokoneen, kännykän ja muiden mobiililaitteiden käyttöön liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista koulussa ohjaa osaltaan toimintaa.
https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/183993_tietokoneen_kannykan_ja_muiden_mobiililaitteiden_kayttoon_liittyvista_oikeuk.pdf

Lahden perusopetuksessa nähdään tärkeänä, että kodin ja koulun yhteistyö edistää lasten ja nuorten tervettä kasvua ja kehitystä. Kodin ja koulun kasvatusyhteistyö lisää oppilaan, luokan ja koko kouluyhteisön hyvinvointia ja turvallisuutta. Lahden peruskouluissa älylaitteiden käytön periaatteista osana koulupäivää sovitaan vuosittain yhteistyössä oppilaiden, koulun henkilökunnan ja vanhempien kanssa. Tällä tavoin voidaan vaikuttaa lasten ja nuorten käyttämien älylaitteiden turvalliseen ja hallittuun käyttöön. Kodin ja koulun yhteistyöllä edistetään myös lasten ja nuorten tietoisuutta älylaitteiden käytön vaikutuksista keskittymiseen ja arjen hallintaan.

Päätösehdotus:
Vastuualuejohtaja Lassi Kilponen

Sivistyslautakunta päättää antaa alla esitetyn vastauksenaan valtuustoaloitteeseen

Päätös:
Päätösehdotus hyväksyttiin.”

Päätösehdotus:
Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Päätös:
Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto

5 (5)

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 56

Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: sivistyslautakunta, perusopetuspalvelut

Liitteenä

1. Valtuustoaloite

LAHDEN KAUPUNKI
08.10.2019 08:53
2125/00.02.00.00.03/2019

Valtuustoaloite

7.10.2019

LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN LAHDESSA

Pärjätäkseen ja voidakseen hyvin lapsi ja nuori tarvitsee perhettä, ystäviä ja harrastuksia. Lapsi ja nuori tarvitsee myös opiskelurauhaa.

Islanninmallilla lapsille ja nuorille voimavaroja harrastusten kautta

Vuonna 1998 islantilaisnuoret joivat enemmän kuin ikätoverinsa yhdessäkään Euroopan maassa. Vuonna 2016 tulos oli päinvastainen: maan nuoriso oli Euroopan raitteinta. Muutos ei ole sattumaa, vaan tulosta pitkäjänteisestä työstä.

Keinovalikoimaan kuului esimerkiksi kodin ja koulun yhteistyön lisääminen, naapurustojaan vahtivat vanhempainpartiot, yhteiset kotiintuloajat kaikille ja järkevää ja edullista harrastustoimintaa iltapäiviin.

Terveellisistä elämäntavoista on tullut trendikkäitä, eikä päihteisiin tartuta, vaikka niitä tarjottaisiin.

Vanhempien asennemuutokset ovat olleet keskiössä. Heitä kannustetaan Islannissa viettämään lastensa kanssa mieluummin paljon aikaa kuin satunnaista "laatu-aikaa". Nuorille säädettiin myös kotiintuloajat: 13–16-vuotiaiden pitää tulla kotiin ilta- ja yömyöhä mennessä talvella ja puoleen yöhön kesällä.

Nyt vanhemmat tuntevat paremmin toisiaan ja lastensa kavereita ja viettävät omien lastensa kanssa enemmän aikaa. Nuorten päihteiden käyttö väheni, sillä mielekäs tekeminen osoittautui parhaaksi päihteeksi nuorille. Vastaava suoja- ja riskitekijöiden vaikutus nähtiin eri maanosissa toistetuissa kyselyissä, ja Youth in Europe -ohjelmaa sovelletaankin nyt monissa maissa.

Islantilaisista lapsista 99 prosenttia harrastaa nyt jotakin tarjolla olevista 571 aktiviteetista. Harrastukset ovat heti koulupäivän jälkeen, ja pienimmät kuskataan esimerkiksi pallokentille bussilla suoraan koulusta.

Nyky-Suomessa lasten ja nuorten keskinäinen kilpailu on kovaa jo koulussa, ja koulu-uupumus on lisääntynyt erityisesti lukioissa. Suomessakin kyselytutkimusten mukaan lapset ja nuoret haluavat harrastuksilta mukavaa yhdessäoloa ystävien kanssa. Tätä haluavat myös heidän vanhempansa.

Jos mahdollisuus harrastaa saataisiin iltapäiviin heti koulupäivän jälkeen, vastattaisiin samalla moneen huoleen. Kysymyksiin siitä, miten järjestetään lastenhoito koulupäivän

jälkeen, huoleen siitä, että ainoastaan yksi viidesosa tietyn ikäisistä lapsista liikkuu suosituksiin nähden riittävästi ja huoliin lasten kokemasta turvallisuuden tunteesta.

Tämänkaltaista toimintaa on mitä tärkeintä lasten ja nuorten terveyden- ja hyvinvoinnin edistämistoimintaa. Tavoitteeseen pääsemiseksi tarvitaan lisää poikkihallinnollisuutta, esimerkiksi liikuntaseurojen ja muiden kolmannen sektorin toimijoiden sekä koulujen yhteistyötä.

Kännykkäparkilla rauhaa koulupäivään

THL:n asiantuntijat kehottavat rajoittamaan kännyköiden käyttöä kouluissa ja etenkin oppituntien aikana, jos opetus ei vaadi esim. tiedon hakua. Lastenpsykiatri Jukka Mäkelä on huolissaan älypuhelinien vaikutuksista koululaisten oppimiseen ja hyvinvointiin. Mäkelä toimii Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Lapset, nuoret ja perheet -yksikön erityisasiantuntijana.

Asiantuntijoiden mukaan keskittymiskyky kehittyy iän myötä ja on perusta kaikelle pitkäjänteiselle toiminnalle kuten työlle ja oppimiselle.

Keskittymistä oppii keskittymällä. Kännykät koulussa merkittävästi vaikeuttavat tätä tavoitetta. Keskimääräinen lapsi tavoittelee keskittymistä tehtäviin, koulussa oppimiseen ja opettajan seuraamiseen. Kännykkä tarjoaa houkutuksen pätkiä tätä keskittymistä.

Yläkoululaisten kohdalla tilanne on THL:n asiantuntijan mukaan vielä mutkikkaampi. Heidän kohdallaan keskittymisvaikeuksien lisäksi puhelimet aiheuttavat sydämen tykytyksiä jatkuvasti läsnäolevan sosiaalisen median takia.

Nuorten aivojen reaktiot sivuun jättämiselle ja hylkäämiselle korostuvat yläkouluikässä. On vähemmän luottamusta ja suojarakenteita sille, miten tulla toimeen sen kanssa, jos ei tulekaan tykkäämisiä tai seuraajia. Kun nuoret kantavat puhelintaan myös koulun aikana, altistuu nuori koko ajan tarkkailemaan, olenko hyväksytty.

Useissa Suomen kouluissa on jo saatu hyviä tuloksia oppituntien aikaisista kännykkäparkeista. Puhelimen poissaolo läheisyydestä on parantanut työrauhaa ja oppimistuloksia. Joissain kouluissa on sitouduttu myös jättämään puhelimet parkkiin koko koulupäivän ajaksi.

Voimassa olevan lain mukaan yläkouluissa kännyköitä ei saa kerätä välituntien ajaksi, sen sijaan alakouluissa kännyköiden täyskielto on mahdollinen.

Monissa Euroopan maissa käytänteet ovat Suomea huomattavasti tiukempia. Esimerkiksi Belgiassa kännyköitä ei yleisesti sallita koulussa, myös Ranskan ja Ruotsin käytänteet ovat Suomea tiukempia.

Hallitusohjelmassa Islannin mallin suomalaisen version luomiseen on varattu 40 miljoonaa euroa. Investointi on kertaluonteinen.

Valtuustoaloite

Tämä aloite täydentää varhemmin jätettyä harrastetakuuta koskevaa aloitetta. Tämän aloitteen tarkoituksena on painottaa yhteisöllisyyttä ja tukea kokonaisvaltaisemmin kouluja ja vanhempia yhteisessä kasvatustehtävässä.

Me allekirjoittaneet esitämme, että lasten- ja nuorten koulutuksesta vastaavat viranomaiset yhdessä sote-toimijoiden ja oppilashuollon kanssa valmistelevat hakemuksen hallitusohjelman mukaisen Islannin mallin suomalaisen version mukaiseksi kokeiluksi Lahdessa ja koko Päijät-Hämeessä. Hakemus sisältää myös kännykkäparkkikokeilun. Hakemus valmistellaan opettajien, koululaisten ja heidän vanhempiensa kanssa yhteistyössä. Hakemus muotoillaan konkreettiseksi ja malli arvioidaan ja otetaan käyttöön, vaikka valtion rahoitusta ei saataisikaan hankkeelle.

Allekirjoittajat

Martti Talja

JARI RISSANEN

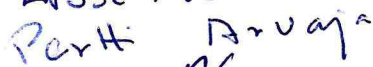

LASSE KOSKINEN

JOUNI KAILA

Minna Lompo
Minna Lampinen

Antti Helejä
ANTTI HELEJÄ

Kari Lempiäinen
Kari Lempiäinen

Marki Mäkelä

Marki Mäkelä

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 57

Valtuustoaloite: Ympäristöpääkaupunki -titteliin liittyvien lentomatkojen hiilidioksidipäästöistä tiedottamisesta

D/2118/00.02.00.00.03/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Ympäristöjohtaja Elina Ojala puh. 044 482 6376

Päätös Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Päätösehdotus Kh: Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa **Kaupunginhallitus 3.8.2020 § 174:**

Perussuomalaisen valtuustoryhmän valtuustoaloite 7.10.2019:

”Lahti valittiin kesäkuussa Oslossa kolmannella yrittämällä Euroopan ympäristöpääkaupungiksi vuodeksi 2021. Hakuprosessin tiimoilta on tehty useita tutustumis- ja esittelymatkoja erilaisilla kokoonpanoilla ympäri Eurooppaa. Valinnan myötä vierailut jatkuvat ja tulevat todennäköisesti vielä lisääntymään. Pääosin vierailut tehdään lentoteitse.

Lentoliikenteen päästöt vastaavat noin kolmesta prosentista EU:n ja kahdesta prosentista globaaleista kasvihuonekaasupäästöistä. Ilmastonmuutoksen kannalta keskeinen ongelma on alan kasvu: kansainvälinen ilmakuljetusliitto IATA ennakoii lentoliikenteen lähes kaksinkertaistuvan 20 vuodessa (7,8 miljardia matkustajaa vuonna 2036). Hiilidioksidipäästöjen (noin 70% päästöistä) lisäksi lentämisessä syntyy vesihöyryä (noin 30%) sekä typen oksideja, rikkioksideja, palamattomia hiilivetyjä, hääkää ja pienhiukkasia (yhteensä alle prosentti).

Yhteisvaikutuksiltaan, kun huomioidaan myös muut tekijät kuin hiilidioksidi, lentoliikenteen päästöjen osuus ilmakehän lämmittämisessä on noin neljä prosenttia. Vaikka autoilu saastuttaa, ei se ole mitään lentämiseen verrattuna. Pitkä lentomatka on

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 57

ilmaston kannalta selvästi huonoin yksittäinen kulutusvalinta ja koska sen vaikuttavuus on niin suuri, sen merkitys voi olla suurempi kuin monien muiden ilmaston eteen tehtyjen tekojen yhteensä.

Esimerkiksi Helsinki Bryssel välillä päästöjä syntyy seuraavasti: Lentomatka 1651 km, Polttoainekulutus/henkilö, 54.00 kg (3.00 kg/100 km), CO2 päästöt/henkilö 173.00 kg.

Tutkimuksen mukaan lentävä kasvissyöjä kuormittaa ympäristöä yhtä paljon kuin Suomessa kahdeksan vuotta pysyvä naudanlihansyöjä.

Aloite:

Lahden Perussuomalaisten valtuustoryhmä esittää, että valtuustolle tuodaan tiedoksi viranhaltijoiden, luottamishenkilöiden ja muun Lahden kaupungin henkilöstön aiheuttamat lentoliikenteen hiilidioksidipäästöt, jotka ovat aiheutuneet kolme kertaa Euroopan vihreä pääkaupunki kilpailuun osallistumisesta ja kilpailun voittamisen jälkeisestä toiminnasta aina vuoden 2021 loppu asti.

Ensimmäisen kerran valtuustolle raportoidaan keväällä 2020, jolloin valtuustolle tuodaan hakuprosessien aiheuttamat päästömäärät. Tämän jälkeen keväällä 2021 tuodaan valtuustolle tiedoksi valinnan jälkeiset päästömäärät ja vuoden 2022 keväällä tuodaan valtuustolle tiedoksi Euroopan ympäristöpääkaupunkivuoden päästömäärät.”

Vastaus Perussuomalaisten valtuustoaloitteeseen:

Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021 -voitto on Lahden kaupungin saavutus, joka on vaatinut pitkäjänteistä ympäristöasioiden kehittämistyötä aina Vesijärven kunnostuksen aloittamisesta 70-luvulta lähtien. Jätteen syntypaikkalajittelun aloittaminen 90-luvulla oli myös uraa uurtavaa ympäristötekemistä Suomessa, kuten myös viime vuonna tapahtunut kivihielestä luopuminen kaukolämmön tuotannossa. Ympäristöpääkaupunki-voitto on vahvistanut Lahden asemaa ympäristöasioiden edelläkävijänä.

Kansainvälinen verkostoituminen on tärkeää ympäristöasioiden edistämisessä. Verkostoitumisen edellytyksenä on useimmiten ihmisten kohtaaminen kasvokkain eli se edellyttää matkustamista, mikä on osaltaan lisännyt kaupungin lentopäästöjä. Kansainvälinen verkostoituminen on kuitenkin vain yksi osa kokonaisuutta, joka johti tunnustuksen saamiseen. Ympäristöpääkaupunki-hanketta tarkastellessa on tärkeää kiinnittää huomiota yksittäisten päästöjen

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 57

sijaan hankkeen kokonaisvaltaisiin vaikutuksiin ympäristöön, talouteen ja työllisyyteen.

Ympäristöpääkaupunkivuoden myötä Lahti näyttäytyy entistä kiinnostavampana kumppanina ja Lahden odotetaan saavan sen johdosta merkittäviä ja aiempaa suurempia hankkeita. Ympäristöpääkaupunkivuotta valmistellaan niin, että sen positiiviset vaikutukset eivät rajoittuisi vuoteen 2021 vaan jatkuisivat vielä pitkälle sen jälkeen.

Talous- ja työllisyyslukuissa vaikutukset näkyvät usein viiveellä, joka täytyy ottaa huomioon kokonaisuutta arvioitaessa. Myönteisten ympäristövaikutusten odotetaan leviävän laajemmalle Suomeen ja Eurooppaan hyvien käytäntöjen jakamisen sekä ratkaisuiden monistettavuuden kautta. Toisaalta on vaikea määritellä rajausta taaksepäin jo tehdylle työlle ja aiheutuneille päästöille, sillä laasti ajateltuna suuri osa viime vuosikymmenten aikana tehdystä ympäristötyöstä, kuten myös valtaosa muillakin aloilla tehdystä kansainvälisestä yhteistyöstä on osaltaan edesauttanut ympäristöpääkaupunki-tunnustuksen saamista.

Lahden kaupungin matkustusohjeessa edellytetään työntekijöiden huomioivan ympäristövaikutukset. Työntekijän tulee arvioida matkan tarkoituksenmukaisuus sekä mahdollisuuksien mukaan vähentää matkustusta suosimalla etänevottelumahdollisuuksia. Kaupungin henkilöstön, luottamushenkilöiden ja vieraiden lentopäästöjen osuus kaupungin kokonaispäästöistä on prosentoin sadasosan luokkaa, sisältäen kaikki tehdyt lennot. Koronaviruksen aiheuttama pandemia toi mukanaan matkustuskiellon, joka on osaltaan edesauttanut digiloikkaa uusien etätyöskentelytapojen kehittämisessä.

Lahden kaupunki on sitoutunut kompensoimaan lentopäästöt vuodesta 2019 alkaen (KH 27.1.2020 §14), ja myös ympäristöpääkaupunki-hankkeelle perustettu Kestävä Lahti -säätio kompensoi omien lentomatkojensa päästöt.

Kestävä Lahti -säätio raportoi hankkeen vaikuttavuudesta, mutta myös esimerkiksi hankkeen vaikutuksesta ympäristöön. Tämä raportointi luo hyvät edellytykset kokonaiskuvan muodostamiselle. Raportti laaditaan heti ympäristöpääkaupunkivuoden jälkeen, ja toinen raportti tehdään Lahden kaupungin toimesta viisi vuotta myöhemmin. Lahden kaupunki laatii ilmastolaskelmat joka toinen vuosi.

Päätösehdotus:

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 57

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti. ”

Päätös:

Kaupunginhallituksen jäsen Rami Lehto esitti, että asia palautetaan uudelleen valmisteluun.

Esitystä ei kannatettu.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv
Kv: -

Liitteenä

1. Valtuustoaloite

LAHDEN KAUPUNKI

08.10.2019 08:53

D/2118/00.02.00.00.03/2019

Valtuustoaloite:**Ympäristöpääkaupunki -titteliin liittyvien lentomatkojen hiilidioksidipäästöistä tiedottaminen**

Lahti valittiin kesäkuussa Oslossa kolmannella yrittämällä Euroopan ympäristöpääkaupungiksi vuodeksi 2021. Hakuprosessin tiimoilta on tehty useita tutustumis- ja esittelymatkoja erilaisilla kokoonpanoilla ympäri Eurooppaa. Valinnan myötä vierailut jatkuvat ja tulevat todennäköisesti vielä lisääntymään. Pääosin vierailut tehdään lentoteitse.

Lentoliikenteen päästöt vastaavat noin kolmesta prosentista EU:n ja yli kahdesta prosentista globaaleista kasvihuonekaasupäästöistä. Ilmastomuutoksen kannalta keskeinen ongelma on alan kasvu: kansainvälinen ilmakuljetusliitto IATA ennakoii lentoliikenteen lähes kaksinkertaistuvan 20 vuodessa (7,8 miljardia matkustajaa vuonna 2036). Hiilidioksidipäästöjen (noin 70 % päästöistä) lisäksi lentämisessä syntyy vesihöyryä (noin 30 %) sekä typen oksideja, rikkioksideja, palamattomia hiilivetyjä, häkää ja pienhiukkasia (yhteensä alle prosentti).

Yhteisvaikutuksiltaan, kun huomioidaan myös muut tekijät kuin hiilidioksidi, lentoliikenteen päästöjen osuus ilmakehän lämmittämisessä on noin neljä prosenttia. Vaikka autoilu saastuttaa, ei se ole mitään lentämiseen verrattuna. Pitkä lentomatka on ilmaston kannalta selvästi huonoin yksittäinen kulutusvalinta ja koska sen vaikuttavuus on niin suuri, sen merkitys voi olla suurempi kuin monien muiden ilmaston eteen tehtyjen tekojen yhteensä.

Esimerkiksi Helsinki Bryssel välillä päästöjä syntyy seuraavasti: Lentomatka 1651 km, Polttoainekulutus/henkilö, 54.00 kg (3.00 kg/100 km), CO₂ päästöt/henkilö 173.00 kg.

Tutkimuksen mukaan lentävä kasvissyöjä kuormittaa ympäristöä yhtä paljon kuin Suomessa kahdeksan vuotta pysyvä naudanlihansyöjä.

Aloite:

Lahden Perussuomalaisten valtuustoryhmä esittää, että valtuustolle tuodaan tiedoksi viranhaltioiden, luottamushenkilöiden ja muun Lahden kaupungin henkilöstön aiheuttamat lentoliikenteen hiilidioksidipäästöt, jotka ovat aiheutuneet kolme kertaa Euroopan vihreä pääkaupunki kilpailuun osallistumisesta ja kilpailun voittamisen jälkeisestä toiminnasta aina vuoden 2021 loppuun asti.

Ensimmäisen kerran valtuustolle raportoidaan keväällä 2020, jolloin valtuustolle tuodaan hakuprosessien aiheuttamat päästömäärät. Tämän jälkeen keväällä 2021 tuodaan valtuustolle tiedoksi valinnan jälkeiset päästömäärät ja vuoden 2022 keväällä tuodaan valtuustolle tiedoksi Euroopan ympäristöpääkaupunkivuoden päästömäärät.

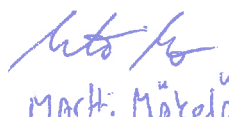
Lahdessa 7.10.2019

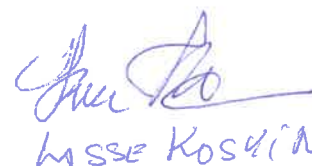
RAMI LETTO

VIITANEN JUHA

MARTTI MÄKELÄ

MISSE KOSKINEN

RAMI LETTO

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 58

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

D/1530/00.00.01.03.00/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunginreviisori Juha Tapiola, puh. 050 559 4057

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi tarkastuslautakunnan ehdotuksen.

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunta: Kaupunginvaltuusto merkitsee liitteenä olevat sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi.

Perusteluosa

Tarkastuslautakunta 18.8.2020 § 40:

Kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on kuntalain 84 §:n mukaisesti tehdä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee kaupunginhallituksen ja maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäseniä, valtuuston ja lautakunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, kaupunginjohtajaa, sekä kunnanhallituksen ja lautakunnan esittelijää. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on tehtävänsä valittu. Henkilön on myös ilmoitettava viivytyksettä sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset.

Kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta.

Tarkastuslautakunnan 22.8.2017 hyväksymän arviointisuunnitelman mukaan saapuneet uudet sidonnaisuusilmoitukset, muutokset ja täydennykset tuodaan tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi ilmoitusta seuraavassa kokouksessa. Sidonnaisuusilmoitukset tai niissä tapahtuneet muutokset saatetaan valtuustolle tiedoksi kaksi kertaa vuodessa (helmikuussa ja syyskuussa).

Valtuusto on 9.3.2020 merkinnyt siihen mennessä tehdyt sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi. Tämän jälkeen tarkastuslautakunta

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 58

on kokouksissaan käsitellyt seuraavat muutosilmoitukset:

- Jouni Arola (22.4.2020)
- Olli Alho, muutosilmoitus (22.4.2020)
- Jouni Kaikkonen, muutosilmoitus (22.4.2020)
- Reijo Oksanen, muutosilmoitus (22.4.2020)
- Terttu Pohjolainen, muutosilmoitus (22.4.2020)

Päätösehdotus:

Kaupunginreviisori Juha Tapiola

Tarkastuslautakunta päättää

1. merkitä tiedoksi Juha Rostedin, Pekka Timosen, Jukka Lindforsin ja Reijo Ollikan sidonnaisuuksia koskevat muutosilmoitukset, joita ei ole aiemmin käsitelty lautakunnassa; ja

2. saattaa liitteenä olevat sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku muutoksenhakukielto

Toimenpiteet -

Liitteenä

1. Seuraavien henkilöiden sidonnaisuusilmoitukset:
 1. Jouni Arola
 2. Olli Alho
 3. Jouni Kaikkonen
 4. Reijo Oksanen
 5. Terttu Pohjolainen
 6. Juha Rostedt
 7. Pekka Timonen
 8. Jukka Lindfors
 9. Reijo Ollikka

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Ilmoitus koskee **kuntalain (410/2015) 84 §:n tarkoittamia sidonnaisuuksia**. Sitoudun tekemään ilman eri pyyntöä uuden ilmoituksen kahden kuukauden kuluessa, jos sidonnaisuuksien osalta tapahtuu muutoksia. Vastaan siitä, että lomakkeessa ilmoitetut tiedot ovat oikeita ja ajan tasalla. **Ilmoitusvelvollisuus ei koske läheisiä esim. perheenjäseniä eikä heidän sidonnaisuuksia.**

Ilmoituksen vastaanottaja:

Lahden kaupungin tarkastuslautakunta, postiosoite: Saimaankatu 11, 15140 LAHTI
sähköposti: juha.tapiola@lahti.fi

Ilmoituksen tekijä:

Sukunimi: **Arola**

Etunimet: **Jouni**

Kuntalain 84 §:n tarkoittama toimielin, jossa puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana, jäsenenä, varajäsenenä taikka esittelijänä tai varaesittelijänä:

- **Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto, esittelijä**

SIDONNAISUUDET

TIEDOT, JOTKA JULKAISTAAN YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA:

- 1. Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan tai valtakunnallisesti toimivan yrityksen aluejohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

- 2. Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **muissa yhteisöissä:**

Ei ilmoitettavaa

3. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

4. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **muissa yhteisöissä** (esim. Asunto Oy, yhdistys tai säätiö):
Ilmoitan seuraavat luottamustoimet muissa yhteisöissä:

- **Asunto Oy Hollolan Vaahterapuisto, hallituksen puheenjohtaja**
- **Kiinteistöliitto Päijät-Häme ry, hallituksen jäsen**

5. **Merkittävä varallisuus** (esim. merkittävät kiinteistöjen taikka asunto-osakeyhtiön tai muiden yhtiöiden osakkeiden omistukset, jos niillä voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Lähtökohteisesti tavanomaisen asunnon, kesämökin tai Lahden ulkopuolella olevien sijoitusasuntojen omistamista ei tässä yhteydessä pidetä merkittävänä varallisuutena. Rahavaroja ei tarvitse ilmoittaa tässä ilmoituksessa.):

Ei ilmoitettavaa

6. **Muut sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa** (Tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Velkoja ei lähtökohteisesti tarvitse ilmoittaa, mutta tapauskohtaisesti merkittävät esim. elinkeinotoimintaan liittyvät velat voivat kuulua ilmoitusvelvollisuuden piiriin):

Ei ilmoitettavaa

Päiväys

16 3 2020

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Ilmoitus koskee **kuntalain (410/2015) 84 §:n tarkoittamia sidonnaisuuksia**. Sitoudun tekemään ilman eri pyyntöä uuden ilmoituksen kahden kuukauden kuluessa, jos sidonnaisuuksien osalta tapahtuu muutoksia. Vastaan siitä, että lomakkeessa ilmoitetut tiedot ovat oikeita ja ajan tasalla. **Ilmoitusvelvollisuus ei koske läheisiä esim. perheenjäseniä eikä heidän sidonnaisuuksia.**

Ilmoituksen vastaanottaja:

Lahden kaupungin tarkastuslautakunta, postiosoite: Saimaankatu 11, 15140 LAHTI
sähköposti: juha.tapiola@lahti.fi

Ilmoituksen tekijä:

Sukunimi: **Alho**

Etunimet: **Olli Tapani**

Kuntalain 84 §:n tarkoittama toimielin, jossa puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana, jäsenenä, varajäsenenä taikka esittelijänä tai varaesittelijänä:

- Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaosto, esittelijä
- Tekninen ja ympäristölautakunta, esittelijä
- Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, esittelijä
- Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, esittelijä
- Päijät-Hämeen jätelautakunta, esittelijä

SIDONNAISUUDET

TIEDOT, JOTKA JULKAISTAAN YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA:

1. **Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan tai valtakunnallisesti toimivan yrityksen aluejohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **elinkeino toimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

2. **Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **muissa yhteisöissä:**

Ei ilmoitettavaa

3. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

4. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **muissa yhteisöissä** (esim. Asunto Oy, yhdistys tai säätiö):

- **Kunnallisen työmarkkinalaitoksen valtuuskunta, varajäsen**
- **RAKLI ry, hallituksen varajäsen**

5. **Merkittävä varallisuus** (esim. merkittävät kiinteistöjen taikka asunto-osakeyhtiön tai muiden yhtiöiden osakkeiden omistukset, jos niillä voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Lähtökohteisesti tavanomaisen asunnon, kesämökin tai Lahden ulkopuolella olevien sijoitusasuntojen omistamista ei tässä yhteydessä pidetä merkittävänä varallisuutena. Rahavaroja ei tarvitse ilmoittaa tässä ilmoituksessa.):

Ei ilmoitettavaa

6. **Muut sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa** (Tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Velkoja ei lähtökohteisesti tarvitse ilmoittaa, mutta tapauskohtaisesti merkittävät esim. elinkeinotoimintaan liittyvät velat voivat kuulua ilmoitusvelvollisuuden piiriin):

Ei ilmoitettavaa

Päiväys

28 2 2020

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Ilmoitus koskee kuntalain (410/2015) 84 §:n tarkoittamia sidonnaisuuksia. Sitoudun tekemään ilman eri pyyntöä uuden ilmoituksen kahden kuukauden kuluessa, jos sidonnaisuuksien osalta tapahtuu muutoksia. Vastaan siitä, että lomakkeessa ilmoitetut tiedot ovat oikeita ja ajan tasalla. Ilmoitusvelvollisuus ei koske läheisiä esim. perheenjäseniä eikä heidän sidonnaisuuksia.

Ilmoituksen vastaanottaja:

Lahden kaupungin tarkastuslautakunta, postiosoite: Saimaankatu 11, 15140 LAHTI
sähköposti: juha.tapiola@lahti.fi

Ilmoituksen tekijä:

Sukunimi: **Kaikkonen**

Etunimet: **Jouni**

Kuntalain 84 §:n tarkoittama toimielin, jossa puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana, jäsenenä, varajäsenenä taikka esittelijänä tai varaesittelijänä:

- Kaupunginhallitus, varajäsen
- Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto, varajäsen
- Kaupunginhallituksen osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto, varajäsen

SIDONNAISUUDET

TIEDOT, JOTKA JULKAISTAAN YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA:

1. Johtotehtävät (esim. toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan tai valtakunnallisesti toimivan yrityksen aluejohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

2. **Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **muissa yhteisöissä:**

Ei ilmoitettavaa

3. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **elinkeino toimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

- **Wipak OY, extruusio-osaston luottamusmies (Nastolan kirjatyöntekijät)**

4. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **muissa yhteisöissä** (esim. Asunto Oy, yhdistys tai säätiö):

- **As Oy Nastolan Kukkanen, hallituksen jäsen**
- **Lahden 4H-yhdistys ry, hallituksen puheenjohtaja**
- **Nastola-seura ry, hallituksen jäsen**
- **Nastolan kirjatyöntekijät ry, hallituksen varajäsen**

5. **Merkittävä varallisuus** (esim. merkittävät kiinteistöjen taikka asunto-osaakeyhtiön tai muiden yhtiöiden osakkeiden omistukset, jos niillä voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Lähtökohteisesti tavanomaisen asunnon, kesämökin tai Lahden ulkopuolella olevien sijoitusasuntojen omistamista ei tässä yhteydessä pidetä merkittävänä varallisuutena. Rahavaroja ei tarvitse ilmoittaa tässä ilmoituksessa.):

Ei ilmoitettavaa

6. **Muut sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa** (Tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Velkoja ei lähtökohteisesti tarvitse ilmoittaa, mutta tapauskohtaisesti merkittävät esim. elinkeinotoimintaan liittyvät velat voivat kuulua ilmoitusvelvollisuuden piiriin):

Ei ilmoitettavaa

Päiväys

21 4 2020

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Ilmoitus koskee kuntalain (410/2015) 84 §:n tarkoittamia sidonnaisuuksia. Sitoudun tekemään ilman eri pyyntöä uuden ilmoituksen kahden kuukauden kuluessa, jos sidonnaisuuksien osalta tapahtuu muutoksia. Vastaan siitä, että lomakkeessa ilmoitetut tiedot ovat oikeita ja ajan tasalla. Ilmoitusvelvollisuus ei koske läheisiä esim. perheenjäseniä eikä heidän sidonnaisuuksia.

Ilmoituksen vastaanottaja:

Lahden kaupungin tarkastuslautakunta, postiosoite: Saimaankatu 11, 15140 LAHTI
sähköposti: juha.tapiola@lahti.fi

Ilmoituksen tekijä:

Sukunimi: **Oksanen**

Etunimet: **Reijo**

Kuntalain 84 §:n tarkoittama toimielin, jossa puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana, jäsenenä, varajäsenenä taikka esittelijänä tai varaesittelijänä:

- Tarkastuslautakunta, puheenjohtaja

SIDONNAISUUDET

TIEDOT, JOTKA JULKAISTAAN YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA:

1. Johtotehtävät (esim. toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan tai valtakunnallisesti toimivan yrityksen aluejohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

2. Johtotehtävät (esim. toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **muissa yhteisöissä:**

Ei ilmoitettavaa

3. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

☒	Ei ilmoitettavaa
-------------------------------------	------------------

4. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **muissa yhteisöissä** (esim. Asunto Oy, yhdistys tai säätiö):

☒	Ei ilmoitettavaa
-------------------------------------	------------------

5. **Merkittävä varallisuus** (esim. merkittävät kiinteistöjen taikka asunto-osakeyhtiön tai muiden yhtiöiden osakkeiden omistukset, jos niillä voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Lähtökohdaisesti tavanomaisen asunnon, kesämökin tai Lahden ulkopuolella olevien sijoitusasuntojen omistamista ei tässä yhteydessä pidetä merkittävänä varallisuutena. Rahavaroja ei tarvitse ilmoittaa tässä ilmoituksessa.):

☒	Ei ilmoitettavaa
-------------------------------------	------------------

6. **Muut sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa** (Tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Velkoja ei lähtökohdaisesti tarvitse ilmoittaa, mutta tapauskohtaisesti merkittävät esim. elinkeinotoimintaan liittyvät velat voivat kuulua ilmoitusvelvollisuuden piiriin):

☒	Ei ilmoitettavaa
-------------------------------------	------------------

Päiväys

22	04	2020
----	----	------

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Ilmoitus koskee kuntalain (410/2015) 84 §:n tarkoittamia sidonnaisuuksia. Sitoudun tekemään ilman eri pyyntöä uuden ilmoituksen kahden kuukauden kuluessa, jos sidonnaisuuksien osalta tapahtuu muutoksia. Vastaan siitä, että lomakkeessa ilmoitetut tiedot ovat oikeita ja ajan tasalla. Ilmoitusvelvollisuus ei koske läheisiä esim. perheenjäseniä eikä heidän sidonnaisuuksia.

Ilmoituksen vastaanottaja:

Lahden kaupungin tarkastuslautakunta, postiosoite: Saimaankatu 11, 15140 LAHTI
sähköposti: juha.tapiola@lahti.fi

Ilmoituksen tekijä:

Sukunimi: **Pohjolainen**

Etunimet: **Terttu**

Kuntalain 84 §:n tarkoittama toimielin, jossa puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana, jäsenenä, varajäsenenä taikka esittelijänä tai varaesittelijänä:

- tekninen ja ympäristölautakunta, varajäsen

SIDONNAISUUDET

TIEDOT, JOTKA JULKAISTAAN YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA:

1. Johtotehtävät (esim. toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan tai valtakunnallisesti toimivan yrityksen aluejohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

2. Johtotehtävät (esim. toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **muissa yhteisöissä:**

Ei ilmoitettavaa

3. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

☒	Ei ilmoitettavaa
-------------------------------------	------------------

4. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **muissa yhteisöissä** (esim. Asunto Oy, yhdistys tai säätiö):

Lahden kaupungin nimeämänä edustajana:

- Lahden vanhusten asuntosäätiö sr, hallituksen jäsen
- Lahden Konservatorio Oy, hallituksen jäsen

5. **Merkittävä varallisuus** (esim. merkittävät kiinteistöjen taikka asunto-osakeyhtiön tai muiden yhtiöiden osakkeiden omistukset, jos niillä voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Lähtökohteisesti tavanomaisen asunnon, kesämökin tai Lahden ulkopuolella olevien sijoitusasuntojen omistamista ei tässä yhteydessä pidetä merkittävänä varallisuutena. Rahavaroja ei tarvitse ilmoittaa tässä ilmoituksessa.):

☒	Ei ilmoitettavaa
-------------------------------------	------------------

6. **Muut sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa** (Tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Velkoja ei lähtökohteisesti tarvitse ilmoittaa, mutta tapauskohtaisesti merkittävät esim. elinkeinotoimintaan liittyvät velat voivat kuulua ilmoitusvelvollisuuden piiriin):

☒	Ei ilmoitettavaa
-------------------------------------	------------------

Päiväys

22	4	2020
----	---	------

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Ilmoitus koskee **kuntalain (410/2015) 84 §:n tarkoittamia sidonnaisuuksia**. Sitoudun tekemään ilman eri pyyntöä uuden ilmoituksen kahden kuukauden kuluessa, jos sidonnaisuuksien osalta tapahtuu muutoksia. Vastaan siitä, että lomakkeessa ilmoitetut tiedot ovat oikeita ja ajan tasalla. **Ilmoitusvelvollisuus ei koske läheisiä esim. perheenjäseniä eikä heidän sidonnaisuuksia.**

Ilmoituksen vastaanottaja:

Lahden kaupungin tarkastuslautakunta, postiosoite: Saimaankatu 11, 15140 LAHTI
sähköposti: juha.tapiola@lahti.fi

Ilmoituksen tekijä:

Sukunimi: **Rostedt**

Etunimet: **Juha Veikko**

Kuntalain 84 §:n tarkoittama toimielin, jossa puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana, jäsenenä, varajäsenenä taikka esittelijänä tai varaesittelijänä:

- **Kaupunginhallitus, 1. varapuheenjohtaja**
- **Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaosto, puheenjohtaja**
- **Kaupunginhallituksen osallisuuden ja hyvinvoinninjaosto, varapuheenjohtaja**

SIDONNAISUUDET

TIEDOT, JOTKA JULKAISTAAN YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA:

1. **Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan tai valtakunnallisesti toimivan yrityksen aluejohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

2. **Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **muissa yhteisöissä:**

Ei ilmoitettavaa

3. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Lahden kaupungin nimeämänä edustajana:

- Lahden Seudun kehitys Ladec Oy:n hallitus, puheenjohtaja

Muut luottamustoimet:

- Rostedt Brands Oy:n hallitus, puheenjohtaja

4. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **muissa yhteisöissä** (esim. Asunto Oy, yhdistys tai säätiö):

Lahden kaupungin nimeämänä edustajana:

- Päijät-Hämeen lentokenttä-säätiö, hallintoneuvoston puheenjohtaja
- Vesijärvisäätiön valtuuskunta, jäsen

Muut luottamustoimet:

- Asunto Oy Lahden Rantahelmi, hallituksen puheenjohtaja
- Etelä-Lahden Kokoomus, hallituksen puheenjohtaja

5. **Merkittävä varallisuus** (esim. merkittävät kiinteistöjen taikka asunto-osakeyhtiön tai muiden yhtiöiden osakkeiden omistukset, jos niillä voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Lähtökohteisesti tavanomaisen asunnon, kesämökin tai Lahden ulkopuolella olevien sijoitusasuntojen omistamista ei tässä yhteydessä pidetä merkittävänä varallisuutena. Rahavaroja ei tarvitse ilmoittaa tässä ilmoituksessa.):

Ei ilmoitettavaa

6. **Muut sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa** (Tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Velkoja ei lähtökohteisesti tarvitse ilmoittaa, mutta tapauskohtaisesti merkittävät esim. elinkeinotoimintaan liittyvät velat voivat kuulua ilmoitusvelvollisuuden piiriin):

Ei ilmoitettavaa

Päiväys

26 06 2020

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Ilmoitus koskee kuntalain (410/2015) 84 §:n tarkoittamia sidonnaisuuksia. Sitoudun tekemään ilman eri pyyntöä uuden ilmoituksen kahden kuukauden kuluessa, jos sidonnaisuuksien osalta tapahtuu muutoksia. Vastaan siitä, että lomakkeessa ilmoitetut tiedot ovat oikeita ja ajan tasalla. Ilmoitusvelvollisuus ei koske läheisiä esim. perheenjäseniä eikä heidän sidonnaisuuksia.

Ilmoituksen vastaanottaja:

Lahden kaupungin tarkastuslautakunta, postiosoite: Saimaankatu 11, 15140 LAHTI
sähköposti: juha.tapiola@lahti.fi

Ilmoituksen tekijä:

Sukunimi: Timonen

Etunimet: Pekka

Toimielin, jossa puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana, jäsenenä, varajäsenenä taikka esittelijänä tai varaesittelijänä:

Toimielin tai toimielimet:

- Kaupunginhallitus, esittelijä
- Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaosto, varaesittelijä
- Kaupunginhallituksen osallisuuden ja hyvinvoinninjaosto, varaesittelijä
- Kaupunginhallituksen konserni- ja tilaosto, varaesittelijä

SIDONNAISUUDET

TIEDOT, JOTKA JULKAISTAAN YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA:

1. Johtotehtävät (esim. toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan tai valtakunnallisesti toimivan yrityksen aluejohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **elinkeino-**toimintaa harjoittavissa yrityksissä:

Ei ilmoitettavaa

2. **Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **muissa yhteisöissä:**

Ei ilmoitettavaa

3. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

4. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **muissa yhteisöissä** (esim. Asunto Oy, yhdistys tai säätiö):

- **Lahden ammattikorkeakoulu Oy, hallituksen jäsen**
- **Islantilais-suomalainen kulttuurirahasto, hallituksen puheenjohtaja**
- **Tapahtumateollisuus ry, hallituksen puheenjohtaja**

5. **Merkittävä varallisuus** (esim. merkittävät kiinteistöjen taikka asunto-osakeyhtiön tai muiden yhtiöiden osakkeiden omistukset, jos niillä voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Lähtökohdaisesti tavanomaisen asunnon, kesämökin tai Lahden ulkopuolella olevien sijoitusasuntojen omistamista ei tässä yhteydessä pidetä merkittävänä varallisuutena. Rahavaroja ei tarvitse ilmoittaa tässä ilmoituksessa.):

Ei ilmoitettavaa

6. **Muut sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa** (Tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Velkoja ei lähtökohdaisesti tarvitse ilmoittaa, mutta tapauskohtaisesti merkittävät esim. elinkeinotoimintaan liittyvät velat voivat kuulua ilmoitusvelvollisuuden piiriin):

Ei ilmoitettavaa

Päiväys

16 6 2020

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Ilmoitus koskee kuntalain (410/2015) 84 §:n tarkoittamia sidonnaisuuksia. Sitoudun tekemään ilman eri pyyntöä uuden ilmoituksen kahden kuukauden kuluessa, jos sidonnaisuuksien osalta tapahtuu muutoksia. Vastaan siitä, että lomakkeessa ilmoitetut tiedot ovat oikeita ja ajan tasalla. Ilmoitusvelvollisuus ei koske läheisiä esim. perheenjäseniä eikä heidän sidonnaisuuksia.

Ilmoituksen vastaanottaja:

Lahden kaupungin tarkastuslautakunta, postiosoite: Saimaankatu 11, 15140 LAHTI
sähköposti: juha.tapiola@lahti.fi

Ilmoituksen tekijä:

Sukunimi: Lindfors

Etunimet: Jukka Matti Einari

Kuntalain 84 §:n tarkoittama toimielin, jossa puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana, jäsenenä, varajäsenenä taikka esittelijänä tai varaesittelijänä:

- Tekninen ja ympäristölautakunta, esittelijä
- Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, esittelijä

SIDONNAISUUDET

TIEDOT, JOTKA JULKAISTAAN YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA:

1. Johtotehtävät (esim. toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan tai valtakunnallisesti toimivan yrityksen aluejohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

2. Johtotehtävät (esim. toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **muissa yhteisöissä:**

Ei ilmoitettavaa

3. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Ei ilmoitettavaa

4. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **muissa yhteisöissä** (esim. Asunto Oy, yhdistys tai säätiö):

- Lahden reserviläiset ry, hallituksen jäsen
- Päijät-Hämeen Alueen Maanpuolustusyhdistys ry, hallituksen jäsen
- Hämeen kauppakamari, Aluesuunnittelu- ja logistiikkavaliokunnan jäsen
- Asunto Oy Liipolanlehto, hallituksen jäsen, varapuheenjohtaja

5. **Merkittävä varallisuus** (esim. merkittävät kiinteistöjen taikka asunto-osakeyhtiön tai muiden yhtiöiden osakkeiden omistukset, jos niillä voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Lähtökohteisesti tavanomaisen asunnon, kesämökin tai Lahden ulkopuolella olevien sijoitusasuntojen omistamista ei tässä yhteydessä pidetä merkittävänä varallisuutena. Rahavaroja ei tarvitse ilmoittaa tässä ilmoituksessa.):

Ei ilmoitettavaa

6. **Muut sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa** (Tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Velkoja ei lähtökohteisesti tarvitse ilmoittaa, mutta tapauskohtaisesti merkittävät esim. elinkeinotoimintaan liittyvät velat voivat kuulua ilmoitusvelvollisuuden piiriin):

Ei ilmoitettavaa

Päiväys

11 6 2020

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Ilmoitus koskee **kuntalain (410/2015) 84 §:n tarkoittamia sidonnaisuuksia**. Sitoudun tekemään ilman eri pyyntöä uuden ilmoituksen kahden kuukauden kuluessa, jos sidonnaisuuksien osalta tapahtuu muutoksia. Vastaan siitä, että lomakkeessa ilmoitetut tiedot ovat oikeita ja ajan tasalla. **Ilmoitusvelvollisuus ei koske läheisiä esim. perheenjäseniä eikä heidän sidonnaisuuksia.**

Ilmoituksen vastaanottaja:

Lahden kaupungin tarkastuslautakunta, postiosoite: Saimaankatu 11, 15140 LAHTI
sähköposti: juha.tapiola@lahti.fi

Ilmoituksen tekijä:

Sukunimi: **Ollikka**

Etunimet: **Reijo Heikki**

Kuntalain 84 §:n tarkoittama toimielin, jossa puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana, jäsenenä, varajäsenenä taikka esittelijänä tai varaesittelijänä:

Tarkastuslautakunta, varaesittelijä

SIDONNAISUUDET

TIEDOT, JOTKA JULKAISTAAN YLEISESSÄ TIETOVERKOSSA:

1. **Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan tai valtakunnallisesti toimivan yrityksen aluejohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **elinkeino toimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

Tili Ollikka Oy, toimitusjohtaja

2. **Johtotehtävät** (esim. toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tai niihin rinnastettavat tehtävät) **muissa yhteisöissä:**

Ei ilmoitettavaa

3. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä:**

☒	Ei ilmoitettavaa
-------------------------------------	------------------

4. **Luottamustoimet** (esim. hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyydet) **muissa yhteisöissä** (esim. Asunto Oy, yhdistys tai säätiö):

:

-	Julkishallinnon tarkastajat ry, hallituksen jäsen
---	---

5. **Merkittävä varallisuus** (esim. merkittävät kiinteistöjen taikka asunto-osaakeyhtiön tai muiden yhtiöiden osakkeiden omistukset, jos niillä voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Lähtökohteisesti tavanomaisen asunnon, kesämökin tai Lahden ulkopuolella olevien sijoitusasuntojen omistamista ei tässä yhteydessä pidetä merkittävänä varallisuutena. Rahavaroja ei tarvitse ilmoittaa tässä ilmoituksessa.):

☒	Ei ilmoitettavaa
-------------------------------------	------------------

6. **Muut sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa** (Tarkoitetaan sellaisia tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Velkoja ei lähtökohteisesti tarvitse ilmoittaa, mutta tapauskohtaisesti merkittävät esim. elinkeinotoimintaan liittyvät velat voivat kuulua ilmoitusvelvollisuuden piiriin):

☒	Ei ilmoitettavaa
-------------------------------------	------------------

Päiväys

29	7	2020
----	---	------

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 59

Vastauksen antaminen kaupunginvaltuustolle tarkastuslautakunnan vuoden 2019 arviointikertomuksen johdosta

D/351/00.03.00.00.01/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kehittämisjohtaja Sari Alm, puh. 050 398 5162
Hyvinvointijohtaja Mikko Komulainen, puh. 044 716 1735
Henkilöstöjohtaja Mira Keitaanranta, puh. 050 559 4065
Lakimies Sanna Saariniemi, puh. 044 482 6481
Kaupunginlakimies Pekka Virkkunen, puh. 044 416 3072
Konsernitarkastaja Lotta Mikkola, puh. 040 841 3382

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että konsernipalvelujohtaja Mika Mäkinen esteellisenä poistui kokoushuoneesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (HL 28.1 §:n 5-kohta).

Kh: Kaupunginvaltuusto merkitsee kaupunginhallituksen antaman selvityksen tiedokseen.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus 24.8.2020 § 191:

Kaupunginvaltuusto päätti 15.6.2020 (§ 54) tarkastuslautakunnan ehdotuksen mukaisesti merkitä tiedokseen tarkastuslautakunnan 1.6.2020/31 § hyväksymän Lahden kaupungin arviointikertomuksen vuodelta 2019 ja kehotti kaupunginhallitusta ryhtymään toimenpiteisiin seuraavien tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esitettyjen asioiden osalta sekä ilmoittamaan niistä kaupunginvaltuustolle 31.8.2020 mennessä:

- 1) Miten aiotaan varmistaa, etteivät strategian epärealistiset väestönkasvuodotukset aiheuta väärin mitoitettujen palveluiden suunnittelua.
- 2) Miten aiotaan huolehtia Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ja kaupungin toiminnan rajapintaan kuuluvan hyvinvointijohtamisen selkeyttämisestä.
- 3) Selvitetään SAP HR:n käytön kokonaiskustannukset ja vertailut muihin vastaaviin järjestelmiin. Selvitykseen tulee sisältyä sekä taloudellinen että toiminnallinen arvio.
- 4) Kuntien Tiera Oy:n osalta selvitetään

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 59

- miten pääomallainan myöntämisen yhteydessä esitetyt perustelut Kuntien Tiera Oy:n yhteistyöhankkeista Lahden kaupungille arvioiduista 2 - 4 milj. euron vuosittaisista hyödyistä ovat toteutuneet; ja
- mitä erityisosaamista ja lisäarvoa Lahden viranhaltijat ovat tuoneet Kuntien Tiera Oy:n hallituksen, nimitysvaliokunnan ja ohjausryhmien toimintaan ja mitä konkreettista etua heidän toiminnastaan on ollut Lahden kaupungille, sekä paljonko he ovat käyttäneet työaikaa näihin tehtäviin.

5) Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on antanut sivistysjohtajalle huomautuksen hänen rehtorille antamastaan varoituksesta. Mikä intressi kaupungilla on ollut hankkia apulaisoikeusasiamiehelle annettua lausuntoa valmistellessaan laaja ja kallis ulkopuolinen asiantuntijalausunto asiassa sekä kyseenalaistaa oikeusasiamiehen toimiston asiantuntemus. Kaupunki on viime vuosien aikana saanut useita muitakin huomautuksia valtakunnan ylimmiltä laillisuusvalvoilta.

6) Kaupunginhallitus selvittää mahdollisuudet määrittää erilaisten asiantuntija- ja konsulttipalvelujen käytölle yhtenäiset periaatteet.

Lausuntopyyynnön 1. kohta:

Konsernipalvelut:

Miten aiotaan varmistaa, etteivät strategian epärealistiset väestönkasvuodotukset aiheuta väärin mitoitettujen palveluiden suunnittelua.

Lahden kaupunki tekee joka toinen vuosi oman väestöennusteen. Vuoden 2019 ennusteessa vuosille 2019-2030 on esitetty kolme ennustelinjaa, jotka ovat trendiennuste sekä kaksi tavoitteellista väestöennustetta yhden ja kahden prosentin vuosittaisella väestönkasvulla. Kaupungin väestöennusteen laatimisessa hyödynnetään kaupunkikohtaisia pohjatietoja esimerkiksi syntyvyydestä, kuolleisuudesta ja muuttoliikkeestä. Yhdessä rakentamisennusteen kanssa se mahdollistaa myös alueittaisen tarkastelun. Trendinmukainen väestöennuste perustuu vuosien 2008-2017 väestö- ja muuttoliiketietoihin. Tavoite-ennusteissa muuttoliikettä on kasvatettu, jotta on päästy tavoiteltuun vuosittaiseen väestökasvuun.

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 59

Valtuustokauden alussa laadittava strategia asettaa tavoitteet kaupungin yleiskaavatyölle. Yleiskaavassa muodostuu strategian kuva fyysisestä kaupunkiympäristöstä ja se ohjaa maankäytön kehitystä strategisella tasolla. Ehdotusvaiheessa oleva Lahden suunta -työ 2017-2020 sisältää Lahden yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman.

Yleiskaavan aluevaraukset mahdollistavat strategian mukaisen voimakkaan kasvun (2% vuodessa, 150 000 asukasta vuonna 2030), mutta niitä toteutetaan maltillisen kasvun mukaan (0,3 - 1% vuodessa, 123 000 - 135 000 asukasta vuonna 2030). Alueita toteutetaan vaiheittain priorisoiden täydennysrakentamista ja niiden alueiden rakentamista, joilla liikkuminen kestäväillä kulkumuodoilla on mahdollista. Mikäli väestötavoite ei toteudu, uusien alueiden käyttöön ottoa siirretään myöhemmäksi.

Sen sijaan palveluita ei ole järkevää mitoittaa strategian tavoitteellisen väestönkasvun mukaisiksi, vaan trendin mukaiselle kasvulle, jotta vältetään liian suurilta palvelurakentamisen investoinneilta. Jatkuva yleiskaavaan sidottu palvelusuunnittelu auttaa hahmottamaan tavoitteellisen ja toteutuneen väestönkasvun välistä eroa ja reagoimaan siihen joustavasti. Lahden suunta -työssä on esitetty myös periaatekuva tulevaisuuden palveluverkon rakenteesta Lahdessa. Tämän perusteella ei kuitenkaan tehdä päätöksiä palvelupaikkojen sijainneista.

Kaupungin laajin palveluverkko on lasten ja nuorten vastuualueella. Vastuualueella menossa olevassa palveluverkkosuunnittelussa käytetään kaupungin trendiennustetta. Näin on toimittu myös viime vuosien palveluverkkosuunnitelmassa. Talousarvion tunnuslukujen laskennassa ja suunnittelussa käytetään trendiennusteen mukaisia ikäryhmittäisiä väestöennustetietoja talousarvion ja -suunnitelman laadintaohjeen ohjeistuksen mukaisesti. Myös jatkossa kaupungin palveluiden suunnittelu perustuu trendiennusteeseen.

Lausuntopyyynnön 2. kohta:

Miten aiotaan huolehtia Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ja kaupungin toiminnan rajapintaan kuuluvan hyvinvointijohtamisen selkeyttämisestä.

Osallisuus ja hyvinvointipalvelut:

”Kaupungin oman organisaation, erityisesti osallisuuden ja

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 59

hyvinvoinnin vastualueen organisointi on vielä kesken ja uusi organisaatio tulee voimaan 1.6.2021. Lahden kaupunki valmistelee Phhykyn ja alueen muiden kuntien kanssa hyvinvointityön maakunnallista organisoitumista sekä hyvinvointijohtamisen rakennetta. Valmistelu on osaltaan vielä kesken. Tavoitteena on vahvistaa maakunnallista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisrakennetta sekä luoda toimivat rakenteet yhdyspintatyöhön ja monialaiseen yhteistyöhön.

Lahden kaupungin ja Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän välisessä vuotta 2021 koskevassa palvelusopimuksessa on määritelty rajapintaan liittyvät toiminnot. Keskeisiä kunnan ja kuntayhtymän yhdyspintoja ovat asumisen yhdyspinta, lapsiperhepalvelujen yhdyspinta, työllisyydenhoidon yhdyspinta, kotouttamisen yhdyspinta, ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön sekä hyvinvointityön ja osallistumis- ja vaikuttamistoimielinten yhdyspinta.

Palvelusopimuksessa todetaan, että kuntayhtymä ja kunta osoittavat edustajansa yhdyspintakohtaisiin yhteistyöverkostoihin. Yhteistyöverkostoihin kutsutaan mukaan myös muita toimijoita kuten järjestöjä, seurakunta, yksityisiä palveluntuottajia ja alueen väestön ja asiakkaiden edustajia. Yhteistyöverkostoille nimetään vastuutaho.

Alueen kunnat ja kuntayhtymä ovat yhdessä valinneet neljä maakunnallista hyvinvointia ja terveyden edistämistä tukevaa painopistealuetta, joiden toteutumista tukeviin toimenpiteisiin kunta ja kuntayhtymä yhdessä sitoutuvat. Alueelle valitut painopistealueet ovat mielen hyvinvointi, osallisuus ja yhteisöllisyys, arjen turvallisuus sekä päihdeettömyys ja terveelliset elämäntavat. Yhteisesti sovitut painopisteet selkeyttävät myös hyvinvointijohtamista sekä kunta- että maakuntatasolla.

Hyvinvointijohtamisen organisointi eri yhdyspintatoiminnoissa (esim. hyte, työllisyys, maahanmuutto) on keskeistä sekä kaupungin että hyvinvointiyhtymän näkökulmasta. Organisaatioiden tulee sitoutua yhteistyöhön yhdyspintoilla ja suunnata siihen riittävät resurssit ja selkeät rakenteet. Yhteisesti sovitulla tavoitteilla ja rakenteilla voidaan selkeyttää hyvinvointijohtamista.”

Lausuntopyyntö 3. kohta:

Selvitetään SAP HR:n käytön kokonaiskustannukset ja vertailut muihin vastaaviin järjestelmiin. Selvitykseen tulee sisältyä sekä taloudellinen että toiminnallinen arvio.

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 59

Henkilöstöpalvelut:

Henkilöstöpalvelut on käynnistänyt selvityksen henkilöstötietojärjestelmien nykyisestä käytettävyyden ongelmista, ja järjestelmien kustannuksista. Selvityksessä hyödynnetään aiemmin tehtyjen selvityksien tuloksia. Selvityksessä tehdään HR-järjestelmien toiminnallisuusmäärittely, ja vertailu SAP-HR:n ja ESS-OSS -järjestelmien osalta. Selvitys sisältää myös taloudellisuutta koskevan vertailun em. vaihtoehtojen osalta. Selvitystyö ja ehdotus etenemissuunnitelmaksi valmistuu syyskuun loppuun mennessä.

Lausuntopyyntö 4. kohta:

Kuntien Tiera Oy:n osalta selvitetään

- miten pääomallainan myöntämisen yhteydessä esitetyt perustelut Kuntien Tiera Oy:n yhteistyöhankkeista Lahden kaupungille arvioiduista 2 - 4 milj. euron vuosittaisista hyödyistä ovat toteutuneet; ja
- mitä erityisosaamista ja lisäarvoa Lahden viranhaltijat ovat tuoneet Kuntien Tiera Oy:n hallituksen, nimitysvaliokunnan ja ohjausryhmien toimintaan ja mitä konkreettista etua heidän toiminnastaan on ollut Lahden kaupungille, sekä paljonko he ovat käyttäneet työaikaa näihin tehtäviin.

Konsernipalvelut:

Lahden kaupungille pääomallainan myöntämisen yhteydessä vuonna 2014 arvioituja vuosittaisia 2-4 milj. euron hyötyjä ei ole saavutettu alun perin tavoitellussa määrin. Kuntien Tiera Oy:n toiminnan kehittymistä ja yhteistyöhankkeiden etenemistä on seurattu ja arvioitu kaupungin päätöksentekokoelimityksissä säännöllisesti. Aika ajoitin on tarkasteltu myös omistuksen tarkoituksenmukaisuutta. Kuntien yhteistyö Kuntien Tiera Oy:ssä on nähty toiminnallisesti ja taloudellisesti järkeväksi ja kannattavaksi.

Lahden kaupunki voi tehdä tarvittavia hankintoja Kuntien Tiera Oy:ltä ilman hankintalaissa säädeltäviä menettelyjä, koska Kuntien Tiera Oy on Lahden kaupungin sidosyksikkö. Tämä kuitenkin edellyttää, että Lahden kaupunki yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa käyttää määräysvaltaa Kuntien Tiera Oy:öön samalla tavalla kuin omiin toimipaikkoihinsa. Yhtiön toimielinten on koostuttava

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 59

kaikkien hankintayksiköiden edustajista ja hankintayksikköjen on voitava yhdessä käyttää ratkaisevaa päätösvaltaa yhtiön strategisiin tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin. Yhtiön on toimittava määräysvaltaa käyttävien hankintayksikköjen etujen mukaisesti. Kuntien Tiera Oy:ssä ei saa myöskään olla muiden kuin hankintayksiköiden pääomaa. Yhtiö voi harjoittaa enintään 5 % ja enintään 0,5 milj. euron osuuden liiketoiminnastaan muiden tahojen kuin niiden hankintayksiköiden kanssa, joiden määräysvallassa se on.

Kuntien Tiera Oy:n ohjausryhmät ja niiden alaiset asiantuntijaryhmät ovat muiden yhtiön toimielinten lisäksi tärkeitä kaupungin omistajaohjauksen ja valvonnan toteuttamisessa. Esimerkiksi ohjausryhmien tehtävänä on osaltaan ohjata Kuntien Tiera Oy:n palveluiden kehittymistä.

Yhtiön hallitus kokoontuu kerran kuukaudessa (pl. heinäkuu), nimitysvaliokunta 2-3 kertaa vuodessa ja ohjausryhmät tarpeen mukaan. Tietohallinto- ja digitalisaatio –ohjausryhmä on esimerkiksi kokoontunut vuodessa 4 kertaa.

Hankintalainsäädäntö ja Lahden kaupungin valvottavat intressit edellyttävät, että Kuntien Tiera Oy:n toimielimissä on kaupungin edustajia.

Lausuntopyyynnön 5. kohta:

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on antanut sivistysjohtajalle huomautuksen hänen rehtorille antamastaan varoituksesta. Mikä intressi kaupungilla on ollut hankkia apulaisoikeusasiamiehelle annettua lausuntoa valmistellessaan laaja ja kallis ulkopuolinen asiantuntijalausunto asiassa sekä kyseenalaistaa oikeusasiamiehen toimiston asiantuntemus. Kaupunki on viime vuosien aikana saanut useita muitakin huomautuksia valtakunnan ylimmiltä laillisuusvalvoilta.

Konsernipalvelut:

Arviointikertomuksessa esitetään kysymys kaupungin intressistä hankkia asiassa ulkopuolinen lausunto ja kyseenalaistaa oikeusasiamiehen toimiston asiantuntemus asiassa, jossa eduskunnan apulaisoikeusasiamies on antanut huomautuksen sivistysjohtajalle. Oikeusasiamiehen päätöksen linja merkitsi työnantajan työjohto-oikeuden kestäväntä kaventamista ja koska kaupunki on suuri työnantaja, oli kaupunginhallituksella selkeä

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 59

interessi selvittää apulaisoikeusasiamiehen kannanoton perusteet kunnolla. Tämän vuoksi kaupunki hankki asiantuntijalausannon, jonka perusteella näytti siltä, että eduskunnan oikeusasiamiehen päätös ei täysin vastannut voimassa olevaa tulkintaa perusoikeuksista.

Lisäksi arviointikertomuksessa esitetään, että kaupunki olisi saanut viime vuosina useita muitakin huomautuksia ylimmiltä laillisuusvalvojlta. Asianhallintajärjestelmän mukaan kaupunki on saanut viimeisen 5 vuoden aikana (2015-2019) 24 tehdystä ja käsitellystä kantelusta oikeuskanslerille tai oikeusasiamiehelle 8 kpl sellaisia päätöksiä, jotka sisältävät huomautuksia kaupungin toiminnasta. Tätä määrää ei voi pitää mitenkään erityisen suurena.

Lausuntopyyynnön 6. kohta:

Sisäinen tarkastus:

Kaupunginhallitus selvittää mahdollisuudet määrittää erilaisten asiantuntija- ja konsulttipalvelujen käytölle yhtenäiset periaatteet

Yhteisten toimintaperiaatteiden määrittely on pääsääntöisesti myönteinen asia, samoin kuin valittujen toimintatapojen arviointi. Periaatteita määriteltäessä kohdetta on tarkasteltava laaja-alaisesti ja huomioitava riittävä joustavuus, jotta liian yksityiskohtaisella määrittelyllä ei aiheottomasti hankaloiteta toimintaa. Jos katsotaan tarpeelliseksi tiukentaa ohjausta ja lisätä rajoitteita, pitää ne suhteuttaa oletettujen riskien suuruuteen ja toteutumisen todennäköisyyteen.

Jos asiantuntija- ja konsulttipalvelujen käytölle ryhdytään laatimaan yhteisiä periaatteita, on tärkeää määritellä, mitä kaikkia palveluja se käytännössä koskee. Sekä asiantuntija- että konsulttipalvelun tulkinta voi olla hyvinkin laaja. Esimerkiksi rakennusinvestointien kannalta välttämätön suunnittelutyö voidaan laskea konsulttipalveluksi samoin kuin organisaation kehittämiseen tähtäävä selvitystyö. Asiantuntijapalveluihin taas voidaan laskea kuuluvan vieläkin laajempi kirjo erilaisia toimintoja. Joskus myös asiantuntija- ja konsulttipalvelujen välillä voi olla hankala tehdä rajanvetoa.

Huolimatta kaupungista löytyvästä laajasta osaamisesta, tulee huomioida myös se, että kaupungin henkilöstöresurssit ovat monien erityisosaamisten kohdalla hyvinkin rajalliset ja etenkin tiukasti

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 59

aikataulutettujen töiden osalta toteutus omana työnä voi olla haastavaa. On mahdollista, että joihinkin vastuualueisiin syntyisi paineita henkilöstön lisäämiselle, jos erityisosaamisen hankkimista ulkopuolisilta toimijoilta rajoitetaan. On myös tilanteita, joissa ulkopuolinen, riippumaton näkökulma on perusteltu.

On myös syytä arvioida, onko sillä kaupungille negatiivisia vaikutuksia tulevissa tilintarkastuspalvelujen kilpailutuksissa, jos tilintarkastusta tarjoava yhteisö ei voisi tarjota kaupungille konsulttipalveluja voimassa olevan lainsäädännön sekä tilintarkastusta koskevien käytänteiden ja valvonnan puitteissa.

Joka tapauksessa kaikessa toiminnassa ja hankintatilanteissa on syytä arvioida kriittisesti sekä tarvetta että tarkoituksenmukaisinta toimintatapaa ja tehdä kokonaistaloudellisesti järkevin ja edullisin ratkaisu.

Päätösehdotus:

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus antaa tarkastuslautakunnan vuodelta 2019 hyväksymän Lahden kaupungin arviointikertomuksen johdosta vastauksenaan kaupunginvaltuustolle jäljempänä perusteluosassa esitetyn.

Samalla kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee kaupunginhallituksen antaman selvityksen tiedokseen.”

Päätös:

Kaupunginjohtaja muutti päätösehdotustaan siten että lausunnon 6. kohdasta kappale:

”Kannattaa myös pohtia, jos konsulttipalvelujen ostoa ryhdytään rajoittamaan siitä näkökulmasta, että tilintarkastustoiminnan riippumattomuus ei vaarannu, onko sillä kaupungille negatiivisia vaikutuksia tulevissa tilintarkastuspalveluiden kilpailutuksissa.”

muutetaan muotoon:

”On myös syytä arvioida onko sillä kaupungille negatiivisia vaikutuksia tulevissa tilintarkastuspalvelujen kilpailutuksissa, jos

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 59

tilintarkastusta tarjoava yhteisö ei voisi tarjota kaupungille konsulttipalveluja voimassa olevan lainsäädännön sekä tilintarkastusta koskevien käytänteiden ja valvonnan puitteissa.”

ja lausuntopyynnön 5. kohdasta:

”Tämän vuoksi kaupunginhallitus hankki asiantuntijalausunnon...”

muutetaan muotoon

”Tämän vuoksi kaupunki hankki asiantuntijalausunnon...”

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että konsernipalvelujohtaja Mika Mäkinen ilmoitti esteellisyytensä lausuntopyynnön kohtaan 4 (Kuntien Tieraa koskevaan vastaus) ja poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (HL 28.1 §:n kohta 5).

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv
Kv: ote tarkastuslautakunta

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 60

Talouden seurantaraportti 1.1. - 30.6.2020

D/754/02.02.02.00.01/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Konsernipalvelujohtaja Mika Mäkinen, puh. 050 556 9815
Laskentasuunnittelija Lasse Puhakka, puh. 044 416 3655

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kh: Kaupunginvaltuusto merkitsee Lahden kaupungin talouden seurantaraportin 1.1.-30.6.2020 tiedokseen.

Perusteluosa **Kaupunginhallitus 24.8.2020 § 194:**

Konsernipalvelut 20.8.2020:

”Konsernipalvelut on valmistellut talouden seurantaraportin tammi-kesäkuulta 2020. Puolivuositain raporttiin liitetään myös Lahti-konsernin välitilinpäätös ja tytäryhteisöjen osavuositarkastukset sekä strategian toteuma. Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen ja lähettää sen edelleen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.”

Päätösehdotus:

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus merkitsee Lahden kaupungin talouden seurantaraportin 1.1.-30.6.2020 tiedokseen.

Samalla kaupunginhallitus tekee valtuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee Lahden kaupungin talouden seurantaraportin 1.1.-30.6.2020 tiedokseen.”

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku Kh: muutoksenhakukielto
Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet Kh: kv
Kv: -

Liitteenä 1. Talouden seurantaraportti
2. Strategian puolivuotisaraportti

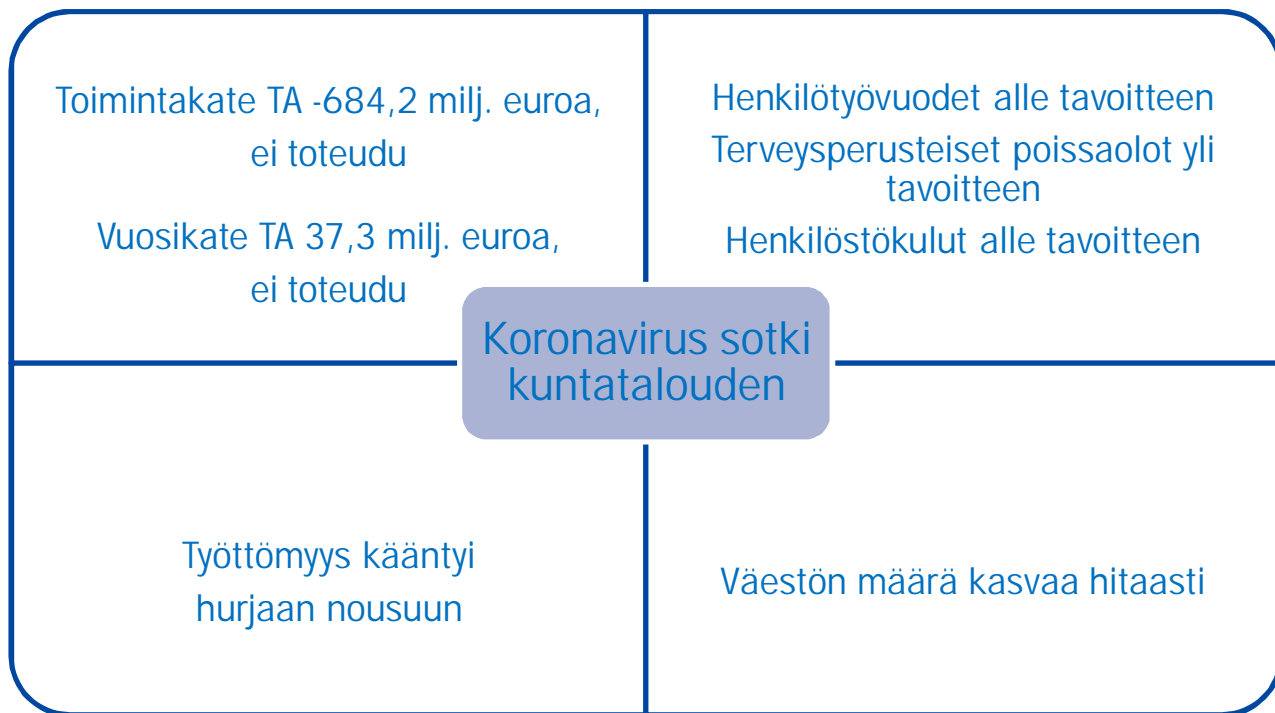

2 (2)

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

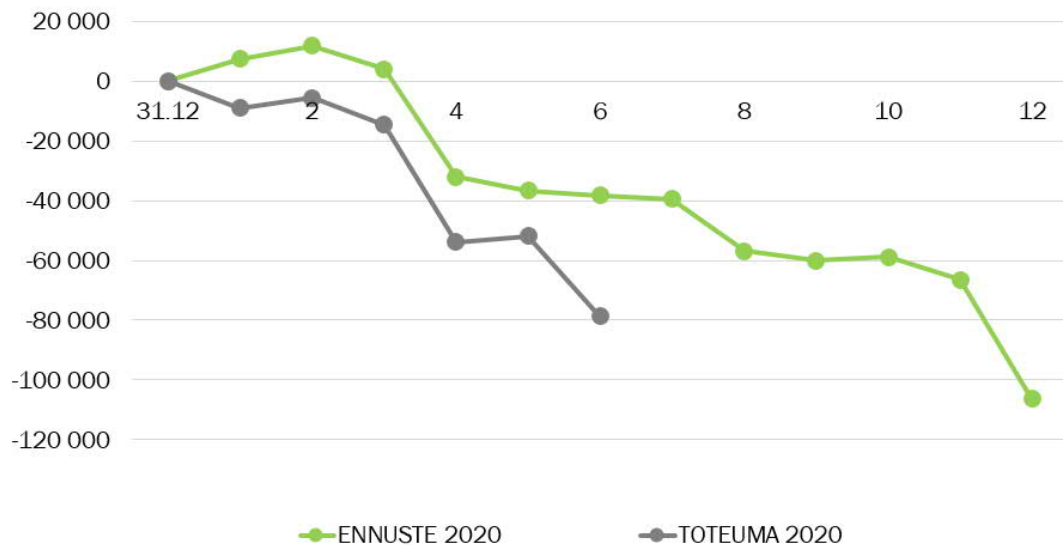
Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 60

Talouden seurantaraportti tammi-kesäkuu 2020

Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen kehitys (netto) 2020, 1 000 euroa
(ilman pitkäaik. lainanottoa, kons. talletuksia, vahinkorahastoa,
kuntatodistuksia ja antolainoja)

Huhtikuussa 37 milj. euron lainanlyhennys
Elo-marraskuussa kunnallisveron
ennakonpalautukset

Tuloslaskelmaennuste 2020

Tuloslaskelma (milj. €)

(sisältää liikelaitokset ja sisäiset erät)

Milj. euroa	TA 2020	TA+LTA 2020	Koronan vaikutukset ennusteessa	ENNUSTE 2020
Toimintatulot	155,7	160,3	-8,8	151,5
Toimintamenot	839,3	844,6	3,6	848,2
TOIMINTAKATE	-683,7	-684,2	-12,4	-696,6
Verotulot	496,7	485,3	-17,2	468,1
Valtionosuudet	209,8	221,2	15,4	236,6
Rahoitustulot ja -menot	15,1	15,1	0,0	15,1
Korkotulot	13,1	13,1	0,0	13,1
Muut rahoitustuotot	20,1	20,1	0,0	20,1
Korkomenot	-17,5	-17,5	0,0	-17,5
Muut rahoitusmenot	-0,6	-0,6	0,0	-0,6
VUOSIKATE	37,9	37,3	-14,2	23,1
Poistot käyttöön.	47,5	47,5	0,0	47,5
TILIKAUDEN TULOS	-9,6	-10,1	-14,2	-24,4

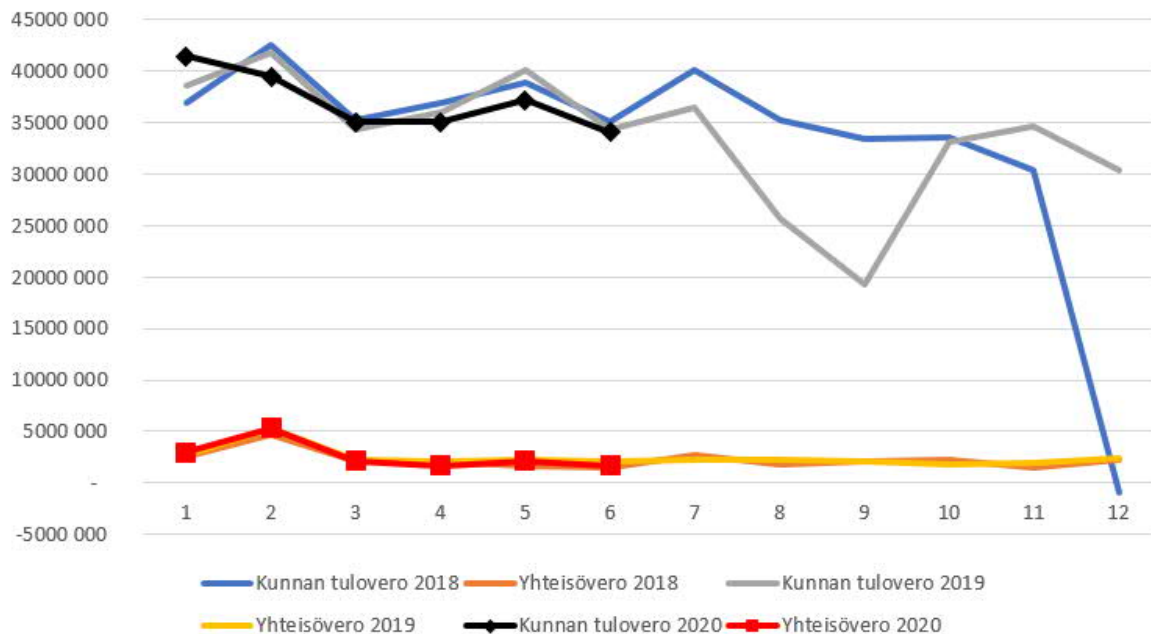

Koko kaupunki**Tuloslaskelma, 1000 €** | 2020, tammi - kesäkuu

	Talousarvio	Toteuma	Tot./TA, %	Kumulat. TA	Tot./kum. TA, %	Toteuma ed.vuosi	Tot./edv. tot., %	TP ed vuosi	TA/TP kasvu %
Toimintatuotot	159 225	73 427	46,1	74 409	98,7	75 735	-3,0	156 624	1,7
Valmistus omaan käyttöön	1 114	3	0,3	7	49,9	76	-95,4	998	11,7
Toimintakulut	-844 558	-406 557	48,1	-411 316	98,8	-388 323	4,7	-809 099	4,4
TOIMINTAKATE	-684 219	-333 126	48,7	-336 900	98,9	-312 512	6,6	-651 477	5,0
VEROTULOT	485 250	239 251	49,3	258 111	92,7	242 165	-1,2	475 356	2,1
VALTIONOSUUDET	221 190	108 072	48,9	104 821	103,1	94 350	14,5	193 871	14,1
Korkotuotot	13 126	6 669	50,8	6 906	96,6	6 323	5,5	12 350	6,3
Muut rahoitustuotot	20 131	11 311	56,2	20 194	56,0	16 322	-30,7	18 933	6,3
Korkokulut	-17 536	-8 281	47,2	-8 737	94,8	-8 530	-2,9	-16 990	3,2
Muut rahoituskulut	-630	-37	5,8	-43	85,4	-35	4,9	-5 601	-88,8
RAHOITUSTUOTOT ja -KULUT	15 092	9 663	64,0	18 320	52,7	14 079	-31,4	8 693	73,6
VUOSIKATE	37 312	23 860	63,9	44 351	53,8	38 082	-37,3	26 443	41,1
Poistot ja arvonalentumiset	-47 451	-20 572	43,4	-22 701	90,6	-20 046	2,6	-47 951	-1,0
TILIKAUDEN TULOS	-10 139	3 288	-32,4	21 650	15,2	18 036	-81,8	-20 566	-50,7

Verorahoitus

Kunnallis- ja yhteisöveron tilitykset 2018 - 2020

Verotulot

Yhteisö- ja kunnallisverotulot eivät toteudu koronaviruksen takia

Koronan vaikutus Lahden kaupunki, talous 2020

- Valtion tukipaketin osuus Lahdelle
 - 11,4 milj. veronmaksulykkäysten kompensatio (Maksetaan takaisin 11,9 milj. 2021)
 - 22,2 milj. kuntatalouden tukipaketti
 - 6,8 milj. yhteisöveron ma. korotus 10 %-yksiköllä
 - 15,4 milj. peruspalvelujen valtionosuuden ma. korotus
 - Tukipaketti sisältää lisäksi 4,4 milj. harkinnanvaraisia valtionosuuksia, jotka huomioidaan päätösten varmistuttua loppuvuonna 2020
- Tukitoimenpiteet ovat määräaikaista ja kohdistuvat vain vuodelle 2020
- Konsernihallinnon, palvelualueiden ja taseyksiköiden vuoden 2020 käyttösuunnitelmat on otettu tarkasteluun koronaepidemian ja sen aiheuttaman poikkeuksellisen tilanteen vaikutusten arviointia varten (Kh 20.4.2020 § 106). Vaikutukset tarkentuvat elokuun aikana.

Koronan vaikutus Lahden kaupunki, talous 2020

- Verotuotot – 17,2 milj.
 - Yhteisövero – 0,2 milj.
(kertymä – 7 milj. ja valtion tukipaketti + 6,8 milj.)
 - Kunnallisvero – 15,5 milj.
 - Kiinteistövero – 1,5 milj.
- Valtionosuudet + 15,4 milj. (tukipaketti)
- Toimintatuotot – 8,8 milj.
 - Koostuen joukkoliikenteen, teatterin ja orkesterin lipputuloista, varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista, liikuntapaikkamaksuista, pysäköintimaksuista sekä muista toimintatuotoista
- Toimintakulut + 3,6 milj.
 - Työmarkkinatuen kuntaosuus + 1,0 milj.
 - Muut menot + 2,6 milj.

Arviot perustuvat raportointihetken koronaepidemian mukaiseen tilanteeseen

- Mahdollinen kassaan maksujen viivästyminen vaikuttaa kaupunkikonsernin maksuvalmiuteen.
- Tytäryhteisöille on myönnetty luottoja käyttöpääomatarpeeseen.
- Konsernihallinnon, palvelualueiden ja taseyksiköiden vuoden 2020 käyttösunnitelmat on otettu tarkasteluun koronaepidemian ja sen aiheuttaman poikkeuksellisen tilanteen vaikutusten arviointia varten (Kh 20.4.2020 § 106).

Konsernihallinto, toiminnan vaikuttavuus

KONSERNIPALVELUT (1 /2)

- Konsernipalvelut on toteuttanut poikkeusoloajan edellyttämät toimenpiteet
 - Henkilöstöpalvelut on ohjeistanut poikkeusolojen toimintatavat.
 - Kaupunki on toteuttanut yt-neuvottelut, jotka käytiin koronatilanteesta aiheutuneen työn tilapäisen vähenemisen vuoksi.
 - Viestintäpalvelut on tehostanut toimintaansa tilanteen edellyttämällä tavalla.
 - Yhteistyössä kaupunkiorganisaation kanssa on toteutettu skenaariotyö, jossa luotiin koronakriisille kolme erilaista skenaariota ja jonka tuloksena tunnistettiin 17 välttämätöntä ratkaisua, jotka Lahden kaupungin tulisi tehdä kaikissa skenaarioissa.
 - Koronaepidemian ja siitä aiheutuneiden rajoitustoimien vaikutukset Lahden kaupungin ja konsernin talouteen on raportoitu Kuntaliitolle.
 - Kokoukset on järjestetty etätapaamisina.
 - Käyttösuunnitelmien 2020 uudelleen tarkastelu on käynnissä.
 - Mobiililiittymien datapaketit on käyty läpi ja päivitetty vastaamaan tarvetta.
 - VPN-yhteyksien yhtäaikaista käyttäjämäärää on nostettu 500:sta 1 000 käyttäjään.
 - Koronaepidemian vaikutusten huomioiminen tytäryhtiöiden toiminnassa on linjattu.
 - Tytäryhtiöiden maksuvalmius koronakriisissä on varmistettu.

Konsernihallinto, toiminnan vaikuttavuus

KONSERNIPALVELUT (2/2)

- Tietoturvatarkastukset (KPMG) on tehty ja tarvittavat jatkotoimenpiteet on tunnistettu. Tietoturvaa on parannettu.
- Tiedonhallintamallin laadinta on aloitettu.
- 2021 talousarvion laadintaohje on hyväksytty 22.6.2020. Talousarviovalmistelu etenee.
- Talouden seurantaraporteissa on siirrytty hyödyntämään johdon raportointijärjestelmää.
- Lahti.fi verkkosivuprojekti etenee aikataulussa.
- Voimassa olevan toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelman toimenpiteitä on edistetty.

Konsernihallinto, toiminnan vaikuttavuus

OSALLISUUS- JA HYVINVOINTIPALVELUT (1/2)

- Palvelutorin I-vaihe ja palvelutorilaisuutta koskeva palvelukulttuuri on käynnistynyt 13.1.2020. Pandemiaan liittyen iso osa Palvelutorin toimijoista(mm. TE-palvelut, Kela) siirtyivät etätöihin pois Palvelutorilta. Lahti-Piste ja Alipi jatkoivat asiakaspalvelua rajoitukset ja turvallisuusasiat huomioiden. Kesäkuussa aloitettiin uudelleen tilojen varaustoiminnot syksyille. Vuodelle 2020 määritelty Palvelutorin laajennusta koskeva palvelu- ja tilasuunnittelu on käynnistynyt ja etenee systemaattisesti aikataulussa. Nyt käynnissä laaja toimijajymmärryksen syventäminen ja sen kautta tilasuunnittelun rakentaminen.
- Alueellinen integraatiopalvelupiste (Alipi) siirtynyt osaksi Päijät-Hämeen kattavaa kotouttamisen ja maahanmuuttotyön palvelukokonaisuutta Kotouttamoon Palvelutorille 13.1.2020. Saatu valtion erityisavustusta maahanmuuttajien osaamiskeskustoimintaan, joka tukee Työllisyyden kuntakokeilua sekä palvelukokonaisuutta.
- Ollaan mukana työryhmissä suunnittelemassa Työllisyyden kuntakokeilua, jossa maahanmuuttajat yksi kohderyhmä. Aloitettu uuden Päijät-Hämeen maahanmuutto-ohjelman vuodesta 2021 eteenpäin laadinta.
- Ehkäisevä työn koordinaattori on aloittanut vuoden alussa uudessa tehtävässä. Ehkäisevän päihdetyöntöön toimintaohjelman laadinta on käynnissä ja ehkäisevän päihdetyön ohjausryhmä on aloittanut toimintansa.
- Senioreiden Digitaito-hanke on toteutettu korona-rajoitukset huomioiden. Yhteisiä kokoontumisia(digikinkereitä) ei ole järjestetty. Etäkinkeritoiminta, digitukiklinikka, puhelin- ja etätuki sekä opetusvideot digitukisivustolla on otettu käyttöön.
- Maakunnalliset hyte-kärjet hyväksyttiin työvaliokunnassa ja otettiin Phhyky:n vuoden 2021 palvelusopimukseen. Hyte-työn organisointimallin suunnittelu jatkui aktiivisesti yhteistyössä hyvinvointiyhtymän kanssa.

Konsernihallinto, toiminnan vaikuttavuus

OSALLISUUS- JA HYVINVOINTIPALVELUT (2/2)

- Homebase – STEA:n kolmivuotinen hankerahoitus v. 2020 – 2022 varmistui ja hankkeen aloitus oli 3/2020.
- Phhyky:n ja muiden toimijoiden kanssa järjestetty teemakohtaisia tapaamisia. Poikkeusolojen aikana palaverit painottuneet pandemiaan liittyviin asioihin esim. ohjeistukset, hankinnat, yhteistyö.
- Organisoitu/suunniteltu ja toteutettu poikkeusolojen toimintaa/palveluja: mm. riskiryhmälle asiointiapu (3-6/2020), yli 80 – vuotiaalle soittopalvelu (4-5/2020) ja tiivistetty edelleen yhteistyötä yhdistysten ja seurakunnan kanssa. Vastuualueelta myös organisoitu kangasmaskien tilaus sekä maakunnallinen kertakäyttömaskien tilaus.
- Käynnistetty hyvinvointisuunnitelman valmistelu kaupungin eri toimialojen yhteistyönä
- Osallistuvan budjetoinnin kokeilun ideointivaihe oli asukkaille 20.4. – 15.5. Kaupunki sai yhteensä 713 hankeideaa. Pysytyt aikataulussa. Osbukoutsit (4 hlöä) saatu mukaan eri palvelualueilta. Toteutus ja kustannusarviointivaihe toteutettu 20.5 – 18.6 yksiköissä. Yhteiskehittämisvaiheeseen elokuussa siirtynyt 14 hankeideaa ja äänestykseen 59 ideaa.
- Osallisuustyöntekijöiden yhteistyötä ja verkostoitumista vahvistettu edelleen(verkkotyöpajat, yhteistyö osallisuusasioissa poikkihallinnollisesti sekä osallisuuden yhteiskoordinoitua erilaisissa hankkeissa).
- Osallisuusmallin kehittämisen projekti saatu loppuun Hellon Oy:n kanssa kesäkuussa. Projektin aikatauluun vaikuttanut pandemia. Osallisuus- ja lähidemokratiamalli viedään käsittelyyn valtuustoseminaariin elokuussa.
- Aluejohtokunnan vaikutustenviivien toteutti Tampereen yliopiston opiskelija progradu-työnä. Raportti toimitettu jaostolle ja aluejohtokunnalle.

Konsernihallinto, toiminnan vaikuttavuus

ELINVOIMA- JA KILPAILUKYKYPALVELUT

- Yritysten Lahti
 - Vuoden 2020 yrityspalvelusetelien jako jo keväällä ja 50 000 euron lisämääräraha korona-kriisin vuoksi yrityspalveluseteleihin (ETJ 23.3.)
- COVID-19 –pandemian vuoksi lanseeratun yksinyrittäjätuen hakujärjestelmän luominen ja tukipäätösprosessin käynnistäminen Lahdessa huhtikuussa 2020
 - 30.6. mennessä saapunut 952 hakemusta. Tuki on myönnetty ja maksettu 772:lle yritykselle, yhteensä 1 544 000 euroa
- Toteutettu Lahden kaupungin johdolla laajassa yhteistyössä sidosryhmien kanssa Lahden alueen skenaariotyö koronapandemian vaikutuksesta alueen tulevaisuuteen
- Hallitusohjelman mukaisten yliopistokaupunkien ekosysteemisopimuksen valmistelu. Neuvottelut sopimuksesta TEM:n kanssa alkoivat kesällä 2020 ja jatkuvat syksyllä. Tavoitteena sopimus 11/2020 mennessä.
- Vilkas tapahtumakevät ja -kesä 2020 vaihtui maaliskuun lopussa tapahtumien peruutuksiin tai siirtoihin syksyyn/ensi vuoteen.
 - Joitain tapahtumia pystyttiin järjestämään kesällä (esim. Yleisurheilun Motonet GP), mutta syksyn osalta tilanne näyttää vähintäänkin epävarmalta.

Konsernihallinto, toiminnan vaikuttavuus

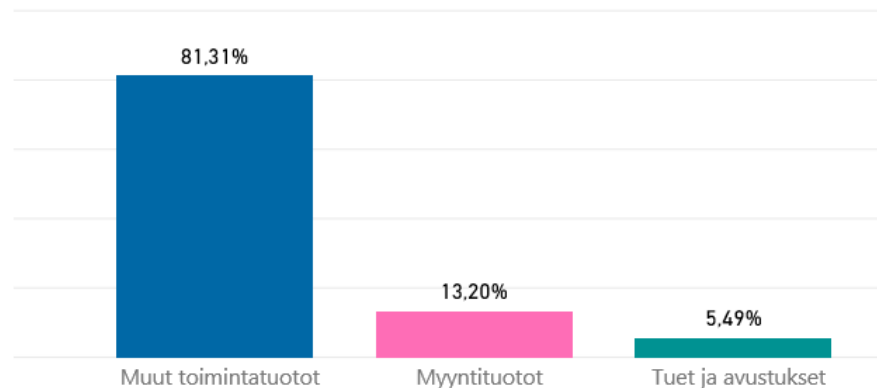
EKP/TUKITYÖLLISTÄMINEN

- Yrityspisteen kehittäminen etenee osana kuntakokeiluvalmistelua yhdessä Ohjaamon, Vauhdittamon, Ladec Oy:n ja TE-toimiston kesken. Samalla panostetaan työhönvalmennukseen ja pajatoiminnan kehittämiseen.
- Koronaepidemian aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi kaupunki ei tarjonnut koululaisille ja opiskelijoille kesäharjoittelupaikkoja. Sen sijaan kesätyöseteleiden käyttöä laajennettiin edelleen ja seteleitä jaettiin yhteensä 1 183 kpl. Lisäksi kaupunki tuki tänä kesänä ensimmäistä kertaa kesäyrittäjiä ns. kesäyrittäjyyspilotin kautta. Kesäyrityksen kaupungin tuella perusti 28 lahtelaista.
- Työllistettyjä on ollut yhteensä 235 hlöä ajalla 1-6/2020 (omat työllistetyt 150 + Lahti-lisällä tuetut työllistetyt 85). Koronan ja siitä aiheutuneiden rajoitustoimien vuoksi useiden henkilöiden työllistämisiä on siirretty keväältä myöhempään ajankohtaan.
- Vauhdittamo ESR –hanke päättyy 31.7.2020. Ajalla 1-5/2020 käyttökertoja 835, joista yksilökäyttöjä 551 ja tapahtuma- ja ryhmäkäyttöjä 284. Koko hankkeen aikana yksilökäyntejä 3 268, tapahtumakävijöitä 2 281 ja ryhmävierailijoita 1 119.
- Ohjaamalla tammi-kesäkuussa lähi- ja etäpalveluiden käyttökertoja 3 206, joista yksilökäyttöjä 2 461. Maaliskuun puolivälistä alkaen valtaosa valmennuksista on tehty etävalmennuksena.

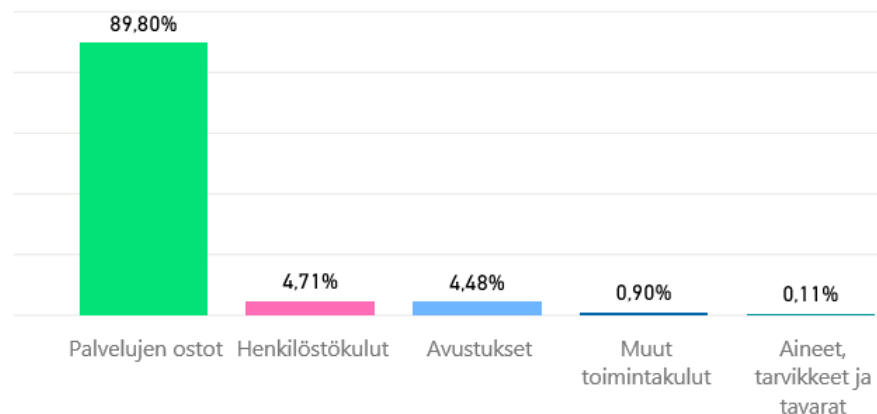
1000 € | 2020, tammi - kesäkuu

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%
TOIMINTATUOTOT	17 261	8 862	51,3
Myyntituotot	103	1 170	1 131,4
Tuet ja avustukset	6 599	487	7,4
Muut toimintatuotot	10 559	7 205	68,2
TOIMINTAKULUT	-481 135	-233 691	48,6
Henkilöstökulut	-25 451	-11 009	43,3
Palvelujen ostot	-422 683	-209 850	49,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-357	-246	68,8
Avustukset	-25 459	-10 481	41,2
Muut toimintakulut	-7 185	-2 106	29,3
TOIMINTAKATE	-463 873	-224 829	48,5

Toimintatuottojen jakauma

Toimintakulujen jakauma

Määrärahavertailu, sitovat tasot, 1000 € | 2020, tammi - kesäkuu

	Voimassa oleva talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuman muutos%	Tilinpäätös edv.	Toteuma edv.	Edv %
Konsernihallinto							
Tulot	17 261	8 862	51,3	0,5	18 569	8 818	47,5
Menot	-481 135	-233 691	48,6	7,3	-461 123	-217 863	47,2
Netto	-463 873	-224 829	48,5	7,6	-442 554	-209 045	47,2
Konsernipalvelut							
Tulot	6 118	2 693	44,0	-6,2	6 213	2 872	46,2
Menot	-47 461	-22 042	46,4	4,2	-42 962	-21 152	49,2
Netto	-41 342	-19 349	46,8	5,9	-36 750	-18 279	49,7
Tarkastustoimi							
Menot	-406	-147	36,3	13,8	-313	-129	41,4
Netto	-406	-147	36,3	13,8	-313	-129	41,4
Elinvoima ja kilpailukykypalvelut							
Tulot	5 280	58	1,1	-95,6	372	1 320	355,2
Menot	-14 405	-3 520	24,4	-5,9	-7 687	-3 742	48,7
Netto	-9 126	-3 462	37,9	43,0	-7 316	-2 421	33,1
Tukityöllistäminen							
Tulot	1 148	198	17,3	-69,2	1 403	644	45,9
Menot	-20 535	-8 670	42,2	-4,9	-20 622	-9 114	44,2
Netto	-19 386	-8 472	43,7	0,0	-19 219	-8 471	44,1
Myyntivoitot ja -tappiot							
Tulot	3 120	4 713	151,1	99,2	7 415	2 365	31,9
Menot		-281		13 794 216,7	-34	0	0,0
Netto	3 120	4 431	142,0	87,3	7 380	2 365	32,1
Osallisuus ja hyvinvointipalvelut							
Tulot	1 596	1 200	75,2	-25,7	3 167	1 616	51,0
Menot	-3 728	-1 578	42,3	-6,8	-2 218	-1 694	76,4
Netto	-2 133	-378	17,7	385,6	949	-78	-8,2
Ostot hyvinvointikuntayhtymältä							
Menot	-394 600	-197 451	50,0	8,5	-387 286	-182 032	47,0
Netto	-394 600	-197 451	50,0	8,5	-387 286	-182 032	47,0

Tilakeskus

Taseyksiköt, määrärahavertailu sitovat tasot, 1000 € | 2020, tammi - kesäkuu

	Voimassa oleva talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuman muutos%	Tilinpäätös edv.	Toteuma edv.	Edv %
Tilakeskus							
Liikevaihto	67 719	33 799	49,9	2,2	66 420	33 074	49,8
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ.	509	4 800	943,6	7,6	2 002	4 460	222,8

Sivistyksen palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

SEUDULLINEN KEHITTÄMINEN

Esi- ja perusopetuksen maakunnallinen arviointikysely toteutettiin tammi-helmikuun vaihteessa. Varhaiskasvatuksen psykososiaalisten oppimisympäristöjen kehittämistoiminta jatkuu kesään 2021. Tutoropettajatoiminnan vakiinnuttamista Päijät-Hämeen alueen kuntiin jatketaan koordinoitusti OPH:n rahoituksella kesään 2021 saakka. Myös #paraskouluhanketta (Meidän koulu on #paraskoulu!) on toteutettu osana kansallista peruskoulujen kehittämistyötä, hanke päättyy lokakuussa 2020. Vuosiluokkien 1-2 A1-kielen opetussuunnitelman toteuttamisen tueksi on järjestetty seudullista täydennyskoulutusta 1-2 luokkien opettajille. Kuntien kielitutoreiden vertaiskoulutusohjelma on käynnistetty samoin kuin opetustoimen ja varhaiskasvatuksen johdon täydennyskoulutus "Resilienssiä työyhteisöihin". Seudullinen sivistysjohtajien verkosto on kokoontunut säännöllisesti kuukausittain ja eri sivistyspalvelujen sektoreiden esimies- ja asiantuntijaverkostot ovat jatkaneet työtään. Koronaviruksen rajoituksista johtuvia toimenpiteitä ja tietoja on jaettu sivistysjohtajien Whatsapp ryhmässä.

VARHAISKASVATUS

- Vanhempien valinnat ovat laajentaneet yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta, joka aiheuttaa kustannuspainetta palvelusetelimäärärahoihin.
- Kesällä käytöstä poistuu Kerinkallion päiväkotitoiminta, joka vähentää osaltaan päiväkotipaikkoja. Syksyllä otetaan käyttöön Lähteen ja Humpulan päiväkotien uudisrakennukset ja alle kouluikäisten kerhotoiminta siirtyy varhaiskasvatuspalvelujen yhteyteen.

Sivistyksen palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

PERUSOPETUS

- Kevätlukukauden poikkeustilanne 18.3. alkaen muutti perusopetuksen järjestämistä valtioneuvoston päätösten mukaisesti. Osa opetuksesta järjestettiin lähiopetuksena (osallistujat yhteensä noin 200 oppilasta) ja suurin osa etäopetuksena. Perusopetuksessa palattiin lähiopetukseen 14.5. Perusopetuksen opetussuunnitelma, opetuksen määrä ja tavoitteet eivät muuttuneet poikkeustilanteen johdosta. Ensisijaisesti toiminta-ajatuksena oli, että oppilaiden oppiminen, hyvinvointi ja turvallisuus pystytään turvaamaan jokaiselle oppilaalle mahdollisimman hyvin erilaisia etätyöskentelyn ja digitalisaation mahdollisuuksia ja henkilöstön monipuolista osaamista hyödyntäen. Samaan aikaan on jatkettu talousarvion ja strategian kärkitoimenpiteiden edistämistä ja tulevan toimintakauden 2020 – 2021 suunnittelua ja valmistelua. Kevään aikana valmistuneiden Päijät-Hämeen esi- ja perusopetuksen seudullisen arvioinnin sekä kaupunkitasoisen työhyvinvointitutkimuksen tulosten perusteella perusopetuksen toiminta on kokonaisuutena edistynyt tavoitteiden mukaisesti ja asiakastulokset ovat hyviä. Perusopetuksen järjestäminen toteutuu talousarviopäätöksen mukaisesti. Etäopetusjakson aikana järjestetty oppilasruokailu valmiiksi pakattuina lounaspaketteina aiheutti 800 000 euron lisäkustannukset.

NUORISOPALVELUT

- Nuorisopalveluiden osallistuja- asiakasmäärä 93 166. Nuorten työllisyyspalveluiden asiakkaana on ollut 339 nuorta sekä suunnitelmallisesti tuettavia nuoria etsivässä nuorisotyössä ja nuorten tukipalvelut Dominossa yhteensä 399. Ohjaamon asiakaskäynnit 3 194, joista yksilökäyntejä 2 459.

Sivistyksen palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

LUKIOKOULUTUS

- Lukiokoulutuksessa rakennetaan uutta opetussuunnitelmaa, joka otetaan käyttöön 1.8.2021. Opetussuunnitelma valmistuu v. 2020 aikana. Opetussuunnitelmatyöhön on saatu Opetushallitukselta avustusta 257 000 euroa. Lukio-opetus siirrettiin etäopetukseen 16.3.2020 alkaen. Etäopetuksen kustannusvaikutukset: Opiskeluruokailua ei järjestetty, säästö n. 170 000 euroa. Opettajien etäopetusohjelmat, kulut n. 7 000 euroa.

KIRJASTO- JA TIETOPALVELUT

- Kirjastot ovat edistäneet kaupunkilaisten hyvinvointia, osaamista ja osallisuutta sisältö-, mediakasvatus- ja tapahtumatarjonnalla sekä saavutettavalla kirjastoverkolla ja monipuolisilla aukioloajoilla. Maaliskuussa kirjastojen sulkeuduttua 17.3. alkaen koronan vuoksi palvelut siirtyivät verkkoon niin asiakkaiden kuin kouluyhteistyön osalta ja uusia palvelukonsepteja kehitettiin. Asiakaspalvelu jatkui normaalisti chatissa ja puhelimitse. Kirjastotilojen avauduttua 1.6. osa toiminnasta jatkui poikkeuskonseptein ja osittain palattiin normaaliin asiakaspalveluun. Omatoimikirjastoverkko laajeni 1.7. alkaen, kun uusia omatoimikirjastoja otettiin käyttöön.
- Tammi-kesäkuussa Lahden kirjastoihin tehtiin 312 310 asiakaskäyntiä, 711 532 lainausta ja 488 372 verkkokäyntiä.

Sivistyksen palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

KAUPUNGINMUSEO

- Museot ja Museokioski olivat auki koronaviruspandemian aiheuttamaan sulkuun asti 17.3. Viranomaistyöhön sulku ei vaikuttanut, vaan se jatkui katkeamattomana. Pandemian aikana museon näyttelyitä ja esityksiä siirrettiin verkkoon ja keskityttiin kokoelmatyöhön ja näyttelyiden suunnitteluun. Museo ryhtyi tallentamaan korona-ajan näkymiä kaupungissa ja keräämään ihmisten kokemuksia poikkeusajasta nopealla aikataululla käynnistetyllä tutkimushankkeella.
- Alkuvuonna on perustyön ohella valmistauduttu 1) kokoelmaohjelman siirtoon, 2) LADin aukeamiseen ja 3) Historiallisen museon aukeamiseen ja sen perusnäyttelyn uudistamiseen
- Museon verkkosivujen uudistustyö käynnistyi keväällä sisällön suunnittelulla ja teknisen toteuttajan kilpailuttamisella.
- Museot avautuivat 2.6. turvallisuusnäkökohdat huomioon ottaen, muiden muassa ryhmävierailuja ja opastuksia ei järjestetä toistaiseksi
- Ajalla 1.1. – 30.6.2020 museoissa on ollut yhteensä 13 620 kävijää. Museon internet-sivuilla on ollut 49 600 kävijää. Viranomaistyössä on kirjoitettu 114 lausuntoa.

Sivistyksen palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

WELLAMO-OPISTO

- Poikkeustilan 13.3. jälkeen opiston seudullinen opetustoiminta jatkui etäopetuksena taiteen perusopetuksen (yleinen ja laaja oppimäärä) ryhmä- ja yksilöopetuksessa sekä osassa vapaan sivistystyön/kansalaisopiston kursseja eli n. 50 % keskeytyneistä opetustunneista toteutui. Asiakaspalvelu jatkui normaalista puhelimitse, sähköpostitse ja palautepalvelun kautta. Touko- ja kesäkuussa toteutui neljä Maisemamaalaus-kurssia ulkona turvavälejä ja suojausohjeita noudattaen.
- Keskeytynyttä opetusta korvattiin myös kevään uusilla verkkokursseilla (mm. liikunta, kuvataide, tanssi) ja syyskaudella yhden opetusviikon lisäyksellä sekä maksuttomilla extra-kursseilla. Etäopetukseen ja –työhön siirtyminen vahvisti henkilöstön digiosaamista, jota tuettiin myös useilla koulutuksilla ja Digivoimaa –hankkeen digiohjauksella. Etäopetukseen osallistuneille opiskelijoille ja opettajille tehdyllä asiakaskyselyllä selvitimme toukokuussa etäopetuksen kehittämiskohteita.
- Osallistuimme Paavola-kampuksen työryhmiin ja alkavaan toimintakulttuuri-hankkeeseen. Valmistelimme etätyönä opetusohjelman lukuvuodelle 2020-2021. Kehitimme yhteistyössä Osaava2-hankkeessa henkilöstökoulutuksia ja valmistelimme OPH:n Vastuullisesti Wellamossa –hanketta eteenpäin.
- Wellamo-opiston verkkosivujen työstäminen erillissivustona Lahti.fi -verkkosivujen kanssa edistyi aikataulun mukaan ja valmistuu lokakuun loppuun mennessä.

Sivistyksen palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

KAUPUNGINORKESTERI

- AVI:n viranomaismääräyksen velvoittamana kaupunginorkesterin yleisökonsertit jouduttiin perumaan 13.3. alkaen. Tätä ennen orkesteri alkuperäisen suunnitelman mukaisesti niin sinfoniakonsertein, viihdekonsertein ja kamarimusiikkikonsertein sekä levyttänyt BIS-levymerkille. Kevätkauden avanneessa, loppuunmyydyssä sinfoniakonsertissa 16.1. esitetty Simo Santapukin sinfoninen runo "Ukkonen" sai laajaa huomiota tiedotusvälineissä. Yli 2 000 kakkosluokkalaista kuuli Sinfonia Lahden ja Lastenmusiikki-orkesteri Ammuu!-n konsertin Sibeliustalossa. Lahden lisäksi orkesteri esiintyi Hämeenlinnassa ja Porvoossa.
- Koronapandemian aikana orkesteri tuotti aktiivisesti korvaavaa palvelutarjontaa verkossa välitettäväksi, ja nämä verkkosisällöt saavuttivat kesäkuun loppuun mennessä noin puoli miljoonaa katselukertaa. Suurimman yksittäisen katsojamäärän orkesterin kevään verkkotuotannoista saavutti äänitys Sibeliuksen Finlandiasta, joka sai suuren huomion sekä koti- että ulkomaisessa lehdistössä (mm. The Guardian) ja sosiaalisessa mediassa. Loppukevästä orkesteri myös esiintyi pienryhmissä palvelutalojen pihossa.

KAUPUNGINTEATTERI

Alkuvuoden lipunmyynti näytti lupaavalta ja sen perusteella teatteri olisi päässyt hyvin tavoitteisiinsa. Esitystoiminta keskeytettiin viranomaismääräyksellä 13.3. alkaen. Teatteri sai OKM:ltä avustusta 450 000 euroa, mikä kattaa koronaviruksesta aiheutuneet nettotappiot kevään osalta. Näyttelijät olivat paikallisen sopimuksen mukaisesti vuosilomilla touko-kesäkuussa. Samoin harjoituksissa ja esityksissä mukana oleva muu henkilöstö. Harjoitukset jatkuivat heinäkuussa. Henkilöstö on pystynyt työskentelemään koko epidemian ajan ja pitämään vuosilomia annettujen ohjeiden mukaisesti. Valmistautuminen syksyn ensi-iltoihin on käynnissä päivitettyjen aikataulujen mukaisesti. Syksy alkaa turvavälirajoituksilla, mutta niiden pitäisi poistua 1.10. alkaen. Vuosi tasolla katsojamäärätavoite jää saavuttamatta. Myös liikevaihdon arvioidaan jäävän merkittävästi alle tavoitteen kevään kompensatiosta huolimatta.

Sivistyksen palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

LIIKUNTAPALVELUT

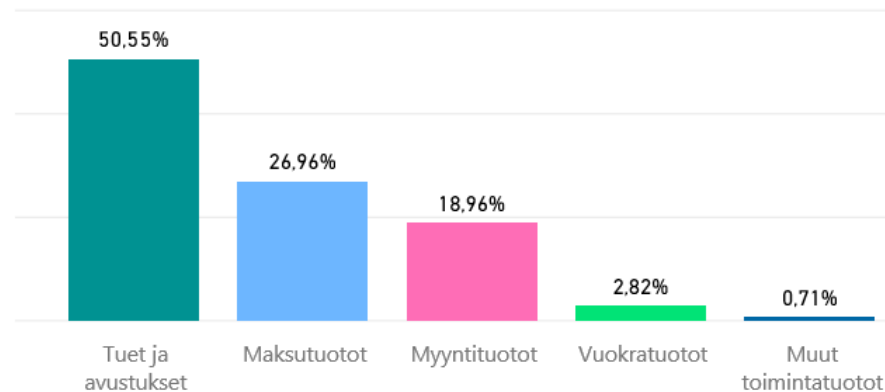
- Sisäliikuntatilat sulkeutuivat valtakunnallisten linjausten mukaisesti maaliskuun puolivälissä, ulkoliikuntapaikat pysyivät pääsääntöisesti avoinna, seura- ja muu organisoitu (oma ryhmäliikunta mukaan lukien) toiminta myös niissä keskeytyi käyttäjien päätöksillä ja ne olivat kaupunkilaisten käytettävissä voimassa ollein rajoituksin.
- Seurojen vuosiaavustusmenettelyä täydennettiin poikkeustilan vaikutusten kartoituksella ja sen perusteella myönnettiin normaali tason ylittäviä lisäävustuksia seuratoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi. Myös välillistä tukea annettiin vuokrahelpotusten muodossa keskitetyn kaupunkitasoisen päätöksen osana.
- Henkilöstö siirtyi erityisesti sisäliikuntatiloista osin poikkeusajan mahdollistamiin inventaario- ja kunnostustehtäviin mm. Urheilukeskukseen sekä yksikön varastoille ja viestintään mm. nettisivu-uudistuksen työstämiseen. Poikkeavat loma-ajat otettiin käyttöön YT-menettelyyn liittyen.
- Taloudelliset vaikutukset poikkeusajasta näkyivät lähinnä n. 350 000 euron tulokertymän pudotuksena vuoro- ja käyntimaksujen keskeytyksen vuoksi. Meno säästöjä syntyi myös mm. energia- ja vesikustannusten säästöistä.
- Organisoitu liikuntatoiminta ja vuoro varaukset liikuntapaikoilla käynnistyivät rajoituksin uudelleen 1.6., jolloin myös mm. maauimala ja Suurhalli avattiin. Uimahallien kesäsulku suunniteltiin poikkeuksellisesti kaikkien hallien osalta siten, että niiden yhteiseksi avauspäivämääräksi päätettiin keväällä 3.8.
- Urheilukeskuksen ja Stadionin alkuvuoden ja alkukesän kaikkien aikojen vilkkaimmat tapahtumavaraukset peruuntuivat, viimeisin iso häiriöttä järjestetty tapahtuma oli Salpausselän kisat.
- Ulkoliikuntapaikkojen käyttö oli alkuvuoden ajan erittäin vilkasta myös poikkeusaikana ja käytännössä luonnonlumettomasta talvesta huolimatta esimerkiksi hiihto-olosuhteita ylläpidettiin n. viiden kuukauden ajan Urheilukeskuksen alueella.

Sivistyksen palvelualue - Ilman taseyksiköitä

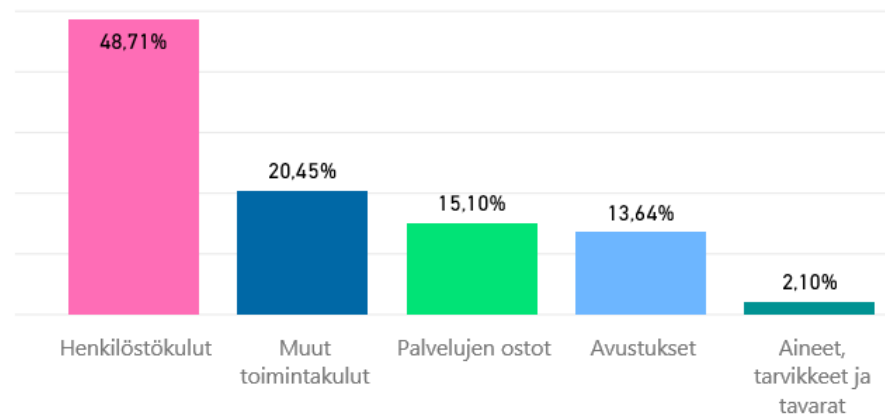
1000 € | 2020, tammi - kesäkuu

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%
TOIMINTATUOTOT	15 034	8 721	58,0
Myyntituotot	4 677	1 654	35,4
Maksutuotot	7 062	2 351	33,3
Tuet ja avustukset	2 133	4 408	206,7
Vuokratuotot	695	246	35,4
Muut toimintatuotot	467	62	13,2
TOIMINTAKULUT	-253 754	-127 457	50,2
Henkilöstökulut	-119 525	-62 082	51,9
Palvelujen ostot	-43 256	-19 246	44,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 564	-2 681	40,8
Avustukset	-30 451	-17 384	57,1
Muut toimintakulut	-53 958	-26 064	48,3
TOIMINTAKATE	-238 720	-118 736	49,7

Toimintatuottojen jakauma

Toimintakulujen jakauma

Määrärahavertailu, sitovat tasot, 1000 € | 2020, tammi - kesäkuu

	Voimassa oleva talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuman muutos%	Tilinpäätös edv.	Toteuma edv.	Edv %
Sivistyksen palvelualue							
Tulot	15 034	8 721	58,0	-18,4	16 337	10 687	65,4
Menot	-253 754	-127 457	50,2	2,6	-245 167	-124 261	50,7
Netto	-238 720	-118 736	49,7	4,5	-228 830	-113 574	49,6
Palvelualueen yhteiskustannukset							
Tulot	1 090	3 555	326,0	-9,0	2 498	3 907	156,4
Menot	-2 198	-1 394	63,4	-22,0	-3 337	-1 787	53,5
Netto	-1 107	2 161	-195,2	1,9	-839	2 121	-252,7
Lasten ja nuorten kasvu							
Tulot	9 727	3 719	38,2	-21,3	9 219	4 726	51,3
Menot	-186 420	-95 959	51,5	3,6	-182 218	-92 619	50,8
Netto	-176 694	-92 240	52,2	4,9	-172 999	-87 893	50,8
Osaaminen ja tieto							
Tulot	755	269	35,6	-29,0	602	379	63,0
Menot	-23 274	-11 083	47,6	2,5	-21 638	-10 812	50,0
Netto	-22 519	-10 814	48,0	3,7	-21 037	-10 432	49,6
Wellamo-opisto							
Tulot	1 443	407	28,2	-17,5	1 480	493	33,3
Menot	-4 220	-2 019	47,9	-2,0	-4 072	-2 061	50,6
Netto	-2 776	-1 612	58,1	2,9	-2 593	-1 567	60,5
Liikunta ja kulttuuri							
Tulot	1 802	681	37,8	-34,5	2 138	1 040	48,7
Menot	-30 964	-14 581	47,1	-0,3	-28 982	-14 632	50,5
Netto	-29 161	-13 899	47,7	2,3	-26 844	-13 591	50,6
Kaupunginmuseo							
Tulot	203	91	44,7	-35,9	401	141	35,2
Menot	-6 048	-2 241	37,1	3,8	-4 265	-2 159	50,6
Netto	-5 845	-2 150	36,8	6,6	-3 864	-2 018	52,2
Kansainväliset urheilutapahtumat							
Tulot	13						
Menot	-630	-181	28,7	-6,0	-654	-192	29,4
Netto	-617	-181	29,3	-6,0	-654	-192	29,4

Kaupunginorkesteri ja kaupunginteatteri

Taseyksiköt, määrärahavertailu sitovat tasot, 1000 € | 2020, tammi - kesäkuu

	Voimassa oleva talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuman muutos%	Tilinpäätös edv.	Toteuma edv.	Edv %
Kaupunginorkesteri							
Liikevaihto	969	197	20,3	-44,4	768	354	46,1
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ.	0	-69		-59,2	-217	-168	77,5
Kaupunginteatteri							
Liikevaihto	1 952	560	28,7	-38,3	2 058	908	44,1
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ.	0	65		-137,7	153	-173	-113,1

Kaupunkiympäristön palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

KUNNALLISTEKNIikka

- Koronapandemian vaikutukset kunnallistekniikan toimintaa (pl. joukkoliikenne) on ollut vähäistä
 - Siirtyminen etätöihin sujui erittäin hyvin
- Työohjelman mukaisten rakentamiskohteiden toteuttaminen on edennyt pääosin hyvin.
 - Yhden rakennuttajan irtisanoutuminen ja markkinatilanne ovat vaatineet muutaman kohteen siirtoa tuleville vuosille
 - Siirtymisiä on paikattu mahdollisuuksien mukaan ensi vuoden työohjelmassa olleilla kohteilla
 - Työohjelman muutos hyväksyttiin TYLA:ssa 17.6.
- Keskustan uuden hoidonjohtourakan (2020-2025) valmistelu etenee Destian kanssa. Urakan käynnistyminen 1.10.2020.
- Tekninen ja ympäristölautakunta on hyväksynyt kahdeksan katusuunnitelmakokonaisuutta ja useita vihersuunnitelmia.
- Hennalan alueen kunnallistekniikan toteuttamista valmistellaan uudella STk-mallilla.
- Lahden suurin tiehanke Lahden eteläinen kehätie edistyy aikataulussaan koronapandemiasta huolimatta.

Kaupunkiympäristön palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

JOUKKOLIIKENNE

- Vuonna 2019 käynnistyneet kilpailutukset kohteiden 7 ja 9 osalta keskeytettiin vuoden alussa muuttuneen kuntien kustannusjaon johdosta ja uusien kilpailutusten valmistelu käynnistettiin.
- Kohteiden 1 ja 3 (2021 kesällä alkava liikenne) kilpailutus on käynnistetty. Kilpailutuksessa vaaditaan sähköbussseja runkolinjalle 1.
- Varhaiskasvatus- ja perusopetusryhmät ovat ottaneet maksuttomat ryhmämatkat hyvin vastaan. Matkoja tehtiin alkuvuoden aikana yhteensä 2 600 kappaletta.
- Koronapandemian johdosta matkustajamäärät vähentyneet pahimmillaan 78%. Liikennöitsijöiden kanssa päästiin sopimukseen, että liikennettä vähennetään 6.4. alkaen. Vähennyksestä liikenteestä maksettiin kuitenkin 25%. Liikennettä palautettiin osittain koulujen alkaessa 14.5. Kesäaikatauluihin siirryttiin normaalisti 1.6. alkaen. Kesäkuussa matkustajamäärät ovat olleet 40-50% edellisvuoden vastaavaa aikaa pienemmät.

Kaupunkiympäristön palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

MAANKÄYTTÖ- JA ALUEHANKKEET

- Koronan vaikutukset ovat olleet maltillisia. Etätyöjärjestelyt ovat vakiintuneet ja toimivat hyvin.
- Tammi-kesäkuussa teknisen ja ympäristölautakunnan käsittelyssä on ollut yhteensä 11 asemakaavakohtetta.
- Tammi-kesäkuussa omakotitontteja luovutettiin (tammi-maalis 86 kpl ja teollisuustontteja 18 kpl.)
- Ranta-Kartanon Hotelli- ja vesiliikuntakeskushanke etenee. Korona aiheuttanut aikatauluviiveen. Kyösti Kallion kadun varressa ensimmäinen kohde on rakenteilla ja toiselle korttelille on myönnetty poikkeamispäätös.
- Rakokivi ja Mukkula hyväksyttiin YM:n lähiohjelmaan kesäkuussa 2020
- Lahden suunta-työ etenee aikataulussaan.

Kaupunkiympäristön palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖVALVONTA (1/3)

- Jätehuoltomääräykset ja jätetaksa on lähetetty lausunnoille ja kuultavaksi.
- Jätehuollossa on tehty jätteenkuljetuksen koronavarautumissuunnitelma ja oltu aktiivisessa yhteistyössä alueen kuljetusyritysten, viranomaisten, kuntien, kuntaliiton, KIVO:n ja PHJ:n kanssa.
- Jätehuolto määräysten poikkeamispäätöksiä ja jätemaksumuistutuksia koskevia päätöksiä on tehty 62 kpl.
- Jätehuollon palvelutason valmistelu on aloitettu.
- Tammi-kesäkuussa rakennusvalvonnassa on myönnetty pääosin rakennus- ja toimenpidelupia 523 kpl (vuonna 2019: 516). Luvat ovat sisältäneet 201 uutta rakennusta (2019: 161), joissa on ollut yhteensä 644 asuntoa (2019: 353). Vastaavasti uusia asuntoja on valmistunut 131 kpl (2019: 382).
- Lahden kaupungin ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma vuosille 2020-2024 on valmistunut
- Neljä ympäristölupaa tai yhtenäislupaa tai ympäristöluvan muutosta on myönnetty: Fazer Finland Oy, Suomen Teollisuuden Energiapalvelut - STEP Oy, Skanska Infra Oy rengasleikkeiden ja kokonaisten renkaiden käyttöön ja Hietalan yhtenäislupa. Yksi maa-aineslupa Metsä-Mäkelä on myönnetty.
- Rakennus- ja ympäristölupalautakunnassa on tuomittu yksi uhkasakko järjestettyyn jätehuoltoon liittymisestä kehottamisen tehostamiseksi ja annettu yksi määräys purun polton lopettamiseksi.

Kaupunkiympäristön palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖVALVONTA (2/3)

- PHJ:n kierrätyspuiston ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja vaihemaakuntaluonnoksesta on annettu lausunto.
- Etelä-Suomen aluehallintovirastolle on annettu lausunnot Kujalan kompostointi- ja biokaasulaitoksen ympäristöluvan tarkistaminen ja Stena Recycling Oy:n ympäristöluvan muutoksesta koskien vaarallisten jätteiden kertavarastointimäärää.
- Uusien ympäristö lupaa tarvitsevien laitosten sijoittumispaikoista Lahteen on neuvoteltu useiden yrittäjien kanssa.
- Ulkoilman polyaromaattisten hiilivetyjen mittaus on aloitettu.
- Vuoden 2019 ilmanlaadun mittausraportti on valmistunut.
- Pohja- ja pintavesien laatua on seurattu valvontaohjelman mukaisesti. Aloitettu vedenlaadun automaattisten seurantalaitteiden uusiminen.
- Osallistuttu Salpausselkä Unesco Global Geopark -hakemuksen laadintaan ja geopark-kokonaisuuden kehittämiseen. Haettu rahoitusta ELY-keskukselta Kymijärven alusveden käsittelyn laajentamiseen. Kunnostettu ja uudistettu hoitokalastuskalustoa vuosittaisissa pyydystalkoissa.
- Kunnostettu luonnonsuojelualueiden reittejä ja taukopaikkoja. Toteutettu useiden ympäristöhankkeiden toimenpiteitä.

Kaupunkiympäristön palvelualue, toiminnan vaikuttavuus

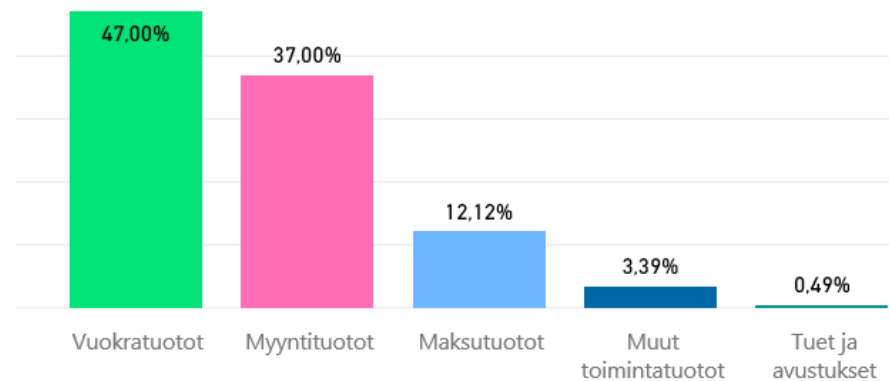
RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖVALVONTA (3/3)

- Osallistuttu ELY-keskuksen yhteistyöryhmiin vesienhoitosuunnitelmien ja –toimenpideohjelmien päivittämiseksi.
- Kumiankosken kunnostushankkeen vesilupahakemus laitettiin vireille aluehallintovirastoon.
- Go Green Routes –hankkeesta saadaan rahoitusta Kintterön terveismetsän rakentamiseen. Terveismetsän hyödyt liittyvät erityisesti ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon sekä palauttavaan ja kuntouttavaan vaikutukseen. Luonnossa liikkuminen edistää tutkitusti terveyttä ja hyvinvointia.
- Vuoden 2020 yhdeksi tavoitteeksi on asetettu Lahden luonnonsuojeluohjelma, jonka avulla kaupunki voi turvata luonnon monimuotoisuuden säilymistä myös tuleville sukupolville.
- Ympäristöterveyden valvontasuunnitelma ja taksa on päivitetty vuodelle 2020. Tammi-kesäkuun aikana ympäristöterveys on suorittanut 135 valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia, 86 kpl muita tarkastuksia, 69 näytteenottoja, ja 110 ilmoitus/lupakäistelyä.
- Vh-päätöksenä on annettu 1 määräys sivutuotteiden hävittämisestä, ja rakennus- ja ympäristölupalautakunnalle on viety päätösesityksiä 7 kpl.
- Koronan poikkeustilanteen aikana ei ole pystytty suorittamaan tarkastuksia normaalisti, vain terveyshaittaepäilytilanteessa on suoritettu tarkastuksia. Korona kuitenkin työllisti paljon. Ympäristöterveyden tekemiä koronaan liittyviä ohjeita julkaistiin 10 kpl, ja tilanpäiväkirjoja pidettiin ja raportoitiin eri tahoille 3 kpl.

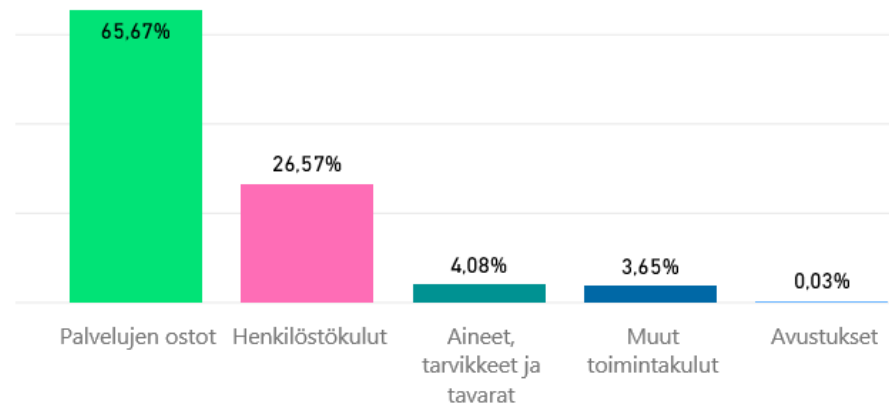
1000 € | 2020, tammi - kesäkuu

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%
TOIMINTATUOTOT	42 967	14 963	34,8
Myyntituotot	19 506	5 536	28,4
Maksutuotot	7 531	1 813	24,1
Tuet ja avustukset	658	74	11,2
Vuokratuotot	14 267	7 032	49,3
Muut toimintatuotot	1 004	507	50,5
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	514		
TOIMINTAKULUT	-52 650	-21 818	41,4
Henkilöstökulut	-11 546	-5 797	50,2
Palvelujen ostot	-36 893	-14 327	38,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 438	-890	61,9
Avustukset	-404	-7	1,8
Muut toimintakulut	-2 370	-797	33,6
TOIMINTAKATE	-9 169	-6 855	74,8

Toimintatuottojen jakauma

Toimintakulujen jakauma

Kaupunkiympäristön palvelualue**Määrärahavertailu, sitovat tasot, 1000 € | 2020, tammi - kesäkuu**

	Voimassa oleva talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuman muutos%	Tilinpäätös edv.	Toteuma edv.	Edv %
Kaupunkiympäristön palvelualue I							
Tulot	43 481	14 963	34,4	-5,4	40 860	15 818	38,7
Menot	-52 650	-21 818	41,4	0,5	-51 086	-21 719	42,5
Netto	-9 169	-6 855	74,8	16,2	-10 226	-5 901	57,7
Palvelualueen yhteiskustannukset							
Tulot				-100,0	-41	-59	144,5
Menot	-1 071	-330	30,8	-44,3	-1 102	-593	53,8
Netto	-1 071	-330	30,8	-49,4	-1 143	-652	57,0
Maankäyttö- ja aluehankkeet, Kunnallistekniikka sekä Rakennus- ja ympäristönvalvonta vastuu							
Tulot	26 741	10 352	38,7	-1,0	26 621	10 452	39,3
Menot	-29 787	-12 781	42,9	-4,0	-30 026	-13 308	44,3
Netto	-3 046	-2 430	79,8	-14,9	-3 405	-2 856	83,9
Joukkoliikenne							
Tulot	16 741	4 611	27,5	-15,0	14 280	5 425	38,0
Menot	-21 793	-8 706	39,9	11,4	-19 958	-7 818	39,2
Netto	-5 053	-4 096	81,1	71,2	-5 678	-2 393	42,1

Investoinnit

- Kiinteään omaisuuteen on tammi-kesäkuun ajalta kirjautunut tuloja maanmyynneistä 5,1 milj. euroa
- Tammi-kesäkuussa julkisen käyttöomaisuuden menoista valtaosa syntyy Eteläisen kehätien rakentamisesta (noin 8,2 milj. euroa).
- Talonrakennuksen investointien toteutuma oli yhteensä 21,1 milj. euroa ja 35,7% talonrakennuksen budjetista. Launeen monitoimitalo on valmistunut. Rakokiven monitoimitalon ja Kivimaan koulun laajennusosan sekä Laaksokadun päiväkodin rakentaminen ovat toteutusvaiheessa. Paavolan kampus-hankkeen suunnittelu on käynnissä.

Investoinnit, 1000€ | 2020, tammi - kesäkuu

	Voimassa oleva talousarvio	Toteuma	Toteuma%	TP edv.	Toteuma edv.	Edv%
Arvopaperit ja osuudet						
Tulot		1 833				
Menot	-2 870	-2 181	76,0	-2 559	-819	32,0
Netto	-2 870	-348	12,1	-2 559	-819	32,0
Irtain omaisuus						
Menot	-8 868	-2 331	26,3	-3 546	-932	26,3
Netto	-8 868	-2 331	26,3	-3 546	-932	26,3
Julkinen käyttöomaisuus						
Tulot	1 523			221	18	8,0
Menot	-37 725	-13 716	36,4	-45 412	-16 617	36,6
Netto	-36 202	-13 716	37,9	-45 191	-16 599	36,7
Kiinteä omaisuus						
Tulot	4 120	5 106	123,9	9 451	2 834	30,0
Menot	-5 000	-306	6,1	-1 077	-791	73,4
Netto	-880	4 800	-545,4	8 375	2 044	24,4
Talonrakennus						
Tulot	2 140	33	1,5	551	271	49,2
Menot	-59 188	-21 109	35,7	-49 773	-16 609	33,4
Netto	-57 048	-21 076	36,9	-49 222	-16 339	33,2
Kokonaistulos						
Tulot	7 783	6 972	89,6	10 223	3 123	30,5
Menot	-113 651	-39 643	34,9	-102 367	-35 768	34,9
Netto	-105 868	-32 671	30,9	-92 144	-32 645	35,4

Lainannostosuunnitelman toteutuminen

Myöntämisvaltuus, euroa	Valtuus	Käytetty	Käyttämättä
Lyhytaikainen luotto (ottolainat), samanaikaisesti nostettuna	250 000 000	35 000 000	215 000 000
Määräysvallassa oleville yhteisöille ja säätiöille (antolainat)*	120 000 000	27 250 000	92 750 000
Suojautumistoimentpiteet korko- ja valuuttariskeiltä (johdannaissopimukset)	200 000 000		200 000 000
Pitkäaikainen luotto (ottolainat)	60 000 000		60 000 000

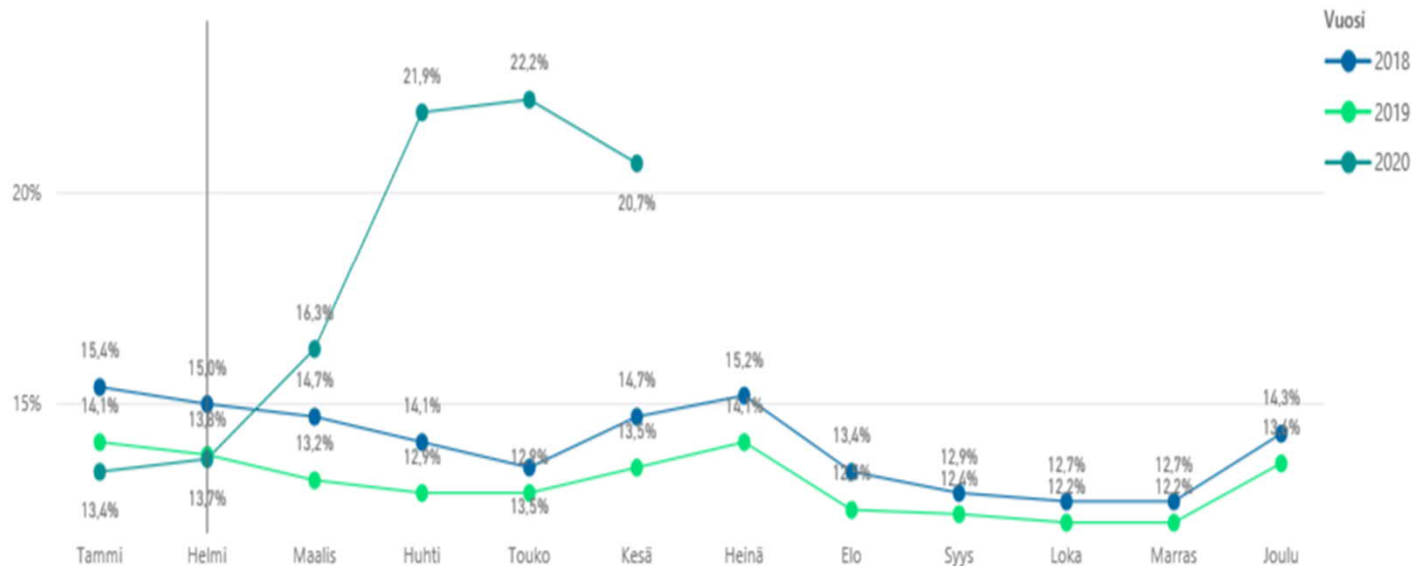
* Valtuuksen enimmäismäärään ei sisällytetä konvertoinneista johtuvaa luoton myöntämistä (lainan ennakainen takaisin maksu ja lainan nosto uusilla ehdoilla)

Määräraha, euroa	Valtuus	Käytetty	Käyttämättä
Ottolainat			
Pitkäaikainen, lisäykset	60 000 000		60 000 000
Pitkäaikainen, vähennykset	-40 344 800	-38 744 806	-1 599 994
Lyhytaikainen, nettomuutos	30 000 000	35 000 000	-5 000 000
Netto	49 655 200	-3 744 806	53 400 006
Antolainat, pysyvät vastaavat (pitkäaikainen)			
Lisäykset	35 000 000		35 000 000
Vähennykset	-48 113 400	-24 290 668	-23 822 732
Netto	-13 113 400	-24 290 668	11 177 268
Muut maksuvalmiuden muutokset (Antolainat, vaihtuvat vastaavat)			
Lisäykset			0
Vähennykset			0
Netto		0	0

- Luvuissa ei ole otettu huomioon konsernitilien saldoja.
- Lyhytaikaisen lainan nettomuutos ilmaisee arvioidun tilanteen talousarviovuoden lopussa ja käytetty määrä voi vaihdella vuoden aikana. Lyhytaikaisen lainan nostolle on valtuutus maksuvalmiuden turvaamiseksi ja rahoitustarpeen kattamiseksi 250 miljoonaan euroon asti.

Työttömyys

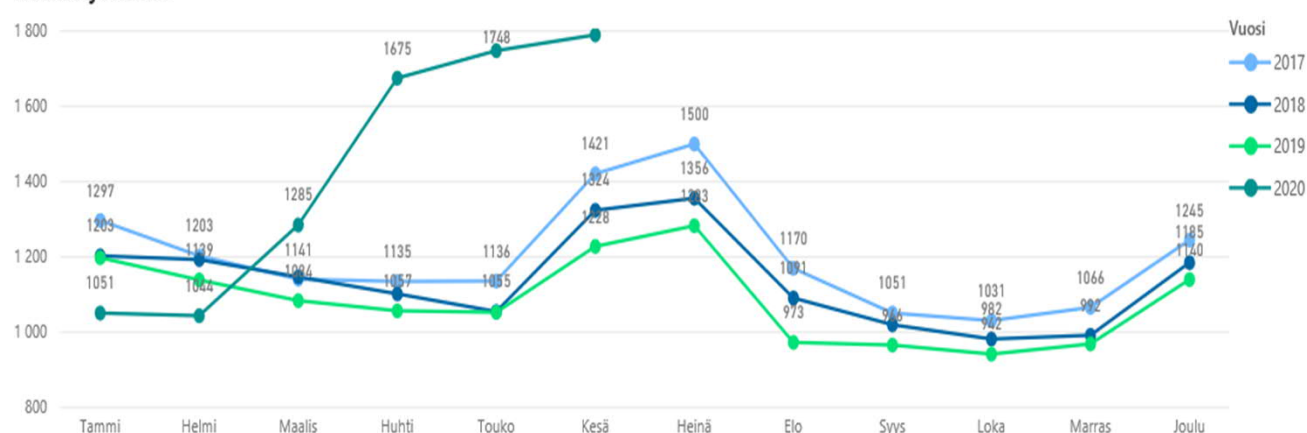
Työttömyysaste Lahdessa

20,7 %
 Työttömyysaste
11613
 Työttömiä
1790
 Nuorisotyöttömät
2534
 Pitkäaikaistyöt.
1112
 Ulkom. työttömiä
13,5 %
 edv.
7593
 edv.
1228
 edv.
2213
 edv.
922
 edv.

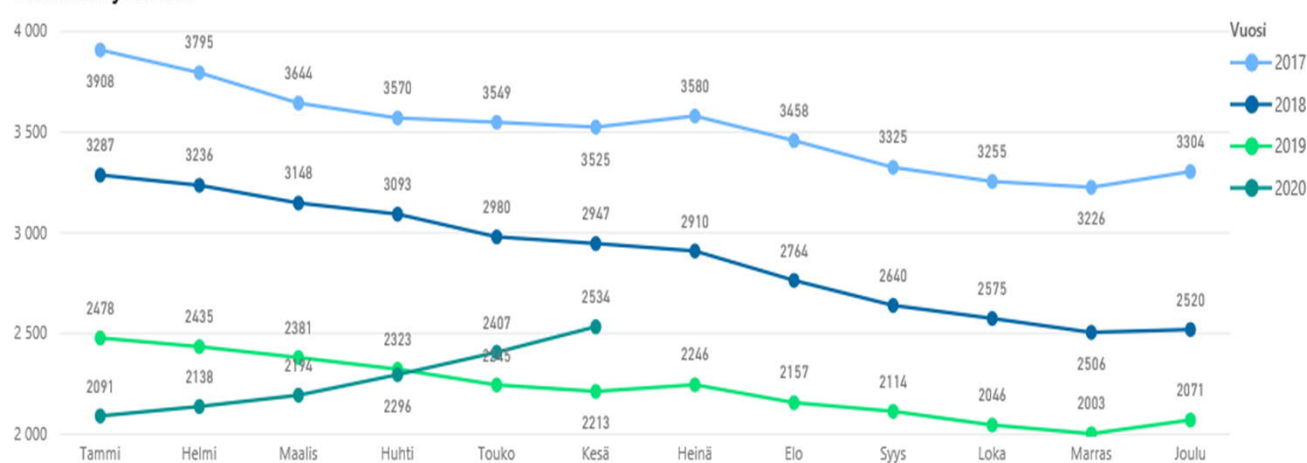
Lahden työttömyysaste oli vuoden 2020 kesäkuun lopussa 20,7 %, 7,2 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuosi sitten, mutta 1,5 prosenttiyksikköä alempi kuin toukokuussa 2020. Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukainen koko maan työttömyysaste oli kesäkuussa 15,8 %.

Nuorisotyöttömät

Vuoden 2020 kesäkuussa Lahdessa oli 1 790 nuorisotyöttöntä, 562 henkilöä enemmän kuin vuosi sitten ja 466 henkilöä enemmän kuin kaksi vuotta sitten. Vuoden 2012 kesäkuuhun verrattuna alle 25-vuotiaita työttömiä oli 616 henkilöä (52 %) enemmän.

Pitkäaikaistyöttömät

Pitkäaikaistyöttömiä oli Lahdessa vuoden 2020 kesäkuun lopussa 2 534, 321 henkilöä enemmän kuin vuosi sitten ja 413 henkilöä vähemmän kuin kaksi vuotta sitten. Vuoden 2012 kesäkuuhun verrattuna pitkäaikaistyöttömiä oli 280 henkilöä (11 %) enemmän.

Työttömyysaste 12 suurimmassa kaupungissa | Kesäkuu 2020

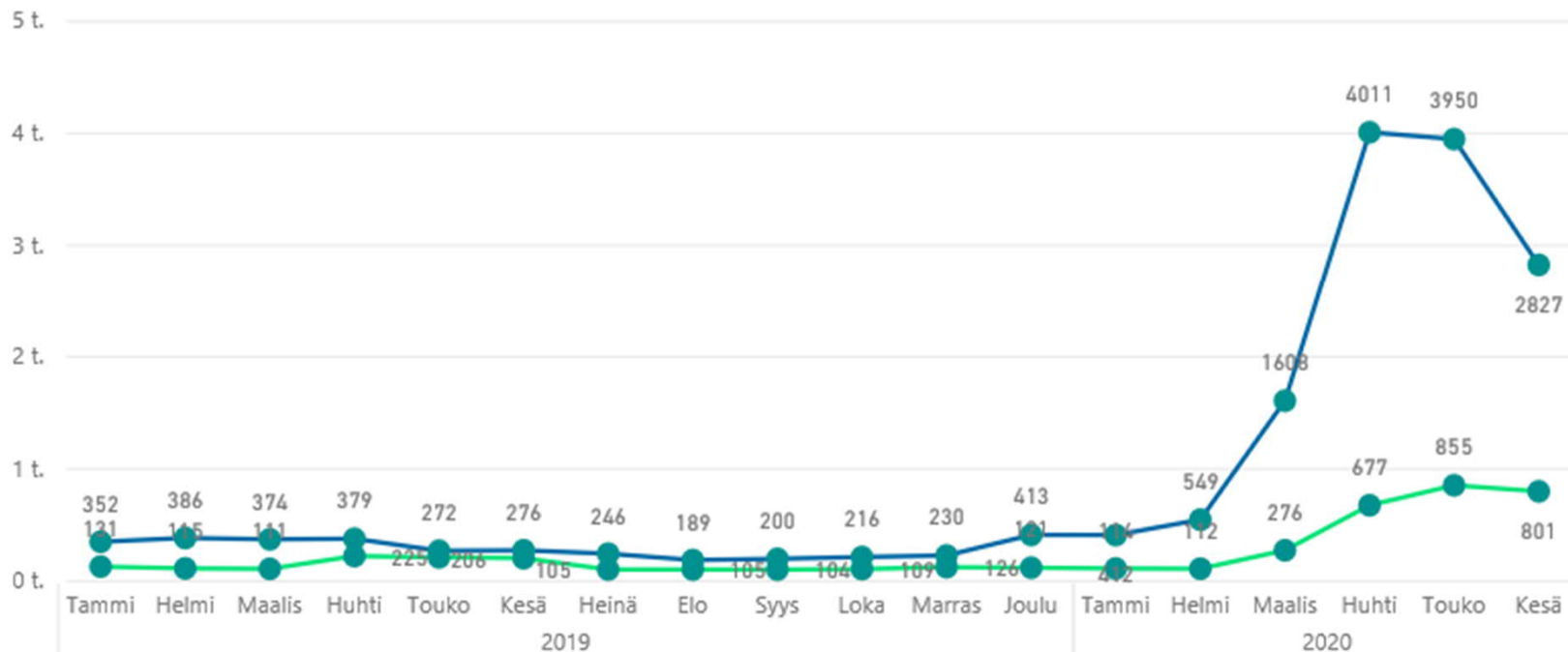
Alue	%	Työttömyysaste	Muutos va.	%-yks.	Muutos edv.	%-yks.
Espoo	15,30 %		7,6 %		6,9 %	
Helsinki	17,60 %		8,4 %		7,9 %	
Joensuu	20,90 %		6,7 %		5,9 %	
Jyväskylä	19,30 %		6,4 %		6,3 %	
Kouvola	17,60 %		5,4 %		6,2 %	
Kuopio	15,10 %		4,2 %		4,7 %	
Lahti	20,70 %		7,1 %		7,2 %	
Oulu	17,70 %		5,7 %		5,1 %	
Pori	17,00 %		3,8 %		5,0 %	
Tampere	19,50 %		7,9 %		7,5 %	
Turku	18,90 %		7,4 %		6,5 %	
Vantaa	18,00 %		9,1 %		8,8 %	
KOKO MAA	15,80 %		6,0 %		6,1 %	

SUURIMPIEN KAUPUNKIEN työttömyysaste oli vuoden 2020 kesäkuun lopussa korkein Joensuussa (20,9 %) ja Lahdessa (20,7 %), matalin Espoossa, 15,3 %, koko maassa 15,8 %. **Vuoden 2020 alusta** työttömyysaste on kasvanut eniten Vantaalla (+9,1 pros. yksikköä) ja Helsingissä (+8,4 pros. yksikköä), vähiten Porissa (+3,8 pros. yksikköä). Lahdessa kasvua oli +7,1 pros. yksikköä ja koko maassa +6,0 pros. yksikköä vuoden aikana. **Vuoden aikana** (kesäkuu 2019 - 2020) työttömyysaste on kasvanut eniten Vantaalla (+8,8 pros. yksikköä) ja Helsingissä (+7,9 pros. yksikköä), vähiten Kuopiossa (+4,7 pros. yksikköä). Lahdessa kasvua oli +7,2 pros. yksikköä ja koko maassa +6,1 pros. yksikköä vuoden aikana.

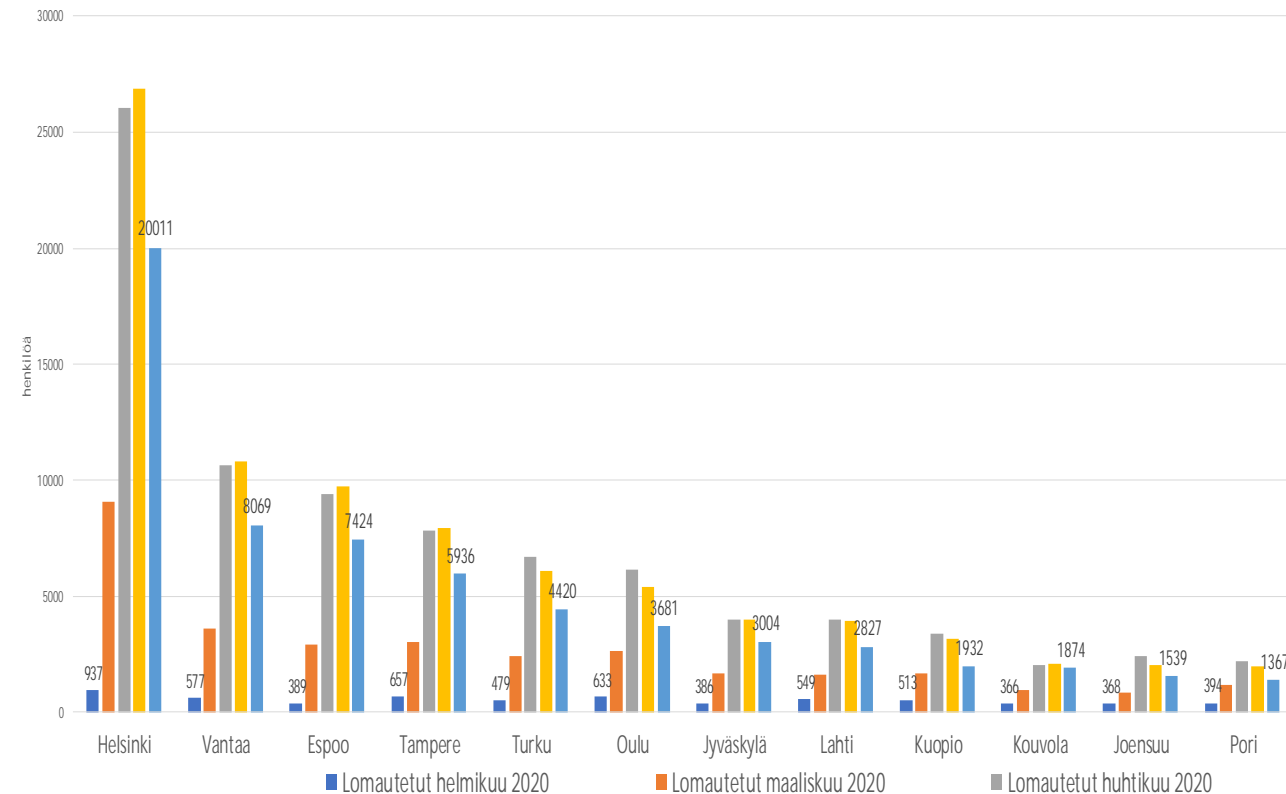
Lomautettujen ja lyhennettyä työviikkoa tekevien määrä Lahdessa 2019 -2020 kuukausittain.

Lomautettuna / lyhennetty työviikko

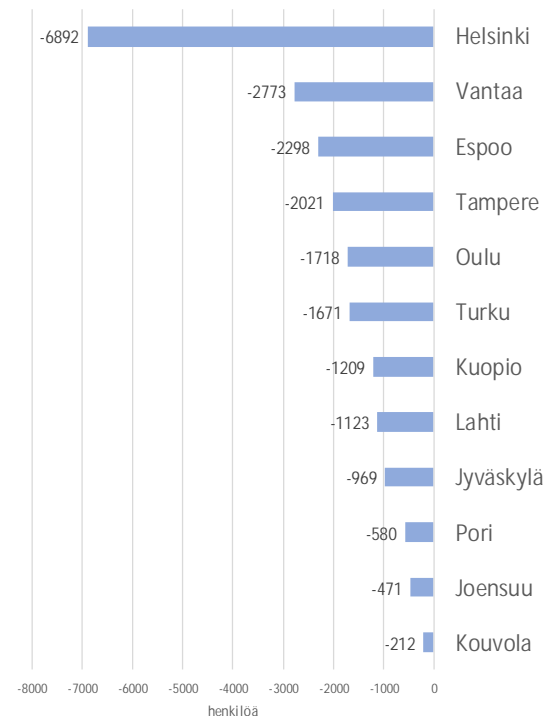
● Lomautettu ● Lyhennetty työviikko

Lomautettujen määrä 12 suurimmassa kaupungissa helmikuu - kesäkuu 2020

Lomautettujen määrän muutos kesäkuun 2020 aikana suurimmissa kaupungeissa

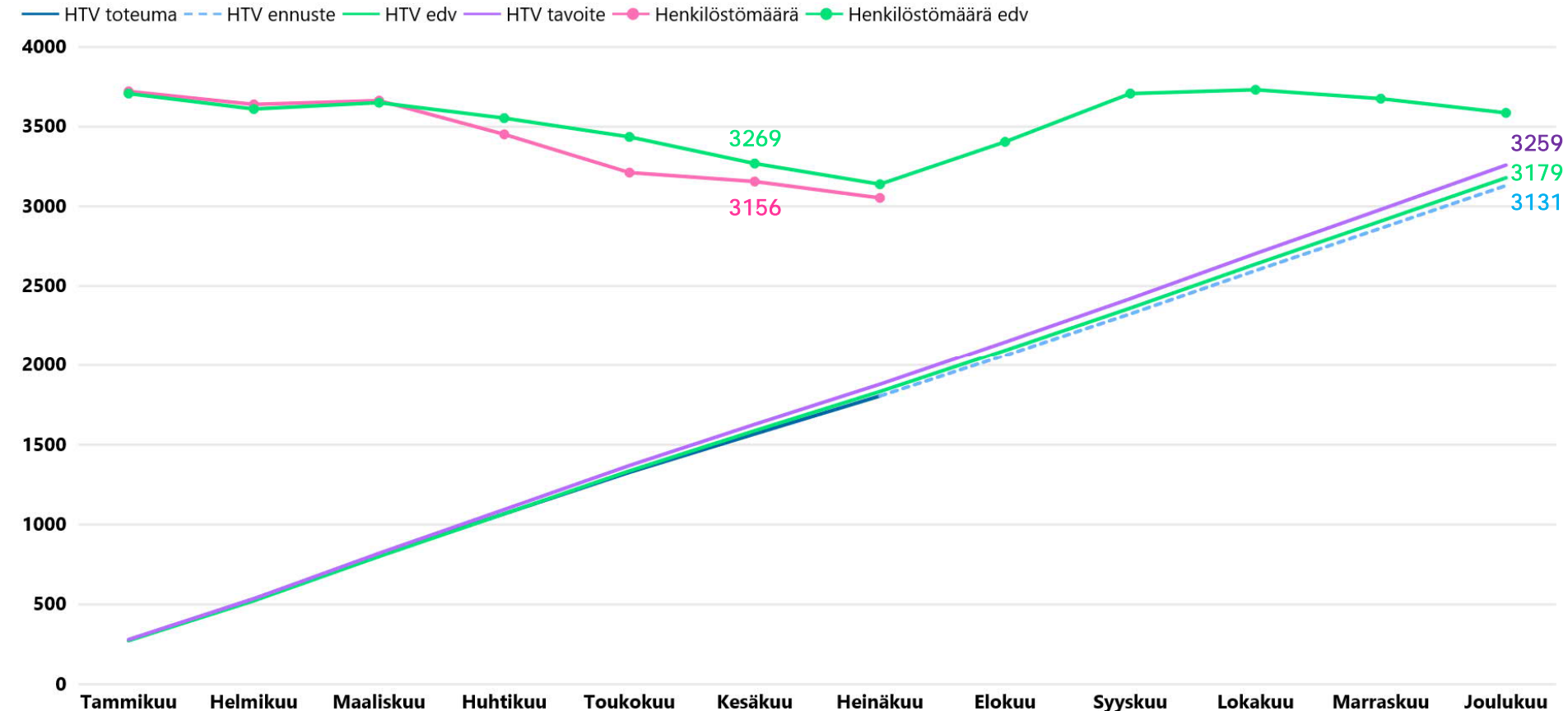

Väestön määrän kehitys

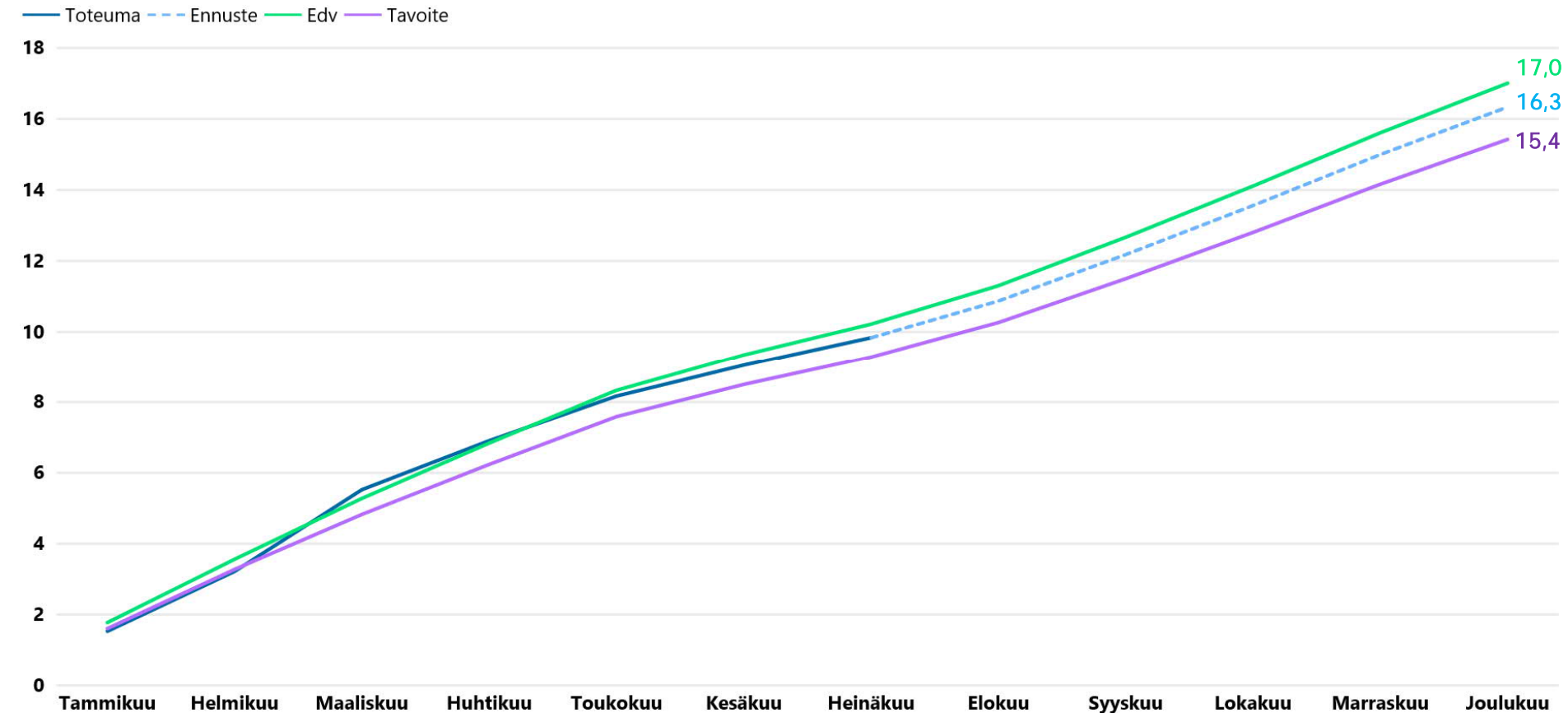
Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Lahden väkiluku oli kesäkuun 2020 lopussa 119 884.

Väestön määrä lisääntyi kuukauden aikana 24 henkilöllä. Vuoden 2020 aikana kuntien välinen muuttoliike on lisännyt väkilukua 105 henkilöllä ja nettomaahanmuutto 141 henkilöllä. Väkiluku kasvoi muuttoliikkeestä siis yhteensä 246 henkilöllä. Syntyneitä on ollut vuoden alusta 161 vähemmän kuin kuolleita.

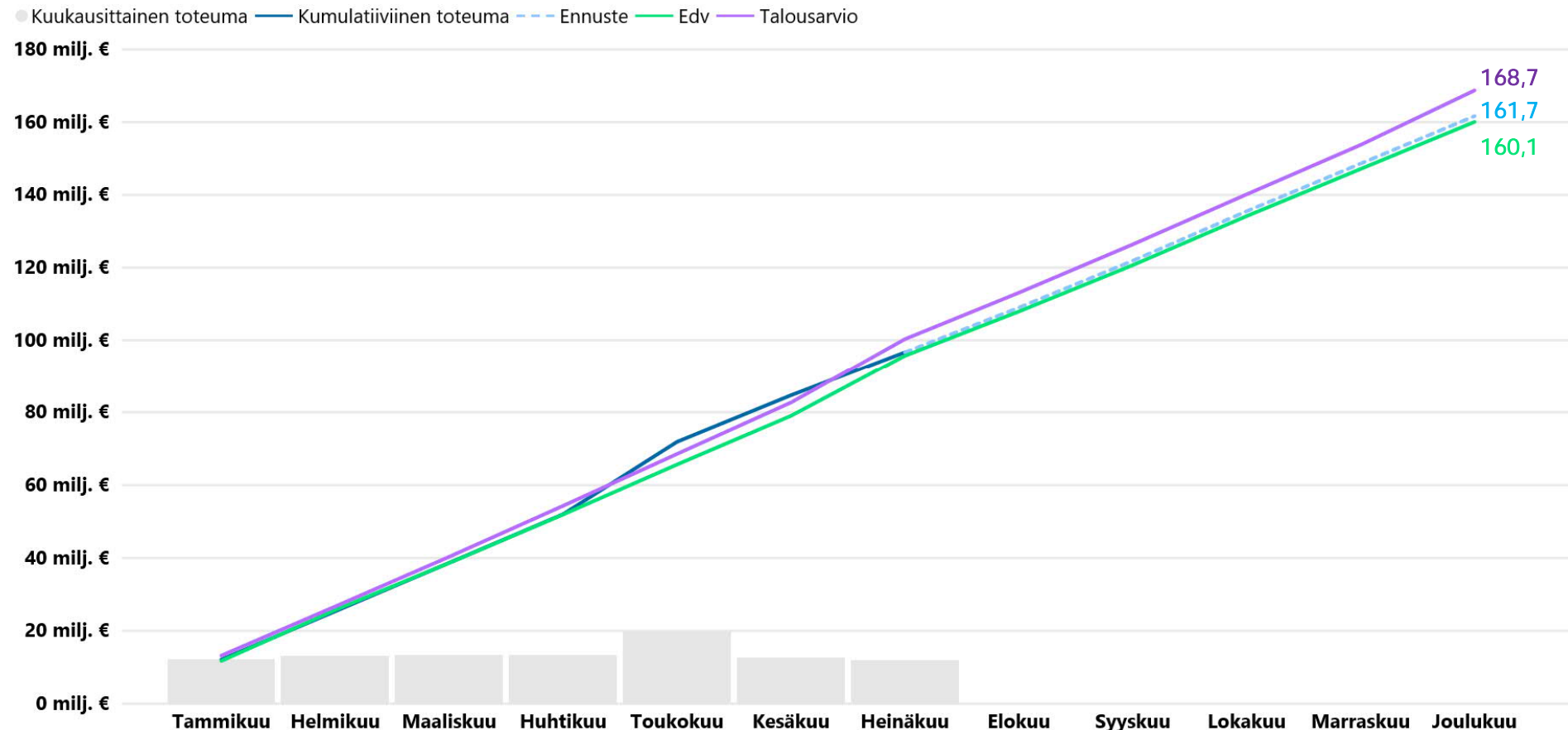

Ennusteen mukaan henkilötyövuosia toteutuu kaupunkitasolla 3131 vuonna 2020. Tämä on vähemmän kuin mikä on asetettu tavoitteeksi (3259) ja toteutui edellisenä vuonna (3179). Ennuste on konsernihallinnossa -95 henkilötyövuotta tavoitteeseen ja -62 vuoteen 2019, sivistyksen palvelualueella -21 tavoitteeseen ja +11 vuoteen 2019 sekä kaupunkiympäristön palvelualueella -9 tavoitteeseen ja +5 vuoteen 2019.

Ennusteen mukaan terveysperusteisia poissaolopäiviä per henkilötyövuosi toteutuu kaupunkitasolla 16,3 vuonna 2020. Tämä on enemmän kuin mikä on asetettu tavoitteeksi (15,4), mutta vähemmän kuin toteutui edellisenä vuonna (17,0). Ennuste on konsernihallinnossa -2,9 päivää tavoitteeseen ja -4,1 vuoteen 2019, sivistyksen palvelualueella +0,8 tavoitteeseen ja -0,5 vuoteen 2019 sekä kaupunkiympäristön palvelualueella +5,3 tavoitteeseen ja +1,0 vuoteen 2019.

Ennusteen mukaan henkilöstökuluja toteutuu kaupunkitasolla 161,7 miljoonaa vuonna 2020. Tämä on vähemmän kuin mikä on asetettu tavoitteeksi (168,7), mutta enemmän kuin toteutui edellisenä vuonna (160,1). Ennuste on konsernihallinnossa -5,1 miljoonaa tavoitteeseen ja -2,4 vuoteen 2019, sivistyksen palvelualueella -1,5 tavoitteeseen ja +3,6 vuoteen 2019 sekä kaupunkiympäristön palvelualueella -0,3 tavoitteeseen ja +0,5 vuoteen 2019.

Strategian toteutuminen

- Strategiaa johdetaan kaupungin strategiaryhmän kautta ja toteutetaan 5 kärkihankkeen avulla.
- Palvelualueet ovat yhteistyössä miettineet kärkihankkeiden sisältöjä ja asettaneet itse omat toimenpiteensä, joilla kärkihankkeet toteutetaan.
- Kärkihankkeiden toimenpiteet = valtuustoon nähden sitovia toimenpiteitä.
 - Kevään koronatilanne näkyi kärkihankkeiden toteutuksessa. Tietyt prosessit hidastuivat, mutta kärkihankkeissa pystyttiin myös toimimaan nopeasti esim. yritysten suuntaan (Yritysten Lahti)
- Kärkihankkeiden toimenpiteistä yhtä lukuun ottamatta kaikki ovat toteutumassa täysimääräisesti tai osittain (liite).
- Kehittämistarpeet jatkossa:
 - Yli palvelualue rajojen menevien toimenpiteiden johtaminen ja rooli jaot.
 - Konsernitasoinen strateginen johtaminen selkeämmäksi

Kärkihankkeiden tilanne 6/2020

1. LAHTI OPISKELUKAUPUNKI

2. LUONNOLLISESTI LIIKKEESSÄ

3. YRITYSTEN LAHTI

4. PALVELUTORI

5. LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI

- N. 45 % strategian kärkitoimenpiteistä ovat toteutumassa täysimääräisesti.
- Yhtä lukuun ottamatta kaikki strategian kärkitoimenpiteet toteutuvat osin tai kokonaan
- Palvelualueiden kärkitoimenpiteet on asetettu haastaviksi, eivätkä ne ole itsestään selviä tavoitteita.
- Erillinen liite: strategian kärkihankkeiden toteuma 6/2020.

Kärkihankkeiden tilanne 6/2020

1. LAHTI OPISKELUKAUPUNKI

2. LUONNOLLISESTI LIIKKEESSÄ

3. YRITYSTEN LAHTI

4. PALVELUTORI

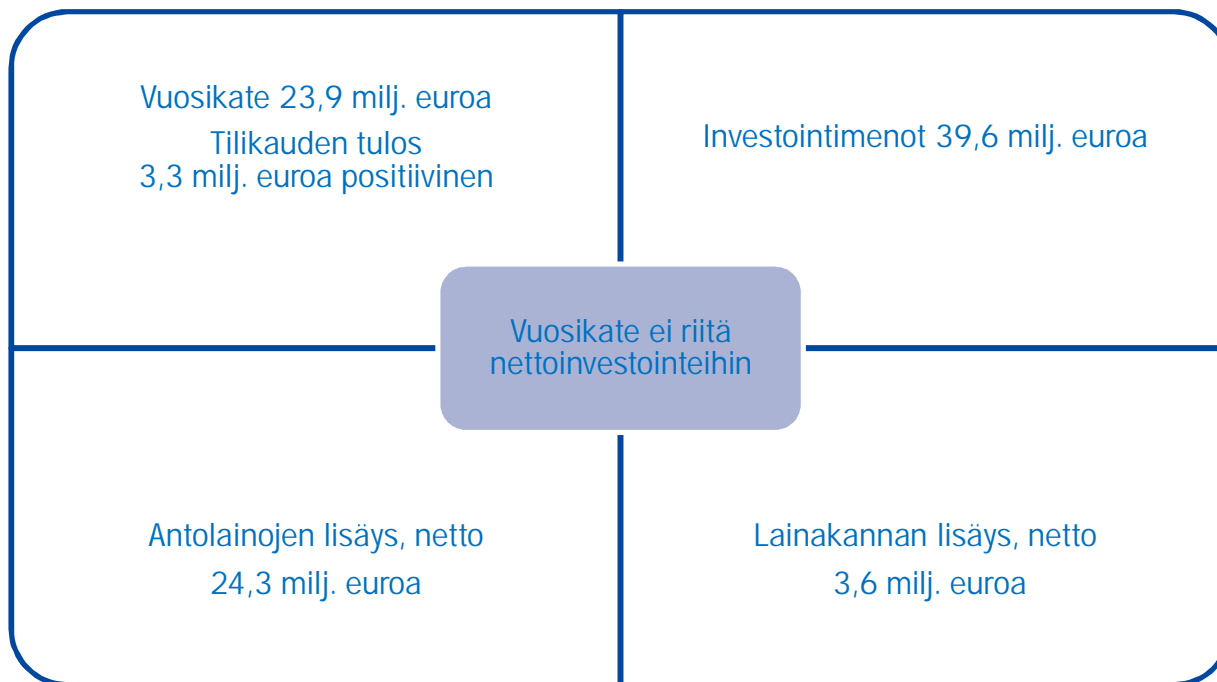
5. LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI

LAHTI

Osavuositarkastus tammi-kesäkuulta 2020, kaupunki

KAUPUNGIN TUOSLASKELMA (1 000€)	1.1.-30.6.2020	1.1.-30.6.2019	1.1.-31.12.2019
Myyntituotot	8 385	10 068	23 866
Maksutuotot	4 860	6 897	16 826
Tuet ja avustukset	5 011	7 010	8 169
Muut toimintatuotot	22 556	20 520	44 423
Toimintatuotot	40 812	44 495	93 283
Valmistusomaan käyttöön	3	76	998
Palkat ja palkkiot	-65 122	-64 102	-123 292
Eläkekulut	-17 228	-18 272	-34 693
Muut henkilösivukulut	-2 338	-1 988	-3 839
Henkilöstökulut	-84 688	-84 362	-161 823
Palvelujen ostot	-248 356	-234 571	-504 871
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-5 581	-8 078	-15 827
Avustukset	-21 645	-19 755	-40 755
Muut toimintakulut	-13 670	-10 316	-22 481
Toimintakulut	-373 942	-357 082	-745 757
TOIMINTAKATE	-333 126	-312 512	-651 477
Verotulot	239 251	242 165	475 356
Valtionosuudet	108 072	94 350	193 871
Rahoitustuotot ja -kulut	9 663	14 079	8 693
VUOSIKATE	23 860	38 082	26 443
Poistot ja arvonalentumiset	-20 560	-20 034	-47 927
Satunnaiset erät	0	0	941
Poistoeron muutos	0	0	227
TILIKAUDENTULOS	3 300	18 048	-20 315

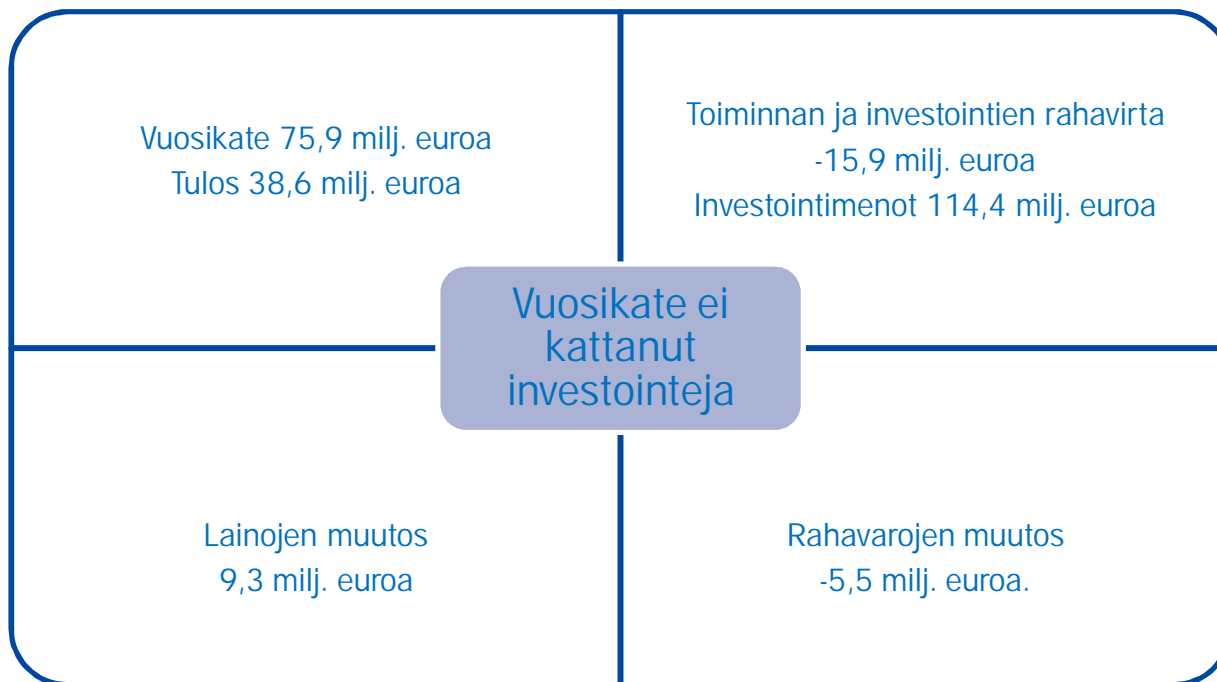
KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA (1 000€)	1.1.-30.6.2020	1.1.-30.6.2019	1.1.-31.12.2019
<u>Toiminnan rahavirta</u>	19 427	35 618	25 956
Vuosikate	23 860	38 082	26 443
Satunnaiset erät	0	0	941
Tulorahoituksen korjauserät	-4 433	-2 464	-1 428
<u>Investointien rahavirta</u>	-32 673	-32 725	-92 142
Investointimenot	-39 645	-35 848	-102 438
Rahoitusosuudet investointeihin	33	160	628
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 939	2 963	9 668
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-13 246	2 894	-66 186
Rahoituksen rahavirta			
<u>Antolainauksen muutokset</u>	24 303	17 051	-14 559
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	-54 850
Antolainasaamisten vähennykset	24 303	17 051	40 291
<u>Lainakannan muutokset</u>	3 581	12 866	44 628
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	30 000	90 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	-21 800	-44 601
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 581	4 666	-771
Muut maksuvalmiuden muutokset	-33 346	-43 997	-11 618
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2 977	-58	209
Vaihto-omaisuuden muutos	-6	12	37
Saamisten muutos	4 193	-18 868	-16 174
Korottomien velkojen muutos	-40 509	-25 083	4 310
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-5 462	-14 080	18 451
Rahavarojen muutos	-18 708	-11 186	-47 735
Rahavarat 31.12.	21 593	76 850	40 301
Rahavarat 1.1.	40 301	88 036	88 036

	30.6.2020	30.6.2019	31.12.2019
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	5 747	5 397	5 594
Aineelliset hyödykkeet	728 190	674 333	711 904
Sijoitukset	658 745	652 456	682 942
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	248	248	188
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	37	56	31
Saamiset	78 977	85 864	83 170
Rahoitusarvopaperit	6 496	6 520	6 496
Rahat ja pankkisaamiset	15 097	70 330	33 805
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 493 538	1 495 203	1 524 130
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	437 196	437 196	437 196
Arvonkorotusrahasto	80	80	80
Muut omat rahastot	10 561	10 561	10 561
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	131 404	151 719	151 719
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 300	18 048	-20 315
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 315	1 543	1 315
PAKOLLISET VARAUKSET	13 014	6 965	13 014
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	5 926	2 682	2 889
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen	768 423	750 575	768 423
Lyhytaikainen	122 319	115 835	159 248
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 493 538	1 495 203	1 524 130

Osavuositarkastus tammi-kesäkuulta 2020, konserni

KONSERNIN TULOSLASKELMA (1 000€)	1.1.-30.6.2020	1.1.-30.6.2019	1.1.-31.12.2019
Myyntituotot	234 948	267 619	504 337
Maksutuotot	20 887	22 816	47 504
Tuet ja avustukset	6 481	8 681	16 525
Muut toimintatuotot	24 187	19 874	48 606
Toimintatuotot	286 503	318 989	616 971
Valmisteverastojen muutos	0	9	-12
Valmistus omaan käyttöön	270	332	3 477
Palkat ja palkkiot	-180 098	-180 112	-354 444
Eläkekulut	-38 488	-40 083	-78 503
Muut henkilösivukulut	-6 334	-5 844	-10 853
Henkilöstökulut	-224 920	-226 040	-443 800
Palvelujen ostot	-216 350	-217 014	-459 784
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-55 278	-76 714	-145 051
Avustukset	-36 910	-30 531	-62 930
Muut toimintakulut	-38 210	-33 113	-69 726
Toimintakulut	-571 398	-583 072	-1 177 824
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	0	0	-9
TOIMINTAKATE	-284 896	-264 083	-560 862
Verotulot	238 027	242 165	471 650
Valtionosuudet	126 389	94 350	229 519
Rahoitustuotot ja -kulut	-3 597	-6 566	-16 799
VUOSIKATE	75 922	65 866	123 509
Poistot ja arvonalentumiset	-54 590	-56 315	-117 359
Satunnaiset erät	17 307	-134	-415
Poistoeron muutos	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	38 640	9 417	5 735

<u>Toiminnan rahavirta</u>	83 639	62 573	113 629
Vuosikate	75 922	65 866	123 509
Tilikaudet verot	-3 036	-1 618	-5 493
Satunnaiset erät	17 307	-134	-415
Tulorahoituksen korjauserät	-6 554	-1 541	-3 972
<u>Investointien rahavirta</u>	-99 497	-81 877	-211 482
Investointimenot	-114 396	-94 756	-253 956
Rahoitusosuudet investointeihin	33	0	628
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	14 866	12 879	41 846
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-15 858	-19 304	-97 853
<u>Rahoituksen rahavirta</u>			
<u>Antolainauksen muutokset</u>	1 788	127	519
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	-25
Antolainasaamisten vähennykset	1 788	127	544
<u>Lainakannan muutokset</u>	9 264	5 438	31 546
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 829	35 551	95 691
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 261	-26 326	-64 161
Lyhytaikaisten lainojen muutos	11 696	-3 787	16
Oman pääoman muutokset	0	-109	-62
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>	-735	-12 002	171
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	4 263	464	-57
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 079	5 661	5 667
Saamisten muutos	29 984	11 488	-1 459
Korottomien velkojen muutos	-33 902	-29 615	-3 980
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	10 317	-6 545	32 174
Rahavarojen muutos	-5 541	-25 850	-65 679
Rahavarat 31.12.	72 616	117 986	78 157
Rahavarat 1.1.	78 157	143 836	143 836

KONSERNIN TASE (1 000€)	30.6.2020	30.6.2019	31.12.2019
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	19 524	18 062	18 293
Aineelliset hyödykkeet	1 822 046	1 718 427	1 790 835
Sijoitukset	138 916	119 630	121 161
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	543	723	374
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	11 690	10 617	10 611
Saamiset	67 596	85 011	97 898
Rahoitusarvopaperit	29 724	12 280	12 363
Rahat ja pankkisaamiset	42 892	105 706	65 794
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 132 931	2 070 457	2 117 329
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	437 196	437 196	437 196
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	13	74	13
Arvonkorotusrahasto	1 447	2 046	1 447
Muut omat rahastot	11 772	11 980	11 772
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	176 963	180 658	180 015
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	34 133	5 761	-3 052
VÄHEMMISTÖOSUUDET	13 046	12 305	13 227
PAKOLLISET VARAUKSET	23 702	19 762	23 420
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	8 680	5 118	4 248
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen	1 227 577	1 202 607	1 199 782
Lyhytaikainen	198 402	193 580	249 261
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 132 931	2 070 457	2 117 329

Lahti-konsernin suurimpien yhteisöjen tunnuslukuja tammikuu-kesäkuu 2020

		Kunnan omistus	Konsernin omistus	Liikevaihto € 1 000 €	Tilikauden tulos € 1 000 €	Oma pääoma € 1 000 €
Lahti Energia Oy-alakonserni	2020	100 %	100 %	84 617	29 488	101 331
	2019			97 131	5 298	82 069
Lahti Aqua Oy-alakonserni	2020	100 %	100 %	18 640	2 024	48 228
	2019			18 302	1 810	42 936
Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy	2020	58,58 %	58,58 %	9 328	746	4 290
	2019			8 249	-16	3 435
Lahden Pysäköinti Oy	2020	100 %	100 %	1 031	117	8 430
	2019			1 257	293	8 312
Lahden Sairaalaparkki Oy	2020	0 %	81,89 %	438	-10	578
	2019			522	87	518
Lahden seutu - Lahti Region Oy	2020	52,90 %	52,90 %	859	0	357
	2019			952	0	356
KOKO Lahti Oy	2020	100 %	100 %	1 562	-919	-1 175
	2019			3 027	-28	8

Lahti-konsernin suurimpien yhteisöjen tunnuslukuja tammikuu-kesäkuu 2020

		Kunnan omistus	Konsernin omistus	Liikevaihto € 1 000 €	Tilikauden tulos € 1 000 €	Oma pääoma € 1 000 €
Lahti Events Oy	2020	0 %	100 %	2 228	-1 845	-2 561
	2019			1 678	-523	-1 033
Lahden Talot Oy	2020	100 %	100 %	27 235	11 884	103 583
	2019			28 204	8 370	89 695
Kiinteistö Oy Lahden Tiedopuisto	2020	54,60 %	54,60 %	1 360	231	14 064
	2019			1 369	230	13 781
Paavolakiinteistöt Oy	2020	100 %	100 %	888	500	7 443
	2019			1 170	196	6 770
Spatium Toimitilat Oy	2020	100 %	100 %	3 792	39	8 903
	2019			3 720	541	7 002
Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy-alakonserni	2020	74,80 %	75,90 %	1 972	-15	1 139
	2019			2 110	25	1 173
Provincia Oy	2020	57,63 %	65,04 %	4 732	-3	4 024
	2019			8 851	2 323	4 413
Työterveys Wellamo Oy	2020	59,60 %	64,11 %	3 555	-658	1 857
	2019			4 211	-156	2 167

Lahti-konsernin suurimpien yhteisöjen tunnuslukuja tammikuu-kesäkuu 2020

		Kunnan omistus	Konsernin omistus	Liikevaihto € 1 000 €	Tilikauden tulos € 1 000 €	Oma pääoma € 1 000 €
Lahden Työn Paikka Oy	2020	100 %	100 %	303	-411	-1 485
	2019			1 633	-465	-1 102
Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy	2020	56,90 %	79,46 %	12 352	-327	60
	2019			13 805	362	204
Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalvelut Oy	2020	56,90 %	79,46 %	9 569	-470	-162
	2019			9 961	147	340
Koulutuskeskus Salpaus ky *	2020	63,86 %	63,86 %	30 162	131	71 791
	2019			29 692	-1 344	67 927
Päijät-Hämeen liiton ky *	2020	56,44 %	56,44 %	13 223	327	3 980
	2019			12 844	-1 278	2 653
Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä *	2020	52,34 %	52,34 %	376 602	6 396	69 840
	2019			355 622	-19 989	43 738

Kuntayhtymän 100% luvut

Tiivistelmät konserniyhtiöiden toimitusjohtajien osavuositiedoksista

Lahti Energia

Lahti Energia konsernin II neljänneksen liikevaihto oli 29,4 M€, n. 0,8 M€ budjetoitua vähemmän. Sähkön myynti toteutui 2,6 M€ budjetoitua pienempänä johtuen alhaisesta sähkön markkinahinnasta. Kaukolämmön myynti oli n. 1,3 M€ budjetoitua enemmän, johtuen normaalia kylmemmästä keväästä. Höyryä myytiin 3,5 M€ (budjetti 3,2 M€). Liiketoiminnan muihin tuottoihin on kesäkuussa kirjattu budjetoimaton 16,6 M€ myyntivoitto, joka syntyi perustettuun sähkön vähittäismyöntiyhtiöön tehdyn liiketoimintasiirron yhteydessä. Konsernin liikevoitto kesäkuun lopussa oli 32,7 M€. Vuoden 2020 tulos (ilman kirjattua 16,6 M€) tulee arvion mukaan olemaan budjetoitun mukainen.

Lahti Aqua –konserni

Konsernin liikevaihto on toisen vuosineljänneksen jälkeen noin 18,6 M€ ja vastaa budjetoitua. Käyttökate 8,1 M€ (43 %) ja liikevoitto 2,9 M€ (15 %) jäävät hieman ajankohdan tavoitteista. Yhtiön toimitilahankkeen saneeraus valmistui jakson aikana. Konsernin riskitasoissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy

Toisen neljänneksen jälkeen liikevaihto on 9,32 M€, mikä on noin 0,3 M€ tarkistettua budjettia suurempi. Kasvu johtuu pääasiallisesti nestemäisten jätteiden, sekajätteen ja pilaantuneiden maiden vastaanottomäärien kasvusta. Koronan vaikutukset ovat näkyneet erityisesti biojätteen määrän vähenemisenä sekä hyötykäyttöön ohjattavien materiaalien kuten metallin hinnan romahtamisena. Tulos ennen varauksia ja veroja on 0,745 M€. Koko vuoden tuloksen ennakoidaan olevan hieman suunniteltua parempi mm. kevään nestemäisten jätteiden suuremman vastaanottomäärän vuoksi.

Lahden Pysäköinti Oy

Yhtiön liikevaihto on toisen vuosineljänneksen aikana pienentynyt 18 % verrattuna edellisen vuoden samaan ajankohtaan ja tilikauden tulos on tällä hetkellä 0,085 M€. Koronan vaikutus yhtiön tuloihin on suuri. Kesäkuussa asiakasvirta kohosi jo alkuvuoden tasolle, mutta pysäköintikäynnit ovat huomattavasti lyhyempiä kuin alkuvuodesta. Yhtiö on sopinut kaupungin kanssa loppuvuoden lainan lyhennyksen siirrosta sekä saanut 0,3 M€ liimitin käyttöön juoksevien asioiden hoitamiseen.

Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä

Talous on toteutunut vuoden 2020 kuuden ensimmäisen kuukauden aikana talousarvion mukaisesti. Arvio perustuu 18.8.2020 käytettävissä oleviin tietoihin. Kuntayhtymä on hakenut laajalla rintamalla edullisempia toimintatapoja ja säästöjä. Covid19 tartuntojen estämiseksi ja rajaamiseksi on jatkettu suojausmateriaalin hankintoja ja väestön testaamista. Näistä aiheutuu merkittäviä lisäkuluja, mutta valtio on luvannut osallistua niihin taloudellisesti. Loppuvuoden kehitykseen vaikuttavat eniten Covid19 -tautililanteen kehitys sekä mahdolliset valtiojohtoon päätökset uusista velvoitteista. Kuntayhtymän muutosohjelman laajempi toteuttaminen on käynnistynyt uudestaan korona -tilanteen rauhoittuessa kesän ajaksi.

KOKO Lahti Oy

Yhtiön huhti-kesäkuun tulos oli budjetoitua merkittävästi huonompi. Koronan vaikutukset ovat olleet nähtävissä helmikuun puolen välin jälkeen ja ne tulevat olemaan yhtiössä mittavat ja pitkäkestoiset. Yhtiö on saanut vuokratulopuoksia ja lomauttanut henkilöstöä. Yhtiö sai Opetus- ja kulttuuriministeriön tukea ohjelmalveluihin (konsertit) 150 t€. Tulossennuste painui kuitenkin merkittävästi miinukselle sen ollessa -1,2 M€.

Tiivistelmät konserniyhtiöiden toimitusjohtajien osavuositatsauksista

Lahden Talot Oy –konserni

Lahden Talot –konsernin liikevaihto toisen vuosineljänneksen jälkeen on n. 27,2 M€, joka on viime vuotta hieman matalammalla tasolla (2019: 28,2 M€). Tulos ennen tilinpäätössiirtoja on tässä vaiheessa noin 11,9 M€ (2019: 8,4 M€). Kiinteistöjen myynnit ovat hieman laskeneet liikevaihtoa. Konsernin tulosta on kasvattanut kiinteistöjen myynnistä saadut kertaluonteiset kirjanpidolliset luovutusvoitot. Konsernin tulokehityksen arvioidaan toteutuvan vuonna 2020 budjetoidun mukaisena. Koronatilanteen vaikutukset Lahden Talojen toimintaan ovat olleet toistaiseksi ennakoitua lievempiä. Lahden Talot -konsernin rullaava 12 kuukauden taloudellinen käyttöaste kesäkuun jälkeen oli 97,00%, eli hieman viime vuotta matalammalla tasolla. Konsernin vaihtuvuus on laskenut hiukan viime vuoden vastaavasta ajankohdasta ja vuokrasaamisten määrä on pysynyt samalla tasolla vuoden aikana, ollen liikevaihdosta noin 1,4%.

Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy

Toisen vuosineljänneksen jälkeen emoyhtiön liikevaihto oli 1,71 M€ ja konsernin 1,97 M€. Emoyhtiön tulos oli -49 t€ ja konsernin -23 t€. Kesäkuun lopussa allekirjoitettiin sopimus Energon Oy:n osakekannan myynnistä Oilon yhtiöille. Koko vuoden operatiivisen tuloksen oletetaan olevan hieman heikompi kuin budjetoitu -39 t€ johtuen koronan aiheuttamista lisäkuluista ja hanketulon menetyksistä. Tilikauden tulos tulee olemaan hieman positiivinen johtuen Energon Oy:n osakekannan myynnin tuomasta kertaluonteisesta myyntivoitosta. LADEC on ollut ”alueesi Korona-apu yrittäjälle” -verkoston toimijana toiminta-alueellaan viikosta 12 alkaen. Neuvontapalvelut ovat alkaneet normalisoitua koronan aiheuttaman kysyntäpiikin jäljiltä.

Työterveys Wellamo Oy

Toisen vuosineljänneksen jälkeen liikevaihto oli n. 3,55 M€ ja tappio -0,66 M€. Tappio johtuu koronaviruksen aiheuttamasta äkillisestä ja jyrkästä asiakasmäärien laskusta ja myyntituottojen pienenemisestä maaliskuusta lähtien. Yhtiössä on tehty toimenpidesuunnitelma talouden sopeuttamiseksi, sillä koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen arvioidaan pienentävän liikevaihtoa koko vuoden osalta noin 11 % budjetoitua ja tekevän koko vuoden tuloksesta tappiollista.

Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalvelut Oy

Toisen vuosineljänneksen jälkeen taloudellinen tulos kirjanpidon mukaan on ennakoitusti tappiollinen, -0,48 M€. Alijäämän tasapainottamiseksi osakeyhtiössä on otettu käyttöön toimenpidesuunnitelma, johon kuuluvat mm. henkilöstön lomautukset tietyiltä osin. Lomautusten taloudelliset vaikutukset näkyvät kuitenkin viiveellä, koska lomautuksia toteutetaan koko kesän ajan, pääsääntöisesti syyskuun loppuun mennessä.

Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy

Liikevaihto puolivuotiskaudelta on 12,3 M€, laskua edellisvuoteen 10,5 %. Yhtiön liiketulos kesäkuun lopussa on -0,32 M€ ja kirjanpidollinen tappio rahoituserien jälkeen -0,33 milj. €. Korona on vaikuttanut yhtiön talouteen merkittävästi ja talouden tasapainottamistoimenpiteet on aloitettu. Yhtiö tavoittelee nollatulosta talouden tasapainottamistoimenpiteiden avulla. Talouden tasapainottamistoimenpiteinä SITO-toimialalla oli henkilökuntaa lomautettuna toukokuussa ja koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut aloitettiin toukokuussa.

ELINVOIMA

A

Lahti tarjoaa kansainvälisesti kiinnostavan toimintaympäristön älykkäiden ja kestävien ratkaisujen kehittämiseen ja liiketoimintaan.

1.LAHTI OPISKELUKAUPUNKI

Kärkihanke lyhyesti:

Kärkihankkeen tavoitteena on kehittää Lahtea innostavana, ainutlaatuisena ja innovatiivisena opiskelukaupunkina. Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021 -voitto kytkeytyy vahvasti kärkihankkeen toimenpiteisiin tarjoten opiskelijoille uniikkeja oppimismahdollisuuksia ja oppilaitoksille uudenlaisen tilaisuuden tehdä yhteistyötä toistensa, kaupungin ja alueen yritysten kanssa. Kärkihankkeessa toteutetaan toimenpiteitä, jotka edistävät kaupungin vetovoimaa, lisäävät tietoa kaupungin koulutustarjonnasta, kehittävät oppilaitosten välistä yhteistyötä ja kasvattavat kaupungin innovaatiopotentiaalia. Niemen aluetta hyödynnetään kokeilualustana kaupungin kestävien liikkumisratkaisujen kehittämisessä ja kaupungin kampusalueita kehitetään aktiivisesti.

Palvelualueen toimenpide	Mittari	Lähtö-/tavoitetaso	Mittarin toteuma ja tehdyt toimenpiteet	Tila
Kehitetään aktiivisesti kaikkia Lahden kampusalueita (Kymp)	Kehityshankkeiden käynnistäminen yhdessä oppilaiden ja oppilaitosten kanssa	Kampusalueille suuntautuvien kehittämistoimenpiteiden määrä, 3 kpl	Niemen alueelle on laadittu kaksi vaihtoehtoista kehityskuvaa. Niemen satamaan on laadittu asemakaavan muutosluonnos, joka sisältää alueen liikennetarkastelun ja rantaraitin linjauksen. Kampuspuistoon toteutetaan v.2020 opiskelijoiden idealuonnosten pohjalta laadittu käytävä ja massoista kumpare nykyiselle p-alueelle. Opiskelijat työstävät puiston kalusteita. Niemen alueelle suunnitellaan skeittipuistoa yhteistyössä nuorten kanssa. Kampusraitin viereen on valmistumassa opiskelija-asuntoja. Paavolan kampuksen A-osan toteuttaminen on edennyt suunnitelmien mukaisesti.	Toteutuu
Osallistutaan Salpauksen kampuksen uudelleenjärjestelyihin (Kymp)	Stählberginkadun kampuksen rakennusten uudelleenkäytön suunnitteluun osallistuminen	Valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön (RKY) rakennusten käyttöasteen nostaminen 20 % nykytasosta	Kampusalueelle on myönnetty kaksi muutoslupaa ja tutkittu kahden rakennuksen käyttötarkoituksen muutosta. Rakennukset ovat olleet aktiivisesti esillä myös erilaisten toimintojen sijoittumista koskevissa neuvotteluissa.	Toteutuu osittain
Edistetään Paavolan kampusalueen kaavoitusta ja toteutusta (Kymp)	Paavolan kampushankkeen toteuttaminen hankesuunnitelman mukaisesti	Hankesuunnitelman aikataulussa pysyminen	Paavolan kampusalueen käsittävä asemakaava on saanut lainvoiman 9.1.2020. Kaavatyö on laadittu kampusalueen hankesuunnitelman tavoitteiden mukaisesti ja sen sisältöä noudattaen yhteistyössä eri	Toteutuu

Palvelualueen toimenpide	Mittari	Lähtö-/tavoitetaso	Mittarin toteuma ja tehdyt toimenpiteet	Tila
			<p>osapuolien kanssa.</p> <p>15.4.2019 - rakenteilla Lasten päiväkotia, piharakennukset ja piha-alue.</p> <p>11.5.2020 - rakenteilla Koulun uudisrakennusosa A on laajennus vanhoihin rakennusosiin B ja C, Tämä kokonaisuus liittyy ylikulkusillalla naapuritontilla olevaan Kannaksen lukion rakennukseen. Laajennus, vahojen osien peruskorjaus, ylikulkusilta ja piha-alue.</p> <p>8.6.2020 - rakenteilla Paavolan kampusalueen liikuntahalli, ruokasali, ja keittiö tarvittavine oheistiloineen.</p>	
Kehitetään Niemen alueen kestäviä liikkumisratkaisuja (Kymp)	<p>Pyöräpysäköinnin kehittäminen yhteistyössä korkeakoulujen kanssa</p> <p>Kaupunkipyöräkoikeilun toteuttaminen kampuskeskusta -akselilla 2020</p>	Pyöräpaikkojen määrä kampuksella kasvaa Kaupunkipyöräkoikeilu käynnissä	<p>Ei tehtyjä toimenpiteitä kuluneella puolivuotiskaudella.</p> <p>Syksyllä kaupunkipyörädemo, mikäli kampuksella lähiopetusta ja kilpailutus etenee aikataulussa</p>	Toteutuu osittain
Vahvistetaan varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen yhteistyötä alueen korkeakoulujen kanssa. (Sivi)	Junior University -mallin kehittäminen Lahden alueelle	Malli valmis pilotoitavaksi syksyllä 2020	<p>Lahden Junnuyliopistoa edistetty aktiivisesti alueellisessa yhteistyössä keväällä 2020 (LAB; LUT, HY, perusopetus ja lukiot); koronan vuoksi pilotoinnit eivät kuitenkaan onnistuneet keväällä.</p> <p>Esiopetuksen paketti valmis ja pilotoinnissa päiväkodeissa syksyllä 2020, ysiluokkalaisten paketti valmis, 3. ja 5. luokkalaisten paketit työn alla. Viestintää edistetty ja ilmeen visualisointi tällä hetkellä työn alla kaupungin viestinnässä. Toiminnan lanseeraus tarkoitus toteuttaa syksyn aikana.</p> <p>Lukiopuolelle vahvistettu keväällä Kulttuurirahastolta 30 000 euron rahoitus pelillisen tapahtuman suunnitteluun ja pilotointiin 2021. Toinen hanke työn alla opetusresurssien vahvistamiseksi.</p>	Toteutuu osittain
Osallistetaan ja sitoutetaan alueen oppilaitokset ja opiskelijat aktiivisesti mukaan Lahden Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021 -vuoden suunnitteluun ja toteuttamiseen. (Koha)	<p>- Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021 -vuoden suunnitteluun ja valmisteluihin osallistuneiden oppilaitosten määrä</p> <p>- Monitieteellisen Lahti Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021 –</p>	<p>- Osallistuvien oppilaitosten määrä / tavoitteena kaikki Lahden oppilaitokset (ml. korkeakoulut, ammatilliset oppilaitokset, lukiot ja peruskoulut)</p> <p>- Harjoitteluohjelma</p>	<p>Euroopan ympäristöpääkaupunkivuoden suunnittelu ja toteutus etenee ensisijaisesti Kestävä Lahti-säätiön kautta. Oppilaitokset ovat mukana toiminnassa joskin korona vaikuttanut yhteiseen tekemiseen.</p> <p>Myös Junnuyliopisto-toiminnan kehittämisen kautta perusopetus, lukiot ja korkeakoulut ovat mukana ympäristöpääkaupunkivuoden</p>	Toteutuu osittain

Palvelualueen toimenpide	Mittari	Lähtö-/tavoitetaso	Mittarin toteuma ja tehdyt toimenpiteet	Tila
	harjoitteluohjelman suunnittelu ja konseptointi opiskelijoille	valmis toteutettavaksi vuonna 2021	<p>valmistelussa, sillä yksi junnuyliopiston kärki on nimenomaan ympäristöasiat.</p> <p>Harjoitteluohjelmaa ei ole päästy suunnittelemaan koronakeväästä johtuen; henkilöstöpalveluiden resurssit ja suuri kevään työkuorma yksi selittäviä tekijöitä. Alunperin oli myös aikomuksena, että tähän panostetaan enemmän syksyllä 2020. Valmistelut aloitetaan elokussa Kestävä Lahti -säätöön ja Lahden kaupungin yhteistyössä.</p>	
<p>Vahvistetaan innovaatiotoimintaa ja tutkimusta rakentamalla innovaatiokumppanuuksi a Lahden kaupungin strategisten teemojen ympärille yhdessä korkeakoulujen, yritysten ja yhteisöjen kanssa (erityiskärkenä kiertotalous ja muotoilu) (Koha)</p>	<p>- Innovaatioallianssi-toiminnan käynnistäminen</p>	<p>- Innovaatioallianssin mukainen toiminta on käynnissä</p> <p>- Osallistuvien yritysten, korkeakoulujen ja yhteisöjen määrä/ tavoitteena kaikki korkeakoulut, avainyhteisöt sekä 5 yritystä</p> <p>- -/2 uutta innovaatiokokeilua</p>	<p>Kevät 2020 on tehty valmisteluja ja käyty ekosysteemisopimusneuvotteluita työ- ja elinkeinoministeriön kanssa; neuvottelut ovat edenneet hyvin ja jatkuvat syksyllä 2020.</p> <p>Ekosysteemisopimuksen teemana ovat Lahti Green Deal ja Lahti SportsHub ja kehittämisessä ovat mukana Lahti, LUT, LAB, HY, LADEC, Päijät-Hämeen liitto, Lahti Region ja yritykset. Ekosysteemisopimus on tarkoitus saada valmiiksi syksyllä 2020.</p> <p>Elokussa 2020 työ ja elinkeinoministeriöltä haettu rahoitusta (hankkeen kokonaisbudjetti 393 025€) kestävän asumisen/kiertotalouden ekosysteemin edistämiseksi. Mukana Lahti, LAB, LUT, LADEC, Lahden Talot ja Lahti Energia. Tieto läpimenosta selvinnee lokakuussa 2020.</p>	Toteutuu osittain
<p>Vahvistetaan Lahden kaupungin mainetta ja tunnettuutta opiskelukaupunkina (Koha)</p>	<p>- Lahti opiskelukaupunki -palautekyselyn laadinta ja toteutus lahtelaisille korkeakouluopiskelijoille</p> <p>- Lahti opiskelukaupunki -viestintäkampanjan toteutus</p> <p>- "Tervetuloa opiskelijaksi Lahteen"-konseptin ideointi ja pilotointi yhdessä korkeakoulujen, oppilaskuntien ja yritysten kanssa</p> <p>- Lisätään korkeakoulujen ja oppilaitoksien</p>	<p>- Kyselyn pilotointi ja tulosten analysointi keväällä ja syksyllä 2020, keskiarvotavoite nouseva ja 3/5</p> <p>- Kampanja toteutettu keväällä ja syksyllä 2020</p> <p>- Konsepti valmis ja kokeilussa syksyllä 2020</p> <p>- Yhteisten tilaisuuksien ja tapahtumien määrä, 4 kpl vuodessa</p>	<p>Opiskelijoille toteutettu palautekysely keväällä 2020. Vastaaajia yhteensä 101. (Suosittelevat Lahtea opiskelukaupunkina ystäväni ja tuttavilleni 3/5 suomalaiset opiskelijat, 3,5/5 ulkomaalaiset opiskelijat.</p> <p>Syksyn tervetuloakampanjaan laadittu Taste Student Life in Lahti-kirjanen uusille korkeakouluopiskelijoille yhdessä Lahti City ry:n kanssa. Kirjasessa tietoa Lahdesta sekä tarjouksia keskustan 21:een eri kahvilaan ja ravintolaan. Kirjanen jaetaan opiskelijoille syyskuussa 2020.</p> <p>Tammikuussa 2020 toteutettu opiskelutapahtuma Triossa sekä</p>	Toteutuu osittain

Palvelualueen toimenpide	Mittari	Lähtö-/tavoitetaso	Mittarin toteuma ja tehdyt toimenpiteet	Tila
	näkyvyyden lisäys keskustassa laatimalla oppilaitoksien yhteistyökonsepti kaupungin Palvelutorille		"Lahti oppijan kaupunki tapahtuma Palvelutorilla maaliskuussa.	

2. LUONNOLLISESTI LIIKKEESSÄ

Kärkihanke lyhyesti:

Kärkihankkeen tavoitteena on luoda vahva ja yhdessä suunniteltu visio keskustan liikennejärjestelmän kehittämiseksi ja sitä tukevaksi kestävästä liikkumisesta visioksi. Keskustan liikennejärjestelmän visio tähtää kaupunkistrategian vuoteen 2030 ja osaltaan luo puitteet viihtyisään ja sujuvaan liikkumiseen kasvavassa kaupungissa. Hankkeessa kasvatetaan palveluiden saavutettavuutta kävellen, pyöräillen ja julkisia kulkuneuvoja käyttäen. Kärkihanke nivoutuu osaksi kestävästä kaupunkiliikkumisen ohjelman (SUMP) työtä. Ympäristöpääkaupunkivuonna nostetaan esiin toteutuneita toimenpiteitä.

Palvelualueen toimenpide	Mittari	Lähtö-/tavoitetaso	Mittarin toteuma ja tehdyt toimenpiteet	Tila
Viestitään ja markkinoidaan aktiivisesti kestävästä liikkumisesta mahdollisuuksista (CitiCAP) - Neuvonta, tietoisuuden lisääminen, viestintä, pyöräilyviikko, liikkujan viikko (Koha/Kymp)	Henkilökohtaisen päästäkauppasovelluksen (CitiCAP-app) lataukset kaupunkilaisten joukossa. - Tapahtumat pyöräilyviikolla - Tapahtumat liikkujan viikolla	2021 mennessä: 2000 kaupunkilaista ladannut appin - Väh. 5 tapahtumaa / viikko - Väh. 200 osallistujaa / viikko	CitiCAP-sovelluksen testivaiheesta siirryttiin tutkimusvaiheeseen kesäkuun 2020 alussa. Koronan takia lanseeraus ja uusien käyttäjien houkuttelu tehtiin tapahtumien sijasta verkossa, sosiaalisessa mediassa, kaupungin sähköisillä näytöillä, bussimainontana ja julkaisuissa. Pyöräily- ja liikkujanviikot siirtyivät keväältä syyskaudelle. Talvipyöräilynäyttely toteutettiin Palvelutorilla keväällä 2020. CitiCAP-hanke oli esillä Osallistumistila Kympissä koko kevätkauden. 16.1. tilassa opastettiin sovelluksen käyttäjiä. CitiCAP-sovelluksen on ladannut kesäkuun loppuun mennessä noin 1800. Aktiivisia käyttäjiä noin 200.	Toteutuu
Valmistellaan kaupunkipyöräjärjestelmä, tähtäys lanseeraukseen 2021. (Kymp)	Järjestelmän ja kilpailutuksen valmiusaste	2020 Suunnitelma valmis ja kilpailutus aloitettu 2021 Kaupunkipyöräjärjestelmä lanseerataan	Toteutettavuus selvitys valmistunut, kilpailutus käynnistetty neuvottelumenettelyllä	Toteutuu osittain
Toteutetaan pyöräpiste yhteistyössä nuorisopalvelujen kanssa (Kymp ja Sivi)	Pyöräpisteen toiminta alkaa 2021	2020 Tila olemassa, vastuut sovittu ja suunnitelma tehty 2021 toiminta alkaa	Pohdittu, saadaanko järjestettyä yhdessä YPK-projektin kanssa. tori-isännän kanssa keskusteltu yhteiskontista torilla. Inspioksen kesäkokeilussa	Toteutuu osittain

Palvelualueen toimenpide	Mittari	Lähtö-/tavoitetaso	Mittarin toteuma ja tehdyt toimenpiteet	Tila
			tarjottiin myös kevyttä pyörähuoltoa.	
Otetaan käyttöön ympäristöystävällistä käyttövoimaa joukkoliikenteessä (sähkö, biokaasu, biodiesel) (Kymp)	Ympäristöystävälliset käyttövoimat kilpailutettavissa kohteissa	Kesällä 2020 alkavassa kaupunkiliikenteessä käytössä vähintään toisen sukupolven biodiesel Vuoden 2020 aikana kilpailutettavassa kaupunkiliikenteessä lisäpisteitä kilpailutuksessa sähkö- tai biokaasukalustolla	Kesällä 2020 alkanut kohde 5 liikennöi biodieselillä. Runkolinjan 1 kilpailutuksessa vaadittiin täyssähköbuseja.	Toteutuu
Jatketaan keskustan liikenteen ja liikkumisen suunnitelman laadintaa. Toteutetaan kokeiluja kestävästä liikkumisesta ympäristöstä (2 kokeilua) (Kymp)	Suunnitelman valmiusaste	2020 Suunnitelma valmis, toimenpideohjelma tavoitevuosi 2030	Toteutuu osittain. LIISU 1. vaiheen lisäselvitykset laadittu ja liikenneverkkoehdotus tehty. 2 kokeilua toteutunut – pyöräparkki inspiksen kanssa torilla sekä rautatienkadun pyörätiekokeilu.	Toteutuu osittain
Kehitetään koulujen ja päiväkotien kestävästä liikkumisesta suunnitelmat ja asennekasvatus liikuntaympäristöiksi (Sivi)	- Tehdyt liikkumissuunnitelmat - Kulkumuotojakauma koulumatkoilla	2021: Suurin osa alle 3km matkoista kuljetaan muuten kuin autolla (koulumatkakysely) - 2020: Liikkumissuunnitelmien tekoaste/koulujen määrä	Covid 19-poikkeustilanteen johdosta liikkumissuunnitelmien valmistelu ja läpivienti osaksi koulujen toimintaa ei ole toteutunut kevätlukukauden aikana. Koulujen syksyn toimintakauden käynnistyttyä asiaa voidaan edistää uudelleen.	Ei toteudu
Otetaan käyttöön työsuhdematkalippu (Koha)	- Työsuhdematkalippujen käyttöaste	- 2020: 50 %:a henkilöstöstä käyttää työsuhdematkalippua ja heistä 10 %:lla on kuukausilippu - 2021: 55 %:a käyttää työsuhdematkalippua ja 15 %:lla on kuukausilippu.	Työsuhdematkalipun etuuden muodostumiseen ja käyttämiseen liittyvät säännöt on laadittu. Lipun käyttöönotto on viivästynyt kortin lataamiseen ja käyttämiseen liittyvän sähköisen palvelun keskeneräisyydestä.	Toteutuu osittain

UUDISTUMINEN

Lahti on moderni, innostava ja palveleva kaupunki. Kaupunki tunnetaan uudistuvasta ja kokeilevasta toiminnastaan.

3. YRITYSTEN LAHTI

Kärkihanke lyhyesti:

Kaupungin toimijoiden tavoitteena on tunnistaa tehokkaasti erityyppisten ja erikokoisten yritysten palvelutarpeet. Kärkihankkeen myötä kaupungin palveluita voidaan segmentoida jatkossa paremmin erilaisia yrityksiä palvelevaksi kokonaisuudeksi. Hanke vie eteenpäin kaupungin yritysystävällisyyttä käytännössä edistäviä toimintamalleja ja parantaa osaavan työvoiman saatavuutta. Kärkihankkeessa toteutetaan myös maankäytön suunnittelua, jonka tavoitteena on monipuolinen ja sijainniltaan kiinnostava tonttitarjonta.

Palvelualueen toimenpide	Mittari	Lähtö-/tavoitetaso	Mittarin toteuma ja tehdyt toimenpiteet	Tila
Mahdollistetaan monipuolinen ja kiinnostava kaupunki yrityksille (Kymp)	Monipuolinen ja sijainniltaan kiinnostava tonttitarjonta Keskustan kiinteistöjen kehittäminen yhdessä kiinteistön omistajien ja yritysten kanssa	Luovutettujen tonttien määrä / kem määrä kasvaa edellisvuodesta Yritystonttivaranto kasvaa edellisvuodesta	Pippon liittymästä nykyiselle Kujalan yritysalueelle suoran yhteyden mahdollistavan Kujalankdun rakentaminen on käynnissä VALTARIN suorittamana. Katu valmistuu vuoden 2020 loppuun mennessä. Pippon yritysalueen noin 55 ha suuruisen laajennuksen maanhankintojen suorittamisesta 1,51 milj.€lla tekninen- ja ympäristölautakunta on tehnyt päätöksen kokouksessaan 10.12.2019. Kauppaa ei ole pystytty loppuun saattamaan myyjänä olevan perikunnan omistus selvitysten puutteellisuuden vuoksi, mitkä ovat Maamittauslaitoksella selvitettävänä. Kauppa suoritetaan välittömästi, kun myyjät saavat saannoilleen lainhuodon. Alueen kaavoitusta ja tasaussuunnitelman laatimista ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi viedä eteenpäin ennemmin kuin kauppa on solmittu. Rälssiin laajennuksen ja sen viereisen Autokorin tontin asemakaavat ovat laadittu ja käsitelty. Kaavojen valitusaika päättyi 31.7.2020. Vielä ei ole meille tullut tietoa, onko kaavoista jätetty valituksia. Säännölliset Kiinteistöfoorumitapaamiset aloitettu ja kehittämisen painopisteet sovittu Pysäköintipolitiikka on päivitetty. Tekninen- ja ympäristölautakunta käsittelee raportin 11.2.2020. .	Toteutuu osittain

Palvelualueen toimenpide	Mittari	Lähtö-/tavoitetaso	Mittarin toteuma ja tehdyt toimenpiteet	Tila
			Keskustan pysäköintilaitoksia koskeva osio tulee päätettäväksi keskustan liikenne- ja ratkaisun (LIISU 2030) yhteydessä.	
Kehitetään yrittäjyyskasvatusta (Sivi)	- Yrittäjyyskasvatuskoulutukseen osallistuneiden opettajien/ ohjaajien määrä - Jatketaan yrittäjyyskasvatuksen koordinoinnin resursointia	- Väh. 50 % opettajista/ ohjaajista osallistunut - 1 henkilö resursoitu	Opettajille järjestetty koulutusta. Kaikille lukion opettajille järjestetty iltapäivän pituinen koulutustilaisuus. Peruskoulun opettajille järjestetty työpajoja ja webinaareja.. Yrittäjyyskasvatuskoordinaattorin sopimus päättyi 30.6. Päätöstä uuden yrittäjyyskoordinaattorin palkkaamisesta ei ole tehty.	Toteutuu osittain
Parannetaan osaavan työvoiman saatavuutta (Koha)	- Työnantajamielikuvakoulutusta yhdessä alueen yritysten kanssa - Kv-osaajien palvelumallin luominen alueelle	- Koulutus järjestetty - Yritysten kokemukset osaavan työvoiman saatavuudesta (haastattelututkimus yrityksille 2018 vs. 2020) - Harjoittelijoiden määrä kaupunkikonsernissa selvitetään ja määrän kehitystä seurataan. Tavoitteena määrän kasvu - Käynnistetty kv-osaajien palvelumallia kehittävä hanke	- Työnantajamielikuvakoulutus toteutetaan syksyn 2020 aikana ja kyselytutkimuksen tulokset ovat käytettävissä loppuvuodesta. - Harjoittelun kehittämiseen liittyvä kartoitustyö aloitettu keväällä 2020, mutta koronan vuoksi henkilöstöpalveluiden resurssit eivät riittäneet tähän ja työ jäi kesken. - Lahti TalentHub-hanke käynnistetty 3.8.2020 ja hankkeeseen resursoitu 2 henkilöä.	Toteutuu osittain
Uudistetaan kaupungin palveluprosesseja (Koha)	- Lahtelaisten yritysten haastattelututkimus - Yritysten asiakaspalautteen keräämisen systematisointi	- Tutkimus toteutettu ja tuloksia hyödynnetty - Pilotoidaan automaattisen palautteen keräämistä	- Haastattelututkimus toteutetaan syksyn 2020 aikana. - Palautteen keräämisen malli on valmistelussa yhdessä tietohallinnon ja palvelutorin kanssa. Myös City as a Service -hankkeessa pilotoidaan palautteen keräämistä.	Toteutuu osittain
Kehitetään kaupunkia yritysten alustana (Koha)	- Konserni uusien innovaatioiden alustana (konserniyhtiöt, palvelualueet) - 5G-valmiudet kuntoon - Hankintojen paikallisuuden lisääminen - Yrityspalvelusetelitoiminnan laajentaminen	- Konsernin innovatiivisten kehityshankkeiden määrä yritysten kanssa kasvaa - 5G-strategia luotu 2020 aikana - Alueen yritysten osuus hankinnoista kasvaa - Yrityspalvelusetelien määrää lisätään. 2019 20 kappaletta	- Keskeiset tytäryhtiöt ovat tiivisti mukana ekosysteemisopimuksen kiertotalouteen liittyvien innovatiivisten kehityshankkeiden suunnittelussa. - Kaupungin tietoliikennevalmiuksia tutkitaan Sitowisen toteuttaman projektin avulla. Tavoitteena on luoda kaupunkiorganisaatioon selkeät toimintamallit tietoliikennevalmiuksien huomioimiseksi toiminnassa. - Koronan vuoksi paikallisille yrityksille suunnattuja hankintatilaisuuksia ja koulutuksia	Toteutuu osittain

Palvelualueen toimenpide	Mittari	Lähtö-/tavoitetaso	Mittarin toteuma ja tehdyt toimenpiteet	Tila
			<p>ei ole toteutettu. Julkaistuista tarjouskilpailuista sekä kaupungin sähköisistä kilpailutusjärjestelmistä tiedotetaan mahdollisuuksien mukaan paikallisia yrityksiä.</p> <p>- Koronan myötä koko 200 000 € määräraha kohdennettiin keväällä 2020 myynnin ja markkinoinnin yrityspalveluseteleihin. Lisäksi Elinvoima ja työllisyysjaosto päätti 50 000 € lisämäärärahasta mikroyrityksille tarkoitetun yrityspalvelusetelin toteuttamiseen. Kestävän liiketoiminnan kehittämiseen tarkoitetun yrityspalvelusetelin toteuttaminen peruttiin, koska myynnin ja markkinoinnin yrityspalvelusetelillä koettiin olevan suurempi vaikutus lahtelaisten yritysten toipumiseen COVID-19 -epidemiasta.</p>	

4. PALVELUTORI

Kärkihanke lyhyesti:

Palvelutorin lähtökohtana on julkisten palveluiden palvelukonsepti, joka sujuvoittaa kuntalaisten arkea, helpottaa julkisten palvelujen kestävää käyttämistä, lisää palvelujen tasavertaista saavutettavuutta ja mahdollistaa palvelukehityksen joustavuuden. Palvelukokonaisuus laajenee Palvelutorin II-vaiheessa Kauppakeskus Triossa vuosien 2020-2021 aikana. Yhteisten toimintatapojen syventäminen, kaupungin ja muiden toimijoiden palvelujen yhteensovittaminen ja siitä syntyvien synergiaetujen hyödyntäminen mahdollistaa kuntalaisille paremman asiakaskokemuksen ja paremman asiakastyytyväisyyden julkisiin palveluihin ja niiden saavutettavuuteen tulevaisuudessa. Palvelutori osallistavana toimintapaikkana toimii myös vahvana hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevana alustana asukkaille, yhdistyksille, yrityksille ja oppilaitoksille.

Palvelualueen toimenpide	Mittari	Lähtö-/tavoitetaso	Mittarin toteuma ja tehdyt toimenpiteet	Tila
Selvitetään koko palvelualueen asiakasrajapintojen ja integrointimahdollisuuksien luonti Palvelutorille (Kymp)	<p>Kuntalainen saa palvelualueen palveluista tarvittavat tiedot ja ohjauksen Palvelutorilla</p> <p>Jatkuva osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuus palvelualueen palveluihin Palvelutorilla</p>	<p>Asiakasrajapinnat tunnistettu ja toimintamalli käyttöön otettu</p> <p>Osallistava toiminta ja vuorovaikutuksen mahdollistaminen Palvelutorilla</p> <p>Vähintään 2 osallistumistilaisuutta kuukaudessa Palvelutorilla</p>	<p>BWTowerin asiakaspalvelu on siirretty Lahti-Pisteelle Palvelutorilla. BWTowerissa asioidaan vain tarvittaessa ajanvarauksella.</p> <p>Kymppikeskiviikot ennen koronaa toteutuneet viikoittain Osallistumistila Kymmissä.</p>	Toteutuu

Palvelualueen toimenpide	Mittari	Lähtö-/tavoitetaso	Mittarin toteuma ja tehdyt toimenpiteet	Tila
Keskitetään tilanvaraukseen liittyvien avainten luovutus Palvelutorille (koulut, päiväkodit ja AKI-kerhot) (Sivi ja koha)	- Avainten luovutusten toimintamallin luominen	- Toimintamallissa olevat kiinteistöt määritelty ja malli käytössä	Tilakeskus ja Lahti-Piste rakentaa toimivaa uutta toimintamallia avaintenhallintaan. Toimintamalli tarkoitus ottaa käyttöön 2021 vuoden alusta.	Toteutuu
Määritellään Palvelutori tukemaan nuorta elämän eri vaiheissa ja ennaltaehkäisemään syrjäytymisen ongelmia (Sivi)	- Nuorille kohdennetut tapahtumat ja tilaisuudet palvelutorilla	- Nuorille suunnatut palvelut ja tilat määritelty Palvelutorilla. - Nuorille kohdistettujen tapahtumien ja tilaisuuksien määrä ja jatkuvuus Palvelutorilla	Osittain toteutettu ennen koronaa ja muuten suunnittelutasolla olleita erilaisia nuorten työllistymistä ja opiskelua tukevia tapahtumia. Ohjaamon palveluiden siirtyminen Palvelutorin uusiin tiloihin aikataulutettu osana työllisyyden kuntakokeilua.	Toteutuu
Käynnistetään Palvelutorin II- vaihe ja yhteensovitetaan aktiivisesti kaupungin sekä muiden toimijoiden palvelut Palvelutorille (Koha)	- Nuorten ja työllisyyttä tukevien kaupungin palvelujen siirron käynnistäminen Palvelutorille - Palvelutorin yleistä asiakastytyväisyyttä sekä tapahtumien, tarjonnan ja toiminnan asiakaskokemusta mittaavan mallin laatiminen - Toteutetaan palvelutoritoimijoille yhteistyökysely. Kyselyn pohjana käytetään Palvelutorilaisen opasta yhteistyöstä ja synergiaetuja tavoittelevasta toiminnasta.	- Palvelutorin II-vaiheen palvelut ja toimijat kartoitettu - Tilatarpeiden ja palveluprosessien määrittely ja palveluiden käynnistäminen Palvelutorilla 2020 - Malli luotu ja käyttöön otettu. Tulosten analysointi kuukausittain ja tavoitteena positiivisten asiakaskokemusten kasvu - Muodostetaan Palvelutorille eri toimijoista koostuvia työryhmiä (viestintä, asiakasohjaus, kokemusagentit). Säännölliset kokoontumiset 6-10 kertaa vuodessa - Tiivistetään palvelutoimijoiden välistä yhteistyötä ja hyödynnetään yhteensovittamisesta syntyvää synergiaetua	II-vaiheen palvelut ja tilatarvesuunnittelu käynnissä palvelumuotoilun sekä workshoppien keinoin. Asiakaskokemusta mittaavan mallin suunnittelu käynnistetty. Asiakaskokemustutkimus sekä Palvelutorin henkilöstön työtyytyväisyyskysely toteutetaan uuden mallin mukaisesti loppuvuodesta 2020 ja toistetaan jatkossa vuosittain. Työryhmät (esimies, viestintä, turvallisuus, kokemusagentit) käynnistetty ja toiminta säännöllistä.	Toteutuu
Kehitetään Palvelutoria osallistavana toimintalustana kaupunkilaisten, yhdistysten ja järjestöjen sekä yritysten ja oppilaitosten käytössä (Koha)	- Palvelutorin tilojen tehokas käyttö osallisuutta ja hyvinvointia tukevana toimintalustana	- Vähintään 5 tapahtumaa tai tilaisuutta kuukaudessa	Ajanvarausjärjestelmä Timmin käyttöönotto 2021 vuoden alusta. Pilotointi Launeen monitoimitalossa elokuussa 2020. Palvelutorilla käytössä väliaikainen tilanvarausmalli. Palvelutorin viestintä toteutuu suunnitelman mukaisesti hyödyntäen monipuolisesti eri viestinnän kanavia. Lahden kaupungin nettisivu-uudistuksen myötä luodaan Palvelutorin toimintaa paremmin, tilojen käyttöä sekä osallisuutta ja hyvinvointia tukevat sivut. Palvelutorilla on järjestetty konseptin ja tilojen esittelyä sekä järjestetty	Toteutuu

Palvelualueen toimenpide	Mittari	Lähtö-/tavoitetaso	Mittarin toteuma ja tehdyt toimenpiteet	Tila
			monipuolisia tapaamisia ja tapahtumia (messuja, koulutuksia ja kokouksia). Ennen koronaa (tammi-maaliskuu) Palvelutorin Lavalla tilaisuuksia keskimäärin 10/kk. Kokoustilavaruksia kaikkiaan 650 kpl tammi-toukokuun välillä, keskimääräisesti 37 varausta / viikko. Huomio tässä, että kokoustilat pois ulkoisilta käyttäjiltä vkot 13-22.	
Mahdollistetaan Palvelutorilla työskentelevän Lahti-Luotsin välityksellä helppo, sujuva yhteydenpito toimijoiden ja kuntalaisten välillä (Koha)	- Lahti-luotsi mallin käynnistäminen	- Lahti-Luotsi malli valmis ja mallia toteuttava henkilö palkattu	Vuodelle 2020 on palkattu projektityöntekijä, jonka työnkuvaan kuuluu järjestöyhteistyö, lähidemokratia- ja OSBU-mallin kehittäminen.	Toteutuu
Kehitetään Palvelutorilla monikanavaista asiakaspalvelua sekä nykyisten sähköisten palveluiden ohjausta ja neuvontaa. Samalla tuotetaan tärkeää tietoa kaupungin sähköisten palveluiden kehittämisen tueksi (Koha)	- Asiakastyytyväisyys Palvelutorin monikanavaiseen asiakaspalveluun, ohjaukseen ja neuvontaan sekä yleinen tyytyväisyys kaupungin sähköisiin palveluihin	- Sähköisten kanavien kautta tapahtuvan asiakaspalvelun laatua mittaavan mallin luominen	Malli sisältää erilaisia palauteväyliä asiakastyytyväisyyden ja -kokemuksen keräämiseksi: - FCG:n toteuttama kirjekysely (sisällytetty malliin, mutta toteutuu vuonna 2021) - Sähköpostin automaattinen palautelinkki (Dynamics 365, Forms pro, sähköpostitse annettun palvelun palaute) - Automaattinen tekstiviesti-palautekysely (Dynamics 365 lisäosa, puhelinpalvelun palaute) - Palvelutorin KERRO POIS-osallistamisseinä ja Happy or Not-laitteet (fyysisen palvelun palaute) Kaupunkitasoinen Chat-palvelu tulossa syksyllä 2020 uusien nettisivujen yhteyteen. Palvelusta vastaa Lahti-Piste.	Toteutuu

C YHTEISÖLLISYYS

Lahti on lapsiystävällinen hyvinvointikaupunki.

5. LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI

Kärkihanke lyhyesti:

Vahvistamme yhdessä tekemällä lasten ja nuorten hyvinvointia edistävää toimintamallia. Toteutamme maakunnallista lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa. Toteutamme Lahden mallin – lasten ja nuorten harrastustakuuseen. Suunnittelemme uusia oppimisympäristöjä sekä kaupunkiympäristöä ja leikkialueita yhdessä lasten ja nuorten kanssa uusia ja innostavia menetelmiä hyödyntäen.

Palvelualueen toimenpide	Mittari	Lähtö-/tavoitetaso	Mittarin toteuma ja tehdyt toimenpiteet	Tila
<p>LASTEN HARRASTUSTAKUUN TOTEUTTAMINEN</p> <p>Luodaan yhteistyömalli lasten ja nuorten liikkumisalueiden suunnittelussa ja kunnossapidossa (Kymp, koha, sivi)</p>	Yhteinen palveluverkkotarkastelu	<p>Palveluverkkotarkastelu valmis</p> <p>Kartoitetaan päällekkäiset toiminnot ja laaditaan toimenpideohjelma palveluverkkotarkastelun yhteydessä</p>	Hankkeelle on perustettu sekä ohjausryhmä että projektiryhmä ja työ on käynnistynyt projektisuunnitelman laatimisella sekä lähtötietojen kartoituksella. Palveluverkko ja yhteistyömalli laaditaan loppuvuoden aikana.	Toteutuu
<p>EHKÄISEVÄN HYVINVOINTIYHTEISTYÖN KEHITTÄMINEN</p> <p>Osallistetaan lapsia ja nuoria suunnittelun aikana ja kehitetään lapsiin kohdistuvien vaikutusten arviointia (Kymp)</p>	Osallistamistilaisuuksien määrä, vaikutusten arviointi käytössä	<p>Osallistumisen ja arvioinnin kehittäminen ja toimiva käytäntö</p> <p>Toteutettu 10 osallistamistilaisuutta.</p>	<p>Keväälle 2020 suunniteltu osallistava koulukiertue peruuntui keväältä.</p> <p>Yhteistyötä jatkettiin Tiirismaan koulun kanssa ja järjestettiin kaupunkisuunnitteluoppitunti.</p> <p>Arkkitehtuuripolitiikan uudistamisen käynnistyi. Osa työtä on suunnitella toimintamalli arkkitehtuurikasvatuksen lisäämiseksi Lahdessa.</p>	Toteutuu osittain
<p>EHKÄISEVÄN HYVINVOINTIYHTEISTYÖN KEHITTÄMINEN</p> <p>Jatketaan alueellisen hyvinvointiyhteistyön kehittämistä yhdessä Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän kanssa (perhekeskus-toimintamalli, alueellisen hyvinvointityön organisointi) (Sivi)</p>	<p>- Alueellisen hyvinvointiyhteistyön toteutuminen (toimintasuunnitelmat, toteutunut toiminta)</p> <p>- Perhekeskus-toimintamallin organisoituminen (Phhyky ja alueellinen hyvinvointiyhteistyö, toteutunut toiminta)</p>	<p>- Lähtötaso: Lahden kaupungin alueellinen yhteistyö toteutuu toimintasuunnitelmien mukaisesti</p> <p>- Tavoitetaso: Perhekeskus-toimintamalli on otettu käyttöön Phhykyn ja kaupungin varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja oppilashuollon yhteistyössä</p>	<p>Alueellinen hyvinvointityö toteutuu suunnitellusti ja alueelliset hyvinvointiseminaarit käynnistävät uuden toimintakauden 2020-2021.</p> <p>Kevään aikana valmistunut Perhekeskus-käsikirja ohjaa toimintamallin käyttöönottoa ja vahvistamista alueellisessa yhteistyössä (vrt tavoitteet; Perhekeskus toimintamallin käsitteet ja organisoituminen).</p> <p>Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2018-2021 tavoitteiden toteutumista arvioidaan toimintakausittain. Tavoitteiden seuranta toteutettu lasten ja nuorten hyvinvointityöryhmässä 5.8.2020.</p> <p>PHHykyn kaupunkitasoisen Perhekeskuksen valmistelu ja suunnittelu käynnissä.</p>	Toteutuu

Palvelualueen toimenpide	Mittari	Lähtö-/tavoitetaso	Mittarin toteuma ja tehdyt toimenpiteet	Tila
Laajennetaan lapsivaikutusten arviointia, osallistamista ja kuulemistä. (Sivi)	- Lapsivaikutusten toteutuminen osana vaikutusten arviointia suunnittelussa ja päätöksenteossa	- Lapsivaikutusten arviointi sisältyy päätöksentekoprosessiin kaikissa merkittävissä lapsia ja nuoria koskevissa asioissa	Täydennyskoulutuksen järjestäminen ja vaikutusten arvioinnin toteutuminen kaikessa päätöksenteossa ei toteutunut kevään poikkeustilanteen seurauksena.	Toteutuu osittain
LASTEN HARRASTUSTAKUUN TOTEUTTAMINEN Toteutetaan Lahden malli – lasten ja nuorten harrastustakuusta (yhteistyössä yhdistykset, yhteisöt, järjestöt) (Sivi)	- Harrastustakuun suunnitelma - Harrastustakuun toteutuminen; lasten ja nuorten omaehtoisen harrastamisen %-osuus	- Kaupunkitasoinen harrastustakuun suunnitelma ja organisoituminen valmis - Jokaisella lapsella ja nuorella mahdollisuus yhteen itseä kiinnostavaan harrastukseen (suunnitelman tavoite)	Työryhmä ja ohjausryhmä perustettu sekä tehty suunnitelma kolmannen sektorin osallistamisesta harrastustakuun toteuttamiseen. Koronavirustilanteen vuoksi tilaisuuden järjestäminen suunnitelman edistämiseksi siirtyi keväältä syksyyn. Suunnitelma on kuitenkin tarkoitus saada valmiiksi vuoden loppuun mennessä.	Toteutuu
EHKÄISEVÄN HYVINVOINTIYHTEISTYÖN KEHITTÄMINEN Sisällytetään vaikutusten arviointi päätösvalmisteluprosessiin uudistettaessa asian- ja dokumentinhallintajärjestelmää (Koha)	- Valmiusaste	- -/vaikutusten ennakoarviointi sisältyy päätöksentekoprosessiin	Asha/doha-järjestelmän käyttöönotto siirtyy ilmoitetusta 7.9.	Toteutuu

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 61

Lahden Ironman 70.3 MM-kisahakemus: haettavien kisojen siirto vuodelta 2022 vuodelle 2023

D/2269/00.04.02.01/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Yhteysjohtaja Mari Kuparinen, puh. 044 371 9450

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Kh: Kaupunginvaltuusto hyväksyy IRONMAN 70.3. MM-kisahakemuksen, kisoihin liittyvän 700 000 euron järjestelyoikeusmaksun ja järjestelyvastuuseen kuuluvien muiden velvoitteiden rahoituksen siirron vuodelta 2022 vuodelle 2023.

Perusteluosa **Kaupunginhallitus 24.8.2020 § 195:**

Lahden kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 11.11.2019 (§109), että Lahti hakee IRONMAN 70.3 MM-kisaisännyttä vuodelle 2022 ja päätti kaupungin sitoutumisesta 700 000 euron järjestelyoikeusmaksuun ja järjestelyvastuuseen kuuluvien muiden velvoitteiden rahoitukseen.

Globaali COVID-19-pandemia on aiheuttanut muutoksia IRONMAN 70.3 MM-kisojen järjestelyihin, kun vuoden 2020 marraskuulle suunnitellut MM-kisat Uuden-Seelannin Taupossa jouduttiin perumaan. Tässä tilanteessa Lahden on mahdollista hakea vasta vuoden 2023 IRONMAN 70.3 MM-kisoja.

Tapahtuman kansainväliset oikeudet omistavan tahon kanssa käytiin kaupunginjohtajan johdolla 22.6.2020 neuvonpito MM-kisakalenterin muutoksista. IRONMAN Finlandin edustajat, Lahden kaupungin Elinvoima- ja kilpailukykypalvelut ja Lahden seutu – Lahti Region Oy esittävät käydyn neuvottelun jälkeen, että Lahti hakee IRONMAN 70.3 MM-kisoja vuodelle 2023.

Kisajärjestelyiden osalta kaupungin olosuhteet täyttävät vaaditut elementit. Seudun uusien hotelli-investointien valmistuessa Lahden majoitustilanne on vuonna 2023 nykyistä parempi ja on todennäköisempää, että COVID-19-pandemia on saatu siihen mennessä hallintaan.

Kuten KV:n 11.11.2019 päätöksessä tässäkin päätöksessä Lahden kaupungin vastuut rajataan järjestämissopimuksessa määriteltyihin vastuisiin. Lisäksi järjestelyoikeusmaksuun haetaan OKM:n

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 61

suurtaapahtumatukea sekä yhteistyökumppanuuksia alueen elinkeinoelämän kanssa. Tavoitteena on, että Lahden kaupungin osuudeksi järjestelyoikeusmaksusta jäisi 50 % eli 350 000 euroa.

Lisäksi kaupunki sitoutuu vastaamaan tapahtuman järjestämiseen liittyvistä isäntäkaupungin velvoitteista (mm. alueiden ja tilojen käyttö sekä luvat, turvallisuusjärjestelyt, ensihoito, logistiikka, jätehuolto, valaistus, sähköt, pysäköinti, tervetuliaislahjat jne.), kuitenkin ainoastaan niiltä osin kuin ne ovat kaupungin toimintoja tai kaupungin päätösvallassa. Muilta osin kaupunki sitoutuu edistämään velvoitteiden toteutumista yhteistyössä muiden viranomaisten, yksityisen ja kolmannen sektorin kanssa.

Päätösehdotus:

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy IRONMAN 70.3. MM-kisahakemuksen, kisoihin liittyvän 700 000 euron järjestelyoikeusmaksun ja järjestelyvastuuseen kuuluvien muiden velvoitteiden rahoituksen siirron vuodelta 2022 vuodelle 2023.”

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: valitusosoitus

Toimenpiteet

Kh: kv
Kv: ote kopa/taloussuunnittelu

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 62

Lahden kaupungin hallintosäännön muuttaminen

D/160/00.01.01.00.00/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunginlakimies Pekka Virkkunen, puh. 044 416 3072

Päätös Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Päätösehdotus Kh: Kaupunginvaltuusto hyväksyy oheisen liitteen mukaiset muutokset voimassaolevaan hallintosääntöön ja 1.6.2021 voimaan tulevaan hallintosääntöön perusteluosiossa kerrotulla tavalla.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

**Käsittely kaupungin-
valtuustossa** Asiaan oli jaettu seuraava muutosmoniste:

"Kaupunginhallitus päätti tämpäpäiväisessä kokouksessaan 31.8.2020 § 203 lisätä kaupunginvaltuustolle tekemäänsä päätösehdotukseen uuden kappaleen:

"Kaupunginvaltuusto päättää muuttaa hallintosäännön ulkoista tarkastusta koskevien erillissääntöjen 4 §:n 2 -kohdan seuraavan sisältöiseksi:

'Kaupunginreviisorin valitsee kaupunginvaltuusto tarkastuslautakunnan esityksestä. Kaupunginreviisorin kelpoisuusehtona on virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto tai JHT -tutkinto sekä hyvä perehtyneisyys kunnallishallintoon ja toiminnan arviointiin. '"

Liitteeksi lisätään:

Liite 2. Tarkastuslautakunnan päätös 26.2.2020 § 13"

Perusteluosa

Kaupunginhallitus 24.8.2020 § 196:

Uusi laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019) on tullut voimaan 1.1.2020. Kyseessä on yleislaki, minkä tarkoituksena on säädellä ja yhdenmukaistaa tiedonhallintaa digitalisoituvassa toimintaympäristössä. Lain tavoitteena on toteuttaa hyvää hallintoa ja

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 62

julkisuusperiaatetta sekä edistää julkishallinnon tietojen ja tietovarantojen digiturvallisuutta, yhteentoimivuutta, tiedon jakamista ja hyödyntämistä. Tiedonhallintalaki asettaa vaatimukset yleiselle tiedonhallinnalle ja tietoturvallisuudelle ja tuo kunnille uutta tiedonhallinnassa noudatettavaa sääntelyä.

Edellä kerrotun vuoksi hallintosääntöön tulisi lisätä uusi pykälä "Kaupunginhallituksen tiedonhallinnan tehtävät". Samalla pykälää "Asiakirjahallinnon järjestäminen" on syytä täsmentää. Ehdotuksessa vanha 27 pykälä "Asiakirjahallinnon järjestäminen" kumotaan ja sen tilalle uudeksi 27 §:ksi tulisi "Kaupunginhallituksen tiedonhallinnan tehtävät" ja 27 a §:ksi uusi "Asiakirjahallinnon järjestäminen" pykälä.

1.6.2021 voimaan tulevassa hallintosäännössä vastaavat pykälät ovat:

- kumottava "Asiakirjahallinnon järjestäminen" 28 §
- uusi "Kaupunginhallituksen tiedonhallinnan tehtävät" 28 § ja
- uusi "Asiakirjahallinnon järjestäminen" 28 a §

Kaupunginvaltuusto päätti 25.3.2020 kokouksessaan lisätä hallintosääntöön 10 a §:n, joka mahdollistaa sähköisen kokouksen pitämisen. Tästä johtuen on syytä tehdä vielä hieman täsmennyksiä 10 ja 10 a §:iin.

Kuntalaki antaa mahdollisuuden myös sähköiseen päätöksentekomenettelyyn mutta tämä ei ole ollut aikaisemmin teknisesti mahdollista. Nyt uusi asianhallintajärjestelmä antaa mahdollisuuden myös sähköisen päätöksentekojärjestelmän käyttöön ottamiselle. Tämän vuoksi hallintosääntöön olisi syytä lisätä asiaa koskeva 10 b §.

Koska hallintosäännön valtuustoa koskeva osio käsittelee valtuuston kokouksia erikseen, on sähköisen kokouksen mahdollisuus syytä lisätä myös sinne 12 a §:ksi.

1.6.2021 voimaan tulevassa hallintosäännössä

- yleisen osan 10 § on 11 §, joten liitteen mukainen muutos koskee tätä pykälää,
- lisätään yleiseen osaan oheisessa liitteessä mainitut 10 a ja b §:t kokonaisuudessaan pykäliksi 11 a ja 11 b
- lisätään valtuustoa koskevaan osioon liitteen mukaisesti uusi 12 a §

Kaupunkiympäristön palvelualueen toimivalta-alueeseen esitetään

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 62

myös muutamaa korjausta. Kirjaus liikenteen hankinnasta on ristiriidassa hallintosäännön yleisen osan kanssa ja yleistä osaa noudatetaan kaupungin toiminnassa ensisijaisena. Näin ollen esitetään ko. kohta olisi syytä poistaa. Muut poistettavat kohdat turhia, koska laki liikenteen palveluista (320/2017) on tullut voimaan 1.7.2018 ja kumonnut aikaisemman joukkoliikennelain (869/2009). Lakimuutoksen yhteydessä reitti- ja kutsujoukkoliikenneluvat poistuivat kokonaan.

Myös 1.6.2021 voimaan tulevassa hallintosäännössä tulisi vastaavat kohdat poistaa.

Päätösehdotus:

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy oheisen liitteen mukaiset muutokset voimassaolevaan hallintosääntöön ja 1.6.2021 voimaan tulevaan hallintosääntöön perusteluosiossa kerrotulla tavalla.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: valitusosoitus

Toimenpiteet

Kh: kv
Kv: säädöskokoelma, nettiin, intraan, ote palvelualueet, toimistopalvelut2

Liitteenä

1. Muutokset hallintosääntöön
2. Tarkastuslautakunnan päätös 26.2.2020 § 13

27 § Asiakirjahallinnon järjestäminen

Kaupunginhallitus vastaa arkistotoimen järjestämisestä. Kaupunginhallitus määrää sen viranhaltijan tai toimihenkilön, joka johtaa kunnan arkistotointa ja arkistonmuodostusta sekä huolehtii kunnan pysyvästi säilytettävistä asiakirjoista.

Arkistonmuodostajia ovat kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, lautakunnat ym. kaupungin toimielimet alaisine yksiköineen. Arkistonmuodostajan arkisto voi jakautua osa arkistoihin. Arkistonmuodostajan tehtävänä on:

- 1) huolehtia arkistotoimesta hallussaan olevan arkiston osalta arkistotoimea johtavan viranhaltijan tai toimihenkilön antamien ohjeiden mukaisesti
- 2) määrätä arkistolleen vastuunalainen hoitaja ja osa arkiston hoitajat sekä ilmoittaa heidät arkistotoimea johtavalle viranhaltijalle tai toimihenkilölle,
- 3) tehdä arkistotoimeen liittyviä esityksiä arkistotoimea johtavalle viranhaltijalle tai toimihenkilölle.

27 § Kaupunginhallituksen tiedonhallinnan tehtävät

Kaupunginhallitus vastaa siitä, että tiedonhallintalain 4.2 §:n vastuut, käytännöt ja valvonta on määritelty kaupungissa.

Tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuut ovat:

1. Vastuu tiedonhallintalain mukaisten kuvausten koostamisesta ja ylläpidosta (tiedonhallintamalli (5 §), muutosvaikutusten arviointi (5 §) ja asiakirjajulkisuutta koskeva kuvaus (28 §)),
2. Vastuu 19 §:ssä säädetystä tietoaineistojen sähköiseen muotoon muuttamisesta ja saatavuudesta,
3. Vastuu tietoturvallisuusjärjestelyistä, tietojärjestelmien toiminnasta ja yhteentoimivuudesta sekä tietovarantojen yhteentoimivuudesta (2 §:n 13 kohta, 5 §, 12 - 17 §, 22 - 24 §) ja 4. Vastuu asianhallinnan ja palvelujen tiedonhallinnan järjestämisestä sekä tietoaineistojen säilyttämisen järjestämisestä (21 §, 25 - 27 §).

27a § Asiakirjahallinnon järjestäminen

Kaupunginhallitus vastaa siitä, että arkistotoimen vastuut, käytännöt ja valvonta on määritelty kaupungin viranomaisen tehtävissä.

Kaupunginhallituksen tulee huolehtia arkistolain 7 - 9 §:n mukaisista velvoitteista:

1. määrätä kunnan asiakirjahallintoa, arkistotointa ja arkistonmuodostusta johtava viranhaltija,
2. antaa tarkemmat määräykset asiakirjahallinnon hoitamisesta ja toimialojen vastuuhenkilöiden tehtävistä,
3. päättää tiedonohjaussuunnitelman (AMS, TOS) yleisistä periaatteista (sisältö, laadinnan vastuut, vahvistaminen käyttöön, valvonta ja seuranta) sekä
4. nimetä kunnan arkistonmuodostajat.

Asiakirjahallintoa johtava viranhaltija johtaa kunnanhallituksen alaisena asiakirjahallintoa ja vastaa kunnan pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista sekä

1. vastaa kaupunginhallituksen asiakirjahallinnon viranomaistehtävien valmistelusta ja täytäntöönpanosta,
2. ohjaa ja kehittää asiakirjahallintoa osana kaupungin tiedonhallintaa sekä osallistuu kaupungin tiedonhallintayksikön toimintaan hänelle määrätyn vastuun,
3. hyväksyy tiedonohjaussuunnitelman sekä muun tiedonkäsittelyn, säilytyksen ja arkistoinnin ohjeistuksen,
4. vastaa kaupungin pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista sekä keskusarkistosta ja pysyvästi säilytettävistä analogisista asiakirjoista,
5. laatii kaupungin asiakirjahallinnon ohjeen ja valvoo, että tehtävät hoidetaan annettujen ohjeiden mukaisesti sekä
6. todistaa oikeaksi kaupungin asiakirjoista annettavia jäljennöksiä.

10 § Kokousaika ja -paikka

Toimielin päättää kokouksensa ajankohdasta ja paikasta.

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistötoimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen sen pitämisestä.

Puheenjohtaja voi peruuttaa kokouksen, mikäli kokouksen pitäminen ei ole aiheellista käsiteltävien asioiden vähäisen määrän tai muun perustellun syyn vuoksi.

Toimielimen kokouksessa voidaan käyttää sähköistä kokousjärjestelmää.

10 a § Sähköinen kokous

Toimielin voi pitää kokouksen sähköisesti.

Suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käydyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

Kaupunginhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että sähköisiin kokouksiin ja sähköiseen päätöksentekomenettelyyn tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

10 b § Sähköinen päätöksentekomenettely

Toimielin voi päättää asioita sähköisessä päätöksentekomenettelyssä kuntalain 100 §:n mukaisesti. Päätöksentekomenettelyä voidaan käyttää kaikkiin toimielimen päätösvaltaan kuuluviin asioihin.

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevat säännöt

12 a § Valtuuston varsinainen kokous ja sähköinen kokous

Valtuusto voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous).

Valtuuston kokouksessa voidaan käyttää sähköistä kokousjärjestelmää.

Yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata valtuuston sähköistä kokousta internetin kautta sekä kokouskutsussa mainitussa tilassa.

Valtuuston suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käydyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

Kaupunginhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että valtuuston sähköisiin kokouksiin tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

Joukkoliikenne			Joukkoliiken- nelautakunta	Vastuualue- johtaja
Seudullinen kunnallinen joukkoliikenneviranomainen Joukkoliikenteen tavoitteellisen palvelutason määrittely omalla toimivalta-alueella; Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Orimattila, Padasjoki ja Sysmä			x x	
Yksinomaan toimivalta-alueensa sisällä harjoitettavan liikenteen järjestämistä ja liikenteen hankinta			x	
Yksinomaan toimivalta-alueensa sisällä harjoitettavan reitti- ja kutsujoukkoliikenteen lupien myöntäminen liikenteenharjoittajan hakemuksesta			*	
Vähäiset muutokset reitti- ja kutsujoukkoliikennelupiin				*
Kuntien ja valtion toimivalta-alueensa joukkoliikenteeseen osoittamien tukien, avustusten ja määrärahojen hakeminen ja käyttö			x	
Muut joukkoliikennelaissa ja palvelusopimusasetuksessa paikalliselle toimivaltaiselle lupaviranomaiselle määrätyt tehtävät			x	
Lausuntojen antaminen toisen joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen toimivalta-alueeseen kuuluvasta liikenteestä				x

Lahden kaupunki
Tarkastuslautakunta

Päätöspäivämäärä
26.02.2020 § 13

Tarkastustoimen toimintasäännön hyväksyminen ja hallintosäännön muuttaminen

D/160/00.01.01.00.00/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunginreviisori Juha Tapiola, puh. 050 559 4057

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus

Kaupunginreviisorin Juha Tapiola: Tarkastuslautakunta

- 1) hyväksyy liitteenä olevan tarkastustoimen toimintasäännön, joka tulee voimaan 1.3.2020;
- 2) esittää kaupunginhallitukselle, että se esittää kaupunginvaltuustolle hallintosäännön ulkoista tarkastusta koskevien erillissääntöjen 4 §:n 2 -kohdan muuttamista seuraavan sisältöiseksi: "Kaupunginreviisorin valitsee kaupunginvaltuusto tarkastuslautakunnan esityksestä. Kaupunginreviisorin kelpoisuusehtona on virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto sekä hyvä perehtyneisyys kunnallishallintoon ja toiminnan arviointiin tai JHT -tutkinto.

Perusteluosa

Hallintosäännön ulkoista tarkastusta koskevien erillissääntöjen 3 §:n 2 -kohdan mukaan tarkastuslautakunta hyväksyy tarkastustoimiston toimintasäännön. Voimassa oleva toimintasääntö on hyväksytty vuonna 2009 ja sen jälkeen kuntalakiin on tullut merkittäviä muutoksia sekä hallinnon että tarkastustoiminnan osalta. Tästä syystä on tarpeen päivittää toimintasäännön sisältö.

Nykyisessä hallintosäännössä kaupunginreviisorin kelpoisuusehtona on "virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, JHTT- tai JHT -tutkinto sekä hyvä perehtyneisyys kunnallishallintoon tai toiminnan arviointiin".

Kelpoisuusehdoissa edellytetty JHTT- tai JHT-tutkinto rajaa nykyisellään liiaksi potentiaalisia hakijoita. Tilintarkastusjärjestelmän uudistuksessa JHTT -tutkinto on korvattu JHT -tutkinnolla, josta vuosittain hyväksytyjen määrä on merkittävästi pienempi kuin aiemmin JHTT -tutkinnoista. Tämä on vähentänyt näiden tutkintojen suorittaneiden kokonaismäärää.

PRH järjestää vuosittain tilintarkastajatutkinnot. JHT -tutkintoon ha-

2 (2)

Lahden kaupunki
Tarkastuslautakunta

Päätöspäivämäärä
26.02.2020 § 13

kevilta vaaditaan ylempi korkeakoulututkinto sekä julkishallinnon opintovaatimus tai työkokemusvaatimus. Arviointi sisältyy tutkintoon erillisenä osiona. Edellä selostetuilla perusteilla JHT -tutkintoa voidaan sellaisenaan pitää riittävänä kelpoisuutena kaupunginreviisorin virkaan. Kaupunginreviisorin tehtävät huomioiden virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ei yksinään riitä, vaan sen lisäksi kelpoisuusehtoina täytyy olla myös hyvä perehtyneisyys kunnallishallintoon ja toiminnan arviointiin.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Pöytäkirjanote: Konsernipalvelut / kirjaamo

Liitteenä

Tarkastustoimiston toimintasääntö

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 63

Lahden kaupungin hallintosäännön muuttaminen (pormestarimalli)

D/160/00.01.01.00.00/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Kaupunginlakimies Pekka Virkkunen, puh. 044 416 3072

Päätös Kaupunginvaltuusto palautti asian uudelleen valmisteltavaksi.

Päätösehdotus Kh: Kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteiden 1 ja 2 mukaiset muutokset Lahden kaupungin hallintosääntöön siten, että muutokset tulevat voimaan 1.6.2021.

**Käsittely kaupungin-
valtuustossa** Asiaan oli jaettu seuraava muutosmoniste:

”Kaupunginhallitus päätti tämämpäiväisessä kokouksessaan 31.8.2020 § 204 korvata liitteen 2 oheisella liitteellä.

Liite 2. Muutokset hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskeviin erillissääntöihin

Liitteeseen tehdyt muutokset:

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien erillissääntöjen **9 § Valtuutettujen aloitteet**, poistettu talousarvioaloitetta koskevat maininnat ja kolmas ja neljäs kappale muutettu kuulumaan seuraavanlaisiksi:

’Aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut 1-9 valtuutettua, tulee kaupunginhallituksen antaa kirjallinen vastaus aloitteen ensimmäiselle allekirjoittajalle. Vastaus toimitetaan muille valtuutetuille vastauksen antamisesta seuraavan valtuuston kokouksen esityslistan yhteydessä.

Aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 10 valtuutettua, tulee

kaupunginhallituksen esitellä vastaus valtuuston käsiteltäväksi.’ ”

Keskustelun kuluessa kaupunginhallituksen puheenjohtaja, valtuutettu Sirkku Hildén ehdotti, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi. Ehdotusta kannatettiin.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että kaupunginhallituksen puheenjohtaja, valtuutettu Hildén mm.

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 63

valtuutettu Pekka Komun kannattamana oli tehnyt edellä mainitun kannatetun palautusehdotuksen. Puheenjohtajan selostus hyväksyttiin.

Tämän jälkeen puheenjohtaja esitti äänestettäväksi siten, että ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista tässä kokouksessa, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat asian palauttamista, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä todettiin, että käsittelyn jatkamista kannatti 7 valtuutettua ja sen palauttamista kannatti 52 valtuutettua. Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä: Liite 3 63 §.

Näin ollen kaupunginvaltuusto palautti asian uudelleen valmisteltavaksi.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus 24.8.2020 § 197:

Lahden kaupunginvaltuusto on päättänyt 12.3.2018 § 27, että Lahden kaupungin poliittinen johtamisjärjestelmä muutetaan pormestarijärjestelmäksi seuraavan vaalikauden alusta 1.6.2021. Muutoksen käytännön toteutusta määriteltiin kaupunginhallituksen nimeämän johtamisjärjestelmätoimikunnan toimesta, joka laati esityksen koko kaupungin organisaatiota koskevista hallintosääntömuutoksista. Kaupunginvaltuusto hyväksyi hallintosäännön muutokset 21.1.2019 § 14.

Kaupunginhallitus päätti 30.9.2019 perustaa johtamisjärjestelmätoimikunnan jatkamaan aiempaa työtä. Työskentelyssä tarkasteltiin pormestariohjelman laadintaa, apulaispormestarien toimenkuvia, pormestariston ja viranhaltijaorganisaation yhteistoimintaa, pormestariston ja muun luottamushenkilöorganisaation yhteistoimintaa sekä edellä olevien käytäntöjen vaikutuksia virkaorganisaatioon.

Toimikunnan loppuraportti ja muutosehdotukset hallintosääntöön merkittiin tiedoksi kaupunginhallituksessa 22.6.2020 ja esiteltiin kaupunginvaltuustolle seminaarissa 19.8.2020.

Esitettävät muutokset perusteluineen:

Apulaispormestarien tehtävänkuvan kokoaminen hallintosäännön sisällä

Valtuuston 21.1.2019 hyväksymässä hallintosäännössä

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 63

apulaispormestarille kuuluvia tehtäviä oli hajautettu eri kohtien alle. Selkeyden kannalta apulaispormestarien tehtävät on uudessa ehdotuksessa koottu yhteen kohtaan. Käytännön työssä tulee huolehtia siitä, että apulaispormestari ja palvelualuejohtaja tunnistavat johtajuutensa ja vaikuttamispiirinsä päällekkäiset alueet sekä myös keskeiset vastuidensa eroavaisuudet, jotta rakentavat jatkuvasti yhteistyötä sujuvammaksi. Sama pätee myös pormestarin ja kansliapäällikön yhteistyöhön.

Samalla tehtäväkuvan osalta tarkennettiin yhteistyötä ja ”johtajapariajattelua” palvelualuejohtajan kanssa ja apulaispormestarin toimintaa suunnattiin lautakunnan johtamiseen. Työskentelyn aikana tunnistettiin myös, että pormestarin ja apulaispormestarin tehtävärajaus tulisi olla mahdollisimman selkeä.

Pormestarin ja apulaispormestarin esittelyoikeus tarvittaessa

Hyväksytyn hallintosäännön mukaan asiat päätetään toimielimen kokouksessa pormestarin tai viranhaltijan esittelystä. Pormestarin tehtävänä on esitellä kaupunginhallituksessa kaupunkistrategia ja siihen liittyvät muut strategiat. Työskentelyn aikana ja muiden kaupunkien pormestareille perehtymisen myötä toimikunta esittää esittelyoikeuden laajentamista siten, että pormestari voi tarvittaessa päättää ottaa esiteltäväkseen kansliapäällikön esiteltäväksi kuuluvan asian kaupunginhallituksessa ja apulaispormestari voivat tarvittaessa päättää ottaa asian esiteltäväkseen johtamassaan lautakunnassa.

Pormestariston kauden pituus

Esitetään, että pormestariston kauden pituus muutetaan hallintosäännössä neljäksi (4) vuodeksi nykyisen kahden (2) sijaan. Näin tuetaan pormestariston työskentelyn pitkäjänteisyyttä ja vakautta. Kauden muuttamista perustelee myös se, että pormestariohjelma on tarkoitus laatia koko vaalikauden ajaksi.

Lautakuntien jäsenmäärä

Esitetään, että kaupungin lautakuntien jäsenmäärä muutetaan muotoon 9-11.

Muutokset valtuustoaloitteiden ja –kysymysten esittämiseen ja käsittelyyn

Valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on valtuuston kokouksen

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 63

yhteydessä oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Käytännössä aloite voidaan tehdä hyvin monenlaisista ja –tyyppisistä asioista. Aloitteen tulisi kuitenkin olla luonteeltaan esitys kaupungin toimialaan kuuluvan tehtävän hoitamisesta. Valtuustoaloitteiden käsittelystä ja sisällöstä ei säädetä kuntalaissa. Kuntalaki kuitenkin edellyttää, että kunnan hallintosäännössä on määrättävä, miten valtuutettujen aloitteet on käsiteltävä.

Esitetään, että valtuustoaloitteen osalta valtuuston käsittelyyn tulevan aloitteen allekirjoittajina tulee olla 10 valtuutettua. Muussa tapauksessa kaupunginhallitus antaa vastauksen aloitteeseen.

Uutena aloitemuotona on ryhmäaloite, joita järjestäytynyt valtuustoryhmä voi tehdä kahdeksan kappaletta valtuustokauden aikana. Kaikki ryhmäaloitteet tuodaan kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Valtuustokysymykseen esitetään muissa kaupungeissa yleisesti käytettyä vähintään neljäosan (15) valtuutetun allekirjoituksen vaadetta.

Päätösehdotus:

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteen 1 mukaiset muutokset Lahden kaupungin hallintosääntöön siten, että muutokset tulevat voimaan 1.6.2021.”

Käsittely kaupunginhallituksessa:

Kaupunginhallituksen jäsen Rami Lehto esitti, että liitteessä 1 yleiset määräykset oleva kohta § 2 lautakuntien jäsenmäärä säilytetään entisellään ja liitteessä 2 hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevat säännöt kohdat § 9 Valtuutettujen aloitteet ja § 10 Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys säilytetään entisellään.

Esitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Kaupunginjohtaja täydensi päätösehdotustaan:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteiden 1 ja 2 mukaiset muutokset Lahden kaupungin hallintosääntöön siten, että muutokset tulevat

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 63

voimaan 1.6.2021.”

Päätös:
Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku:
Kh: muutoksenhakukielto
Kv: valitusosoitus

Toimenpiteet:
Kh: kv
Kv: -

Muutoksenhaku Kh: muutoksenhakukielto
Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet Kh: kv
Kv: -

Liitteenä
1. Muutokset hallintosäännön yleisiin määräyksiin
2. Muutokset hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskeviin erillissääntöihin (korjattu liite)

LAHDEN KAUPUNKI HALLINTOSÄÄNTÖ

Sisällys:

- **Yleiset määräykset**
- **Kaupunginvaltuustoa koskevat säännöt**
- **Kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa koskevat erillissäännöt**
- **Sivistyksen palvelualueita koskevat erillissäännöt**
- **Kaupunkiympäristön palvelualueita koskevat erillissäännöt**
- **Ulkoista tarkastusta koskevat erillissäännöt**

HALLINTOSÄÄNNÖN YLEISET MÄÄRÄYKSET

I luku

Yleiset määräykset

1 § Hallintosäännön soveltamisala

Hallintosäännön yleisissä määräyksissä säädetään kaupungin päätöksenteko- ja kokousmenettelystä, toiminnan julkisuudesta, talouden ja toiminnan tarkastuksesta, sisäisestä valvonnasta, edustamista ja oikeustoimia koskevasta toimivallasta, taloushoidosta sekä henkilöstöhallinnosta. Hallintosääntö sisältää myös kaupunginvaltuustoa, konsernihallintoa ja palvelualueita sekä ulkoista tarkastusta koskevat määräykset.

Hallintosäännön yleisiä määräyksiä sekä siihen liittyviä yhteiset talousasiat- ja henkilöstöasiattaulukkoa sovelletaan ensisijaisena muihin hallintosäännön osiin nähden.

2 § Luottamushenkilöorganisaatio

Kaupunkiorganisaatio jakautuu konsernihallintoon, sivistyksen palvelualueeseen, kaupunkiympäristön palvelualueeseen sekä mahdollisiin taseyksikköihin.

Luottamushenkilötoimieliminä ovat:

<i>organisaatio</i>	<i>toimielin</i>	<i>jäsenmäärä</i>
konsernihallinto	- kaupunginvaltuusto	59
	- tarkastuslautakunta	7-12
	- kaupunginhallitus	11
	- konserni- ja tilajaosto	9
	- keskusvaalilautakunta	
	- vaalilautakunnat	
	- vaalitoimikunnat	
sivistyksen palvelualue	- sivistyslautakunta	9-11 12
	- hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta	9-11 12
	- aluejohtokunta	9
	(vähintään 5 jäsenen ja 5 varajäsenen on asuttava alueella valintavaiheessa)	
	- Wellamo-opiston johtokunta	9
kaupunkiympäristön palvelualue	- kaupunkiympäristölautakunta	9-11 12
	- rakennus- ja ympäristölupalautakunta	9-11 11
	- Päijät-Hämeen jätelautakunta	13
	- Lahden seudun joukkoliikennelautakunta	14

Sivistys-, hyvinvoinnin ja vapaa-ajan sekä kaupunkiympäristölautakuntien jäsenistä vähintään puolet tulee olla varsinaisia valtuutettuja.

Kaupunginhallitus voi nimetä edustajansa kuhunkin lautakuntaan puhe ja läsnäolo-oikeudella.

Kaupunginhallitus asettaa keskuudestaan konserni- ja tilajaoston. Kaupunkiympäristön apulaispormestari toimii konserni- ja tilajaoston puheenjohtajana. Konserni- ja tilajaoston jäsenistä vähintään puolet tulee olla kaupunginhallituksen varsinaisia jäseniä.

Tarkastuslautakunta voi päättää tarvittavien jaostojen asettamisesta ja päättää niiden tehtävistä. Mahdollisten jaostojen jäseniksi voidaan valita tarkastuslautakunnan varsinaisia jäseniä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä toimivat myös jaostoissa henkilökohtaisina varajäseninä.

Kaupunginvaltuustoa ja vaalit järjestäviä toimielimiä lukuun ottamatta muiden toimielimien jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet.

Kaupunginhallituksen asemasta ja tehtävistä, kaupungin johtamisesta ja konsernihallinnon tehtävistä määrätään jäljempänä kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa sekä ulkoista tarkastusta koskevassa osassa.

3 § Pormestari ja apulaispormestarit

Valtuusto valitsee varsinaisista valtuutetuista pormestarin ja 2 apulaispormestaria **2 4** vuoden toimikaudeksi. Pormestari ja kumpikin apulaispormestari valitaan kukin erikseen ja eri vaalitoimituksilla kuin kaupunginhallituksen tai lautakuntien jäsenet ja varajäsenet.

Pormestari ja apulaispormestarit ovat päätoimisia luottamushenkilöitä.

Pormestarin ja apulaispormestarien valmistelusta valtuusto hyväksyy pormestariohjelman jota pormestari toteuttaa yhdessä muun organisaation kanssa.

Pormestari päättää kaupungin johtoryhmästä ja sen tehtävistä.

Pormestarin varahenkilöinä toimivat apulaispormestarit kaupunginhallituksen määräämässä sijaantulojärjestyksessä ellei muualla toisin määrätä.

Apulaispormestarin varahenkilöinä toimii toinen apulaispormestari.

Apulaispormestarien tehtäväalueet ovat

- 1) ~~sivistyksen palvelualue~~ sivistys- sekä hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta
- 2) kaupunkiympäristön palvelualue kaupunkiympäristö- sekä rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Valtuusto valitsee pormestarille sekä apulaispormestarille sijaisen varsinaisista valtuutetuista, mikäli tämän poissaolo kestää yli kaksi kuukautta.

Pormestarin tehtävänä on **sen lisäksi mitä kuntalaissa säädetään**

1. toimia kaupunginhallituksen puheenjohtajana,
2. esitellä kaupunginhallituksessa kaupunkistrategia ja siihen liittyvät muut strategiat,
3. määritellä kaupunginhallitukselle esiteltävien asioiden valmistelun poliittiset suuntaviivat,
4. johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupungin ja kaupunkikonsernin strategista ja poliittista toimintaa,

5. johtaa strategian ja kaupunginhallituksen tehtävien toteuttamisen edellyttämää poliittista yhteistyötä
6. vastata kaupungin poliittisen prosessin kokonaisjohtamisesta ja kaupunginhallituksen ja lautakuntien välisestä sekä kuntayhtymiin ja tytäryhteisöihin suuntautuvasta poliittisesta koordinoinnista
7. määrittellä strategiaan perustuen kuntayhteistyön ja kaupunkipolitiikan suuntaviivat,
8. toimia työllisyysfoorumin puheenjohtajana,
9. vastata talousarvion valmistelusta yhdessä kansliapäällikön kanssa,
10. johtaa kaupungin edunvalvontaa ja elinvoima- ja elinkeinopolitiikkaa, työllisyyspolitiikkaa sekä korkeakoulupolitiikkaa,
11. johtaa kaupungin strategista viestintää,
12. johtaa kaupungin suhdetoimintaa, kansainvälisiä asioita ja edustamista sekä vastaa yhteydenpidosta eri sidosryhmiin,
13. edistää kaupunkidemokratiaa ja kaupunkilaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia,
14. toimia kansliapäällikön esimiehenä sekä apulaispormestarien hallinnollisena esimiehenä.
15. seurata lautakuntien ja niiden jaostojen, johtokuntien, toimikuntien sekä luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden toimintaa, päätösten laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä ryhtyä tarvittaessa toimenpiteisiin asian ottamiseksi kaupunginhallituksen käsiteltäväksi,
16. seurata kaupungin kehitystä ja tehdä kaupunginhallitukselle sitä koskevia aloitteita.

Apulaispormestarien tehtävänä on

1. toimia edellä kaupunginhallituksen varapuheenjohtajina kaupunginvaltuuston määräämässä järjestyksessä,
2. määrittellä lautakunnissaan esiteltävien asioiden valmistelun poliittiset suuntaviivat ottaen huomioon kaupungin strategian, talousarvion ja pormestariohjelman,
3. johtaa lautakuntansa tehtävien toteuttamisen edellyttämää poliittista yhteistyötä ja koordinointia,
4. vastata omalta osaltaan yhdessä palvelualuejohtajan kanssa strategiasta johdettujen talousarvion toiminnan ja talouden tavoitteiden toteuttamisesta,
5. vastata osaltaan pormestarin alaisuudessa kaupungin edunvalvonnasta, elinkeinopolitiikasta, suhdetoiminnasta, kansainvälisistä asioista ja edustamisesta sekä yhteydenpidosta eri sidosryhmiin,
6. johtaa palvelualueensa lautakuntiansa alaista strategista viestintää yhdessä palvelualuejohtajan kanssa pormestarin alaisuudessa,
7. edistää kaupunkidemokratiaa ja kaupunkilaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia
8. toimia tehtäväalueensa lautakuntien puheenjohtajana
9. vastata johtamansa lautakunnan osalta poliittisen prosessin johtamisesta ja lautakunnan toiminnan poliittisesta koordinoinnista suhteessa kaupunginhallitukseen ja kaupunginhallituksen jaostoihin sekä muihin lautakuntiin
10. vastata yhdessä pormestariston kanssa poliittisesta koordinoinnista koko kaupungin toiminnan näkökulmasta

lisäksi sivistyksen palvelualueen apulaispormestari

11. toimii sivistyslautakunnan sekä hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan puheenjohtajana,

ja lisäksi kaupunkiympäristö- sekä rakennus- ja ympäristölupalautakunnan palvelualueen apulaispormestari toimii

12. toimii kaupunkiympäristö- sekä rakennus- ja ympäristölupalautakunnan puheenjohtajana sekä

13. kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaoston puheenjohtajana

4 § Henkilöstöorganisaatio

Kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa johtaa pormestarin alaisena kansliapäällikkö. Kansliapäällikön sijaisena toimii konsernipalvelujohtaja, ellei kaupunginhallitus toisin päättä. Kaupunginvaltuusto voi kuitenkin, milloin virka on avoimena tai poissaolo kestää kahta kuukautta pitemmän ajan, ottaa virkaan väliaikaisen hoitajan.

Palvelualuejohtajat johtavat palvelualueita kansliapäällikön ja kaupunginhallituksen alaisuudessa. Konsernihallintoa johtaa konsernipalvelujohtaja kansliapäällikön ja kaupunginhallituksen alaisuudessa lukuun ottamatta suoraan kansliapäällikön ja kaupunginhallituksen alaisuudessa toimivia yksiköitä ja tarkastustoimistoa, joka toimii tarkastuslautakunnan alaisuudessa. Kaupunginhallituksen alaiset taseyksiköt toimivat kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaoston ja konsernipalvelujohtajan alaisuudessa.

Siltä osin kuin asiasta ei ole määrätty hallintosäännössä konsernihallinnon, palvelualueiden ja taseyksikköjen organisaatiosta ja tehtävistä voidaan määrätä kaupunginhallituksen tai ao. lautakunnan hyväksymässä toimintasäännössä. Organisaatio voidaan jakaa vastuualueisiin, palveluyksikköihin ja toimintayksikköihin tai edellä mainittua organisaatiotasojärjestystä noudattaen vain johonkin tai joihinkin näistä. Vastuualueita johtaa vastuualuejohtaja, palveluyksikköä palveluyksikön esimies ja toimintayksikköä toimintayksikön esimies. Alimmalla käytetyllä organisaatiotasolla voi olla vielä yksi alempi esimiestaso henkilöstöasioita varten.

Siltä osin kuin asiasta ei ole määrätty hallintosäännössä tai toimintasäännössä kansliapäällikkö, konsernipalvelujohtaja, palvelualuejohtaja, taseyksikön johtaja, vastuualuejohtaja sekä palveluyksikön ja toimintayksikön esimies päättävät johtamansa yksikkönsä organisaatiosta ja tehtävistä sekä yksikkönsä työvoiman käytöstä. Kaupunginhallitus voi päättää konsernihallinnon, palvelualueiden ja taseyksikköjen välisestä tehtäväjaosta silloin, kun niitä koskevista säännöistä ei muuta ilmene.

Kaupunginhallitus, pormestari ja kansliapäällikkö voivat asettaa alaisuuteensa määrätyn tehtävän hoitamista varten työryhmän. Työryhmä voi koostua eri konsernihallinnossa, palvelualueilla tai taseyksiköissä työskentelevistä henkilöistä.

Yhteistoimintaelimenä henkilöstöä koskevissa asioissa toimii koko henkilöstöä koskeva kaupungin yhteistoimintaryhmä ja kullakin palvelualueella ja tarvittaessa taseyksikössä sen henkilöstöä koskeva palvelualueen tai taseyksikön yhteistoimintaelin.

Konsernihallinnon yksiköt antavat sitovaa ohjeistusta ja tukea palvelualueille ja taseyksiköille oman vastuualueensa asioiden kaupunkitasoista hoitamista koskien. Ohjeistus voi koskea esimerkiksi lakien ym. säännösten sekä kaupunginvaltuuston ja -hallituksen päätösten tulkintaa, yhteisiä toimintaprosesseja sekä resurssien käyttöä toimialojen kesken.

5 § Toimivallan siirtäminen

Toimielin, luottamushenkilö ja viranhaltija voivat päättää hallintosäännöllä sille siirretyn tai erityislainsäädännön nojalla sille suoraan kuuluvan toimivallan siirtämisestä edelleen alaiselleen toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle, mikäli se on lain mukaan mahdollista.

Päätöksistä on pidettävä ajan tasalla olevaa luetteloa konsernipalveluissa.

6 § Otto-oikeus

Kaupunginhallitus, lautakunta ja johtokunta voivat ottaa käsiteltäväkseen alaisensa viranomaisen toimivaltaan siirretyn asian, jossa ao. viranomainen on tehnyt päätöksen, lukuun ottamatta niitä asioita, joita kuntalain mukaan ei saa ottaa ylemmän toimielimen käsiteltäväksi.

Asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kaupunginhallitus, pormestari, kansliapäällikkö sekä kukin apulaispormestari alaisensa yksikköjen tekemien päätösten osalta sekä jaostojen päätösten osalta lisäksi kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa koskevissa erillissäännöissä mainittu viranhaltija.

Asian ottamisesta lautakunnan käsiteltäväksi voi päättää lautakunta, apulaispormestari, palvelualuejohtaja ja esittelijä.

Asian ottamisesta johtokunnan käsiteltäväksi voi päättää johtokunta, sen puheenjohtaja ja esittelijä.

Asian ottamisesta ylemmän toimielimen käsiteltäväksi on päätettävä viimeistään sen ajan kuluessa, jossa oikaisuvaatimus päätöksestä olisi tehtävä.

7 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen

Kaupunginhallituksen alaisen viranomaisen on ilmoitettava kaupunginhallitukselle, lautakunnan alaisen viranomaisen lautakunnalle ja johtokunnan alaisen viranomaisen johtokunnalle tekemistään päätöksistä lukuun ottamatta asioita tai asiaryhmiä, joista ao. toimielin on erikseen päättänyt, ettei niistä tarvitse ilmoittaa. Ilmoitusvelvollisuus ei koske tarkastuslautakuntaa.

Ilmoitus on tehtävä neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta. Viranhaltijapäätöksen osalta määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta.

Päätökset niissä asioissa, joista ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä panna täytäntöön, jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta ao. toimielimen käsiteltäväksi.

8 § Kaupungin asukkaiden aloitteet

Kaupungin asukkaalla sekä kaupungissa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä kaupungille aloitteita sen toimintaa koskevissa asioissa. Aloite on sen viranomaisen käsiteltävä, jonka tehtäväalueelle aloitetta koskeva asia kaupungissa kuuluu. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava ilman aiheutonta viivytystä aloitetta käsittelevä viranomainen ja arvioitu käsittelyaika.

Kaupunginhallituksen on esitettävä kaupunginvaltuustolle luettelo kaupunginvaltuuston toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyistä aloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä vuosittain kaupunginvaltuuston työjärjestyksessä määrättyyn ajankohtaan mennessä. Kaupunginvaltuusto voi samalla todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

9 § Nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto

Kaupunginhallitus asettaa toimikaudekseen nuorisovaltuuston, joka koostuu vuosittain valittavista jäsenistä ja varajäsenistä (koulujen ja 2. asteen oppilaitosten oppilaskuntien edustajat sekä yleiskokousedustajat) nuorisovaltuuston sääntöjen mukaisesti. Jäsenistä vähintään yhden tulee olla kaupunkikeskuksesta ja yhden aluejohtokunnan alueelta. Nuorisovaltuusto toimii sivistyksen palvelualueella, joka huolehtii nuorisovaltuuston toimintaedellytyksistä. Nuorisovaltuuston tehtävät ovat kuntalain (410/2015) mukaiset.

Kaupunginhallitus asettaa toimikaudekseen vanhusneuvoston, jossa on 11 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Jäsenistä vähintään kuuden tulee edustaa vanhusjärjestöjä. Vanhusneuvosto toimii sivistyksen palvelualueella, joka huolehtii vanhusneuvoston toimintaedellytyksistä. Vanhusneuvoston tehtävät ovat kuntalain (410/2015) mukaiset.

Kaupunginhallitus asettaa toimikaudekseen vammaisneuvoston, jossa on 11 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Jäsenistä vähintään kuuden tulee edustaa vammaisia, heidän omaisiaan tai vammaisjärjestöjä. Lisäksi yhden jäsenen tulee olla perehtynyt rakennusten suunnitteluun. Vammaisneuvosto toimii sivistyksen palvelualueella, joka huolehtii vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä. Vammaisneuvoston tehtävät ovat kuntalain (410/2015) mukaiset.

II luku

Kokousmenettely

10 § Soveltaminen

Tämän luvun määräyksiä noudatetaan kaupungin toimielimissä kaupunginvaltuustoa lukuun ottamatta sekä soveltuvin osin toimitus- ja katselmusmiesten kokouksissa. Kaupunginvaltuuston kokousmenettelystä määrätään jäljempänä kaupunginvaltuustoa koskevassa osiossa.

11 § Kokousaika ja -paikka

Toimielin päättää kokouksensa ajankohdasta ja paikasta.

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen sen pitämisestä.

Puheenjohtaja voi peruuttaa kokouksen, mikäli kokouksen pitäminen ei ole aiheellista käsiteltävien asioiden vähäisen määrän tai muun perustellun syyn vuoksi.

12 § Kokouksen koollekutsuminen

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsu on annettava tiedoksi toimielimen jäsenille ja muille, joilla on oikeus tai velvollisuus olla läsnä kokouksessa, vähintään kolme päivää ennen kokousta toimielimen päättämällä tavalla.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Esityslista lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä.

Kokouskutsu ja esityslista voidaan lähettää myös sähköisessä muodossa.

13 § Jatkokokous

Asiat, joita ei ole saatu kokouksessa käsitellyiksi, voidaan siirtää jatkokokoukseen. Jatkokokoukseen ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille on kuitenkin pyrittävä antamaan tieto jatkokokouksesta.

14 § Varajäsenen kutsuminen

Toimielimen jäsenen, joka on estynyt saapumasta kokoukseen, on kutsuttava varajäsen sijaansa.

Toimielimen jäsen voi kutsua varajäsenen kokoukseen käsittelemään asiaa, jonka käsittelyyn hän ei voi itse esteen tai esteellisyyden vuoksi osallistua. Myös puheenjohtaja, esittelijä ja sihteeri voivat toimittaa kutsun varajäsenelle.

15 § Kokouksen pitäminen

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimielin toisin päättä.

Jos asia on kiireellinen, toimielin voi päättää ottaa sen käsiteltäväkseen, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa. Jos asiaa ei ole valmisteltu, päätös asian ottamisesta käsiteltäväksi on tehtävä yksimielisesti.

16 § Kokouksen johtaminen

Puheenjohtajan tehtävänä on johtaa asioiden käsittelyä sekä pitää huolta järjestyksestä toimielimen kokouksessa. Varoituksen annettuaan puheenjohtaja saa määrätä poistettavaksi henkilön, joka käyttäytyy sopimattomasti. Jos syntyy epäjärjestys, puheenjohtajan on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

17 § Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

18 § Läsnäolo kaupungin ja sen tytäryhteisöjen toimielinten kokouksissa

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen toimielinten kokouksissa on läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen jäsenten lisäksi seuraavilla:

toimielin

läsnäolo- ja puheoikeus

kaupunginhallitus

kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat, joiden roolina kaupunginhallituksessa on strateginen ja tehtävänä valtuuston roolin tarkastelu sekä, konsernipalvelujohtaja ja palvelualuejohtajat

kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto	pormestari, apulaispormestarit, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, kansliapäällikkö, konsernipalvelujohtaja. Mikäli kaupunginvaltuuston puheenjohtaja on estynyt, ovat kaupunginvaltuuston varapuheenjohtajilla läsnäolo- ja puheoikeus hänen sijaisinaan siinä järjestyksessä kuin heidät on varapuheenjohtajaksi valittu.
kaupungin muut toimielimet lukuun ottamatta tarkastuslautakuntaa	pormestari tai tämän sijaisena apulaispormestari siinä järjestyksessä kuin heidät on valittu kaupunginhallituksen varapuheenjohtajaksi taikka kaupunginhallituksen erikseen määräämä edustaja, kansliapäällikkö sekä apulaispormestari johtamallaan palvelualueella
tarkastuslautakunta	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja; lisäksi tilintarkastajalla sekä lautakunnan kutsumilla luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla sekä kaupunkikonserniin kuuluvan yhteisön tai säätiön toimielimen jäsenenä tai palveluksessa olevalla henkilöllä on velvollisuus olla läsnä tarkastuslautakunnan tai jaoston kokouksissa lautakunnan tai jaoston niin päättäessä
tytäryhteisön hallitus tai vastaava toimielin	kansliapäällikkö tai hänen määräämänsä ja pormestari tai hänen määräämänsä apulaispormestari
kansliapäällikön tai palvelualuejohtajan vastuulle määrätyn tytäryhteisön hallitus tai vastaava toimielin	edellisten lisäksi kansliapäällikön tai palvelualuejohtajan sijaisena tämän erikseen määräämä viranhaltija tai työntekijä
muut kaupunkiorganisaation kokoukset	Pormestarilla on puhe- ja läsnäolo-oikeus muissakin kaupunkiorganisaation sisäisissä kokouksissa. Samoin apulaispormestarilla on oikeus osallistua oman palvelualueensa sisäisiin kokouksiin puhe- ja läsnäolo-oikeudella.

Muiden kuin edellä mainittujen läsnäolosta ja puheoikeudesta kaupungin toimielimissä päättää asianomainen toimielin. Läsnäolosta ja puheoikeudesta kaupungin tytäryhteisön toimielimissä päättää tytäryhteisö konserniohjeen määräykset huomioon ottaen. Pormestari tai hänen sijaisenaan apulaispormestari voivat käyttää läsnäolo- ja puheoikeuttaan tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksissa silloin, kun siihen on omistajan tahdon välittymisen tai poliittisen koordinaation takia erityinen tarve.

19 § Esittely

Asiat päätetään toimielimen kokouksessa pormestarin tai viranhaltijan esittelystä.

Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana (pohjaehdotus). Jos esittelijä on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin toimielin on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on pohjaehdotus. Jos ehdotus on peruutettu, asia on jätettävä käsittelemättä, jollei toimielin toisin päättä.

Kaupunginhallituksessa esittelijänä toimii pormestari kaupungin strategian osalta ja kansliapäällikkö muilta osin ja hänen sijaisenaan konsernipalvelujohtaja. Kansliapäällikköä koskevat virkasuhdeasiat esittelee pormestari.

Konserni- ja tilajaostossa esittelijänä toimii konsernipalvelujohtaja ja konsernin käytössä oleviin toimitiloihin liittyvissä asioissa tilakeskuksen johtaja. Kansliapäälliköllä on kuitenkin oikeus tarvittaessa ratkaista kenen esiteltäväksi asia kuuluu sekä ottaa asia edellä mainituilta esittelijöiltä asia omaan esittelyynsä.

Tarkastuslautakunnassa ja sen mahdollisissa jaostoissa asiat esittelee kaupunginreviisori. Lautakunta voi jotakin asiaa tai asiaryhmää varten määrätä muun virkasuhteisen esittelijän tai asia voidaan päättää puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

Muissa lautakunnissa esittelijöinä toimivat palvelualuejohtaja ja vastuualuejohtajat ellei hallintosäännön palvelualuekohtaisessa osiossa toisin määrätä. Mikäli palvelualueella ei ole vastuualuejohtajia, toimivat esittelijöinä palvelualuejohtaja ja palveluyksiköiden esimiehet ja se, mitä jäljempänä määrätään vastuualuejohtajasta, koskee tässä tapauksessa palveluyksikön esimiestä.

Vastuualuejohtajat esittelevät vastuualuettaan koskevat asiat, kuitenkin niin, että tarvittaessa palvelualuejohtaja ratkaisee, kenen esiteltäväksi asia kuuluu. Palvelualuejohtajalla on oikeus ottaa esiteltäväkseen vastuualuejohtajalle kuuluva asia sekä siirtää omaan esittelyynsä kuuluvan asian esittely vastuualuejohtajalle.

Pormestari voi tarvittaessa päättää ottaa esiteltäväkseen kansliapäällikön esiteltäväksi kuuluvan asian kaupunginhallituksessa. Apulaispormestarit voivat tarvittaessa päättää ottaa asian esiteltäväkseen johtamassaan lautakunnassa.

Mikäli esittelijä on esteellinen tai estynyt, toimii esittelijänä hänen sijaisensa. Jos sijainen ei ole kokouksessa saapuvilla, toimitilin voi päättää esittelystä erillisellä päätöksellä.

Johtokuntien esittelystä määrätään jäljempänä niitä koskevissa osioissa.

Toimitilin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä.

20 § Eriävä mielipide

Vastaehdotuksen tehneellä tai päätöstä vastaan äänestäneellä toimitilimen jäsenellä sekä, jos päätös poikkeaa päätösehdotuksesta, asian esittelijällä on oikeus ilmoittaa päätöksestä eriävä mielipide. Ilmoitus on tehtävä heti, kun päätös on tehty. Kirjalliset perustelut, jotka on esitetty ennen pöytäkirjan tarkastamista, liitetään pöytäkirjaan.

Päätöstä vastaan äänestänyt tai eriävän mielipiteen ilmoittanut toimitilimen jäsen ei ole vastuussa päätöksestä. Esittelijä vapautuu vastuusta vain ilmoittamalla eriävän mielipiteen.

21 § Esteellisyyden toteaminen

Ensisijaisesti henkilön on itse ilmoitettava esteellisyydestään. Mikäli jäsenen tai muun läsnäoloon oikeutetun esteellisyydestä on olemassa epäily ilman, että tämä itse ilmoittaa siitä, toimielimen puheenjohtajan on saatettava asia toimielimen ratkaistavaksi.

Henkilö, jonka esteellisyydestä päätetään, ei saa olla päättämässä omasta esteellisyydestään.

22 § Äänestys ja vaalit

Äänestyksestä ja vaalin toimittamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä kaupunginvaltuustoa koskevassa osiossa määrätään.

23 § Pöytäkirjan laatiminen, tarkastaminen ja nähtävänä pitäminen

Toimielimen kokouksesta pidetään pöytäkirjaa. Luottamushenkilön ja viranhaltijan päätöksistä pidetään pöytäkirjaa tai päätösluetteloa, jollei se päätöksen luonteen johdosta ole tarpeetonta.

Toimielimen pöytäkirjan kirjoittaa puheenjohtajan johdolla pöytäkirjanpitäjä, jonka toimielin nimeää. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja lautakuntien pöytäkirjat siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Kaupungin muun kuin edellä mainitun viranomaisen pöytäkirja pidetään vastaavasti yleisesti nähtävänä, jos asianomainen viranomaisen katsoo sen tarpeelliseksi.

Toimielimen pöytäkirjaan merkitään seuraavat tiedot:

järjestäytymistiedot	<ul style="list-style-type: none"> - toimielimen nimi - kokouksen alkamis- ja päättymisaika sekä kokouspaikka - läsnä ja poissa olleet ja missä ominaisuudessa kukin on ollut läsnä - kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
asian käsittelytiedot	<ul style="list-style-type: none"> - asiaotsikko - selostus asiasta - päätösehdotus - esteellisyys - tehdyt ehdotukset ja onko niitä kannatettu - äänestykset: äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys sekä äänestyksen tulos - vaalit: vaalitapa ja vaalin tulos - päätöksen toteaminen - eriävä mielipide
laillisuustiedot	<ul style="list-style-type: none"> - oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus - puheenjohtajan allekirjoitus - pöytäkirjanpitäjän varmennus - merkintä pöytäkirjan tarkastuksesta

- merkintä nähtävänä pidosta, mikäli pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä

Toimielimen pöytäkirjaan liitettävissä oikaisuvaatimusohjeissa annetaan tarpeelliset ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemiseksi. Valitusosoituksessa mainitaan valitusviranomaisen, valitusaika ja mitä valituskirjaan on liitettävä. Mikäli toimielimen päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä valitusta, pöytäkirjaan liitetään tästä ilmoitus ja samalla mainitaan, mihin lain tai asetuksen kohtaan kielto perustuu.

III luku

Julkisuus ja asiakirjahallinto

24 § Asiakirjajulkisuus

Kunnallisten viranomaisten asiakirjat ovat julkisia, jollei viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (julkisuuslaki) tai muussa laissa erikseen toisin säädetä.

Jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta. Jos asiakirja ei vielä ole julkinen, tiedon saaminen on viranomaisen harkinnassa. Tietojen saamista ei saa kuitenkaan rajoittaa ilman asiallista ja laissa säädettyä perustetta eikä enempää kuin suojattavan edun vuoksi on tarpeellista.

Laissa salassa pidettäväksi säädetyn tiedon voi luovuttaa vain silloin, kun laissa on nimenomaisesti säädetty joko tiedon luovuttamis- tai saamisoikeudesta tai, kun asianomainen on antanut luovuttamiseen suostumuksensa. Kun vain osa asiakirjasta on salassa pidettävä, tieto on annettava asiakirjan julkisesta osasta, jos se on mahdollista niin, ettei salassa pidettävä osa tule tietoon.

Asiakirjan antamisesta päättää julkisuuslain mukaan se viranomaisen, jonka hallussa asiakirja on, jollei julkisuuslaista muuta johdu tai muussa laissa toisin säädetä. Viranomaisena, jonka hallussa asiakirja on, pidetään ko. toiminnasta vastaavaa kunnallista toimielintä. Toimielimelle voidaan johtosäännöllä antaa oikeus siirtää asiakirjan antamista koskevaa viranomaisen ratkaisovaltaa päättämässään laajuudessa alaiselleen luottamushenkilölle tai viranhaltijalle.

Tiedon asiakirjan sisällöstä antaa se viranomaisen henkilöstöön kuuluva, jolle viranomaisen on tämän tehtävän määrännyt tai jolle se hänen asemansa ja tehtäviensä vuoksi muuten kuuluu. Mikäli tiedon antamiseen oikeutettu luottamushenkilö, viranhaltija tai työntekijä katsoo, ettei pyydettyä tietoa voida antaa, on pyytäjälle julkisuuslain mukaan ilmoitettava kieltäytymisen syy sekä tiedusteltava, haluaako hän asian siirrettäväksi viranomaisen ratkaistavaksi.

Edellä tarkoitettu viranomaisen on oikeutettu siirtämään päättämässään laajuudessa asiakirjan antamista koskevaa viranomaisen ratkaisovaltaa alaiselleen luottamushenkilölle tai viranhaltijalle.

Tieto julkisesta asiakirjasta sekä viranomaisen ratkaisu tilanteessa, jossa pyydettyä tietoa ei ole annettu, on annettava julkisuuslain mukaan viimeistään kahden viikon kuluessa siitä, kun viranomaisen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön. Jos pyydettyjä asiakirjoja on paljon tai asian käsittely ja ratkaisu vaativat tavanomaista suuremman työmäärän, on tieto annettava viimeistään kuukauden kuluessa. Tiedon antamatta jättämisen johdosta annetusta viranomaisen ratkaisusta on tehtävä muutoksenhakukelpoinen päätös.

25 § Asianosaisjulkisuus ja itseä koskevat tiedot

Asianosaisella on oikeus saada tieto muustakin kuin julkisesta asiakirjasta laissa säädetyin rajoituksin.

Jokaisella on oikeus saada tieto itseään koskevista viranomaisen asiakirjaan sisältyvistä tiedoista laissa säädetyin rajoituksin.

26 § Kokouksen julkisuus

Kaupunginvaltuuston kokoukset ovat julkisia, jollei se painavasta syystä päättä käsitellä yksittäistä asiaa suljetuin ovin. Muun toimielimen kuin kaupunginvaltuuston kokoukset ovat julkisia vain, jos toimielin niin päättää.

Kaupunginvaltuuston tai muun toimielimen kokous ei kuitenkaan ole julkinen, jos kokouksessa käsitellään asiaa tai asiakirjaa, joka on lailla säädetty salassa pidettäväksi.

27 § Viestintä

Lahden kaupunki tiedottaa aktiivisesti vireillä olevista asioista, niiden käsittelystä ja tehdyistä päätöksistä sekä niiden vaikutuksista. Viestintä tukee asukkaiden osallistumista kaupungin kehittämiseen. Lahden kaupungin viestintää johtaa kansliapäällikkö.

28 § Asiakirjahallinnon järjestäminen

Kaupunginhallitus vastaa arkistotoimen järjestämisestä. Kaupunginhallitus määrää sen viranhaltijan tai toimihenkilön, joka johtaa kunnan arkistotoimintaa ja arkistonmuodostusta sekä huolehtii kunnan pysyvästi säilytettävistä asiakirjoista.

Arkistonmuodostajia ovat kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, lautakunnat ym. kaupungin toimielimet alaisine yksiköineen. Arkistonmuodostajan arkisto voi jakautua osa-arkistoihin. Arkistonmuodostajan tehtävänä on:

- 1) huolehtia arkistotoimesta hallussaan olevan arkiston osalta arkistotoimea johtavan viranhaltijan tai toimihenkilön antamien ohjeiden mukaisesti
- 2) määrätä arkistolleen vastuunalainen hoitaja ja osa-arkiston hoitajat sekä ilmoittaa heidät arkistotoimea johtavalle viranhaltijalle tai toimihenkilölle,
- 3) tehdä arkistotoimeen liittyviä esityksiä arkistotoimea johtavalle viranhaltijalle tai toimihenkilölle.

29 § Asiakirjoista perittävät lunastukset sekä niiden antamisesta perittävät maksut

Tavanomaisesta tiedon antamisesta pöytäkirjanotteesta, kopiosta tai muusta tulosteesta peritään sivukohtainen maksu.

Eriyistoimenpiteitä vaativan tiedon antamisesta asiakirjasta, kopiosta tai muusta tulosteesta peritään kiinteä perusmaksu, joka voidaan porrastaa tiedonhaun vaativuuden mukaan.

Perusmaksun lisäksi peritään sivukohtainen maksu.

Jos asiakirja ei ole yksilöitävissä ja löydettävissä viranomaisen julkisuuslain mukaisesti pitämästä asiakirjarekisteristä ja tiedonhaun erityistoimenpiteitä vaativa tieto asiakirjasta annetaan suullisesti tai antamalla asiakirja viranomaisen luona luettavaksi tai jäljennettäväksi taikka lähettämällä se sähköpostin välityksellä, aiheutuneita kustannuksia vastaavana maksuna peritään vain kiinteä perusmaksu tiedonhaun vaativuuden mukaan porrastettuna.

Kaupunginhallitus päättää tarkemmin julkisuuslain piiriin kuuluvien maksujen perusteista ja euromääristä.

Lunastuksista ja maksuista päätetään vuosittain talousarvion toimeenpano-ohjeissa.

IV luku

Kaupunkia koskevat oikeustoimet

30 § Oikeustoimista päättäminen ja niiden tekeminen

Lukuun ottamatta asioita, jotka lain mukaan kuuluvat kaupunginvaltuustolle, kaupunkia koskevista sopimuksista ja muista oikeustoimista päättää kaupunginhallitus tai muu viranomainen, jonka toimivaltaan asia lain tai hallinto- taikka muun säännön nojalla kuuluu.

Kaupunkia koskevat sopimukset ja muut oikeustoimet tekee kaupungin puolesta ja nimissä kaupunginhallitus tai muu viranomainen, jonka toimivaltaan asia lain tai hallinto- taikka muun säännön nojalla kuuluu.

31 § Kaupungin nimenkirjoitus ja asiakirjojen allekirjoittaminen

Kaupunginhallituksen tai kaupungin muun viranomaisen puolesta kaupungin nimen kirjoittamiseen oikeutetut ovat:

<i>sopimuksen tai muun oikeustoimen tekijä</i>	<i>kaupungin nimenkirjoittaja</i>
kaupunginhallitus ja sen jaostot	toimielimen puheenjohtaja, kansliapäällikkö, konsernipalvelujohtaja, kaupunginsihteeri, esittelijä
muu toimielin	toimielimen puheenjohtaja, jäljempänä toimielintä koskevassa osiossa määrätty viranhaltija tai toimielimen määräämä henkilö
viranhaltija	asianomainen viranhaltija

Kaupungin asiakirjoista annettavat otteet ja jäljennökset voi asianomaisen toimielimen tai viranhaltijan päätösten kirjaamisesta tai arkistoinnista vastaava viranhaltija tai työntekijä yksin todistaa oikeaksi.

32 § Haasteiden ja tiedonantojen vastaanotto sekä kaupungin edun valvonta

Oikeutettuja vastaanottamaan kaupungin puolesta haasteita ja muita tiedonantoja sekä edustamaan kaupunkia tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa ovat pormestari, apulaispormestari,

kansliapäällikkö, kaupunginlakimies, konsernipalvelujen muut lakimiehet, konsernipalvelujohtaja, kaupunginsihteeri sekä palvelualuejohtajat tai heidän nimeämensä henkilö palvelualueeseensa kuuluvissa asioissa ja kaupunginhallituksen taseyksikköjen johtajat tai heidän nimeämensä henkilö taseyksikölle kuuluvissa asioissa.

Edellä olevasta poiketen kaupunginhallitus antaa kuitenkin valtuuston puolesta ensimmäisen selityksen hallinto-oikeudelle valtuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos katsoo, että valtuuston päätöstä ei ole kumottava. Mikäli kaupunginhallitus katsoo, että valtuuston päätös olisi kumottava, on sen esitettävä selityksen antaminen valtuuston päätettäväksi. Edellisessä kappaleessa mainitut viranhaltijat ovat oikeutettuja antamaan valitusprosessiin liittyvät jatkoselitykset, muut lausunnot ja lausumat ensimmäisessä selityksessä omaksutun linjauksen mukaisesti. Viranhaltija voi saattaa jatkoselityksen, lausunnon tai lausuman antamisen myös kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Myös muiden toimielimien kuin valtuuston päätöksistä tehtyjen valitusten osalta 1 momentissa mainitut viranhaltijat ovat oikeutettuja antamaan valitusprosessiin liittyvät jatkoselvitykset, muut lausunnot ja lausumat 2 momentin mukaisesti. Viranhaltija voi saattaa jatkoselvityksen, lausunnon tai lausuman antamisen myös ao. toimielimen päätettäväksi.

Valtion ja muiden vastaavien viranomaisten pyytämät lausunnot antaa kukin lautakunta, mikäli lausuntopyyntö liittyy ko. lautakunnan tehtäväkenttään. Mikäli lausuntopyyntöä koskevalla asialla on kaupungin kannalta yleinen tai laaja merkitys antaa lausunnon kaupunginhallitus. Lautakunta voi saattaa sille kuuluvan lausunnon antamisen myös kaupunginhallituksen päätettäväksi.

33 § Toimivalta hankintoja koskevissa asioissa

Hankinnat tulee toteuttaa kaupunginhallituksen hyväksymien hankintaohjelman ja hankintaohjeen mukaisesti. Hankintamenettelystä määrätään hankintaohjeessa.

Konsernihallinnon elinvoima- ja kilpailukykypalvelut –yksikkö vastaa hankintojen ohjauksesta sekä mm. strategisten, sosiaalisten ja innovaatiotavoitteiden ottamisesta huomioon hankinnoissa.

Hankintalain mukaisen hankinta- ja hankintaoikaisun käsittelystä päättää hankintapäätöksen tehnyt toimielin tai viranhaltija.

V luku

Kaupungin talouden hoito

34 § Taloudenhoito vastuu

Kaupungin taloudenhoito koostuu talouden suunnittelusta ja seurannasta, raha- ja laskentatoimista, omaisuuden ja toiminnan vakuuttamisesta, sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä muusta taloudenhoitosta. Taloudenhoitoa ohjaa ja valvoo konsernihallinto. Kaupunginhallituksen alaisena kaupungin taloudenhoitoa johtaa pormestari, kansliapäällikkö, konsernihallinnossa konsernipalvelujohtaja ja palvelualueilla palvelualuejohtajat.

Kaupungin toiminnot on järjestettävä ja toimintaa johdettava niin, että kaikilla organisaation tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

35 § Taloudenhoitoa koskevat periaatteet

Kaupunginvaltuusto hyväksyy yleiset periaatteet, joita noudatetaan käyttöomaisuuden myynnissä, kirjanpidon suunnitelmapoistojen tekemisessä, kaupungin perimien maksujen määräämisessä sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnassa. Kaupunginhallitus ja muut kaupungin viranomaiset ovat velvolliset huolehtimaan siitä, että kaupungin omistama ja kaupungin hoidossa oleva omaisuus pidetään kunnossa ja että sitä käytetään taloudellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kaupunginvaltuusto päättää lainan ottamista ja antamista koskevista periaatteista talousarvion hyväksymisen yhteydessä tai erikseen, sekä antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Muista rahatoimeen ja rahoitukseen liittyvistä asioista päättää kaupunginhallitus, joka voi siirtää lainan ottamista, antamista ja sijoitustoimintaa koskevaa ratkaisuvalltaansa edelleen muille toimielimille ja viranhaltijoille.

36 § Talousarvio

Kaupunginvaltuusto hyväksyy taloussuunnitelman sekä talousarvion, joka sisältää palvelualueille ja taseyksiköille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Taloussuunnitelmaehdotuksen valmistelusta ja siihen liittyvästä toimivallasta on määrätty jäljempänä kaupunginhallitusta koskevassa osiossa.

Kaupunginvaltuusto määrää, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kaupunginhallitusta ja muita kaupungin tilivelvollisia.

37 § Talousarvion laadinta- ja toimeenpano-ohjeet

Kaupunginhallitus antaa lautakunnille, alaisilleen jaostoille ja johtokunnille sekä palvelualueille ja alaisilleen taseyksiköille tarvittavat talousarvion laadinta- ja toimeenpano-ohjeet.

38 § Talousarvion täytäntöönpano

Kaupunginhallitus sekä lauta- ja johtokunnat sekä jaostot hyväksyvät omalta osaltaan talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat, jotka koskevat kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion ja tavoitteiden toteuttamista sekä määrärahojen jakoa käyttötarkoituksiin.

Palvelualueen ja taseyksikön vastuualueiden sekä palvelu- ja toimintayksikköjen käyttösuunnitelmien hyväksymistä koskevasta toimivallasta on määrätty tämän hallintosäännön liitteenä olevassa toimivaltataulukossa.

39 § Talousarvion muutokset

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä kaupunginvaltuustolle talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa.

Konsernihallinnossa seurataan määrärahojen riittävyyttä. Mikäli määräraha ei riitä, tai jos sitova tuloarvio alittuu, kootaan talousarviomuutokset konsernihallinnossa ja muutosesitykset saatetaan keskitetyksi valtuuston ratkaistavaksi viipymättä. Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä

muutoksen vaikutus toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin ja tuloarvioihin, sekä tehtävä tarvittaessa esitys tavoitetason muuttamisesta. Sitovia toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita tai tuloarvioita koskevassa muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus toimielimen määrärahoihin.

40 § Toiminnan ja talouden seuranta

Asianomaisesta toiminnasta vastaavat toimielimet seuraavat talousarvion toteutumista ja ennustetta säännöllisesti vähintään kaupunginvaltuuston asettamien sitovien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden tarkkuudella.

Toimielimet tuottavat tiedot kaupunginhallitukselle konsernihallinnossa koottavaan talouden ja toiminnan seurantaraporttiin sekä ennusteen talousarvion toteutumisesta kaupunginhallituksen toimeenpano-ohjeessa antaman aikataulun mukaisesti.

Talouden seurannan järjestämisestä ja siihen liittyvästä toimivallasta on määrätty jäljempänä kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa koskevassa osiossa.

41 § Rahatoimeen liittyvä toimivalta

Rahatoimeen kuuluvat kaupungin maksuliikenteen, rahoitusomaisuuden, käyttöomaisuusarvopapereiden, muiden pitkäaikaisten sijoitusten, vieraan pääoman sekä maksuvalmiuden suunnittelu ja hoito sekä kaupunkikonsernin keskitettyä rahoitushuoltoa hoitavan sisäisen pankin toiminnasta huolehtiminen.

Rahatoimen hoitamisesta ja siihen liittyvästä toimivallasta on määrätty jäljempänä kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa koskevassa osiossa.

42 § Valtionosuudet

Vastuu valtionosuuksien anomisesta ja niiden toteutumisen tarkkailusta on ao. toiminnasta vastaavalla toimielimellä tai johtosäännössä määrättyllä muulla viranomaisella, jonka on lähetettävä konsernihallinnolle tiedoksi jäljennös anomuksesta ja valtion viranomaisen siihen antamasta päätöksestä.

43 §

Laskun tarkastus ja hyväksyntä

Laskun tarkastaja vastaa toimituksen oikeellisuudesta tilaukseen nähden sekä menon syntymisajankohdan todentamisesta. Tarkastuksesta tehdään merkintä laskujen käsittelyjärjestelmän tuottamaan tositteeseen.

Laskun hyväksyjä vastaa menotositteen tarkastamisesta ja oikeellisuudesta. Hyväksyjän on varmistuttava, että tosite on muodollisesti ja asiallisesti oikea, tavara, työsuoritus tai muu palvelus on merkitty vastaanotetuksi, tositteessa on oikea tilimerkintä ja että menon suorittamiseen on käytettävissä määräraha. Hyväksymisestä tehdään merkintä laskujen käsittelyjärjestelmän tuottamaan tositteeseen.

Kun laskun hyväksyminen tapahtuu sähköisen hankintapäätöksen yhteydessä, ei edellä kuvattua laskun hyväksymismenettelyä tehdä, vaan lasku siirtyy maksuun, mikäli se täsmää

hankintapäätöksen kanssa. Sama hyväksymismenettely on laskuissa, jotka on ohjattu maksuun sähköisen toistuvaislaskukäsittelyn kautta.

Tarkastajana ja hyväksyjänä ei saa olla sama henkilö lukuun ottamatta kaupungin sisäisiä veloituksia, joiden hyväksyjänä voi olla myös tarkastaja. Hyväksyjäksi ei tule oikeuttaa kirjanpitäjänä tai kassanhoitajana kaupungin palveluksessa toimivaa henkilöä.

Lautakunnan tai muun toimielimen on vuosittain määrättävä sekä ilmoitettava kaupungin kirjanpidosta vastaavalle yhteisölle ne henkilöt, jotka sen puolesta hyväksyvät menotositteet.

Milloin varoja suoritetaan ennakkoon, on hyväksyjän hankittava selvitys varojen nostajan vakavaraisuudesta tai vaadittava hyväksyttävissä oleva vakuus. Julkisyhteisöiltä ei tarvitse vaatia vakuutta.

44 § Sisäinen tarkastus, sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen tarkastus on osa kaupunkikonsernin ohjaus- ja johtamisjärjestelmää, jota kaupunginhallitus, pormestari ja kansliapäällikkö käyttävät valvontatoimessaan.

Sisäistä tarkastusta suoritetaan sisäisen tarkastuksen toimintasäännön ja erillisen toimintasäännössä määritellyn tarkastussuunnitelman mukaisesti.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on edistää strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista, toiminnan lainmukaisuutta, hyvän hallintotavan toteutumista sekä niihin liittyvien riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa.

Kaupunginhallituksella, pormestarilla ja kansliapäälliköllä on operatiivinen vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunginhallituksen alaiset toimielimet ja johtavat viranhaltijat vastaavat omalla tehtäväalueellaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimivuudesta.

Konserniohjeessa määritelty konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjauksesta sekä valvoo, että nämä toiminnot on järjestetty asianmukaisesti ja tuloksellisesti.

VI Luku

Toimivalta henkilöstöasioissa

45 § Luvun määräysten soveltaminen

Niistä virkasuhteeseen ja viranhaltijaan liittyvistä asioista, joista on säädetty kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa (304/03) tai muussa laissa, päättää kaupunginhallitus, jollei laissa ole toisin säädetty tai hallintosäännössä muuta määrätty.

Esimiesasemassa oleva viranhaltija tai työntekijä antaa työnjohto-oikeudelliset ohjeet ja määräykset.

46 § Viran haku

Virka julistetaan haettavaksi kaupungin internet sivuilla ja mahdollisesti muulla, haettavaksi julistamisesta päättävän viranomaisen tarpeelliseksi katsomalla tavalla.

Kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa säädetyn lisäksi henkilö voidaan ottaa ilman julkista hakumenettelyä sellaiseen virkasuhteeseen,

- jossa on kysymys viran määräaikaisesta täyttämisestä laissa säädettyjen määräaikaisuuden perusteiden täytyessä,
- jossa on kysymys viran uudelleen täyttämisestä sitä aikaisemmin hakeneiden, asianomaiset kelpoisuusehdot täyttävien joukosta, kun virkaan valittu on irtisanoutunut ennen hänelle määrättyä virantoimituksen aloittamispäivää tai ilmoittanut, ettei ota virkaa vastaan tai, kun virkasuhde on purettu koeaikana, taikka virkaan ottamista koskeva päätös on lainvoimaisella päätöksellä kumottu ja asia palautettu uudelleen käsiteltäväksi;
- johon Lahden kaupunki on hänet kouluttanut tai johon vaadittavaa pätevyitysmiskoulutusta kaupunki on tukenut ja jonka kelpoisuusvaatimukset hän täyttää tai
- johon hänet on tarkoituksenmukaista siirtää häntä koskevien tehtävien uudelleen järjestelyjen vuoksi.

47 § Työsopimussuhteisen tehtävän haettavaksi julistaminen

Kuukausipalkkainen työntekijä otetaan kaupungin palvelukseen toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen hakumenettelyä käyttäen. Tehtävän haettavaksi julistamisen osalta noudatetaan soveltuvin osin sitä mitä viran hausta on edellä säädetty.

Kaupunkiin jo palvelussuhteessa oleva henkilö voidaan ottaa kaupungin palvelukseen ilman hakumenettelyä, jos hänen palvelussuhteensa on voimassa toistaiseksi tai jos hän on hoitanut vastaavia tehtäviä määräaikaisessa palvelussuhteessa välittömästi ennen palvelukseen ottamispäätöstä vähintään kuuden kuukauden ajan.

Työntekijä voidaan ottaa kaupungin palvelukseen ilman hakumenettelyä myös silloin, kun se on työvoiman heikon saatavuuden vuoksi perusteltua tai kun on kysymys määräaikaisen henkilön palkkaamisesta laissa säädettyjen määräaikaisuuden perusteiden täytyessä.

48 § Täyttökielto

Kansliapäälliköllä on tarkastustoimiston henkilöstöä lukuun ottamatta oikeus päättää viran täyttökiellosta sekä antaa kielto palkata työntekijöitä kaupungin palvelukseen. Konsernipalvelu- ja palvelualuejohtajalla on oikeus päättää viran täyttökiellosta konsernipalveluissa ja palvelualueellaan sekä antaa konsernipalvelussa tai palvelualueellaan kielto palkata työntekijöitä kaupungin palvelukseen.

49 § Epäpätevän ottaminen määräaikaiseen virkasuhteeseen

Virkasuhteeseen ottava viranomainen päättää henkilön ottamisesta määräaikaiseen virkasuhteeseen erityisistä kelpoisuusvaatimuksista riippumatta kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain mukaisesti.

50 § Koeaika

Virka- tai työsuhteeseen otettaessa voidaan määrätä koeaika kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain ja työsopimuslain säätämiä enimmäismääriä noudattaen.

Koeaika on määrättävä, ellei sen määräämättä jättämiselle ole perusteltua syytä.

51 § Sivutoimilupa

Sivutoimilupaa ei tarvita kaupungin luottamustoimen hoitamiseen eikä sellaiseen tehtävään, jota viranhaltija on määrätty tai valittu hoitamaan kaupungin edustajana. Viranhaltijalla on oikeus saada tällaisen tehtävän hoitamiseen tarvittavalta virka-ajalta täysi palkkansa.

Sivutoimiluvan myöntäneen viranomaisen lisäksi kaupunginhallituksella on perustellusta syystä oikeus peruuttaa jo annettu sivutoimilupa. Jos jo myönnetty sivutoimilupa peruutetaan tai sitä muutetaan, kuullaan viranhaltijaa ennen päätöksen tekemistä.

LAHDEN KAUPUNKI Hallintosääntö Yhteiset talousasiat Tehtävä					
	KV	KH	Konserni- ja tilajaosto	Lautakunta	Viranhaltija

TALOUSARVIO JA KÄYTTÖSUUNNITELMA	X				
Talousarvioesitykset kaupunginhallitukselle alaisensa yksikön ja toiminnan osalta			X	X	
Käyttösuunnitelman hyväksyminen ja toteutumisen valvonta <ul style="list-style-type: none"> alaisensa yksikön osalta 		X	X	X	
Talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä käyttösuunnitelman toteuttaminen ja seuranta alaisensa yksikön osalta					pormestari, apulaispormestari, kansliapäällikkö konsernipalvelujohtaja palvelualuejohtaja, vastuualuejohtaja, palveluyksikön ja toimintayksikön esimies, KH:n alaisen taseyksikön johtaja, kaupunginreviisori
HANKINNAT					
Periaatepäätös toiminnan merkittävästä ulkoistamisesta tai tehtävän omaksi toiminnaksi ottamisesta	X				
Hankintaohjeet ja -ohjelma		X			
Kaupungin talousarvion ja alaisensa yksikön käyttösuunnitelman puitteissa <ul style="list-style-type: none"> tavara- tai palveluhankinta hankintaohjeiden mukaisesti irtaimen omaisuuden muu hankkiminen ostamalla, vuokralle ottamalla tai muuten vastikkeellisesti lukuun ottamatta osakkeita ja osuuksia yhteisöissä 				kansliapäällikkö konsernipalvelujohtaja palvelualuejohtaja, vastuualuejohtaja, KH:n alaisen taseyksikön johtaja, kaupunginreviisori	
Yhteishankinnat					keskitetyistä hankinnoista vastaavan yksikön päällikkö
Hankintojen ohjaus					elinvoima- ja kilpailukykypalvelut – yksikön johtaja
Tietohallintahankinnat <ul style="list-style-type: none"> IT ja puhelin –laitteet sekä niihin liittyvät palvelut 					tietohallintojohtaja

LAHDEN KAUPUNKI Hallintosääntö Yhteiset talousasiat	KV	KH	Konserni- ja tilajaosto	Lautakunta	Viranhaltija

- ohjelmistot sekä niihin liittyvät palvelut					ennen kilpailutusta tietohallintojohtajan hyväksyntä hankinnalle
talousarvion tai käyttösuunnitelman mukaisen rakentamishankkeen toteuttamispäätös alaisensa yksikön osalta <ul style="list-style-type: none"> > 500.000 € </= 500.000 € sekä hankintapäätökset kaikkien urakoiden osalta 			X	TYLA	toimitilajohtaja, kaupunkiympäristön palvelualuejohtaja
IRTAIMEN OMAISUUDEN JA PALVELUIDEN LUOVUTTAMINEN					
Myynti, vuokralle antaminen tai muu vastikkeellinen luovuttaminen alaisensa yksikön osalta lukuun ottamatta osakkeita ja osuuksia yhteisöissä sekä jäljempänä mainittua Tilakeskuksen hallitsemaa omaisuutta <ul style="list-style-type: none"> > 500.000 € </= 500.000 € (kaupunginhallituksen alaisten taseyksiköiden tuottamien suoritteiden hinnoittelusta ja toimitusehdoista on määrätty kaupunginhallituksen johtosäännössä)		X	X	X	kansliapäällikkö konsernipalvelujohtaja palvelualuejohtaja, KH:n alaisen taseyksikön johtaja
Tilakeskuksen hallinnassa olevien tai hallintaan tulevien rakennusten, toimitilojen ja huoneistojen vuokralle antaminen tai ottaminen sekä päättäminen vuokrasopimusten purkamisesta tai irtisanomisesta ja sopimusehdoista					toimitilajohtaja
päätökset kaupungin eri yksiköiden sijoittamisesta toimitiloihin mikäli tilakeskus ja sijoitettava yksikkö eivät ole asiassa yksimielisiä					konsernipalvelujohtaja toimitilajohtajan esittelystä ao. palvelualueella kuultuaan
OSAKKEET JA OSUUDET					
Myynti tai muu järjestely tilanteessa, jossa määräysvalta menetetään tai jonka vaikutukset kaupungin asemaan ovat verrattavissa määräysvallan menettämiseen	X				

LAHDEN KAUPUNKI Hallintosääntö Yhteiset talousasiat Tehtävä			Konserni- ja tilajaosto	Lautakunta	Viranhaltija
	KV	KH			
Hankinta sekä muussa tilanteessa tapahtuva luovuttaminen tai vaihtaminen <ul style="list-style-type: none"> > 50.000 € </= 50.000 € 		X			kansliapäällikkö
Asunto-osakeyhtiön tai kiinteistöyhtiön osakkeiden hankinta, luovuttaminen ja vaihtaminen alaisensa yksikön osalta <ul style="list-style-type: none"> > 500.000 €/päätös </= 500.000 €/päätös 			X	TYLA	kaupunkiympäristön palvelualuejohtaja, toimitilajohtaja
KIINTEÄN OMAISUUDEN LUOVUTTAMINEN JA HANKINTA					
Maa-alueiden, rakennusten ja laitteiden hankinta, luovuttaminen tai vaihtaminen alaisensa yksikön osalta <ul style="list-style-type: none"> > 350.000 €/päätös </= 350.000 €/päätös 			X	TYLA	maankäytön johtaja, toimitilajohtaja
Tarjouksen tekeminen kaupungin puolesta kiinteistön pakkohuutokaupassa				TYLA	
Muista kaupungin maaomaisuuteen liittyvät toimista on määrätty kaupunkiympäristön palvelualueen johtosäännössä					
TILINPÄÄTÖS JA TILIT					
Luottotappiot ja arvonalennukset <ul style="list-style-type: none"> > 250.000 € </= 250.000 € alaisensa yksikön osalta </= 25.000 € 		X	X	X	kansliapäällikkö konsernipalvelujohtaja palvelualuejohtaja taseyksikön johtaja
Käyttöomaisuuden poistosuunnitelma KV yleislinjausten perusteella		X			
Pankkitilien avaaminen ja lopettaminen					konsernipalvelujohtaja
Arvo-osuustilien avaaminen ja lopettaminen					konsernipalvelujohtaja
OMAISUUDESTA HUOLEHTIMINEN					
Kaupunkitason vakuutukset		X			

LAHDEN KAUPUNKI Hallintosääntö Yhteiset talousasiat	KV	KH	Konserni- ja tilajaosto	Lautakunta	Viranhaltija

Jäämistön hakeminen kaupungille				hyvinvoinnin ja vapaa-ajan ltk.	
Jäämistön ja lahjoituksen vastaanottaminen kaupungille sekä testamentattujen tai lahjoitettujen varojen hoitoa ja käyttöä koskevien ohjeiden antaminen alaisensa yksikön osalta, jollei testamentissa tai lahjakirjassa ole toisin määrätty taikka valtuusto muuta päättänyt.				hyvinvoinnin ja vapaa-ajan ltk.	
MUUT TALOUTEEN LIITTYVÄT PÄÄTÖKSET					
Vahingonkorvauksen suorittamisesta päättäminen alaisensa yksikön osalta kaupunkiin kohdistuvan vaatimuksen johdosta <ul style="list-style-type: none"> > 50.000 €/päätos </= 50.000 €/päätos 		X	X	X	kansliapäällikkö konsernipalvelujohtaja palvelualuejohtaja, KH:n alaisen taseyksikön johtaja
Konsernihallinnon tai palvelualueen taksat ja maksut valtuuston päättämien yleisten perusteiden perusteella ellei lainsäädännöstä muuta johdu tai jäljempänä palvelualuekohtaisista osioissa muuta määrätä		X		X	
Helpotuksen, vapautuksen tai lykkäyksen myöntäminen kunnallisen maksun ja sille määrätyn viivästyskoron sekä yksittäistapauksessa kaupungille tulevan yksityisoikeudellisen maksun, korvauksen tai saatavan suorittamisesta alaisensa yksikön osalta, milloin se säädösten tai määräysten mukaan on sallittua <ul style="list-style-type: none"> > 25.000€/päätos </= 25.000€/päätos 		X	X	X	kansliapäällikkö konsernipalvelujohtaja palvelualuejohtaja, KH:n alaisen taseyksikön johtaja, jollei

LAHDEN KAUPUNKI Hallintosääntö Yhteiset talousasiat Tehtävä					
	KV	KH	Konserni- ja tilajaosto	Lautakunta	Viranhaltija

					palvelualuekohtaisissa osioissa ole toisin mainittu
Hankehakemus ulkopuoliselle rahoittajalle (EU-rahoitus, Sitra, tms. rahoittaja, valtion kehittämishankkeet) alaisensa yksikön osalta, kun haettavan ulkopuolisen rahoituksen osuus on <ul style="list-style-type: none"> > 200.000 € <= 200.000 € 		X	X	X	kansliapäällikkö konsernipalvelujohtaja palvelualuejohtaja, KH:n alaisen taseyksikön johtaja
Rahoitushakemus ulkopuolisesta rahoituksesta toiminnalle esim. erilaiset valtion antamat rahoitusosuudet operatiiviselle toiminnalle					kansliapäällikkö konsernipalvelujohtaja palvelualuejohtaja, KH:n alaisen taseyksikön johtaja, jollei palvelualuekohtaisissa osioissa ole toisin mainittu

Lahden kaupunki

Hallintosääntö /yhteiset henkilöstöasiat

Tehtävä Päätösvalta henkilöstöasioissa virka- ja työehtosopimusten ja voimassaolevan lainsäädännön sekä kunnassa noudatettavan käytännön ja henkilöstöhallinnon antaminen toimintaohjeiden mukaisesti				
	KV	KH	Lautakunta	Viranhaltija

TYÖNANTAJATOIMINNOT				
Kunnalle työnantajana kuuluvat tehtävät, ellei niitä ole siirretty muulle viranomaiselle		X		
Henkilöstöpolitiikan linjaukset		X		
Työnantajan edustajat				Kansliapäällikkö ensisijaisena ja henkilöstöjohtaja toissijaisena
Paikalliset sopimukset				Kansliapäällikkö
Päätää tarvittaessa palkka-asiamiehestä				Henkilöstöjohtaja
Työnantajan työsuojelupäällikkötehtävät				Työhyvinvointipäällikkö
Toimintaohjeet henkilöstöasioissa sekä virka- ja työehtosopimusten sekä muiden henkilöstöä koskevien sopimusten ja määräysten soveltamisohjeet				Henkilöstöjohtaja
VIRAT JA TYÖSUHTEET				
Viran perustaminen/lakkauttaminen <ul style="list-style-type: none"> • konsernipalvelujohtaja palvelualuejohtaja, kaupunginreviisori • opettajat • muut virat 	X		Sivistyslautakunta	
Virka- tai tehtävänimikkeen muuttaminen tai viran muuttaminen työsuhteiseksi				Virkaan tai tehtävään ottava viranomainen
Virkatehtävien/virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen KVhL 23 § (ei koske työnjohto-oikeutta eikä uuden viran perustamiseen verrattavaa virkatehtävien muuttamista) <ul style="list-style-type: none"> • konsernipalvelujohtaja, palvelualuejohtaja, elinvoima- ja kilpailukykypalveluiden sekä osallisuus- ja hyvinvointipalveluiden henkilökunta • muut virat 				Kansliapäällikkö Konsernipalvelujohtaja Palvelualuejohtaja, kaupunginreviisori tai KH:n alaisen taseyksikön johtaja

Lahden kaupunki

Hallintosääntö /yhteiset henkilöstöasiat

Tehtävä Päätösvalta henkilöstöasioissa virka- ja työehtosopimusten ja voimassaolevan lainsäädännön sekä kunnassa noudatettavan käytännön ja henkilöstöhallinnon antaminen toimintaohjeiden mukaisesti				
	KV	KH	Lautakunta	Viranhaltija

Viran/tehtävän kelpoisuusehdot ja tehtäväkuvan vahvistaminen (jos erityislainsäädännöstä ei muuta johdu)				Virkaan tai tehtävään ottava viranomainen/esimies
Viran/Tehtävän haettavaksi julistaminen <ul style="list-style-type: none"> • valtuuston täytettävä virka kaupunginreviisoria lukuun ottamatta • kaupunginreviisori • muut virat ja tehtävät 		X	Tark.ltk	Virkaan tai tehtävään ottava viranomainen/esimies
Henkilöstövalinnat <ul style="list-style-type: none"> • kansliapäällikkö, konsernipalvelujohtaja palvelualuejohtajat ja kaupunginreviisori • tarkastustoimiston henkilöstö kaupunginreviisoria lukuun ottamatta • muut viranhaltijat ja työntekijät 	X		Tark.ltk	Konsernipalvelujohtaja, palvelualuejohtaja/KH:n alaisen taseyksikön johtaja niiltä osin, kun ao. palvelualueella koskevassa osiossa ei muuta mainita
Koeajan määrääminen ja siitä sopiminen				Virkaan tai tehtävään ottava viranomainen/esimies
Ehdollisen virkavaalin vahvistaminen/ viranhoitomääräys, kun ehdon täyttävä asiakirja (lääkärintoimitus, rikosrekisteriote) on toimitettu <ul style="list-style-type: none"> • valtuuston suorittama vaali • muu toimitus tai viranhaltija on virkaan ottaja 		X		Virkaan ottava viranomainen
Viran siirtäminen organisaatiossa tai viranhaltijan siirtäminen toiseen virkaan <ul style="list-style-type: none"> • kansliapäällikkö ja kaupunginreviisori • muut viranhaltijat 	X			Kansliapäällikkö, kaupunginreviisori, konsernipalvelujohtaja palvelualuejohtaja, KH:n alaisen taseyksikön johtaja, vastualuejohtaja sekä palveluyksikön ja toimintayksikön esimies kukin alaisensa yksikön osalta tai molempiin virkoihin ottava viranomainen
Työsopimussuhteisten siirtäminen tekemällä uusi työsopimus				Tehtävään ottava viranomainen/esimies
Viran siirtäminen organisaatiossa tai viranhaltijan siirtäminen toiseen virkaan tai työsopimussuhteisen siirtäminen siinä tapauksessa, että luovuttava ja vastaanottava organisaatio eivät asiasta pääse yksimielisyyteen				Kansliapäällikkö, konsernipalvelujohtaja, palvelualuejohtaja, KH:n taseyksikön johtaja alaisensa yksikön osalta

Lahden kaupunki

Hallintosääntö /yhteiset henkilöstöasiat

Tehtävä Päätösvalta henkilöstöasioissa virka- ja työehtosopimusten ja voimassaolevan lainsäädännön sekä kunnassa noudatettavan käytännön ja henkilöstöhallinnon antaminen toimintaohjeiden mukaisesti				
	KV	KH	Lautakunta	Viranhaltija

Virantoimituksesta pidättäminen <ul style="list-style-type: none"> • kansliapäällikkö • muu valtuuston valitsema viranhaltija • muut viranhaltijat 	X	X		Kansliapäällikkö, Konsernipalvelujohtaja Palvelualuejohtaja tai KH:n alaisen taseyksikön johtaja
Palvelussuhteen irtisanominen tai purkaminen, lomautusilmoituksen antaminen				Virkaan tai tehtävään ottava viranomaisen/esimies
Lomautuksesta päättäminen		X		
PALKKAUS JA TYÖAIKA				
Tehtäväkohtaisen palkan määrittäminen ja muuttaminen <ul style="list-style-type: none"> • kansliapäällikkö • valtuuston täytettävä virka lukuun ottamatta kaupunginreviisoria • kaupunginreviisori ja muu tarkastustoimiston henkilöstö • hallituksen täytettävä virka • muut virat ja tehtävät 		X	TARK LTK	Kansliapäällikkö Kansliapäällikkö Henkilöstöjohtaja
Henkilökohtaiset lisät <ul style="list-style-type: none"> • kansliapäällikkö. • konsernipalvelujohtaja, palvelualuejohtajat, KH:n alaisten taseyksikköjen johtajat • tarkastustoimiston henkilöstö • muut viranhaltijat ja työntekijät 		X	TARK LTK	Kansliapäällikkö Kansliapäällikkö, Konsernipalvelujohtaja, Palvelualuejohtaja tai KH:n alaisen taseyksikön johtaja
Rekrytointilisä <ul style="list-style-type: none"> - konsernipalvelujohtaja, palvelualuejohtajat, heidän suorat alaiset - tarkastustoimiston henkilöstö - muut 			TARK LTK	Kansliapäällikkö Kansliapäällikkö konsernipalvelujohtaja, palvelualuejohtaja tai KH:n alaisen taseyksikön johtaja
Tulospalkkauksen tai muun vastaavan palkitsemisen periaatteista päättäminen		X		
Tulospalkkausjärjestelmistä ja tulospalkkioiden tai muiden vastaavien palkitsemisien maksamisesta päättäminen vahvistettujen periaatteiden mukaisesti				Kansliapäällikkö
Paikallisesti ratkaistavien järjestelyvarojen käyttö				Kansliapäällikkö

Lahden kaupunki

Hallintosääntö /yhteiset henkilöstöasiat

Tehtävä Päätösvalta henkilöstöasioissa virka- ja työehtosopimusten ja voimassaolevan lainsäädännön sekä kunnassa noudatettavan käytännön ja henkilöstöhallinnon antaminen toimintaohjeiden mukaisesti				
	KV	KH	Lautakunta	Viranhaltija

Palveluajkaan perustuviin palkan osiin oikeuttavan palveluajan hyväksyminen				Esimies
Etätyöstä sopiminen				Esimies
Poikkeavat työntekijät ja niihin liittyvät työjärjestelyt (esim. mahdollisuus osa-aikatyöhön osa-aikaisten eläkkeiden yhteydessä tai mahdollisuus vuorotteluvapaaseen)				Esimies
Työvuorojärjestelmä ja -luettelot, määrääminen lisä-, yli-, ilta-, yö-, lauantai- tai sunnuntaityöhön, varallaolo ja sen korvaaminen				Esimies
VIRKA- JA TYÖVAPAAT JA VUOSILOMA				
Virka/työvapaa, johon lainsäädännön, virka- ja työehtosopimuksen tai muun säännöksen perusteella ehdoton oikeus <ul style="list-style-type: none"> pormestari kansliapäällikkö ja apulaispormestarit kaupunginreviisori muut viranhaltijat ja työntekijät 		KV PJ PORM	Tark.ltk: n PJ	Esimies
Harkinnanvarainen virka/työvapaa <ul style="list-style-type: none"> pormestari, apulaispormestari, kansliapäällikkö kaupunginreviisori konsernipalvelujohtaja, palvelualuejohtajat muut viranhaltijat ja työntekijät <= 1 vuoden aika > 1 vuoden aika 		X	Tark.ltk: n PJ	Kansliapäällikkö Lähin virkasuhteinen esimies Kansliapäällikkö konsernipalvelujohtaja, palvelualuejohtaja tai KH:n alaisen taseyksikön johtaja
Koulutukseen osallistuminen ja koulutuksen ajalta myönnettävät edut <ul style="list-style-type: none"> Pormestari apulaispormestarit, kansliapäällikkö kaupunginreviisori muut viranhaltijat ja työntekijät 		KV PJ PORM	Tark.ltk: n PJ	Esimies

Lahden kaupunki

Hallintosääntö /yhteiset henkilöstöasiat

Tehtävä Päätösvalta henkilöstöasioissa virka- ja työehtosopimusten ja voimassaolevan lainsäädännön sekä kunnassa noudatettavan käytännön ja henkilöstöhallinnon antaminen toimintaohjeiden mukaisesti	KV	KH	Lautakunta	Viranhaltija
Vuosiloman määrääminen <ul style="list-style-type: none"> • pormestari • apulaispormestarit, kansliapäällikkö • kaupunginreviisori • muut viranhaltijat ja työntekijät 		KV PJ PORM	Tark.ltk: n PJ	Esimies
MUUT HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET				
Sijaisen määrääminen				Esimies
Matkasuunnitelman, -laskun ja kululaskun hyväksyminen <ul style="list-style-type: none"> • pormestari • kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja kaupunginhallituksen jäsenet, kaupunginhallituksen jaostojen sekä aluejohtokunnan puheenjohtajat ja jäsenet, apulaispormestarit • valtuutetut ja tarkastuslautakunta • lautakuntien puheenjohtajat • lautakuntien jäsenet ja lautakuntien alaiset jaostot • Wellamo-opiston johtokunta • kansliapäällikkö • kaupunginreviisori • muut viranhaltijat ja työntekijät 		KV PJ PORM KV:N PJ PORM LTK:N PJ PORM	Siv. LTK:N PJ Tark.ltk: n PJ	Esimies
Virka- ja työpuhelimen myöntäminen Puhelinetu (kriisivalmiussidonnainen)				Esimies Kansliapäällikkö
Sivutoimiluvan myöntäminen ja sivutoimi-ilmoituksen vastaanottaminen sekä sivutoimen kieltäminen <ul style="list-style-type: none"> • kansliapäällikkö • kaupunginreviisori • muut viranhaltijat 		PORM	Tark.ltk: n PJ	Lähin virkasuhteinen esimies

Lahden kaupunki

Hallintosääntö /yhteiset henkilöstöasiat

Tehtävä Päätösvalta henkilöstöasioissa virka- ja työehtosopimusten ja voimassaolevan lainsäädännön sekä kunnassa noudatettavan käytännön ja henkilöstöhallinnon antaminen toimintaohjeiden mukaisesti				
	KV	KH	Lautakunta	Viranhaltija

Terveystilaa koskevat tiedot (tietojen pyytäminen, tarkastuksiin ja tutkimuksiin määrääminen) <ul style="list-style-type: none"> • kansliapäällikkö • kaupunginreviisori • muut viranhaltijat ja työntekijät 		PORM	Tark.ltk:n PJ	Esimies
Työterveyshuollon, yhteistoiminnan sekä työpaikkaruokailun ja muiden henkilöstöpalvelujen järjestäminen				Henkilöstöjohtaja
Työsuojeluyhteistoiminnan järjestäminen				Työhyvinvointipäällikkö
Opiskelijan työssäoppimisjaksoa koskevan sopimuksen hyväksyminen oppilaitoksen kanssa				Esimies
Varoituksen antaminen viranhaltijalle/työntekijälle				Esimies, joka voi halutessaan saattaa asian ao. konsernipalvelu- tai palvelualuejohtajan tai KH:n taseyksikön johtajan ratkaistavaksi

- Esimiehellä tarkoitetaan tässä taulukossa lähiesimiestä
- Lähimmällä virkasuhteisella esimiehellä tarkoitetaan tässä taulukossa päätöksen kohteesta katsottuna ensimmäistä virassa toimivaa esimiestä esimiestasoja ylöspäin mentäessä.

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevat säännöt

1 luku

Yleiset määräykset

1 §

Valtuuston toiminnan järjestelyt

Valtuuston toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle kaupunginhallituksen puheenjohtaja, ja kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja sekä ensimmäinen, toinen ja kolmas varapuheenjohtaja on valittu.

Puheenjohtajiston toimikausi on kaksi vuotta.

Valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä koskevien asioiden valmistelua johtaa valtuuston puheenjohtaja, jollei valtuusto toisin päätä.

Valtuuston kokousten pöytäkirjanpitäjänä toimii ja sen muistakin sihteerintehtävistä huolehtii kaupunginsihteeriksi. Tilapäisen valiokunnan sihteerin valitsee valtuusto.

KuntaL 18 §. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat

Valtuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia toimikaudekseen, jollei valtuusto ole päättänyt lyhyemmästä toimikaudesta. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat valitaan samassa vaalitoimituksessa.

Kuntal. 94 § 3 mom. Valtuuston kokoontuminen

Valtuuston kutsuu koolle puheenjohtaja. Kokouskutsun valtuuston ensimmäiseen kokoukseen antaa kunnanhallituksen puheenjohtaja, ja kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu. Kutsussa on ilmoitettava käsiteltävät asiat.

KuntaL 102 § 1 mom. Puheenjohtaja johtaa asioiden käsittelyä ja pitää huolta järjestyksestä valtuuston kokouksessa. Mikäli valtuutettu käytöksellään häiritsee kokouksen kulkua, puheenjohtajan tulee kehottaa valtuutettua käyttäytymään asianmukaisesti. Jos valtuutettu ei noudata kehotusta, puheenjohtaja voi määrätä valtuutetun poistettavaksi. Jos syntyy epäjärjestys, puheenjohtajan on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

KuntaL 102 § 2 mom. Toimielimen jäsenellä on puheoikeus käsiteltävänä olevassa asiassa.

Jäsenen on puheessaan pysyttävä asiassa. Jos puhuja poikkeaa asiasta, puheenjohtajan on kehotettava häntä palaamaan asiaan. Jos puhuja ei noudata kehotusta, puheenjohtaja voi kieltää häntä jatkamasta puhetta. Jos puhuja ilmeisen tarpeettomasti pitkittää puhettaan, puheenjohtaja voi asiasta huomautettuaan kieltää häntä jatkamasta puhettaan.

1a §

Valtuustotoimikunta

Valtuustotoimikuntaan kuuluvat varsinaisina jäseninä kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto. Valtuusto valitsee toimikunnan varsinaisille jäsenille jokaiselle henkilökohtaisen varajäsenen.

Valtuustotoimikunnan puheenjohtajana toimii valtuuston puheenjohtaja ja hänen poissa ollessaan varapuheenjohtajat sijaantulojärjestyksessä. Toimikunta kokoontuu puheenjohtajan kutsusta ja sen sihteerinä toimii kaupunginsihteeriksi.

Valtuustotoimikunnan tehtävät:

- kehittää kaupunginvaltuuston työskentelyä ja kokouskäytäntöjä
- valmistella esitykset Lahti –mitalin saajasta sekä luottamushenkilöille esitettävistä kunnia- ja ansiomerkeistä

2 §

Valtuustoryhmän muodostaminen

Valtuutetut voivat valtuustotyöskentelyä varten muodostaa valtuustoryhmiä. Myös varajäsen voi kuulua valtuustoryhmään.

Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä, puheenjohtajasta ja muista henkilöistä, joilla on oikeus edustaa valtuustoryhmää, on annettava valtuustolle kirjallinen ilmoitus, joka on kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen allekirjoitettava. Valtuustoryhmän nimen tulee erottua muiden valtuustoryhmien nimistä niin, etteivät ne ole sekoitettavissa toisiinsa.

Valtuustoryhmänä pidetään myös yhtä valtuutettua, jos hän on tehnyt 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

3 §

Valtuustoryhmään liittyminen sekä siitä eroaminen tai erottaminen

Liittymisestä valtuustoryhmään ja siitä eroamisesta valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle. Liittymisilmoitukseen on liitettävä asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuustolle.

Valtuustoryhmän on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle ryhmää edustamaan oikeutettua henkilöä koskevista muutoksista.

4 §

Valtuustoryhmää koskeva kokouskutsu ja –tilat

Konsernipalvelut osoittaa valtuustoryhmien kokouksia varten tarvittavat kokoustilat, joista ei suoriteta korvausta.

Kutsu ryhmäkokoukseen voidaan toimittaa valtuuston kokouskutsun yhteydessä.

5 §

Valtuustoryhmän tehtävät varajäseniä kutsuttaessa

Valtuustoryhmä avustaa valtuuston puheenjohtajaa järjestyksessä oikean varajäsenen kutsumisessa valtuuston kokoukseen siitä estyneen valtuutetun sijaan.

6 §

Päätösten ilmoittaminen valtuustoryhmille

Valtuuston kunkin kokouksen jälkeen on valtuustoryhmille lähetettävä jäljennös kokouksen pöytäkirjasta tai riittävä selvitys tehdyistä päätöksistä.

7 §

Luettelon pitäminen valtuustoryhmistä

Konsernipalvelujen on valtuustoryhmien valtuustolle tekemien ilmoitusten perusteella pidettävä ajan tasalla olevaa luettelo valtuustoryhmistä, niiden jäsenistä ja ryhmien toimihenkilöistä.

8 §

Istumajärjestys

Valtuutetut istuvat kokouksessa valtuustoryhmittäin puheenjohtajan hyväksymän istumajärjestyksen mukaisesti.

II luku

Valtuutetun aloiteoikeus

9 §

Valtuutettujen aloitteet

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen on valtuustoryhmällä ja valtuutetulla oikeus, ilmoitettuaan siitä aikaisemmin puheenjohtajalle, tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle sen jälkeen, kun se on esitelty valtuustolle.

Aloitetta ei oteta heti käsiteltäväksi, vaan se lähetetään kaupunginhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi erikseen päättää, että aloitteesta käydään lähetekeskustelu siitä, miten asia on valmisteltava.

Aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut 1-9 valtuutettua, tulee kaupunginhallituksen antaa kirjallinen vastaus aloitteen ensimmäiselle allekirjoittajalle. Vastaus toimitetaan muille valtuutetuille vastauksen antamisesta seuraavan valtuuston kokouksen esityslistan yhteydessä.

Aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 10 valtuutettua, tulee kaupunginhallituksen esitellä vastaus valtuuston käsiteltäväksi.

Valtuustoryhmä voi tehdä ryhmäaloitteen. Jokainen valtuustoryhmä voi tehdä ryhmäaloitteita kahdeksan kappaletta valtuustokauden aikana. Kaikki ryhmäaloitteet tuodaan kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kaupunginhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Kaupunginhallituksen on esitettävä kaupunginvaltuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa kaupungin asukkaiden tekemistä aloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä vuosittain maaliskuun loppuun mennessä.

10 §

Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys

Valtuutettu voi tehdä kaupunginhallitukselle osoitetun kirjallisen kysymyksen kunnan toimintaa, hallintoa tai talouden hoitoa koskevasta asiasta. Kysymys on toimitettava kirjallisena konsernipalveluihin.

Jos kysymys ei koske kaupungin tai kaupunkikonsernin hallintoa, tulee kaupunginhallituksen antaa yhdeksän viikon kuluessa kysymyksen ensimmäiselle allekirjoittajalle kirjallinen ilmoitus, että kysymykseen ei vastata.

Jos kysymyksen on allekirjoittanut 1-14 valtuutettua, tulee kaupunginhallituksen antaa yhdeksän viikon kuluessa kysymyksen kaupungin valtuuston sihteerille antamisesta kysymyksen ensimmäiselle allekirjoittajalle kirjallinen vastaus tai ilmoitettava syy, minkä vuoksi vastausta ei ole voitu vielä antaa. Vastaus toimitetaan muille valtuutetuille valtuuston seuraavan kokouksutsun yhteydessä.

Jos kysymyksen on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, kaupunginhallituksen on annettava vastauksensa kysymykseen viimeistään siinä kokouksessa, joka ensiksi pidetään yhdeksän viikon kuluttua kysymyksen saapumisesta, tai ilmoitettava syy, minkä vuoksi vastausta ei ole voitu vielä antaa. Kysymys ja siihen annettu vastaus tai ilmoitus vastauksen antamatta jättämisen syystä on otettava valtuuston kokouksen esityslistalle

Kaupunginhallituksen on vastattava kysymykseen viimeistään siinä valtuuston kokouksessa, joka ensiksi pidetään kuuden viikon kuluttua kysymyksen saapumisesta, tai ilmoitettava syy, minkä vuoksi vastausta ei ole voitu antaa.

Vastaus tai ilmoitus on merkittävä tiedoksi. Jos kysymystä käsiteltäessä tehdään ehdotus tilapäisen valiokunnan asettamisesta tutkimaan kysymyksessä tarkoitettua asiaa, valtuuston on päätettävä tästä. Muuta päätöstä ei kysymyksen johdosta saa tehdä.

11 §

Tiedotustilaisuus ja kyselytunti

Merkittävimpien valtuustossa esille tulevien tai tärkeiden muiden asioiden selostamiseksi valtuutetuille pidetään tarvittaessa tiedotustilaisuuksia.

Valtuutetut voivat käytettävissä olevan ajan puitteissa selostuksen jälkeen tehdä asiaa koskevia kysymyksiä, joihin annetaan lyhyet vastaukset.

Valtuutettujen esittämien kirjallisten kyselyjen käsittelemistä varten pidetään tarvittaessa kyselytunteja. Kyselytunti aloitetaan välittömästi tiedotustilaisuuden jälkeen.

Valtuutetulla on oikeus esittää pormestarille, apulaispormestareille, kansliapäällikölle sekä kullekin palvelualuejohtajalle hänen omalla toimialallaan kyselytunnilla vastattavaksi lyhyitä, kulloinkin yhteen asiaan kohdistuvia kyselyjä kaupungin hallinnon ja talouden hoitoa koskevista asioista.

Kysely on kirjallisena toimitettava konsernipalveluiden kirjaamoon viimeistään viikkoa ennen valtuuston kokousta. Myöhemmin toimitetut kyselyt sekä kyselyt, joihin ei kyselytunnilla ehditä vastata, siirtyvät seuraavaan kyselytuntiin. Samalla kyselytunnilla vastattavaksi saa valtuutettu

esittää enintään kaksi kyselyä.

Kyselyt otetaan vastattaviksi niiden saapumisjärjestyksessä. Puheenjohtajalla on kuitenkin oikeus määrätä tasapuolisuutta noudattaen muukin vastaamisjärjestys.

Kyselyyn on lyhyesti vastattava seuraavalla kyselytunnilla. Vastauksen antamisen jälkeen kyselyn esittäjällä on oikeus välittömästi tehdä kaksi asiaan liittyvää lyhyttä lisä kysymystä, joihin vastauksen antajan tulee heti vastata. Jollei kyselyyn vastata, on syy siihen ilmoitettava. Kyselyjen johdosta ei käydä keskustelua.

Tiedotustilaisuudesta ja kyselytunnista ilmoitetaan valtuutetuille, mikäli mahdollista, kokouskutsun yhteydessä.

Tiedotustilaisuuden ja kyselytunnin puheenjohtajana toimii valtuuston puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja sihteerinä valtuuston pöytäkirjanpitäjä. Tiedotustilaisuudessa selostetuista asioista ja kyselytunnilla esitetyistä kyselyistä, niihin liittyvistä lisäkysymyksistä sekä näihin annetuista vastauksista sihteerin pitää luetteloa.

Tiedotustilaisuus ja kyselytunti ovat julkiset.

III luku

Valtuuston kokoukset

12 §

Kokouskutsu

Kutsun valtuuston toimikauden ensimmäiseen kokoukseen antaa kaupunginhallituksen puheenjohtaja.

Kutsu valtuuston kokoukseen on vähintään neljä päivää ennen kokousta lähetettävä erikseen kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

KuntaL 108. Kunnan ilmoitukset saatetaan tiedoksi julkaisemalla ne yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu, sekä tarpeen vaatiessa muulla kunnan päättämällä tavalla.

Ilmoitusten on oltava yleisessä tietoverkossa 14 vuorokautta, jollei asian luonteesta muuta johdu. Ilmoituksen sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta edellä mainitun ajan kuluttua.

KuntaL 94 §. Valtuuston kokoontuminen

Valtuusto kokoontuu päättämääräaikoina ja myös silloin, kun valtuuston puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi.

Valtuusto on kutsuttava koolle myös kunnanhallituksen tai vähintään neljäosan valtuutetuista sitä pyytäessä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällainen asia on valmisteltava kiireellisesti.

Valtuuston kutsuu koolle puheenjohtaja. Kutsussa on ilmoitettava käsiteltävät asiat.

KuntaL 95 §. Valtuustossa käsiteltävät asiat

Valtuusto voi käsitellä asian, joka on mainittu kokouskutsussa ja joka on valmisteltu 93 §:ssä

tarkoitettulla tavalla.

Jos asia on kiireellinen, valtuusto voi päättää ottaa asian käsiteltäväkseen, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa. Jos asiaa ei ole valmisteltu, päätös asian ottamisesta käsiteltäväksi on tehtävä yksimielisesti.

13 §

Esityslista

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista tarpeellisine liitteineen ja ehdotukset valtuuston päätöksiksi, on lähetettävä kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Liitetiedostoja voidaan julkaista extranetissa. Esityslistan allekirjoittaa kaupunginvaltuuston puheenjohtaja.

Esityslista liitteineen on, jolleivät erityiset syyt ole esteenä, toimitettava valtuutetuille ja kaupunginhallituksen jäsenille sekä kansliapäällikölle ja palvelualuejohtajille vähintään neljä päivää ennen valtuuston kokousta.

Esityslista liitteineen on edellä 2 momentissa mainitussa ajassa lähetettävä lisäksi valtuustoryhmille.

Valtuusto voi päättää, kuinka monelle varavaltuutetulle esityslista toimitetaan.

KuntaL 93 §. Valtuustoasioiden valmistelu

Kunnanhallituksen on valmistettava valtuustossa käsiteltävät asiat lukuun ottamatta asioita, jotka koskevat valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä taikka jotka 121 §:ssä tarkoitettu tarkastuslautakunta on valmistellut.

KuntaL 95 §. Valtuustossa käsiteltävät asiat

Valtuusto voi käsitellä asian, joka on mainittu kokouskutsussa ja joka on valmisteltu 93 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Jos asia on kiireellinen, valtuusto voi päättää ottaa asian käsiteltäväkseen, vaikka sitä ei ole mainittu kokouskutsussa. Jos asiaa ei ole valmisteltu, päätös asian ottamisesta käsiteltäväksi on tehtävä yksimielisesti.

14 §

Kokouksesta tiedottaminen

Valtuuston kokouksen ajasta ja paikasta tiedotetaan ennen kokousta niissä tiedotusvälineissä, joissa valtuusto on päättänyt kokouksistaan ilmoittaa sekä kaupungin internet-sivuilla.

15 §

Varavaltuutetun kutsuminen

Valtuutetun, joka on estynyt hoitamasta valtuutetun tointaan tai joka on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa, on viipymättä ilmoitettava asiasta valtuuston puheenjohtajalle. Puheenjohtajalle tehtävä ilmoitus voidaan jättää myös kaupunginsihteerille.

Saatuaan valtuutetulta tai muuten luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä puheenjohtajan on kutsuttava valtuutetun sijaan kuntalain 17 §:ssä tarkoitettu varavaltuutettu.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava valtuutetun ja muun läsnäoloon oikeutetun henkilön esteellisyys valtuuston ratkaistavaksi. Henkilö, jonka esteellisyydestä päätetään, ei saa olla käsittelemässä omaa esteellisyyttään. Esteelliseksi väitetyille henkilölle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen väitteen käsittelyn aloittamista ja esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava.

KuntaL 17 §. Varavaltuutetut

Valtuutetuille valitaan varavaltuutettuja jokaisen kunnallisvaaleissa esiintyneen vaaliliiton, puolueen ja yhteislistan ensimmäisistä valitsematta jääneistä ehdokkaista sama määrä kuin valtuutettuja, kuitenkin vähintään kaksi. Yhteislistan ulkopuolella olleen valitsijayhdistyksen ehdokkaana valitulla valtuutetulla ei ole varavaltuutettua.

16 §

Kaupunginhallituksen edustus valtuuston kokouksessa

Pormestarin, kansliapäällikön, konsernipalvelujohtajan sekä palvelualuejohtajien ja kaupunginlakimiehen on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä.

Kaupunginhallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla valtuutettu.

17 §

Puheenjohdon luovuttaminen varapuheenjohtajalle ja tilapäinen puheenjohtaja

Puheenjohtaja voi tarvittaessa valtuuston suostumuksella luovuttaa puheenjohdon kokouksessa varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä.

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokoukselle tilapäinen puheenjohtaja.

18 §

Nimenhuuto ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan äänestyslaitteella tai tarvittaessa poikkeustilanteessa muulla tavalla tapahtuvalla nimenhuudolla.

Nimenhuudon jälkeen puheenjohtaja toteaa onko valtuusto laillisesti koolle kutsuttuja päätösvaltainen.

KuntaL 103 §. Päätösvaltaisuus

Valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmannesta valtuutetuista on läsnä.

19 §

Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut

Valtuutettu, joka ei ole saapuvilla nimenhuudossa, merkitään pöytäkirjaan poissa olevaksi. Jos hän saapuu kokoukseen myöhemmin, on hänen ilmoitauduttava puheenjohtajalle, jolloin pöytäkirjaan

merkitään, minkä asian käsittelyn aikana hän on kokoukseen saapunut. Vastaavasti menetellään silloin, kun valtuutettu poistuu kesken kokouksen.

Läsnä oleviksi katsotaan valtuutetut ja varavaltuutetut, jotka pöytäkirjan mukaan ovat saapuneet kokoukseen eivätkä ole ilmoittaneet siitä poistuvansa tai joita muuten ei ole todettu poissa oleviksi.

Puheenjohtaja voi toimittaa kokouksen kestäessä tai kokoustauon päätyttyä uuden nimenhuudon, jos se läsnä olevien toteamiseksi on tarpeen.

20 §

Asioiden käsittelyjärjestys

Asiat esitellään valtuustolle esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päättä.

Käsittelyn pohjana (pohjaehdotuksena) on kaupunginhallituksen ehdotus taikka, milloin tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on valmistellut asian, niiden ehdotus. Jos kaupunginhallituksen ja valiokunnan ehdotukset poikkeavat toisistaan, niiden välillä toimitetaan äänestys.

Jos kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, pohjaehdotuksena on muutettu ehdotus. Jos ehdotus on peruutettu, asia on jätettävä käsittelemättä.

21 §

Talousarvioehdotuksen käsittely

Mikäli valtuusto ei kokonaisuudessaan hyväksy kaupunginhallituksen talousarvioehdotusta, asia palautuu hyväksymättä jääneiltä osiltaan uudelleen käsiteltäväksi kaupunginhallituksessa, joka tulee kutsua koolle samaksi ajaksi kuin valtuuston kokous pidetään. Valtuuston kokous keskeytetään kaupunginhallituksen kokouksen ajaksi.

Jatkaessaan asian käsittelyä valtuusto ottaa lopullisesti kantaa sekä niihin muutoksiin, jotka se oli ensimmäisessä käsittelyssään tehnyt talousarvioehdotukseen, että niihin muutoksiin, jotka kaupunginhallitus näiden johdosta esittää siihen tehtäväksi. Talousarvio hyväksytään ensimmäisessä käsittelyssä hyväksymättä jääneiltä osiltaan lopullisesti tässä toisessa käsittelyssä.

22 §

Puheenvuorot

Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella.

Puheenvuoro, vastaus- ja työjärjestyspuheenvuoro mukaan lukien, on pyydettävä äänestyslaitetta käyttämällä tai tarvittaessa poikkeustilanteessa toimittamalla puheenjohtajalle kirjallinen puheenvuoropyyntö.

Puheenvuorot annetaan äänestyslaitetta käyttäen pyydetyssä järjestyksessä tai tarvittaessa poikkeustilanteessa siinä järjestyksessä, jossa kirjalliset puheenvuoropyynnöt on toimitettu puheenjohtajalle. Jos useat pyytävät yhtä aikaa puheenvuoroa, määrää puheenjohtaja missä järjestyksessä kukin heistä sen saa.

Pormestarin, kansliapäällikön tai konsernipalvelujohtajan tai palvelualuejohtajien pyydettyä

puheenvuoron annetaan se hänelle ennen muita.

Jos valtuutettu tahtoo vastata puheenvuoroon ja hän on tätä pyytänyt joko tuon puheenvuoron aikana tai heti sen päätyttyä, voi puheenjohtaja oikeuttaa hänet käyttämään puheenvuoron ennen aikaisemmin pyydettyjä puheenvuoroja. Sellaisessa vastauspuheenvuorossa, joka saa kestää enimmillään 1 minuutin, älköön esitettävä muuta kuin selvityksiä ja oikaisuja toisen puheenvuoron johdosta tai vastine siinä esitettyyn väitteeseen. Puheenjohtajalla on tarvittaessa oikeus ohjata vastauspuheenvuoron käyttäjä esittämään puheenvuoronsa puhujapöytästä, tai keskeyttää puheenvuoro. Milloin vastauspuheenvuoropyyntöjä on useita, puheenjohtajalla on oikeus harkintansa mukaan erikseen avata ja päättää niitä koskeva keskustelu.

Erityisissä tapauksissa puheenjohtaja voi, poiketen siitä, mitä edellä tässä pykälässä on määrätty, antaa asian käsittelyn alussa yhden puheenvuoron kunkin valtuustoryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä.

Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita.

Valtuutetun puheenvuoron suositeltu enimmäispituus on 5 minuuttia. Kokouksen sujuvan kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa valtuutettujen puheenvuorojen pituutta niin, että ryhmäpuheenvuoro voi kestää 15 minuuttia ja muu puheenvuoro 5 minuuttia.

23 §

Puheenvuorojen käyttäminen

Valtuutetun tulee esittää puheenvuoronsa sitä varten varatulta paikalta.

Valtuutettu saa esittää kaikki enintään 1 minuutin mittaiset puheenvuorot mikrofonia käyttäen omalta paikalta tai tarvittaessa poikkeustilanteessa puhujapöytästä. Puheenjohtajan erityisestä syyistä antamalla luvalla normaalipuheenvuoron saa pitää omalta paikalta 1 minuuttia pidempänäkin.

Ainoastaan puheenjohtajalla on oikeus keskeyttää puhuja.

KuntaL 102 § 2 mom. Valtuutetulla on puheoikeus käsiteltävänä olevassa asiassa. Valtuutetun on puheessaan pysyttävä asiassa. Jos valtuutettu puheessaan poikkeaa asiasta, puheenjohtajan on kehotettava häntä palaamaan asiaan. Jos valtuutettu ei noudata kehotusta, puheenjohtaja voi kieltää häntä jatkamasta puhetta. Jos valtuutettu ilmeisen tarpeettomasti pitkittää puhettaan, puheenjohtaja voi asiasta huomautettuaan kieltää häntä jatkamasta puhettaan.

KuntaL 69 § ja 70 §. Kunnan luottamushenkilöt

Luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden parasta sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla. Luottamushenkilön tai henkilön, joka on ehdolla muuhun luottamustoimeen kuin valtuutetuksi, on valtuuston tai asianomaisen toimielimen pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa tai esteellisyytensä arvioinnissa.

24 §

Pöydällepanoehdotus ja asian käsittelyn keskeyttäminen

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta tai jokin muu

ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian asiallisen käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta ja siitä on tehtävä päätös ennen kuin keskustelua itse asiasta jatketaan. Jos ehdotus hyväksytään, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn; jos se hylätään, jatkuu käsittely.

Asia, joka esitetään ensimmäisen kerran valtuustolle eikä esityslistaa ole toimitettu kokouskutsun yhteydessä neljää päivää aikaisemmin, pannaan pöydälle seuraavaan kokoukseen, jos vähintään neljäsosa läsnä olevista valtuutetuista sitä pyytää. Muussa tapauksessa asian pöydällepanosta päätetään äänen enemmistöllä.

Jos asia jää pöydälle, on sitä ennen tehtyt, kaupunginhallituksen tai valiokunnan ehdotuksesta poikkeavat ehdotukset, jotka halutaan pitää voimassa, asian jatkokäsittelyssä uudistettava.

25 §

Ehdotukset

Keskustelun kuluessa tehty muu kuin pöydälle panemista asian palauttamista tai hylkäämistä koskeva ehdotus on annettava kirjallisena.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja julistaa keskustelun päättyneeksi. Tämän jälkeen hänen on esitettävä valtuuston hyväksyttäväksi selostus keskustelun kuluessa tehdyistä ehdotuksista.

Ehdotusta, jota ei ole kannatettu tai joka on tehty vaihtoehtoisena taikka ehdotusta, joka menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei oteta äänestettäväksi. Pohjaehdotus otetaan kuitenkin äänestettäväksi, vaikka sitä ei ole kannatettu.

Jollei ole muita äänestykseen otettavia ehdotuksia kuin pohjaehdotus, puheenjohtajan on julistettava se valtuuston päätökseksi.

26 §

Äänestystapa

Äänestys on toimitettava avoimesti. Kunkin valtuutetun äänestyskäyttäytyminen näkyy äänestyslaitteelta sitä mukaan, kun valtuutetut äänestävät. Valtuutettu voi asiasta puheenjohtajalle ilmoitettuaan korjata äänestyksessä tapahtuneen virheensä välittömästi äänestyksen tapahduttua. Valtuutettu ei voi muuttaa äänestyskäyttäytymistään enää sen jälkeen, kun puheenjohtaja on todennut äänestyksen päättyneeksi.

27 §

Äänestysjärjestys

Jos ehdotuksista on äänestettävä, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen, jota laadittaessa on otettava huomioon, että:

- 1) ensiksi asetetaan äänestettäväksi pohjaehdotuksesta kaksi eniten poikkeavaa ehdotusta. Niistä voittanut asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan, ja näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin, jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan;
- 2) jos asia koskee määrärahan myöntämistä, asetetaan ensin äänestettäväksi määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden

mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä; sekä

3) jos ehdotus on sellainen, että sen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, on sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä äänestettävä erikseen.

Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määränemmistön kannatus, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

KuntaL104 §. Äänestys

Jos toimieliin on asiasta yksimielinen tai vastaehdotusta ei ole kannatettu, puheenjohtaja toteaa päätöksen. Muussa tapauksessa puheenjohtaja toteaa ehdotukset, joita ei kannatuksen puuttuessa oteta äänestettäväksi, ja ehdotukset, joista äänestetään. Puheenjohtaja saattaa toimieliimen hyväksyttäväksi äänestystavan ja, jos äänestyksiä on toimitettava useampia, äänestysjärjestyksen sekä tekee äänestysesityksen siten, että vastaus "jaa" tai "ei" ilmaisee kannanoton ehdotukseen.

Äänestys toimitetaan avoimesti. Päätökseksi tulee ehdotus, joka on saanut eniten ääniä, tai äänen mennessä tasan ehdotus, jota puheenjohtaja on äänestänyt.

KuntaL 43 §. Kunnanjohtajan irtisanominen tai siirtäminen muihin tehtäviin

Edellä 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemiseen vaaditaan, että sitä kannattaa kaksi kolmasosaa kaikista valtuutetuista. Päätös voidaan panna heti täytäntöön. Samalla kunnanjohtaja voidaan vapauttaa tehtäviensä hoidosta.

28 §

Toivomusponsi

Tehtyään käsiteltävänä olevassa asiassa päätöksen valtuusto voi hyväksyä kaupunginhallitukselle osoitettavan toivomusponnen, jonka tulee liittyä käsiteltävänä olevaan asiaan ja joka ei saa olla ristiriidassa valtuuston päätöksen kanssa eikä muuttaa tai laajentaa sitä.

IV luku

Vaalit

29 §

Yleiset määräykset

Milloin vaali toimitetaan suljetuin lipuin, äänestyslipun on oltava kokoon taitettu niin, ettei sen sisältö ole näkyvissä. Äänestyslipussa ei saa olla asiattomia merkintöjä.

Äänestysliput annetaan valtuuston puheenjohtajalle nimenhuudon määräämässä järjestyksessä. Ääniä voidaan antaa jokaiselle vaalissa kysymykseen tulevalle ehdokkaalle, vaikkei häntä olisi keskustelussa ehdotettu tai kannatettu.

KuntaL 105 §. Vaali

Vaalissa tulevat valituiksi se tai ne, jotka ovat saaneet eniten ääniä.

Luottamushenkilöiden vaali toimitetaan suhteellisena, jos sitä vaatii läsnä olevista toimieliimen jäsenistä vähintään määrä, joka saadaan jakamalla läsnä olevien lukumäärä valittavien lukumäärällä lisätynä yhdellä. Jos osamääräksi tulee murtoluku, se korotetaan lähinnä ylempään

kokonaislukuun.

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaisetjäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, ehdokkaat on hyväksyttävä ennen vaalia ja ehdokkaana tulee olla sekä varsinainen jäsen että tämän varajäsen. Jos varajäsenet eivät ole henkilökohtaisia, valituiksi tulevat varsinaisiksi jäseniksi valittujen jälkeen seuraavaksi eniten ääniä tai korkeimmat vertausluvut saaneet ehdokkaat.

Suhteellista vaalia toimitettaessa on noudatettava soveltuvin osin, mitä kunnallisvaaleista säädetään. Lisäksi valtuusto voi antaa määräyksiä vaalin toimittamisesta. Suhteellinen vaali ja vaadittaessa myös enemmistövaali on toimitettava suljetuin lipuin. Äänten mennessä tasan ratkaisee arpa.

30 §

Vaalitoimituksen avustajat

Toimitettaessa enemmistövaali suljetuin lipuin kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei valtuusto toisin päättä.

Suhteellinen vaali

31 §

Valtuuston vaalilautakunta

Valtuusto valitsee ensimmäisessä kokouksessaan keskuudestaan toimikaudekseen suhteellisten vaalien toimittamista varten vaalilautakunnan. Lautakunnassa on viisi varsinaistajäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja yhden varapuheenjohtajan noudattaen samaa menettelyä kuin valtuuston puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia valittaessa.

Lautakunnan sihteerinä toimii valtuuston pöytäkirjanpitäjä, jollei valtuusto toisin päättä. Lautakunta voi kutsua avukseen asiantuntijoita.

32 §

Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto

Valtuusto määrää ajankohdan, milloin ehdokaslistat on viimeistään annettava valtuuston puheenjohtajalle sekä milloin vaalitoimituksen nimenhuuto aloitetaan.

33 §

Ehdokaslistojen laatiminen

Ehdokaslistassa saa olla enintään niin monen ehdokkaan nimi kuin vaalissa on valittavia jäseniä ja varajäseniä.

Ehdokaslistan otsikossa on mainittava, missä vaalissa sitä käytetään. Ehdokaslista on vähintään kahden valtuutetun allekirjoitettava. Ensimmäinen allekirjoittaja toimii listan asiamiehenä, antaa sen valtuuston puheenjohtajalle ja on oikeutettu tekemään siihen 34 §:ssä tarkoitetut oikaisut.

34 §

Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen

Kun ehdokaslistojen antamisen määräaika on päättynyt, valtuuston puheenjohtaja antaa ehdokaslistat vaalilautakunnalle, joka tutkii ehdokkaiden vaalikelpoisuuden ja tarkastaa, ovatko ne muutoin asianmukaisesti laaditut.

Jos listassa on virheellisyys, annetaan asiamiehelle tilaisuus sen korjaamiseen vaalilautakunnan asettamassa määräajassa.

Jos sama henkilö on asiamiehen toimittaman ehdokaslistan korjaamisen jälkeenkin ehdokkaana kahdella tai useammalla listalla, vaalilautakunnan on, mikäli mahdollista, tiedusteltava ehdokkaalta, mille listalle hänen nimensä jätetään.

35 §

Ehdokaslistojen yhdistelmä

Sitten kun edellä 34 §:ssä mainittuja oikaisuja varten varattu määräaika on päättynyt, vaalilautakunta laatii hyväksytyistä ehdokaslistoista yhdistelmän, johon jokaiselle ehdokaslistalle merkitään järjestysnumero.

Ehdokaslistojen yhdistelmä on pantava ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista valtuuston istuntohuoneeseen nähtäväksi ja valtuustolle julkiluettava. Vaalin nimenhuutoa ei saa pitää ennen kuin vähintään neljännestunti on kulunut nähtäville panemisesta.

36 §

Vaalitoimitus

Kunkin valtuutetun on nimenhuudon määräämässä järjestyksessä annettava valtuuston puheenjohtajalle äänestyslippu, johon hän on merkinnyt äänestämänsä ehdokaslistan numeron.

37 §

Vaalin tuloksen toteaminen ja äänestyslippujen säilyttäminen

Nimenhuudon päätyttyä valtuuston puheenjohtaja antaa äänestysliput vaalilautakunnalle, joka tutkii niiden pätevyyden sekä laskee ja toteaa vaalin tuloksen noudattaen soveltuvin osin, mitä kunnallisvaaleista säädetään.

Vaalilautakunta antaa vaalin tuloksesta kirjallisen ilmoituksen valtuuston puheenjohtajalle, joka ilmoittaa vaalin tuloksen valtuustolle.

Vaalissa annetut äänestysliput on säilytettävä, kunnes päätös vaalissa, jossa niitä on käytetty, on saanut lainvoiman. Sama koskee arvonnassa käytettyjä lippuja. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, ne on säilytettävä suljetussa päällyksessä.

V luku

Pöytäkirja

38 §

Pöytäkirja

Valtuuston pöytäkirjan pitämisessä noudatetaan soveltuvin osin hallintosäännön yleisiä

määräyksiä. Milloin äänestys on toimitettu nimenhuudolla, on äänestysluettelo liitettävä pöytäkirjaan. Varsinaisen pöytäkirjan ohessa valtuuston kokoukset äänitetään ja säilytetään äänitallenteina.

KuntaL 106 §. Eriävä mielipide

Päätöksentekoon osallistuneella, jos hän on tehnyt vastaehdotuksen tai äänestänyt päätöstä vastaan, sekä asian esittelijällä, jos päätös poikkeaa päätösehdotuksesta, on oikeus ilmoittaa päätöksestä eriävä mielipide. Ilmoitus on tehtävä heti, kun päätös on tehty. Ennen pöytäkirjan tarkastamista esitetyt kirjalliset perustelut liitetään pöytäkirjaan.

Päätöstä vastaan äänestänyt tai eriävän mielipiteen ilmoittanut ei ole vastuussa päätöksestä. Esittelijä on vastuussa hänen esittelystään tehdystä päätöksestä, jollei hän ole ilmoittanut eriävää mielipidettä.

KuntaL 107 §. Pöytäkirja

Toimielimen kokouksesta pidetään pöytäkirjaa.

Luottamushenkilön ja viranhaltijan päätöksistä pidetään pöytäkirjaa, jollei se päätöksen luonteen johdosta ole tarpeetonta.

KuntaL 108 §. Pöytäkirjan pitäminen nähtävänä

Valtuuston, kunnanhallituksen ja lautakunnan pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen yleisesti nähtävänä siten kuin siitä on ennakolta ilmoitettu. Muun viranomaisen pöytäkirja pidetään vastaavasti yleisesti nähtävänä, jos asianomainen viranomainen katsoo sen tarpeelliseksi.

39 §

Pöytäkirjan tarkastus

Valtuuston pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla tähän tehtävään valittua valtuutettua, jollei valtuusto jonkin asian kohdalla toisin päättä.

40 §

Valtuuston kansliatehtävät

Valtuuston kansliatehtävät hoitaa konsernipalvelut.

SISÄLLYSLUETTELO

I luku

Yleiset määräykset

1 § Valtuuston toiminnanjärjestelyt	1
1a § Valtuustotoimikunta	1
2 § Valtuustoryhmän muodostaminen	2
3 § Valtuustoryhmään liittyminen sekä siitä eroaminen tai erottaminen	2
4 § Valtuustoryhmää koskeva kokouskutsuja -tilat	2
5 § Valtuustoryhmän tehtävät varajäseniä kutsuttaessa	3
6 § Päätösten ilmoittaminen valtuustoryhmille	3
7 § Luettelon pitäminen valtuustoryhmistä	3
8 § Istumajärjestys	3

II luku

Valtuutetun aloiteoikeus

9 § Valtuutettujen aloitteet	3
10 § Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys	3
11 § Tiedotustilaisuus ja kyselytunti	4

III luku

Valtuuston kokoukset

12 § Kokouskutsu	4
13 § Esityslista	5
14 § Kokouksesta tiedottaminen	6
15 § Varavaltuutetun kutsuminen	6
16 § Kaupunginhallituksen edustus valtuuston kokouksessa	6
17 § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle ja tilapäinen puheenjohtaja	7
18 § Nimenhuuto ja päätösvaltaisuuden toteaminen	7
19 § Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut	7
20 § Asioiden käsittelyjärjestys	7
21 § Talousarvioehdotuksen käsittely	8
22 § Puheenvuorot	8
23 § Puheenvuorojen käyttäminen	9
24 § Pöydällepanoehdotus ja asian käsittelyn keskeyttäminen	9
25 § Ehdotukset	9
26 § Äänestystapa	10
27 § Äänestysjärjestys	10
28 § Toivomusponsi	11

IV luku

Vaalit

29 § Yleiset määräykset	11
30 § Vaalitoimituksen avustajat	11

Suhteellinen vaali

31 § Valtuuston vaalilautakunta	12
32 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto	12
33 § Ehdokaslistojen laatiminen	12
34 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen	12
35 § Ehdokaslistojen yhdistelmä	13

36 § Vaalitoimitus	13
37 § Vaalin tuloksen toteaminen ja äänestyslippujen säilyttäminen	13
V luku	
Pöytäkirja	
38 § Pöytäkirja	13
39 § Pöytäkirjan tarkastus	14
40 § Valtuuston kansliatehtävät	14

Kaupunginvaltuusto 31.8.2020
Äänestysluettelo

Liite 3/63 §

Asian käsittelyn jatkaminen = JAA, asian palauttaminen = EI

7	JAA
52	EI
0	TYHJÄÄ
0	POISSA

Rahkonen Hannu	EI	
Vahter Merja	EI	
Salonen Jari	EI	
Putula Toni	EI	
Falk Sonja	EI	
Koskelo Jenna	EI	
Lehto Rami	EI	
Aaltonen Kalle	EI	
Puusaari Riina	JAA	
Savurinne Reijo	EI	
Ripatti Tapani	EI	
Nieminen Erkki	EI	
Komu Pekka	EI	
Lientola Elisa	EI	
Oksanen Reijo	EI	
Rostedt Juhana Vierumäki Markus	EI	varavaltuuettu
Nikkanen Arja	EI	
Ratia Jorma	EI	
Arvaja Pertti	EI	
Talja Martti	EI	
Koskinen Lasse	EI	
Salminen Minni	EI	
Mäntylä Aleksi	JAA	varavaltuuettu
Kari Mika Koskinen Seppo	EI	
Vaara Ulla	EI	
Ruuska Sinikka	EI	
Nissinen Jarkko	EI	
Korhonen Seppo	EI	
Kautto Vuokko	EI	
McCarron Francis	EI	
Kaasinen Hannu	EI	
Niinistö Sari	EI	
Kaartinen Leena	EI	
Hyytiä-Ilmonen Henni	EI	
Tuomi Maarit	EI	
Mäkelä Martti	EI	
Kaikkonen Jouni	JAA	
Nevala Nelli	JAA	
Lempinen Kari	EI	

Karjalainen Pasi	EI	
Basboga Alettin	EI	
Viinikka Anneli	EI	
Hildén Sirkku	EI	
Holopainen Antti	EI	
Wallenius Jani	EI	
Salakka Helena	EI	
Bruneau Milla	EI	
Airamo Pekka	EI	
Karjula Markku Rissanen Jari	EI	varavaltuutettu
Viitanen Juha	EI	
Saastamoinen Aija-Riitta	JAA	
Jokinen Tiina Uhrman Jani	JAA	varavaltuutettu
Aaltonen Eveliina	JAA	
Lampinen Minna Hartman Jari	EI	varavaltuutettu
Mäkynen Maria	EI	
Markkanen Marju	EI	
Mäkinen Sanna	EI	
Laakso Jetta	EI	
Skinnari Ville Halme Juha	EI	varavaltuutettu

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 64

**Ylimääräinen asia: Valtuutettu Jorma Ratian ilmoitus liittymisestä
Perussuomalaisten valtuustoryhmän jäseneksi ja Lahti Ensin -valtuustoryhmän
toiminnan lopettamisesta**

D/1666/00.00.01.00.03/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Päätösehdotus

Kh: Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedokseen valtuutettu Jorma Ratian ilmoituksen liittymisestä Perussuomalaisten valtuustoryhmän jäseneksi ja Lahti Ensin -valtuustoryhmän toiminnan lopettamisesta.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 31.8.2020 § 205 päättänyt saattaa asian sen kiireellisyyden vuoksi kaupunginvaltuuston tämäniltaiseen kokoukseen käsiteltäväksi.

Valtuutettu Jorma Ratia 27.8.2020:

”Ryhmäni Lahti Ensin toiminta on loppunut ja olen liittynyt Perussuomalaisten ryhmään eilen.

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien erillissääntöjen 3 §:

”Liittymisestä valtuustoryhmään ja siitä eroamisesta valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle. Liittymisilmoitukseen on liitettävä asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuustolle.

Valtuustoryhmän on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle ryhmää edustamaan oikeutettua henkilöä koskevista muutoksista.”

Päätösehdotus:

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 64

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle sen tänäiltäiseen kokoukseen seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedokseen valtuutettu Jorma Ratian ilmoituksen liittymisestä Perussuomalaisten valtuustoryhmän jäseneksi ja Lahti Ensin -valtuustoryhmän toiminnan lopettamisesta.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: moniste kv 31.8.
Kv: luettelot

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 65

Ylimääräinen asia: Valtuutettu Hannu Kaasisen ilmoitus Kokoomuksen valtuustoryhmästä eroamisesta

D/1666/00.00.01.00.03/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Päätösehdotus

Kh: Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi valtuutettu Hannu Kaasisen ilmoituksen Kokoomuksen valtuustoryhmästä eroamisesta.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 31.8.2020 § 206 päättänyt saattaa asian sen kiireellisyyden vuoksi kaupunginvaltuuston tämäniltaiseen kokoukseen käsiteltäväksi.

Valtuutettu Hannu Kaasinen 26.8.2020:

”Tästä päivästä alkaen 26.8.2020 alkaen sanon itseni irti kokoomuksen valtuustoryhmästä.”

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien erillissääntöjen 3 §:

”Liittymisestä valtuustoryhmään ja siitä eroamisesta valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle. Liittymisilmoitukseen on liitettävä asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuustolle.

Valtuustoryhmän on ilmoitettava kirjallisesti valtuustolle ryhmää edustamaan oikeutettua henkilöä koskevista muutoksista.”

Päätösehdotus:

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle sen tämäniltaiseen kokoukseen seuraavan ehdotuksen:

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 65

"Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi valtuutettu Hannu Kaasisen ilmoituksen Kokoomuksen valtuustoryhmästä eroamisesta.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti."

Päätös:
Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku Kh: muutoksenhakukielto
 Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet Kh: moniste kv 31.8.
 Kv: luettelot

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 66

Ylimääräinen asia: Lahden perussuomalaiset ry:n valtuustoryhmän järjestäytyminen

D/1666/00.00.01.00.03/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Päätösehdotus

Kh: Kaupunginvaltuusto merkitsee asian tiedokseen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 31.8.2020 § 207 päättänyt saattaa asian sen kiireellisyyden vuoksi kaupunginvaltuuston tämäniltaiseen kokoukseen käsiteltäväksi.

Lahden perussuomalaiset ry:n valtuustoryhmä 27.8.2020:

"Lahden Perussuomalaiset pitivät 26.8. järjestäytymiskokouksen, jossa valtuustoryhmään otettiin 2 uutta jäsentä, Hannu Kaasinen sekä Jorma Ratia."

Perussuomalaisten Lahden valtuustoryhmän kokous 26.8.2020:

"- -

32 § Valtuustoryhmän kasvattaminen Lisätään valtuustoryhmään Hannu Kaasinen sekä Jorma Ratia. Jorma Ratia ilmoitti lopettavansa Lahti Ensini- ryhmän.

33 § Valtuustoryhmän puheenjohtajan valinta. Valtuustoryhmän puheenjohtajaksi valittiin Rami Lehto.

34 § Päätetään varapuheenjohtajien määrästä. Varapuheenjohtajien määräksi päätettiin 2.

35 § Valtuustoryhmän varapuheenjohtajien valinta. Ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi valittiin Martti Mäkelä ja toiseksi Lasse Koskinen.

36 § Valtuustoryhmän sihteerin valinta. Sihteeriksi valittiin Maarit

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.08.2020 § 66

Tuomi.

37 § Valtuustoryhmän tiedottajan valinta. Tiedottajaksi valittiin Lasse Koskinen.

38 § Valitaan valtuustoryhmän neuvottelijat. Valtuustoryhmän neuvottelijoiksi valittiin puheenjohtajiston ja sihteerin lisäksi Jorma Ratia.

- - ”

Päätösehdotus:

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle sen tämäniltaiseen kokoukseen seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee asian tiedokseen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto
Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: moniste kv 31.8.
Kv: luettelot

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.8.2020 § 67

Valtuutettu Pekka Komun ym. valtuustoaloite

D/1690/00.02.00.00.03/2020

Päätös Kaupunginvaltuusto lähetti aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Perusteluosa Valtuutettu Pekka Komu, ilmoitettuaan siitä aikaisemmin puheenjohtajalle, jätti valtuustolle yhdessä 29 muun valtuutetun kanssa allekirjoittamansa seuraavan aloitteen:

”Valtuustoaloite: Tilapäisen valiokunnan perustaminen

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme valtuustolle, että se perustaa tilapäisen valiokunnan valmistelemaan arviointia siitä onko luottamus ja sitä kautta edellytykset valtuuston valitsevien tehtävien hoitoon edelleen olemassa valtuutettu Francis McCarronin ja varavaltuutettu Terttu Pohjolaisen osalta.

Perustelut: Valtuutettu Francis McCarron ja varavaltuutettu Terttu Pohjolainen toimivat vastoin omistajaohjeita Phhykyn yhtymäkokouksessa 7.8.2020 § 11 Sote-keskuspalveluiden hankinta. Lahden kaupunginhallitus oli ohjeistanut yhtymäkokousedustajia esittämään ja äänestämään ettei yhteisyritystä perusterveydenhuoltoon perusteta. Yhtymäkokous on luonteeltaan yhtiökokoukseen verrattavissa ja yhtymäkokousedustajien tulee noudattaa kaupunginhallituksen antamaa omistajaohjausta, edustajat eivät edusta tehtävässä omia poliittisia puolueitaan tai käytä kokouksessa poliittista harkintavaltaa.”

Muutoksenhaku Kv: muutoksenhakukielto

Toimenpiteet Kv: kh

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.8.2020 § 68

Lahden Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite

D/1691/00.02.00.00.03/2020

Perusteluosa	<p>Lahden Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, ilmoitettuaan siitä aikaisemmin puheenjohtajalle, jätti valtuustolle allekirjoittamansa seuraavan aloitteen:</p> <p>”Paavolan terveysaseman purkaminen ja väliaikaisen lähiliikuntapaikan toteutus tontille</p> <p>Paavolan vanhan terveysasemarakennuksen osalta on nähtävissä melko tyypillinen käyttämättömän rakennuksen kehityskulku, johon sisältyvät varastelu, sotkeminen ja luvaton käyttö. Tämän lisäksi kiinteistössä yövytään ja huumeidenkäyttäjien ruiskuja löytyy käytäviltä. Koska tontin tulevan rakentamisen osalta ei ole tiedossa olevaa aikataulua, tulee kaupungin purkaa nykyinen käyttökelpoton rakennus ja ottaa tontti väliaikaiseen käyttöön samaan tapaan kuin esim. Ranta-Kartanon Pumptrack -radan osalta on tehty. Paavolan alueella asuu paljon ikäihmisiä, joten heidän käyttöönsä soveltuvat, siirtokelpoiset ulkokuntolaitteet ovat myös hyvä vaihtoehto.</p> <p>Nykyinen tyhjä terveyskeskus muodostaa alueelle turvallisuusriskin houkuttaessaan luvattomaan käyttöön ja ilkivaltaan. Keskusta-alueen viihtyisyyden ja turvallisuuden vuoksi kaupungin tulee olla aktiivinen toimija talojen autioitumisen estämisessä. Tyhjän terveyskeskuksen valvontaan ja ylläpitoon liittyy myös kustannuksia, jotka puoltavat sitä, että vanha terveyskeskusrakennus purettaisiin mahdollisimman pian.</p> <p>Esitämme tällä aloitteella Paavolan terveyskeskuksen mahdollisimman nopeaa purkamista ja tontin väliaikaista käyttöönottoa ulkoliikuntapaikkana Paavolan ja keskustan asukkaiden toiveita kuunnellen.”</p>
Päätös	<p>Kaupunginvaltuusto lähetti aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.</p>
Toimenpiteet	<p>Kv: kh</p>
Muutoksenhaku	<p>Kv: muutoksenhakukielto</p>

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.8.2020 § 69

Lahden Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite

D/1692/00.02.00.00.03/2020

Perusteluosa

Lahden Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, ilmoitettuaan siitä aikaisemmin puheenjohtajalle, jätti valtuustolle allekirjoittamansa seuraavan aloitteen:

”Valtuustoaloite TEPPO eli työelämäpainotteisen perusopetuksen aloittamiseksi Lahdessa

SDP:n valtuustoryhmä esittää valtuustoaloitteenaan, että Lahden kaupungissa otetaan käyttöön työelämäpainotteinen perusopetus eli TEPPO-toiminta peruskoulun 8.-9.-luokilla.

Lahdessa kärsitään nuorisotyöttömyydestä monia muita alueita enemmän ja tiedetään olevan paljon myös haasteita nuorten pahoinvoinnin kanssa. Nuorisotyöttömyyttä vastaan on siksi tehtävä lujasti töitä ja taisteltava kaikin mahdollisin keinoin, joilla voidaan mahdollistaa ja varmistaa nuorten pääsy kiinni jatko-opintoihin, tutkinnon suorittaminen ja lopulta työelämään pääsy. Yksi uusi keino tulevaisuuden työllistymismahdollisuuksia parantamaan on TEPPO-toiminta.

Tällä hetkellä Lahden kaupungin peruskouluissa on jo JOPO-luokkia, mutta niiden rinnalla tai vaihtoehtona olisi hyvä olla TEPPO-toimintaa vahvistamassa nuorten menestymistä jatko-opintopoluilla ja yhtenä väylänä lisää erilaisten oppijoiden tukemisessa, motivoinnissa sekä heidän oman tulevaisuutensa suunnittelussa.

Työelämä on isossa muutoksessa ja tulevaisuuden työntekijöiltä edellytetään erilaisia työelämätaitoja. Siksi jo perusopetuksessa olisi pyrittävä vastaamaan tähän tarpeeseen vahvistamalla oppilaiden työelämätaitoja, luomalla joustavia opiskelupolkuja ja monipuolistamalla osaamisen tunnistamista ja tunnustamista. TEPPO-toiminnalla tuetaan oppilaiden vahvuuksien tunnistamista ja itsetuntemusta sekä luodaan nykyistä parempia mahdollisuuksia tutustua työelämään.

TEPPO-toiminnalla voi olla iso merkitys sopivan alan löytymisessä nuorelle ja sitä kautta riski opintojen keskeytykseen ja syrjäytymiseen pienenee ja koulupudokkaiden määrä vähenee.

Työelämäpainotus voi toimia myös tuen muotona esimerkiksi Suomeen kotoutumisen näkökulmasta.

Lahden kaupunki
Kaupunginvaltuusto

Päätöspäivämäärä
31.8.2020 § 69

TEPPO-toimintaa järjestetään tällä hetkellä ainakin Vantaalla ja Kuopiossa. Tämä malli sopisi erinomaisesti myös lahtelaisten nuorten tukemiseen.

Näistä linkeistä lisätietoa TEPPO-toiminnasta:

<https://unlimited.hamk.fi/ammattillinen-osaaminen-ja-opetus/tyoelamapainotteinen-ohjaus-perusopetuksessa/#.XzzUK8qzblU>

<https://www.vantaa.fi/tyoelamapainotteinenopetus>

<https://www.sivistysvantaa.fi/ruusuvuorenkoulu/artikkelit/oppiminen/ohjaus/teppo-opiskelu.html>

”

Päätös

Kaupunginvaltuusto lähetti aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Toimenpiteet

Kv: kh

Muutoksenhaku

Kv: muutoksenhakukielto

VALITUSOSOITUS

Liitetään pöytäkirjaan

Lahden kaupunki
Toimielin:
Kaupunginvaltuusto

Kunnallisasiat
Kokouspäivämäärä:
31.08.2020

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.
	<p>Pykälät: 56-60, 63-69</p> <p>Hallintolainkäyttölaki 5 § 1 mom. /muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.</p> <p>Pykälät ja valituskieltojen perusteet:</p>

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika	<p>Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.</p> <p>Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot:</p> <p>Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hao/hameenlinna Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42200 Telekopio 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi <i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa</i> https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Kunnallisvalitus, pykälät: 61-62</p> <p>Valitusaika: 30 päivää</p>
	<p>Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnallisvalituksen tekoon oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Valitusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomisesta koskevasta päätöksestä alkaa kuluu vasta irtisanomisajan päättymisestä.</p>
Valituskirjelmä	<p>Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä - perusteet, joilla muutosta vaaditaan. <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.</p> <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä - todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu

	<p>viranomaiselle.</p> <p>Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HLL 21 §).</p>
Valitusasiakirjojen toimittaminen	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.</p> <p>Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>
Tuomioistuinmaksut	<p>Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suorite- tuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.</p>
Lisätiedot	<p>Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.</p>